BADEN-POWELL

SKAVT

SKAVT

NAVODILO ZA VZGOJO DOBRIH DRŽAVLJANOV

SPISAL

LORD BADEN-POWELL
OF GILLWELL

AVTORIZIRAN PREVOD

LJUBLJANA 1932

NATISNILA TISKARNA MERKUR V LJUBLJANI
(PREDSTAVNIK OTMAR MIHÁLEK)

Kaj je skavtstvo (izvidništvo).

Opomba: Debelo tiskana mesta vse knjige so namenjena vodjem.

Izraz »skavtstvo« pomenja delo, ki ga vrše zagorci, potujoči preiskovalci in graničarji. S tem, da seznanjamo dečke z osnovnimi pojmi skavtstva, jim nudimo sestav iger in dejanj, ki odgovarjajo njihovim željam in težnjam ter hkrati vzgojno učinkujejo. Radi igre, zabave in potovanja jih združuje skavtstvo v tovariške skupine, ki so zanje prave prirodne organizacije. Daje jim siguren nastop in okusno opravo. Oživlja njihovo domišljijo, daje njihovemu duhu romantično smer in jih pridobiva za bodro življenje na prostem. Vzgojitelj se lahko nadeja, da bo skavtsko udejstvovanje podpiralo dečke v zdravju in razvoju, da jih bo napravljalo delavne, iznajdljive in spretne, da bo vzbujalo v njih obvladovanje samega sebe, podjetnost, viteštvo in domoljubje, skratka, da bo vzgajalo značaje, kar je za uspeh v življenju nadvse važno in kar šola še premalo upošteva.

Vzgojna metoda, ki se je poslužuje skavtstvo, ne podaja samo znanja, ampak stremi za tem, da vzbudi v dečkih željo po samostojnem učenju. Naša načela se ujemajo z načeli modernih teoretikov vzgoje.

Naš narodni smoter je edino ta, da vzgojimo iz doraščajoče mladine dobre državljane. Vojaško vzgojo odklanjamo iz vzrokov, ki jih navajamo v X. poglavju.

Skavtstvo je vrhu tega namenjeno dečkom vseh narodnih slojev in se lahko vrši tako v mestih kakor na kmetih.

Kakor kaže izkušnja, lahko z uporabo te knjige vsakdo uči dečke skavtstva, tudi če mu je bilo dotlej popolnoma neznano. Začne naj z majhnim številom, recimo, z enim ali dvema vodoma, v vsakem vodu naj bo osem dečkov. Važen napredek pomenja posest skavtskega lokala: skednja ali bajte, in poletnega taborišča.

Ako vodja o kaki stvari ni dovolj poučen, lahko navadno najde izšolanega prijatelja, ki svetuje njemu in njegovemu oddelku.

Potreben denar si morajo skavti pridobiti s svojim delom, ne pa da bi beračili. V tej knjigi je navedenih več poti za zbiranje denarnih sredstev.

I. poglavje.

Umetnost skavtstva.

Zapiski za vodje.

Pouk v skavtstvu naj se, kolikor je mogoče, vrši z vajo, igro in tekmovanjem. Igre naj bodo predvsem tekme skupin; vodi morajo tvoriti skupine in vsak deček naj se udeležuje igre, ne pa da bi samo gledal.

Strogo upoštevanje pravil se mora vedno zahtevati, ker je sredstvo za vzgojo premagovanje samega sebe. Pravila za igranje, ki so navedena v tej knjigi, lahko vodje po krajevnih razmerah vedno izpremenijo; misli, ki so tu podane, naj se smatrajo samo kot pobuda; od vodij se pričakuje, da si bodo na njihovi osnovi izmislili nove igre, tekmovalne borbe in oblike.

Tu podajamo samo predlog, kako se naj razdeli delo za prvi teden. Samo za pobudo ga je treba smatrati in ni na noben način obvezen.

Ne pozabi, da hoče deček, ki vstopi, takoj pričeti s skavtstvom; ne zadržuj njegove vneme s premnogimi predhodnimi razlagami, kakor se tako često dogaja! Ugodi tem željam z igrami in skavtskimi vajami in seznanjaj dečka z osnovnimi podrobnostmi, kadar se ti med nadaljnjim delom nudi za to prilika.

Prvi večer.

V hiši.

Govori dečkom o umetnosti skavtstva; podaj jim celotni načrt, pokaži jim primere ali svetlobne slike itd.!

Podeli dečke v vode in jim razdeli vodove trakove.

Sledeči dan.

Praktično delo; vrši naj se na sledeči način, če je le mogoče, na prostem.

(Izbor naj se ravna po tem, da-li se vrši delo v mestu ali na kmetih, v hiši ali na prostem.)

Dopoldne.

Svečanost. Razvij državno zastavo in jo pozdravi!

Skavtske igre, n. pr.: skavt sreča skavta itd. (stran 57).

Vadi pozdrav, znak, skavtski klic, skavtski zakon itd. (stran 46).

Vadi risanje skavtskega znaka na tla ali na tablo s palico ali kredo (da se nato izbriše).

Vezanje vozlov.

Izdeluj vreče za živila, usnjene gumbe itd.

Svečanost. Molitev ali obisk cerkve (ako je nedelja).

Proste telovadne vaje (stran 214—219).

Redovne vaje (stran 233—239).

Merjenje samega sebe (stran 107).

Razpošlji skavte, posamič ali po dva, da napravijo komu kako uslugo in po povratku poročajo, kako se je to zgodilo (stran 240).

Pohod z vodom, da se pregleda okolica.

Naj se ugotovi smer pohoda po kompasu, vetru in solncu (stran 72—81).

Izpraševanje o opazovanih podrobnostih, pojasni »trdno točko« itd. (stran 145).

Vadi skavtski korak (stran 234).

Ceni razdalje (stran 108).

Popoldne.

Daljša skavtska igra. (Glej »Igre«, stran 57). Ako je deževno vreme, v hiši: jiu jitsu, skavtski bojni ples, rokoborba, skavtsko petje, zbor itd.

Zvečer.

Zgodbe pri tabornem ognju iz te knjige ali iz drugih spisov. Ali razgovor o kaki skavtski igri ali razpravljanje o kakem predmetu ali Kimova igra itd.

Vodi delajo te vaje ves teden, samostojno ali z vodjo, z zaključno igro ali z vajami sledeče sobote popoldne.

Ako je na teden več ko en večer na razpolago, tedaj naj se vsak predmet po en večer temeljiteje obravnava, o večjih prireditvah naj se pa razpravlja.

Prvo kramljanje pri tabornem ognju.

Skavtsko delo.

Mirovni skavt — »Kim« — Mafeking.

Gotovo si vsak deček želi svoji domovini na ta ali na oni način koristiti. To lahko stori tako, da postane skavt.

Oprezovalec (ali kakor navadno pravimo »skavt« — »izvidnik«) je, kakor veste, običajno vojak, ki ga radi njegove prebrisanosti in podjetnosti določijo, naj gre v vojni pred svojo četo, da odkrije, kje je sovražnik, in poroča o vsem tem poveljniku. Ali razen vojnih oprezovalcev imamo tudi mirovne oprezovalce, to je može, ki v mirni dobi opravljajo kako delo, zahtevajoče isto spretnost. To so graničarji po vseh delih sveta, »Traperji« (nastavljači pasti) v Severni Ameriki, lovci v Srednji Afriki, britski pionirji, preiskovalci in misijonarji v vsej Aziji in po vseh nenaseljenih delih sveta, naseljenci in živinski pastirji Avstralije, redarji v Severozapadni Afriki in Južni Ameriki — vsi ti so mirovni skavti, možje v pravem smislu besede, možje, dobro vešči skavtstva, to se pravi, dobro vedo, kako se živi v džunglah, si najdejo pot povsod, iz najmanjšega znaka in stopinje lahko spoznajo, kaj pomeni. Vedo, kako je treba skrbeti za svoje zdravje tam, kjer ni nobenega zdravnika blizu, močni so, podjetni in vedno pripravljeni, kljubovati vsaki nevarnosti, pomagajo drug drugemu, kadarkoli je potreba.

Navajeni so, da brez pomišljanja žrtvujejo svoje življenje, ako lahko s tem koristijo svoji domovini.

Odrečejo se vsemu, svoji udobnosti in svojim željam, da lahko opravljajo svoje delo. Vsega tega ne delajo radi zabave, ampak zato, da izpolnijo svojo dolžnost do kralja, rojakov in delodajalcev.

Izza mnogo sto let do danes je zgodovina britanske države delo pustolovcev in preiskovalcev, narodnih skavtov.

Vitezi kralja Arturja, Riharda Levjesrčnega in Križarji so zanesli britsko viteštvo v daljne dele sveta.

Raleigh, Drake in kapitan John Smith, vojaki in mornarji iz dobe kraljice Elizabete, so kljubovali nepoznanim nevarnostim tujih morij in znanim nevarnostim, ki so jim pretile od strani mogočnih sovražnikov, da bi osvojili in očuvali nova ozemlja ter s tem razširili svoje majhno kraljestvo.

Kapitan Cook je odkril nove dežele v Avstraliji, lord Clive pa v Indiji, Speke, Baker in Livingstone so prodrli skozi puščave in divje gozdove Afrike. Davis, Franklin in Roß so kljubovali ledu in snegu arktičnih pokrajin in v zadnjem času sta kapitan Scott in kapitan Oates žrtvovala svoje življenje za skavtstvo v Južnem Ledenem morju.

To so samo nekatera imena iz vrste preštevilnih skavtov, ki so od nekdaj do danes širili po vsem svetu dobro ime in moč Anglije.

Bile pa so tudi skavtinje, n. pr. Grace Darling, ki je zastavila svoje življenje, da bi rešila potapljajoče se moštvo; Florence Nightingale, ki je v Krimski vojni stregla ranjenim vojakom; gospodična Kingsley, afriška preiskovalka, lady Lugard v Afriki in Alaski, mnoge požrtvovalne misijonarke in bolniške sestre po vseh delih naše države. Pokazale so, da je dobro tako za dečke kakor za deklice, ako se uče skavtstva in se tako usposabljajo, da morejo pozneje vršiti koristno delo.

Tako življenje je veličastno življenje. Ali ne more ga živeti vsakdo, ki si ga želi; treba je, da se nanje dolgo pripravlja.

Tisti, ki so se učili skavtstva kot dečki, ga najbolje žive.

Skavtstvo je pa tudi sicer koristno za vsakogar, pa naj bo vojak ali trgovec v mestu. Sir William Crokes pravi, da je celo za tistega, ki se posveti znanosti, dobro, ako se spozna v zraku, svetlobi itd.

In Sir Lauder Brunton opozarja, kako važno je za zdravnika ali ranocelnika.

Zato vam hočem pokazati, kako se lahko sami naučite skavtstva in ga doma uporabljate. Zelo lahko se ga naučite in zanimalo vas bo, čim se boste vanj vživeli. Najlaže se ga naučite, ako se pridružite kakemu skavtskemu oddelku.

»Kim«.

Dober primer za to, koliko lahko stori mlad skavt, najdemo v Rudyarda Kiplinga povesti »Kim«.

»Kim«, ki se je s polnim imenom imenoval Kimball O'Hara, je bil sin stražmojstra v nekem irskem polku v Indiji. Kot deček je že izgubil očeta in mater, prišel je v varstvo k teti, ki je živela v Indiji v zelo skromnih razmerah.

Igral se je samo z domorodci; zato je bolje spoznal njihov jezik in njihove navade ko katerikoli Evropec. Prisrčno prijateljstvo ga je združilo z nekim starim potovalnim duhovnikom, ki je učil v Indiji, in z njim je prehodil ves severni del dežele. Končno je naletel nekega dne na stari polk svojega očeta, ki je bil na pohodu. Ko je obiskal taborišče, so ga osumili tatvine in zaprli. Toda pri sebi je imel krstni list in še druge listine, iz katerih je polk spoznal, da je deček nekdaj po svojem očetu pripadal njemu. Zato se je zavzel zanj in skrbel za njegovo nadaljnjo vzgojo. Ali kadarkoli so prišle počitnice, se je deček oblekel v indijsko obleko ter se pomešal med domorodce, da bi živel kakor eden izmed njih.

Čez nekaj časa se je seznanil z nekim gospodom Lurgan-om, ki je prodajal stare okraske in drobnarijo. Ker je Lurgan vedel, kako je treba občevati z domorodci, je bil tudi član državnega poizvedovalnega urada.

Ko je ta mož videl, kako dobro pozna Kim običaje in navade domorodcev, mu je prišlo na misel, da bi mogel zelo dobro koristiti državni poizvedovalni službi, t. j., bil bi dober tajni policist svoje vrste. Ali preden ga je sprejel v službo, mu je moral napraviti nekaj izpitov, da bi spoznal, da-li je dovolj hraber in trden.

Da bi spoznal moč Kimove volje, ga je poskusil hipnotizirati, t. j., Kimove misli je hotel podrediti svojim mislim. Ljudje močne volje lahko napravijo to s tistimi, ki imajo šibkejšo voljo. Poizkus je napravil tako: na tla je vrgel vrč z vodo, da se je razbil, in od Kima je zahteval, naj si predstavlja, da se drobci zopet sami sestavljajo. Ali karkoli je ukrenil, vse je bilo zaman; Kim je videl, da je vrč razbit, in ni hotel verjeti, da je zopet cel, čeprav je trenutno trgovca skoraj ubogal; kajti zdelo se mu je, da so se drobci nekako združili, ali ta predstava je zopet izginila.

Večina dečkov bi blodila v takem slučaju z očmi in ušesi sem in tja in ne bi mogla združiti svoje pozornosti na istem predmetu; mož bi jih lahko hipnotiziral.

Ko je Lurgan spoznal, da je Kim močne volje in hitrega pojmovanja, ga je učil, kako naj zapazi in si zapomni majhne podrobnosti, kar je v vzgoji skavta zelo važno. — Tega se je moral učiti ob vsaki uri, ako je le prilika nanesla. Lurgan je pričel s tem, da je predložil Kimu desko, polno raznovrstnih dragih kamnov; dovolil mu je, da jih je opazoval samo eno minuto, nato jih je pokril s suknom in ga vprašal, koliko kamnov je na deski in katere vrste so. Izprva se je spomnil Kim samo na nekatere in jih ni mogel natančno opisati; ali po kratki vaji je lahko naštel vse. Isto vajo je uspešno napravil z mnogimi drugimi predmeti.

Potem pa je Kim često potoval po deželi z nekim finim, starim afganskim konjskim trgovcem, ki je bil tudi zaupnik poizvedovalnega oddelka. Nekoč mu je Kim storil veliko sulugo, kajti na skrivaj je opravil zanj važno poslanstvo, drugikrat mu je rešil življenje s tem, da je prisluškoval razgovoru nekih domorodcev, ki so ga nameravali

umoriti, ko bi prišel mimo. Kim se je delal izprva, kakor da spi; nato je rekel, da ga tlači mora in se mora zato gibati; na ta način se je oddaljil od domorodcev in svojega prijatelja o pravem času opozoril na nevarnost.

Končno je postal Kim član tajne službe; dobil je tajno znamenje, namreč znak, ki ga je lahko nosil na vratu, in povedali so mu tudi neki stavek, s katerim se je lahko dal prepoznati kot član tajne službe. Tudi skavti imajo navadno tajne znake, ki jih uporabljajo pri vzajemnem občevanju.

Indijska tajna služba ima zelo veliko članov, ki se ne poznajo med seboj; zato morajo imeti tajni znak, da lahko spoznajo drug drugega med ljudmi, ki so jim morda sovražni.

Nekoč je naletel Kim v vlaku na nekega drugega člana, ki ga ni poznal. To je bil domorodec, ki je imel na glavi in na rokah precej velike rane ter je bil očividno močno razburjen, ko je vstopil v voz. Sopotnikom je pripovedoval, da se mu je pripetila nesreča, ko se je peljal z vozom na postajo; ali Kim je znal dobro opazovati in je kmalu ugotovil, da ima popotnik rane, ki izvirajo od rezila, ne pa da bi mu bila koža odrta; zato možu ni verjel. Ko si je hotel mož obvezati glavo, je Kim opazil, da ima na vratu tak medaljon kakor on; pokazal mu je svojega. Ko ga je mož zagledal, je vpletel v razgovor nekaj tajnih besed; Kim mu je odgovoril s primernimi izrazi. Potem je tujec peljal Kima v neki kot, kjer mu je povedal, da vrši neko tajno službo; vladi sovražni domorodci so ga spoznali in bi ga bili skoraj umorili; najbrž vedo, da se vozi s tem vlakom, in bodo svojim prijateljem brzojavili, da pride. Svoje poročilo bi rad izročil nekemu policijskemu oficirju, ne da bi ga sovražniki ujeli; toda ne ve, kako naj to napravi, ako sovražniki vedo, kdaj pride. Kimu je prišla v glavo pametna misel; preoblekel ga je.

V Indiji je zelo mnogo verskih beračev, ki hodijo po deželi. Ne nosijo skoraj nikake obleke, mažejo se s pepelom in si slikajo na obraz nekaka znamenja. Smatrajo jih za svetnike in ljudje jim dajejo hrano in denar. Kim je pri-

pravil neko zmes iz moke in pepela, ki ga je dobil iz indijske lule; slekel je svojega prijatelja in ga pomazal s to zmesjo po vsem životu. Končno je vzel iz žepa neko škatlico z barvo, ki jo je nosil s seboj, in naslikal možu na čelo pomembna znamenja. Rane mu je natrl z moko in pepelom, deloma, da bi se ne videle, deloma, da bi se celile. Lase mu je počesal navzdol, tako da so bile zmešane in neurejene kakor pri beraču, in posul mu jih je s prahom, da bi ga prava mati ne bila spoznala. Kmalu nato sta prispela na majhno postajo, pred katero sta dobila policijskega oficirja, ki mu je bila treba izročiti poročilo. Navidezni berač se je zadel v oficirja. Ta ga je ozmerjal. Berač mu je odgovoril s psovkami indijskih domorodcev, v katere je vpletal tajne besede. Policijski uradnik jih je zelo dobro razumel, čeprav se je delal, kakor da ne zna indijski; iz tajnih besed je takoj spoznal, da je berač tajni zaupnik; navidezno ga je aretiral in odvedel na policijsko postajo, kjer je lahko neovirano z njim govoril. To vse se je vršilo, ne da bi bil kdo na postaji slutil, da se moža poznata in da je domorodni berač pobegli poizvedovalni zaupnik.

Končno se je Kim seznanil z nekim drugim zaupnikom oddelka, z nekim izobraženim domorodcem ali babu-jem, kakor jim pravijo v Indiji, in mu je v izdatni meri pomagal pri ujetju dveh ruskih oficirjev, ki sta na severozapadni meji Indije kot vohuna delovala proti Angležem.

Babu je preveril oba Rusa, da je v službi nekega domorodnega, Angležem neprijateljskega malega kneza, in je potoval nekoliko časa z njima kot zastopnik tega kneza. Tako je zvedel, kje imata med prtljago svoje tajne papirje. Končno je povzročil prepir med njima in nekim svetim duhovnikom, ki sta ga pretepla; to je zelo razburilo domorodce, ki so nosili prtljago; zgubili so se v noč. Kim je bil med domorodci; odprl je prtljago, našel papirje in jih prinesel v glavni stan.

Te Kimove pustolovščine so vredne čitanja, ker spoznamo iz njih, koliko lahko skavt koristi svoji državi, ako je dovolj sposoben in izobražen.

Skavti v Mafekingu.

Koliko lahko koristijo skavtski dečki, o tem imamo primer iz burske vojne. Med obrambo Mafekinga leta 1899.—1900. so sestavili oddelek dečkov.

Mafeking je bilo čisto navadno mestece, ležeče na široki ravnini Južne Afrike.

Nihče ni mislil na to, da bi ga kdaj oblegal sovražnik, prav tako, kakor tudi vi ne mislite, da bi mogel nekoč oblegati vaše mesto (vašo vas) — vsakemu se je zdela stvar tako neverjetna.

To nam pa ravno kaže, da se v vojni ne sme misliti samo na verjetnost, ampak tudi na m o ž n o s t. Zato moramo biti pripravljeni na sovražni napad, čeprav ni verjeten, ampak je samo možen, kakor je bil pri Mafekingu; vsak dečko mora biti prav tako pripravljen, da pomaga pri obrambi, kakor so pomagali dečki v Mafekingu.

Ko smo torej zvedeli, da bomo v Mafekingu oblegani, smo poslali na obrambne točke posadko, ki je štela okrog 700 v orožju izvežbanih mož, policajev in prostovoljcev. Nato smo oborožili može iz mesta, ki jih je bilo okrog 300. Nekateri izmed njih so bili stari graničarji ter so znali rabiti orožje; mnogi izmed njih, mladi trgovski pomočniki, pisarji in drugi, pa še niso nikdar imeli puške v roki, nikdar niso eksercirali ali se učili streljanja; zato jim je bilo od kraja zelo težko. Ni šala, imeti pred seboj sovražnika, ki nas hoče ubiti, ako ne znamo streljati.

V celoti smo imeli torej okrog 1000 mož za obrambo kraja, v katerem je prebivalo okrog 600 belih žen in otrok ter okrog 7000 domorodcev; obseg mesteca pa je meril okrog 5 milj.

Vsak moški je bil dragocen in v isti meri, v kateri je polagoma padalo število ljudi, imeli smo mrtve in ranjene, v isti meri je postajalo bojevanje in stražarjenje za preostale težje. Tako je prišlo do tega, da je lord Edvard Cecil, štabni šef, zbral dečke vsega kraja, jih združil v poseben oddelek, jih oblekel v uniformo in izvežbal; tvorili

Lord Edvard Cecil in skavti od Mafekinga.

so v resnici odločno in koristno četo. Dotlej smo rabili mnogo mož za prenašanje povelj in poročil, za oprezovalce, sle itd. Te dolžnosti so prevzeli zdaj skavti, možem je bilo delo olajšano ali pa so šli v bojno črto. Skavti, ki jih je vodil deček Godyear kot prvi podčastnik, so se izborno izkazali in so si v polni meri zaslužili odlikovanja, ki so jih dobili ob koncu vojne. Mnogi izmed njih so znali kolesariti; zato smo lahko uredili poštno službo, s pomočjo katere so ljudje lahko pošiljali pisma svojim prijateljem v utrdbah ali v mestu, ne da bi se bili sami izpostavljali ognju; za pisma smo rabili znamke, na katerih je bila slika mladega sla na kolesu.

Nekoč sem rekel nekemu izmed teh dečkov, ki se je pripeljal skozi precej hud ogenj: »Ti boš lepega dne padel, ako se boš tako okrog vozil, kadar krogle letijo.« On pa

je odgovoril: »Gospod, jaz se vozim tako hitro, da me ne morejo zadeti.« Ti dečki kakor da se za krogle niso brigali; vedno so radi izvršili povelje, čeprav so bili vsakokrat v smrtni nevarnosti.

Ali bi tudi kateri izmed vas to storil? Ako bi streljal sovražnik po tej ulici, in bi mu naročil, naj ponese poročilo v hišo na drugi strani ulice, ali bi to storil? Gotovo! Ali najbrž ne rad.

Toda za tako delo se hočete pripraviti. Je kakor s skokom na glavo v mrzlo vodo; dečku, ki je navajen na kopanje, tak skok ni nič; ali zahtevajte ga od dečka, ki ni nikdar skakal; bal se bo!

Isto lahko rečemo o dečku, ki se je navadil, da na ukaz takoj uboga, pa naj je z njim združena nevarnost ali ne. Čim dobi v aktivni službi kakšen ukaz, ga izvrši, neglede na nevarnost, ki mu preti. Deček pa, ki se ni nikdar potrudil, da bi ubogal, se ustavlja in celo prejšnji prijatelji ga začno zaničevati.

Ali vam ni treba čakati na vojno, da bi mogli koristiti kot skavti. Kot mirovni skavti najdete vedno preobilo dela, pa bodite kjerkoli.

Drugo kramljanje pri tabornem ognju.

Pregledna strnitev poučnega tečaja za skavte.

Ako hočeš postati skavt, stori:

1. obrni se na upravo najbližje krajevne skupine;
2. dobi pismeno dovoljenje svojih staršev ter se priključi vodu ali oddelku, ki je bil ustanovljen v tvoji soseščini kakor katerokoli društvo;
3. lahko se pa tudi priključiš kaki organizaciji dečkov, ki je izobrazbo v skavtstvu sprejela v svoj načrt.

Člani istega voda naj bodo po možnosti približno istih let. Enega izmed dečkov je treba izvoliti za vodjo voda, imenuje se vodnik. On si določi drugega dečka kot namestnika; imenuje se namestnik vodnika. Nekoliko

vodov skupaj lahko tvori četo, katere vodja se imenuje četovodja.

Kdor je že mesec dni skavt, mora napraviti skavtsko zaobljubo, t. j., pri svoji časti se obveže, da bo izvrševal troje:

1. da bo vršil svojo dolžnost do Boga in do domovine;

2. da bo vedno pripravljen pomagati svojemu bližnjemu;

3. da bo izpolnjeval skavtske zakone.

Učite se skavtskega znaka (glej str. 49) in klica svojega voda. Vsak vod se imenuje po kaki živali in vsak skavt v vodu mora znati posnemati klic tiste živali, da bi lahko držal zvezo s svojimi prijatelji, posebno ponoči. Tako ste lahko »volkovi«, »škurhi«, »orli«, »podgane«, ako hočete. Ne sme pa biti »opičjih vodov«, t. j. takih, ki nimajo nikake discipline in si ne pridobe nikakih znakov. Nikdar ne sme skavt uporabljati klica kakega tujega voda. Skavtski zakon skavte tudi obvezuje, da je zvest in dobrohoten, ubogljiv in veder. Glavno vaše delo tvorijo igre in opravila, s katerimi nabirate izkušnje kot skavti. Ako ste se toliko naučili, da napravite izpite, potem lahko dobite znak skavtov prvega in drugega reda.

Znak skavta prvega reda je kompasna igla z lilijo iz medi in trakom z geslom: »Bodi pripravljen!«

Znak drugega reda je samo geslo brez lilije.

Geslo pomenja: skavt se mora z razmišljanjem in vajo tako pripraviti, da se nikdar v nobenem slučaju in v nikaki stiski ne da presenetiti; ve natančno, kaj mu je storiti, ako se pripeti kaj nepričakovanega.

Da napravite skavtski izpit, morate vedeti sledeče:

G o z d n a m o č predpoklada, da veste o živalih vse, kar morete dognati, ako jim sledite tako blizu, da jih lahko opazujete v njihovem prirodnem stanju. Nadalje morate poznati razne vrste živali in njihove različne navade. Streljamo jih samo, ako rabimo hrano; ali noben skavt namenoma ne ubija živali radi samega ubijanja, ako ni morda žival škodljivo bitje. S tem, da stalno opazujemo

živali v njihovem prirodnem stanju, se nam sčasoma tako prikupijo, da jih ne moremo streljati.

Vse ugodje, ki ga nudi lov na živali, je v umetnosti zasledovanja, ne pa v streljanju.

Gozdna moč ne zahteva samo, da spoznamo sledove in druge male znake; moramo jih tudi umeti; tako je n. pr. treba vedeti, kako hitro je šla žival, ali je bila prestrašena ali brez skrbi itd. Lovca tudi usposablja, da si zna najti pot v džungli ali v puščavi; uči ga, kateri so najboljši divji sadeži, korenčki itd., ki mu lahko služijo za hrano, ali katere izmed njih imajo živali najrajši in jih zato po vsej verjetnosti privlačijo.

Pri skavtstvu v civiliziranih državah se čitajo na enak način sledovi ljudi, konjev, koles itd. in iz njih se razvidi, kaj se je dogodilo. Iz majhnega znamenja, n. pr. nenadnega vzleta ptičev, se sklepa, da se nekdo približuje, čeprav ga ne moremo videti.

Ako se navadimo, da opazimo drobne predmete na tleh, često najdemo izgubljene stvari, ki jih lahko vrnemo lastniku.

S tem, da opazimo posameznosti na opremi itd., lahko često rešimo konja bolečin, ki jih povzroča slabo prilegajoč se jermen ali ustnik.

S tem, da opazujemo obnašanje in obleko ljudi in da spravljamo svoja opazovanja v zvezo, lahko spoznamo, če so v skrbeh in potrebujejo pomoči in sočutja, potem pa lahko storimo, kar je prva dolžnost skavta, tistim, ki so v skrbeh, lahko pomagamo na vse mogoče načine.

Pomni, da je nečastno za skavta, ako v njegovi prisotnosti drugi ljudje kaj vidijo, bodisi, da je veliko ali malo, bodisi, da je blizu ali daleč, bodisi, da je visoko ali nizko, česar še on sam ni odkril.

Ž i v l j e n j e v t a b o r u. Seveda se morajo skavti navaditi na življenje na prostem. Sami morajo znati postaviti šotore ali graditi bajte; vedeti morajo, kako se dela ogenj, kako se ubija, pripravlja in kuha divjačina, kako se vežejo drogi, da bi se zgradil most ali splav, kako se na neznanem svetu najde pot ponoči in podnevi itd.

Ali v civiliziranih krajih je le malo mladeničev, ki se vadijo in učijo teh stvari, ker stanujejo v udobnih hišah in spe v posteljah; hrano jim pripravljajo in kuhajo drugi, in če hočejo vedeti, kam katera pot vodi, vprašajo redarja.

Ako pa pridejo ti mladeniči v kako kolonijo ali se poskušajo v skavtstvu, se obnašajo kot brezmočni nerodneži. Pomni, da je skavtska prebrisanost koristna v vsakem življenjskem položaju.

Vsak deček naj napravi ogenj, kakor ve in zna. Ako se mu delo ne posreči, mu pokaži, kako naj ga napravi (imeti mora suhe vejice in treske, ki naj jih postavi v piramido), potem pa naj še enkrat poskusi. Uči jih tudi, kako se delajo vozli! (Glej poglavje III.)

V i t e š t v o. V starih časih so bili skavti vitezi in njihovi podpisi so bili zelo podobni tistim današnjih skavtov. Mi smo njihovi nasledniki; čuvati bi morali njihovo dobro ime ter slediti njihovim stopinjam.

Smatrali so, da je čuvanje časti njihova najsvetejša zadeva. Nikdar niso zagrešili nečastnega dejanja, n. pr. laži ali tatvine; rajši bi bili umrli, kakor zagrešili tak prestopek. Vedno so bili pripravljeni na boj in na smrt za kralja, vero in čast. Tisoči izmed njih so šli v Palestino (v Sveto deželo), da bi branili krščansko vero proti mohamedanskim Turkom.

Vsak vitez je imel majhno spremstvo, sestoječe iz ščitonoše in nekoliko mož, prav tako, kakor ima naš vodnik svojega namestnika in štiri do pet skavtov.

Spremstvo je šlo z vitezom skozi drn in strn in vse njega člane je oživljala ista misel ko njihovega vodjo; čast jim je bila namreč sveta.

Bili so zvesti Bogu, kralju in državi.

Zlasti viteško in vljudno so se obnašali do vseh žen in otrok, kakor tudi do bolnikov.

Vsakomur so radi pomagali.

Darovali so denar in hrano, kjer je bilo potrebno; štedili so svoj denar, da bi bili lahko darežljivi.

Naučili so se, kako se rabi orožje, da bi svojo vero in domovino branili proti sovražnikom.

Gledali so na to, da so bili močni, zdravi in delavni, da bi mogli dobro izvrševati svoje dolžnosti.

Vi skavti ne morete napraviti nič boljšega, kakor da sledite zgledu svojih pradedov, vitezov.

Ena izmed vaših najodličnejših dolžnosti je, da vsak dan komu izkažete kako uslugo, to je tudi eno izmed naših pravil. Ko zjutraj vstaneš, se spomni, da moraš med dnevom izkazati komu kako uslugo.

Vozel v skavtski ovratnici.

Napravi si vozel na ovratnico ali na robec in pusti konec ovratnice, naj ti gleda iz telovnika, da se spomniš na to svojo dolžnost, in ko greš v posteljo, se vprašaj, če si uslugo napravil. Ako si kdaj nanjo pozabil, napravi zato drugi dan dve uslugi. Pomisli, da si s skavtsko zaobljubo pri svoji časti dolžan to storiti. Usluga je lahko malenkostna. Novčič si vrgel v nabiralno puščico za ubožce, stari ženi si pomagal preko ceste, prostor si komu naredil, staremu konju si dal vode, bananino skorjo si spravil s ceste, da se ne bi komu izpodrsnilo; vse to so vendar usluge. Ali vsak dan je treba napraviti katero izmed njih, in samo tisto je usluga, kar storiš, ne da bi sprejel kako nagrado.

(Daj, da napravi vsak skavt v ovratnico vozel, ki naj ga spominja, da mora sledeči dan napraviti kako uslugo.)

R e š i t e v ž i v l j e n j a. Vi vsi ste že slišali o Viktorijinem križu, malem križu iz brona, ki ga je kraljica Viktorija podeljevala tistim vojakom, ki so se izkazali v sovražnem ognju.

Ali razen tega obstoja tudi odlikovanje, Albertovo odlikovanje, za tiste, ki niso vojaki in so se v mirnem času

odlikovali kot rešitelji življenja. Obstoja še Stanhopejevo odlikovanje za državljansko hrabrost in Edvardovo odlikovanje za hrabrost v rudnikih; imamo vrhu tega odlikovanje kraljeve družbe za človeške prijatelje, gospoda Carnegieja fonde za junaške čine in skavtska odlikovanja za dokazano junaštvo.

Smatram, da ni manjši junak od vojaka, ki se vrže v najbolj divji bojni metež, da bi rešil tovariša, tisti mož, ki si zasluži tako medaljo pri katastrofah, dogajajočih se v velikih mestih, rudnikih in tovarnah, da, v vsakdanjem življenju.

Odkar so se pred tremi leti (1911) pojavili skavti, so si prislužili dvesto odlikovanj za rešitev življenja in jaz upam, da bodo še prav mnogi sledili njihovemu primeru.

Prepričan sem, da bodo prišli prav mnogi izmed vas v tako priliko, ako bodo pripravljeni. Pravim vam: P r i p r a v l j e n i morate biti; vedeti morate, kaj vam je storiti, ako se pripeti kaka nesreča, in takoj morate storiti.

Ni dovolj, da čitate o tem v knjigi, pa si mislite: Saj že vem. Ne, vaditi se morate in zopet vaditi, kako se dela v resnici. Tako vam je treba poizkusiti: kako se usta in nos pokrijeta z mokrim žepnim robcem, da se lahko vdihava dim; kako se rjuha raztrga na kose, ki se zvežejo v vrv, da se je mogoče rešiti iz goreče hiše; kako se odpre odprtina, da se spusti zrak v kanal, napolnjen s plinom; kako se nezavestna oseba dvigne in nosi; kako se navidezno utopljena oseba zgrabi, reši, zopet oživi itd.

Ako se boste naučili vseh teh stvari, si boste ustvarili zaupanje v samega sebe. Ako se bo pripetila kaka nesreča in bodo vsi zbegani ter si ne bodo znali pomagati, boste vi mirno nastopili in storili, kar je treba.

Spomnite se na dogodek, ki se je pripetil pred nekaj leti v Hampsteadskem ribniku v Londonu. Neka žena se je utapljala v plitki vodi. Mnogo ljudi jo je gledalo, ali nihče ni imel poguma, da bi bil storil kaj drugega, kakor da ji je klical. Bila je sramota za naš narod, da ni bilo med množico nobenega pravega moža. To je bila izborna prilika za mladeniča skavta; vrgel bi se bil v vodo in žensko rešil. Ali tisti strahopetneži so stali ob bregu, kričali

in šklepetali z zobmi; nihče si ni upal iti v vodo, ker ni videl nikogar drugega, da bi bil šel. Žena pa je utonila pred njihovimi očmi.

(Uči skavte, kako je treba nezavestnega dvigniti in ga nositi. Prav tako, kako ga je treba nositi skozi dim, plin itd. Nadalje, kako se nos in usta pokrijejo z mokrim robcem. Razdeli jih v pare in vsi posamezniki naj prevzamejo po vrsti vlogo nezavestnih, ki jih rešujejo tovariši.)

V z t r a j n o s t. Da bi mladenič lahko opravil vsa ta dela in dolžnosti, mora biti zdrav, močan in podjeten. Vse te lastnosti si lahko pridobi, ako se le hoče potruditi. To pa zahteva mnogo vaje, igre, tekanja, hoje, kolesarjenja itd.

Skavt mora često spati na prostem. Deček, ki je navajen, da spi pri zaprtih oknih, bo najbrž dobil katar in revmatizem, ko bo prvič poskusil spati zunaj, kakor se je novincem že često pripetilo. Vedno morate spati pri odprtem oknu, poleti in pozimi, in nikdar se ne boste prehladili. Jaz sam ne morem nikdar spati pri zaprtem oknu ali pri zaprtih oknicah in kadar sem na kmetih, spim vedno zunaj hiše, poleti in pozimi. Mehka postelja in preštevilne volnene odeje povzročajo pri dečkih hude sanje, ki jih slabe.

Kratka švedska ali jiu-jitsu-telovadba vsako jutro in vsak večer je izborno sredstvo za to, da ostane človek čil, ne da bi v prvi vrsti dajala krepke mišice, ampak zato, ker pospešuje delovanje notranjih organov (r a z l a g a) in pa ker povečuje krvotok po vseh delih telesa.

Vsak pravi skavt vsak dan drgne telo z mokrim suknom, ako se ne more kopati; to je zelo važno.

Skavt diha skozi nos in ne skozi usta. Tako ne postane žejen; ne izgubi hitro sape, ne sprejema vase raznovrstnih mikrobov in bolezenskih glivic, ki letajo po zraku, in ne opozarja nase sovražnikov s svojim smrčanjem.

Vaje v globokem dihanju so velikega pomena za pljuča. Globoko dihanje dovaja krvi zraka (kisika), seveda samo, ako se vrši na prostem in ako se ne vrši na pretiran na-

čin, da ne bi škodovalo srcu. Pri globokem dihanju se zrak potegne vase počasi in globoko skozi nos, ne pa skozi usta, rebra morajo iti narazen, posebno zadaj; čez nekaj časa ga je treba počasi in brez napora izdihniti. Ali najboljše globoko dihanje je tisto, ki sledi kot prirodna posledica mnogemu tekanju.

Danes je znano, da alkohol ne pospešuje zdravja, ampak, da je največji strup, ako se uživa v obilni meri. Mož, ki je navajen, da pije vsak dan mnogo piva, vina ali žganja, je za skavtstvo prav tako malo sposoben kakor za kaj drugega.

Isto velja o možu, ki mnogo kadi! Najboljši vojni skavti ne kade. Dim slabi bistrost vida; kajenje povzroča včasih nervoznost in tresenje udov; slabi tudi voh (ki je zlasti ponoči velikega pomena); ogenj v pipi in celo vonj pipe in tobaka, ki je ponoči močan, bi utegnila izdati izvidnika čuječim sovražnikom. Vojni skavti niso nikoli tako neumni, da bi kadili. Nikdar še ni kak deček pričel kaditi, ker bi mu bilo všeč, ampak vedno zato, ker si je mislil, da si s tem pridobi ugled odraslega človeka; v resnici pa mu daje kajenje ugled oslička.

(Pokaži nekaj jiu-jitsu- ali pa švedskih natezalnih vaj! Pokaži, kako se globoko diha!)

D o m o l j u b j e. Naša domovina ni nastala sama od sebe. Ustvarili so jo naši predniki z mnogim delom, trdimi boji in z žrtvovanjem svojega življenja, t. j. z žarkim domoljubjem.

Pravijo, da danes nismo domoljubni in da bo zato naša država razpadla, kakor je nekoč razpadla rimska država, katere državljani so postali sebični in leni ter so imeli smisel samo za zabavo. Jaz o tem nisem popolnoma prepričan. Prepričan sem, da bo naša domovina uspevala, ko bo vam mladeničem predvsem pri srcu njen blagor. Karkoli delate, vedno mislite najprej na svojo domovino. Ne zapravite vsega časa in denarja za igre in sladke stvari, ne zapravite ga radi svojega razveseljevanja, ampak mislite najprej na to, kako bi lahko koristili svoji domovini;

šele ko to storite, se lahko greste s častjo v srcu zabavat. Morda ne uvidevate, da lahko deček domovini koristi; ali vsak deček ji lahko služi s tem, da postane skavt in da se drži skavtskega zakona.

»Najprej domovina, jaz za njo!« bi moralo biti vaše geslo. Ako resno preudarite, najbrž spoznate, da ste se držali obratnega reda!

Upam, da se boste v tem trenutku pravilno odločili in da se boste svoje odločitve držali. Najprej domoljub, potem šele športnik! Ne zadovoljuj se s tem, da kakor nekdanji Rimljan plačuješ druge ljudi, naj bi za tebe bili žogo ali bitke! Sam kaj stori, da lahko visoko dvigneš zastavo!

Ako se posvetiš skavtstvu v tem smislu, boš lahko storil kaj dobrega. Posveti se mu, ne samo zato, ker te zabava, ampak tudi zato, ker s tem pomagaš svoji domovini. Potem boš imel v sebi pravega duha domoljubja, s katerim mora biti prožet vsak deček, ki je vreden življenja.

(Pokaži narodno zastavo. Razloži njeno zgodovino, glej IX. poglavje.)

Umor v Elsdonu.

(O p o m b a : Sledeča, v svojem bistvu resnična zgodba je primer povesti, kakršno naj poda vodja, ko pregledno razlaga dolžnosti skavta.)

Pred mnogimi leti je bil izvršen na Severnem Angleškem grozen umor. Morilca so ujeli, mu dokazali krivdo in ga obesili v glavnem radi skavtske prebrisanosti nekega pastirčka.

G o z d n a m o č. Deček, Robert Hindmarsh, je pasel na barju ovce in se je po neobljudenih gričih vračal domov. Šel je mimo potepuha, ki je sedel na tleh s široko raztegnjenimi nogami in nekaj jedel.

O p a z o v a n j e. Ko je šel mimo njega, je opazoval njegovo zunanjščino, zlasti čudne žeblje na njegovih čevljih.

P r e v i d n o s t. Ni se ustavil in ni strmel v potepuha. Kar je videl, je opazil mimogrede z enim samim pogledom.

Potepuh ga je imel zato za navadnega dečka, ki ni vreden nikake pozornosti.

S k l e p. Napravil je pet, šest kilometrov in se približal svojemu domu. Tedaj je zagledal množico ljudi, ki so se

Ko je šel mimo, je opazoval morilčeve čevlje.

gnetli okrog neke hišice, v kateri so našli umorjeno njeno stanovalko, staro gospo (Margareto Crozier). Ljudje so ugibali, kdo bi bil morilec. Obdolžili so tri ali štiri cigane, ki so se potikali po deželi, morili in grozili s smrtjo vsakemu, ki bi hotel javiti njihova grozodejstva.

Deček je vse to slišal; kar zapazi v majhnem vrtu pred hišico nekaj nenavadnih stopinj. Vtiski žebljev so se popolnoma ujemali z žeblji moža, ki ga je videl na barju. Iz tega je naravno sklepal, da mora biti tisti mož v zvezi z umorom.

V i t e š t v o. Dejstvo, da je bila umorjena slabotna ženska, je vzbudilo v dečku čustvo viteštva.

O d l o č n o s t i n p r e m a g o v a n j e s a m e g a s e b e, p r i p r a v l j e n o s t. Zato se je otresel vsakega strahu, čeprav je vedel, da bi ga lahko morilčevi tovariši umorili radi izdaje. Takoj je šel k redarju in mu je pripovedoval o stopinjah ter o potepuhu, povedal mu je tudi, kje lahko moža najde, ako se takoj odpravi na pot.

Z d r a v j e i n m o č. Ker se je mož z barja tako močno oddaljil od mesta umora, ne da bi ga bil kdo videl (izvzemši majhnega dečka), se je čutil popolnoma varnega; niti na misel mu ni prišlo, da bi mogel iti deček do mesta umora in privesti redarja s seboj. Zato ni poskrbel za varnost. Ali deček je bil močen in zdrav hribovski mladenič. Hitro se je vrnil z redarjem. Našla sta moža in ga brez težave aretirala. Bil je Viljem Winter, cigan.

Morilca so zaslišali, ga spoznali za krivega in obsodili na smrt. Ista usoda je zadela dva druga cigana, ki sta bila njegova sokrivca.

R e š i t e v ž i v l j e n j a. Uradni predstojnik je poklical dečka k sebi, mu čestital in se mu zahvalil za veliko uslugo, ki jo je napravil svojim rojakom s tem, da je deželo osvobodil nevarnega zločinca in rešil najbrž življenje mnogim ljudem.

Č u t d o l ž n o s t i. Uradni predstojnik je govoril dečku: »Ti si izpolnil svojo dolžnost, čeprav ti je povzročila neprijetnosti in nevarnosti. Ali za take stvari se ne smeš brigati. Bila je tvoja dolžnost do policije in do domovine, da si pomagal v izvrševanju pravičnosti. In svojo dolžnost je vestno treba izpolniti, pa naj stane, kar hoče, četudi življenje.«

P r i m e r. Tako je ta deček izpolnil vse skavtske dolžnosti, ne da bi se bil o njih učil. Pokazal je namreč:

gozdno moč,	viteštvo,
sposobnost opazovanja, ne da bi se dal odkriti,	čut dolžnosti,
	vztrajnost,
hitro sklepanje,	srčno dobroto.

Najbrž pa ni mislil, da bo njegovo dejanje, ki ga je storil po svojem preudarku, po letih kedaj služilo drugim dečkom kot primer, kako je treba vršiti dolžnost. Zato morate imeti pred očmi, da tudi vaša dejanja opazujejo ljudje, ki bi si jih lahko vzeli za zgled. Potrudite se in hodite pri vsaki priliki ravno pot, ki jo nalaga dolžnost.

Tretje kramljanje pri tabornem ognju.

Skavtska organizacija.

Izprva ni bila nameravana združitev skavtov v posebnem zboru; mišljeno je bilo, naj dečki, ki pripadajo kaki že obstoječi organizaciji, šoli, nogometnemu klubu, mladinskemu oddelku za vojaško vežbo, brzojavni službi, kadetnemu oddelku itd., svojemu drugemu opravilu pridružijo še skavtstvo.

Skavtsko gibanje se je pa tako razvilo, da je bilo potreba sestaviti za skavte poseben pravilnik.

Položajni red.

Imamo tri čine vodij in skavtov, namreč načelnike, četovodje in skavte. Vsak čin obsega več stopenj. Njih vrstni red je sledeči: skavt tretjega reda, skavt drugega reda, skavt prvega reda, kraljevski skavt (oziroma kraljevski pomorski skavt), namestnik vodnika, vodnik, namestnik četovodje, četovodja, stegovodja in načelnik. Drugi čini (gospe pomočnice, instruktorji, zdravniki, duhovniki, častni četovodje, župni predsedniki, predsedniki, mestnih svetov, tajniki) so častnega značaja. Uporaba drugih naslovov in vojaških poimenovanj je prepovedana.

Vodniki imajo prednost pred vsemi drugimi skavti.

Častno sodišče sestoji iz četovodje in vodnikov, pri posameznih vodih pa iz vodnika in njegovega namestnika. To sodišče odloča o nagradah, kaznih in drugih zadevah.

Skavtska zaobljuba.

(Angleško besedilo.)

Da lahko deček postane skavt, mora napraviti skavtsko zaobljubo, ki se glasi:

»Pri svoji časti obljubljam, da se bom na vso moč trudil,
1. da bom izvrševal svojo dolžnost do Boga in domovine,
2. da bom vedno pomagal svojemu bližnjemu,
3. da bom pokoren skavtskim zakonom.«

Izpiti.

(Po angleškem pravilniku.)

Skavt tretjega reda. Kdor hoče postati skavt, mora biti star 11—18 let in mora, preden napravi zaobljubo, položiti sledeči izpit:

Poznati mora skavtske zakone, znak in pozdrav.

Opisati mora znati državno zastavo in vedeti, kako se razvije.

Vedeti mora, kako se uporablja palica.

Napraviti mora znati sedem različnih vozlov in vedeti, kako jih je treba uporabiti.

Ko napravi deček izpit in se zaobljubi, se uvrsti med skavte tretjega reda in sme nositi skavtski znak v levi gumbnici, ako je v civilu, ali na levem srajčnem žepu, ako je v kroju.

Skavt drugega reda. Skavt tretjega reda, ki hoče postati skavt drugega reda, mora
1. biti vsaj mesec dni skavt tretjega reda;
2. znati nuditi najenostavnejšo prvo pomoč in napraviti najpreprostejšo obvezo;
3. znati semaforske ali Morsejeve znake za vsako črko v abecedi;
4. v 25 minutah prehoditi sled na razdalji 750 m ali, če biva v mestu, na zadovoljni način opisati, kaj je videl v štirih izložbenih oknih, pred katerimi je stal po eno minuto, oziroma znati mora Kimigro: štiri in dvajset lepo urejenih predmetov opazuje eno minuto, nato pa jih vsaj šestnajst imenuje.

5. v dvanajstih minutah preiti 1'5 km v skavtskem koraku (po 20 korakov izmenoma teče oziroma hodi);
6. znati napraviti na prostem ogenj z ne več ko dvema vžigalicama;

7. znati skuhati na prostem četrt funta mesa in dva krompirja, ako je mogoče, na tabornem ognju, in sicer v eni sami posodi;

8. imeti vsaj 50 dinarjev v hranilnici;

9. poznati šestnajst glavnih smeri kompasa.

Znak se nosi na levi roki med ramenom in laktom.

Skavt prvega reda. Kdor hoče postati skavt prvega reda, mora napraviti vsaj pred enim usposobljenim, neodvisnim in od Zveze priznanim izpraševalcem sledeči izpit:

1. preplavati mora razdaljo petdesetih metrov. Ako zdravnik presodi, da bi bilo plavanje škodljivo, lahko deček pridobi enega izmed sledečih znakov: vojni lazaret, požarništvo, streljanje, poznavanje pota, signalništvo, zalezovanje;

2. imeti mora v hranilnici vsaj 100 dinarjev;

3. oddati oziroma sprejeti mora poročilo po semaforju ali po Morseju; po semaforju mora oddati oziroma sprejeti dvajset črk na minuto, po Morseju pa šestnajst.

4. peš ali v čolnu, sam ali v spremstvu druzega skavta, mora iti 10 km daleč tja in nazaj; lahko se pa tudi pelje (železnica je izvzeta), in sicer 20 km daleč tja in nazaj. Po povratku mora o potovanju kratko poročati. Najbolje je, da ga izvrši v dveh dneh;

5. opiše naj, kako je treba ravnati v eni izmed sledečih nezgod (izbere si jo izpraševalec): požar, utopljenje; pobeg konja, plin v kanalu, udor ledu, električni tresk, ranitev;

6. zadovoljivo naj skuha (po možnosti na prostem pri tabornem ognju) eno izmed sledečih jedi, ki jo določi izpraševalec; ovseni zdrob, slanino, gulaž; ali pa naj odere in skuha kunca; ali naj opuli in skuha ptiča; ali naj napravi kolač iz pol funta moke; ali naj speče presto, ovito okrog debele palice;

7. pravilno mora znati čitati običajne zemljevidne znake in napraviti mora razumljivo zemljevidno skico;

določi naj stran neba brez uporabe kompasa;

8. samostojno mora znati s sekiro podreti ali obsekati manjše drevo, ali pa se zahteva od njega, da samostojno naredi kak tesarski, mizarski ali kovinski predmet;

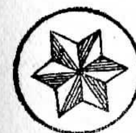
9. znati mora ceniti daljavo, ploščino, velikost, število, višino in teže, pri čemer se zahteva 75%na točnost;

10. predstaviti mora skavta tretjega reda, ki ga je v vseh točkah pripravil za izpit skavta tretjega reda. (Ta točka se

lahko preloži, ako se ne žele sprejemati novi novinci, mora se pa opraviti pred potekom treh mesecev, sicer je treba znak vrniti.)

Znak se nosi na levi roki med ramenom in laktom.

Službeni znaki. Za vsako leto službe se nosi po ena šesterokraka zvezda nad levim žepom skavtske srajce. Za petletno službo je uvedena posebna zvezda.

Kraljevski skavt. Kdor hoče postati kraljevski skavt, mora biti skavt prvega reda in se spoznati na pota; razen tega mora napraviti usposobljenostni izpit iz treh področij, ki so navedena v naslednjem:

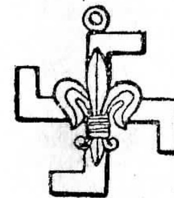
lazaret, kolesarjenje, rešilna služba, ognjegasništvo, signalništvo, tolmačenje, streljanje. Ako ne napravi izpita, ki je vsako leto predpisan za dosego primernega znaka, mora vrniti znak kraljevskega skavta.

Kot znak dobi krono, ki se nosi na levi roki nad znakom skavta prvega reda ter jo obdajajo usposobljenostni znaki.

Kraljevski pomorski skavt mora biti skavt prvega reda ter imeti enega izmed sledečih znakov: mornar, plavač, signalnik, rešitelj življenja, obrežni čuvaj, pilot, morski ribič. Zadevni izpiti se morajo ponavljati vsako leto. Znak je mornariška krona, ki se nosi na istem mestu ko kraljevska krona, ali pa med kraljevsko krono in znakom skavta prvega reda, ako je pomorski kraljevski skavt hkrati kraljevski skavt. Položaj je enak položaju kraljevskega skavta.

Vsestranski skavti morajo imeti neko število usposobljenostnih znakov. O tem natančneje v pravilniku.

Hvaležnostni znak ima obliko kljukastega križa z lilijo na njem. Vsak izvidnik ima pravico, podeliti hvaležnostni znak tistemu, ki mu je storil kako uslugo, ako si pridobi pristanek predsednika mestnega sveta. Kdor nosi tak znak, ima vedno pravico, klicati na pomoč skavte, ne postane pa član Zveze.

Kako se pridobivajo usposobljenostni znaki.

Skavti, ki si hočejo pridobiti kak tak znak, morajo napraviti potreben izpit pred nezavisnim in usposobljenim izpraševalcem, ki ga je priznala krajevna zveza. Kdor se poteguje zanj, mora biti skavt prvega oziroma drugega reda ali četovodja. Znaki se nosijo na desni roki, izvzemši tisti kraljevskih izvidnikov.

Kolajn za zaslugo izvidniki nikdar ne nosijo. Z zvezdico * označene znake si morajo skavti vsako leto pridobiti na novo.

Samaritanec. Skavt mora znati:

nositi nezavestnega, kakor ga nosijo ognjegasci,

vleči ga z vrvjo,

sestaviti rešilno nosilnico,

vreči rešilno vrv,

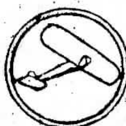
vedeti kod tečejo glavne žile,

ustaviti odtok krvi iz ven in arterij (zunanjih in notranjih),

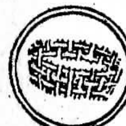
hitro izrezati in prirejati lesene ploščice na zlomljeni ud,

vzbuditi življenje z umetnim dihanjem,

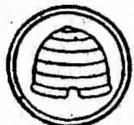
ravnati s tistimi, ki so se navidezno zadušili, opekli, zastrupili, ki jim je padel pesek v oko, ki so si izvinili ali odrli kak ud, ki jih je popadla slabost; po izberi izpraševalca splošna pravila o zdravju in skrbi zanje, kakor so navedena v »Skavtu«, vključno z naukom o nevarnosti kajenja, nezmernosti, slabem zračenju, pomanjkanju čistoče.

Veščak v zrakoplovstvu. Napraviti mora delujoč model zrakoplova ali vodljive zračne ladje, ki leti vsaj 25 m daleč, ter mora natančno poznati nauk o zrakoplovih in vodljivih zračnih ladjah, o njihovih strojih ter o zračnih balonih.

Košar. Imeti mora splošno znanje o materialu, ki se potrebuje za pletenje, ter o drugih veščinah, ki so potrebne za dosego znaka. Vedeti mora, odkod se dobiva material in kako se pripravi za uporabo; predložiti mora tudi praktično uporabljiv predmet, koš, pletenino iz trstja, močvirne trave ali slamo, ki ga je napravil popolnoma sam.

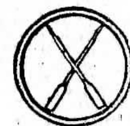

Čebelar. Praktično mora znati ogrebati čebele, jih spravljati v panje ter skrbeti zanje, vedeti mora, kako se uporabljajo umetni satovi itd.

Kovač. Znati mora zvariti in presekati železni drog, 2·5 m dolg, napraviti podkev, okovati kolo in vihteti kovaško kladivo, konja pravilno podkovati in železo ter jeklo oblikovati.

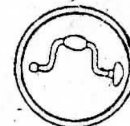
Mornar. Biti mora sposoben, da sam vozi čoln, znati mora veslati, ga z drogom odriniti, iti z veslom preko zadnjega dela in porivati čoln naprej, krmariti ga z vesli in ga spraviti bok ob bok k ladji ali mostu za izkrcanje. Znati mora pravilno naravnati kompas, znati mora vleči in se pustiti vleči; po vrvovju mora znati razločevati različna vodna vozila; vedeti mora različne načine, kako se vrv prepleta in razpleta in znati jo mora vreči na breg, da se pritrdi.

Trobentač. Pravilno mora znati trobentati sledeče znake: skavtski zbor, alarm, napad, sel, poročilo, svečanost, stan, nastop, odstop, izdajo živil, 1. in 2. klic k jedi, budnico, poziv k spanju, ugasnitev luči.

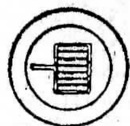
Tesar. Znati mora ostružiti in zlimati 1·2 m dolgo desko, napraviti zarezo, čep, stik, zatvorljivo škatlo s škarjasto zvezo, mizo ali stol. Poznati mora glavne vrste lesa.

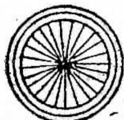
Pisar. Napraviti mora izpit iz pisanja, tiskanja z roko in strojepisja (ali mesto njega iz brzopisja, pri čemer se zahteva najmanj dvajset besed na minuto); iz spomina mora pisati pismo, čigar vsebina se mu je pet minut poprej ustno povedala; enostavno knjigovodstvo.

Kuhar. Znati mora napraviti ogenj in postaviti ognjišče iz nekaterih opek ali iz palic, zloženih v piramido, ter kuhati sledeče jedi: irish stew (jed iz koštrunjega mesa, krompirja, čebule itd.), zelenjavo, cmoke, riževo omako ali katerokoli jed, ki jo izpraševalec smatra za enakovredno; nadalje mora znati kuhati čaj, mesiti testo in peči kruh v krušni peči, peči na ražnju nad tabornim ognjem, jedi pravilno deliti in krožnike ter sklede na mizi pravilno postavljati.

***Kolesarjenje.** Skavt mora podpisati izjavo, da ima uporabno in v dobrem stanju se nahajajoče kolo, ki ga bo v slučaju

potrebe, ko ga bodo od njega zahtevali, vedno rabil v službi države. Biti mora sposoben, da se na zadovoljiv način vozi na svojem kolesu, in znati mora popravljati luknje na gumiju. Prav tako mora znati čitati zemljevid in pravilno ponoviti ustno naročilo. Ako kolesa nima več, mora znak vrniti.

Mlekar. Pokazati mora, da si je s praktičnim delom pridobil znanje o tem, kako se ravna z mlečno živino, kako se molze, kako se pripravljata mleko in sir, kako se mleko sterilizira in uporabljajo ohranjevalna sredstva, kako je treba skrbeti za mlečno orodje in za mlečne priprave.

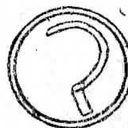

Elektrik. Znati mora, kako se napravi preprost elektromagnet, kako se popravijo varovalke in izboljšajo prekinjene električne zveze, vedeti mora, kako se pomore tistim, ki jih je zadel električni tok; imeti mora osnovno znanje o delovanju električnih baterij, električnega zvonca in telefona.

Strojni graditelj. Imeti mora splošno znanje o delovanju motornih vozil in parnih lokomotiv, prav tako o delovanju ladijskih, strojnih in Dieselovih motorjev.

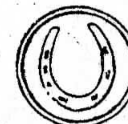
Vrhu tega mora vedeti, kako se imenujejo in kako delujejo glavni deli, znati jih mora spraviti v obrat, jih kuriti, vzdrževati in mazati z oljem.

Poljedelec. Pokazati mora, da si je s praktičnim delom pridobil znanje oranja, obdelovanja, sejanja, ograjevanja in osuševanja; poznati mora poljedelske stroje, vedeti, kako se kosi, žanje, vozi in delajo kupi; znana mu morajo biti običajna dela, ki se vrše na kmetiji v raznih letnih časih, vključno oskrbo živine, konj, ovc in svinj.

Ognjegasec. Vedeti mora, kako se uporabljajo cevi in hidranti, rešilne lestve, lestve, zbiralni nabiralniki, vrvi, platno, gasilni aparati, ognjegaška lestva; znano mu mora biti, kako se alarmirajo prebivalci in policija, kako se pride v goreča poslopja in dela v dimu, kako se ogenj zadrži, da se ne širi dalje, kako se rešujejo živali in pohištvo, kako se napravljajo zapore, da se zabrani ljudem dostop, kako se delajo vrvi in, rešilno platno iz materiala, kakršen pride v sili pod roko.

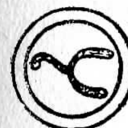
Ljubitelj živali. Biti mora v splošnem poučen o ustroju domačih živali in znati jim mora pomagati, ako so se ranile, si zlomile ali izvinile ud, se zadušile ali ohromele, poznati mora kopita, vedeti, kako se podkujejo in kako se daje konjem pijača proti koliki.

Vrtnar. Prekopati mora kos zemlje, ki ni manjši ko 1 ar; zasaditi mora 6 vrst zelenjave ali cvetlic s semenom ali sadikami. Poznati mora ducat rastlin, ki se lahko določajo v navadnem vrtu, in vedeti, kaj je obrezovanje, cepljenje in gnojenje.

Rokodelec. Mora znati vrata ali kopalno kad poslikati, strop pobeliti, plinske zveze, pipe, okove na oknih in vratih popravljati, električne plašče in gumbe nadomestiti, palice za zavese pritrjevati, preproge polagati, obleke in blazine popravljati, majhne poškodbe na pohištvu in porcelanu izboljšati in nože brusiti.

Jezdec. Znati mora jezditi na vse načine, preskočiti navaden plot, konja pravilno osedlati in obrzdati, kočijo z enim ali dvema konjema pravilno voziti. Vedeti mora tudi, kako se konj pravilno napaja, krmi in snaži; kako škoduje napačno obrzdavanje in sedlanje; kateri so glavni vzroki šepanja in kako se zdravi.

Tolmač. Biti mora sposoben, da se v kakem tujem jeziku preprosto razgovarja, v idu, esperantu ali da napiše pismo o predmetu, ki ga določi izpraševalec, da prevede kako mesto iz knjige ali časopisa.

Pralec. Znati mora prati obleko iz platna, bombaževine in flanela, jo naškrobati in likati.

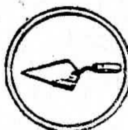

Čevljar. Znati mora par šivanih ali podkovanih čevljev na novo podplatiti, jih podpetiti ali sploh popraviti. To znanje pa lahko nadomesti z drugim: popraviti sedlo, podprsnike, jermen na stremenu itd., zašije usnjene dele; pozna različne dele konjske opreme, razume se na strojenje in ravnanje z usnjem.

***Strelec.** Od največjega števila 100 točk jih mora zadeti 60, ako odda 20 strelov iz poljubnega stališča na normalno

tarčo Narodne strelske zveze, bodisi, da strelja na 200- ali na 100metrsko streliščno tarčo, bodisi, da strelja iz zmanjšane razdalje od 15 do 20 m na zmanjšano 200-metersko tarčo iz miniaturne puške. (Točke: središče 5, notranji kolobar 4, zunanji kolobar 3, tarča 2.). Distančno streljanje na neznanem svetu (pet poizkusov na razdalji do 300 m, pet drugih na 300 do 600 m); na deset poizkusov naj zgrešitve povprečno ne bodo več ko 25%.

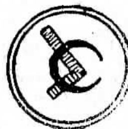
Zidar. Znati mora pripravljati malto in razen osnovne vrste sezidati iz opeke vsaj štiri vrste z voglom; vedeti mora, kako se rabi svinčnica in zidarska lopatica.

Borec. Spretno se mora znati boriti na dva izmed sledečih načinov: single-stick, quarterstaff, mečevanje, rokoborba, jiu-jitsu in borba.

Kovinar. Znati mora:

1. napraviti iz pločevine najnavadnejše predmete vsakdanje uporabe;
2. odrgniti in opiliti majhne površine iz litega železa;
3. napraviti iz kovaškega železa navadne oblike: S-kljuko, obroče, ročaje ali kljukice za cevi;
4. narediti in strditi dleto;
5. dva kosa kovaškega železa sestaviti in zvariti;
6. vedeti ime, rabo in sestavo često rabljenih orodij in aparatov za obdelavo železa in podati vzroke za njihovo obliko, kot, ki ga režejo itd.;
7. razložiti sestavo in lastnosti sredstev za varenje in topljenje kovin;
8. vedeti mora, kako se vrše navadna dela v delavnici in kake so navadne priprave v njej.

Rudar. Imeti mora splošno znanje o katerikoli rudarski panogi: o pridobivanju premoga, železa ali kake druge rudnine, vedeti mora, kake nevarnosti so združene s pridobivanjem in katere mere opreznosti so možne; vsaj šest mesecev je moral delati pri kakem rudniku pod zemljo.

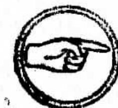
Misijonar. Imeti mora splošno znanje o postrežbi bolnikov, v kuhinji za bolne, o službi v bolniški sobi, postiljanju in zračenju. Sposoben mora biti, da v tem lahko pomaga starcem in slabotnežem.

Godec. Pravilno mora znati igrati na kakem godalu (izvzemši trijangel) in čitati preproste notne tekste, ali pa mora znati igrati kako godalo, kot piščal, ustno harmoniko itd. in peti kako pesem.

Prirodopisec. Napraviti mora zbirko listov tridesetih različnih dreves ali šestdesetih vrst divjih cvetlic, praproti ali trav; predmete mora posušiti, jih prilepiti v mapo in oskrbeti s pravilnimi imeni. Ali: napravi barvaste risbe dvajsetih cvetlic, praproti ali trav, ali dvajset črtežev ptičev in drugih živali na osnovi neposrednega opazovanja. Predložiti je treba tako originalne študije kakor gotove slike. Ali: navede šestdeset različnih vrst sesalcev, žuželk, plazilcev ali ptičev, ki se nahajajo v kakem muzeju, ali ki jih pozna po sliki, ter poda o dvajsetih živalih podrobnosti o načinu življenja, navadah in zunanjosti. Ali: opiše način življenja tridesetih ptičev ali drugih živali in jih spozna po petju, klicu ali glasu.

Poznavalec potov. Poznati mora vsako pot in stransko pot, pa vsako okrajšavo v katerikoli smeri v oddaljenosti vsaj 4·5 km od glavnega skavtskega stana na kmetih in v oddaljenosti 1·5 km v mestu; v splošnem mora poznati vse okrožje v oddaljenosti 7·5 km od glavnega stana, tako da lahko služi kot vodnik ob vsakem času, podnevi in ponoči. Poznati mora splošno smer, v kateri se nahajajo glavna sosedna mesta v okrožju od 4·5 km, in tujcu mora znati dati natančno pojasnilo, kako naj pride v to ali ono mesto.

Na kmetih: V okrožju 3 km mora vedeti za vsakega kmeta, kako se pri njem pravi, in približno mora znati povedati, katera zemlja in živina je njegova. V mestu: v okrožju 750 m mora poznati lastnike konjev, trgovce, prodajalce krme, peke in semarje. Tako v mestu kakor na kmetih: vedeti mora, kje se nahajajo policijske postaje, bolnice, zdravniki, brzojavni uradi, brizgalne, vodni nadzorniki, kovači in vozniki, prav tako tovarne, ki imajo nad dvanajst konjev.

Če je le mogoče, naj vriše skavt gornja pojasnila v karto, narejeno v velikem merilu, da bi se lahko stalno rabila v glavnem stanu.

V mestih, kjer se nahajajo ulice in četrti, katerih se je najbolje ogibati, lahko oddelki z dovoljenjem načelnikovim tako spremene premer od 750 m okrog glavnega stana, da se taki nezaželeni kraji izločijo.

Fotograf. Znati mora, kako se delajo, kako delujejo in se uporabljajo leče, kako se grade aparati in razvijajo slike. Napraviti mora dvanajst različnih posnetkov in razviti slike, in sicer: tri posnetke v sobi, tri portrete, tri pokrajine in tri momentne posnetke.

Brodar. Znati mora ravnati s čolnom, obdržavati ga v ravnotežju in obračati, napenjati mu jadra in jih sneti. Natančno mora poznati admiralsko ladijsko karto, bližnje pristanišče in obojestransko obrežje. Seznanjen mora biti z vsemi pristaniškimi in ladijskimi napravami ter plovbenimi običaji in predpisi. Določiti mora znati mesto, kje se nahaja ladja, tako glede na celino kakor glede na morje in vsaj mesec dni mora voditi ladijsko knjigo, v katero naj vpisuje podatke o vetru, vremenu, stanju tlakomera in toplomera, kakor je navada na morju.

Pionir. Hitro in v redu mora znati posekati drevo s premerom od 12·5 cm oziroma drog za stavbni oder.

V temi ali z zavezanimi očmi mora hitro znati napraviti osem vozlov in pravilno zvezati les za stavbne odre.

Vešč mora biti delanja motornih modelov in nakladalnih naprav.

V taboru mora napraviti kuhinjo.

Na katerikoli način mora zgraditi kočo za tri stanovalce.

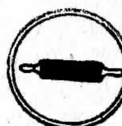
Piskač. Na dude mora znati piskati koračnico ali škotski ples.

Livar svinca. Znati mora delati zvarjene ali zacinjene zveze, rezati šipe za okna in jih vlagati, popravljati pipe s kroglico in zatikalko. Poznati mora navadni mrzli ali toplovodni hišni sestav.

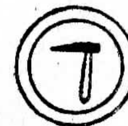

Perutninar. S praktičnim delom si mora pridobiti znanje valilnih aparatov in zdravju prospešnih hlevčkov za perutnino, kurnikov in kurjih goric; prav tako mora poznati vzrejo, prehrano, klanje in pripravljanje ptičev za trg; znati mora zavijati za trg ptiče in jajca.

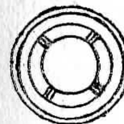

Tiskar. Vedeti mora ime različnih načinov tiska in velikosti papirja, z roko in s strojem mora znati staviti, razumeti se mora na uporabo ročnih in strojnih stiskalnic.

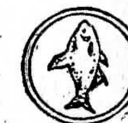
Sam mora znati postaviti in tiskati listič.

Geolog. Imeti mora splošno znanje o različnih dobah postanka zemeljske skorje in vodo nepropuščajočih skal; o plasteh, udorih in razpokah. Določiti mora znati dvajset različnih rudnin v njihovi prirodni obliki; dvajset različnih okamenin z navedbo dob, v katere spadajo.

Reševalec. Pokazati mora štiri načine, kako se reši, in tri, kako se utopljenec zgrabi; pri reševalnem postopanju mora nesti utopljenca vsaj 10 m daleč. Izvajati mora pastirski postopek oživljanja in pospeševanja segrevanja in krvotoka; kot pomorski skavt: pokazati mora, da zna ravnati z raketnim aparatom.

Morski ribič. Praktično mora poznati različne postopke pri lovu morskih rib za trg, in sicer z vlačilno in metalno mrežo in trnkom, prav tako pri lovu školjk. Iz izkušnje mora poznati vsaj tri take postopke, med njimi mora biti eden z vlačilno mrežo, in vedeti mora, kateri signalni znaki se uporabljajo za trgovske ladje.

* **Signalnik.** Napraviti mora izpit v oddajanju ali sprejemanju signalov z zastavico po semaforju ali Morseju. Najmanjša hitrost 24 črk na minuto po Morseju in 36 po semaforju.

Znati mora dajati in sprejemati pravilne signale z dimom in ognjem.

S palico mora znati pravilno signalizirati.

Zalezovalec. Izročiti mora dvajset momentnih fotografij o ptičih ali divjih živalih, sam jih mora razviti in kopirati ter vedeti podrobnosti o življenju in navadah teh živali ter jih znati risati.

Zvezdoslovec. Imeti mora splošno znanje o bistvu in gibanju zvezd. Znati mora pokazati in imenovati šest važnih ozvezdij.

Severni tečaj mora znati najti s pomočjo severnice, ali če je ta zakrita, z drugimi zvezdami; določiti mora ponoči čas po stanju zvezd ali meseca.

Poučen mora biti o medsebojnih staliŠčih in gibanjih zemlje, solnca in meseca; o plimi in oseki, solnčnih in luninih mrkih, meteorjih, kometih, solnčnih pegah in kometih.

Geometer. Napraviti mora znati pravilni in neposredni posnetek 750 m dolgega pota in sosednega sveta v širokosti 400 m na vsaki strani; risati mora v merilu 1:2500; nato pa še po spominu.

Meriti mora znati dvig in poznati mora različne znake ter merila, ki se uporabljajo na zemljevidih.

Plavač. Znati mora plavati v obleki (vsaj v srajci, hlačah in nogavicah) ter se v vodi sleči. Brez obleke mora plavati 100 m tako, da ima obraz obrnjen navzdol, in 50 m tako, da gleda navzgor, pri tem ima ali dlani stisnjene drugo v drugo ali pa roke pred telesom prekrižane.

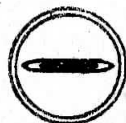

Krojač. Urezati in sešiti mora znati skavtsko srajco, in sicer z roko ali s strojem.

Telegrafist. Razumeti mora preproste električne toke; z Morsejevim tipalnikom in sprejemnim aparatom mora v eni minuti oddati ali sprejeti sporočilo, ki šteje trideset črk; poznati mora ustroj preprostih telegrafskih aparatov in jih znati popraviti; biti mu morajo znana osnovna načela ureditve brezžičnega brzojavljenja.

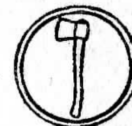
Tkalec. Imeti mora splošno znanje o imenih in bistvu sirovin, ki so potrebne za prejo in tkanje, vedeti mora, kje se proizvajajo in dobe. Poznati mora ime in bistvo gotovih izdelkov, ki se delajo iz sirovin. Umeti in popisati mora znati procese, s katerimi se spreminjajo sirovine v gotove izdelke; natančno in praktično mora poznati vsaj eno izmed posebnih panog tekstilne industrije, predenja, tkanja, likanja.

Čuvaj. Poznati mora vsako skalo in vsako plitvino do 10 m, ki se nahaja pred glavnim stanom na 6 km dolgi obali. Seznanjen mora biti s plimo in oseko, določiti mora znati čas najvišje in najnižje vode. Vedeti mora, kdaj mesec vzhaja in zahaja in kdaj so njegove izpremembe; poznati mora red tokov ob vsakem času. Znano mu mora biti, kje so nevarna mesta za kopalce in obiskovalce, kje je n. pr. potujoči pesek, radi katerega bi jih lahko pograbil tok; nadalje, kaj je treba napraviti pri težkočih. Vedeti mora, kje so najboljša mesta za

pristajanje čolnov in varna mesta za nje ob slabem vremenu. Poznati mora znake ribiških čolnov, ki obiščejo obrežje, in narodne zastave ladij, ki vozijo mimo. Poznati mora svetilnike, ki se vidijo s tistega kosa obrežja, in opisati mora znati luč, ki jo dajejo. Prav tako mora poznati signalne ognje, signale o viharju, obrežne stražne postaje, parne vlačilce, rešilne čolne in raketne aparate, pa najbližje telegrafske in telefonske urade in naslove v poštev prihajajočih zdravnikov na vseh straneh kakor tudi signalni kodeks trgovskih ladij.

Gozdar. S sekiro mora znati pravilno posekati drevo; pri podiranju velikih dreves mora znati rabiti žago; poznati mora različna drevesa po zunanjosti ter uporabi njihovega lesa; dobro drevo (t. j. dobro za stavbne svrhe) mora znati ločiti od slabega; trgovska imena ter velikost desk, lat itd. mu morajo biti znana; vešč mora biti v merjenju lesa. Poznati mora krajevni postopek pri dviganju, vlačenju, nalaganju in beljenju. Vedeti mora, kako se brusijo sekire na brusilnem kamenu in kako se uporabljajo zagvozde.

Odlikovanje.

(Po angleškem pravilniku.)

Znaki za vojno službovanje. Dajejo se skavtom vsakega čina za prostovoljna dejanja, ki so v zvezi z vojno. Pogoji se dobe pri zveznem tajništvu.

Cornwell Scout. Podrobnosti o tem se dobe v pravilniku.

Četovodje in vsi nižji čini s skavti vred lahko dobe sledeče rede: A. bronasti križ; B. srebrni križ; C. pozlačeni križ; D. spričevalo o zaslugah.

Za zaslužna dejanja: zaslužna kolajna, srebrni volk.

Križ in kolajna se nosita na desni strani prsi, srebrni volk pa okrog vratu.

Tajnik mestnega sveta naj poroča glavni upravi o posebnem slučaju kandidata v obširnem poročilu, če je le

mogoče, s pričami. Vse prošnje in njihovo utemeljitev pregledata in pretehtata chief scout (vrhovni načelnik) in zvezni svet.

Bronasti križ (rdeči trak). Najvišja nagrada za hrabrost. Lahko se podeli samo tedaj, ako se je odlikoval kandidat z izredno hrabrostjo ter je rešil kako življenje kljub nenavadnim nevarnostim.

Srebrni križ (modri trak). Za hrabrost v veliki nevarnosti.

Pozlačeni križ (trak z vodoravno modro in rdečo progo). Za tiste, ki so v sili v izredni meri izpolnili svojo dolžnost, čeprav brez nevarnosti za sebe.

Spričevalo o zaslugah. Spričevala in častne objave se podeljujejo za druge pridobljene zasluge.

Kolajna za zasluge (za koristno službo). Za tiste, ki podpirajo skavtstvo s posebno koristnimi dejanji. Prošnjo mora spremljati obširno poročilo. V drugih zaslužnih slučajih se lahko priznajo častna izpričevala.

Vsi vodje in skavti lahko dobe gornje nagrade. Priporočilo za to mora izhajati od mestnega sveta in podpisati ga mora stegovodja. Zadevni formularji se dobe v glavnem stanu.

Srebrni volk. Srebrni volk se samo priznava: kraljevskim skavtom ali kraljevskim pomorskim skavtom z vsaj dveletno službeno dobo, ki nosijo vsaj dvanajst usposobljenostnih znakov ter so izvršili prav posebno dejanje na polju skavtstva (rešili so n. pr. življenje v zelo težkih okoliščinah ali pa so izvršili izreden in ponoven čin hrabrosti, vzdržnosti in požrtvovanja). Zahteve so zelo velike.

Prošnja ko pri kolajni za zasluge.

Častnega srebrnega volka podeljuje chief scout (vrhovni načelnik) po svojem razsodku osebam vseh činov, ki so skavtsko gibanje podprli z izredno zaslužnim delom.

Srebrni volk se nosi kot red okrog vratu na zelenem ali rumenem traku.

Tu bodi omenjeno, da so v tej knjigi navedena pravila v splošnem določena za skavtske edinice, ki ne pripadajo drugim organizacijam. Kjer sprejme skavtstvo kaka druga družba, n. pr. vojaška predšola, prevzame od skavtskih vaj tiste, ki so ji všeč. Njihovi pravi vodje, ki so se praviloma izobrazili kot skavti, se smatrajo brez nadaljnjega priporočila za četovodje, in dečki, ki se posvetijo skavtskemu poslu, ohranijo uniformo svojega oddelka ter ne nosijo skavtskega kroja ali znakov, razen, ako jim njihovi vodje to dovole.

Ako se želi, da bi nosili taki dečki skavtski kroj, tedaj se predpostavlja, da delajo sporazumno z mestnim svetom, ako hočejo imeti vodje diplomo za četovodje, dečki pa nositi skavtski znak, rešilne ali zaslužne kolajne, morajo delati iste izpite ko naši četovodje ali skavti.

Skavtski podpis. Skavt, ki mora po službeni dolžnosti podpisati kako pismo ali kak spis, ki se tiče skavtstva, je upravičen, pristaviti svojemu podpisu, kratki črtež vsakega znaka, s katerim je bil odlikovan.

Skavt prvega reda, ki je napravil izpit iz signalizacije in mornarištva, se bo n. pr. tako-le podpisal:

James Harding

Prav tako slede lahko ti znaki njegovemu imenu na javnih seznamih.

Vsestranski skavt nariše Staffordov vozel, kraljevski krono, »volčič« volka.

Položajni znaki itd.

(Po angleškem pravilniku.)

Skavt tretjega reda: nosi znak v gumbnici.

Namestnik vodnika: nosi bel navpičen trak na levem prsnem žepu, širok je 1 cm in dolg 7·5 cm.

Vodnik: nosi belo kovinasto lilijo s trakom in geslom (kakor znak skavta prvega reda) spredaj na klobuku, bel kovinasti znak v gumbnici in dva traka, enaka tistemu, ki ga nosi namestnik vodnika.

Prvi vodnik: nosi tri navpične trakove na levem prsnem žepu.

Instruktor: nosi spredaj na klobuku poseben znak, sestoječ iz bele lilije, ki ima zadaj bel čop.

Namestnik četovodje: nosi ob strani na klobuku poseben znak, rdeč šop in belo miniaturno lilijo kot gumbnični znak iz brona, ali kravatno iglo, vrhu tega na levem ramenu 4 bele trakove.

Četovodja: nosi ob strani na klobuku poseben znak, zelen čop in miniaturni gumbnični znak iz brona, ali lilijo kot kravatno iglo, vrhu tega na levem ramenu 4 bele trakove.

Stegovodja: nosi na klobuku znak z belim čopom.

Načelnik: nosi na klobuku znak s škrlatnim čopom; vrhu tega v gumbnici na igli emajliran in zlat miniaturni znak s črko C.

Tajnik: nosi iglo z rdečim emajliranim in srebrnim miniaturnim znakom, ki ima črko S.

Kaplan: nosi zeleno emajlirano iglo z lilijo, ki ima križ na vrhu in se lahko nosi z navadno obleko.

S krojem se nosi štirivoglat znak iz rjavega sukna in črnim križem na levem žepu skavtske srajce.

Podpornik: Prijatelji pokreta ali člani zveze itd. lahko nosijo majhne zlate ali emajlirane znake z iglo.

Sodelujoča dama: nosi srebrno lilijo s temnomodro emajlirano zvezdo na vratu ali na prsih. (Ta znak dodeljuje odbor glavnega stana.)

Določbe o kroju.

(Po angleškem pravilniku.)

Skavtski kroj.

Klobuk. Rjava barva, raven rob, vihrajoči trak ali vrvica okrog glave. Vrvica objemlje zadnji del glave in se zavezuje spredaj na klobukovem robu.

Ovratnica. Iste barve za vso četo, na vratu in na koncih rahlo zavezano.

Srajca. Modra, rjava, zelena ali siva, žepi z dvema gumboma, naramnice, jersey ali sweater iste barve.

Kratke hlače. Modre ali rjave. Škotski skavti lahko nosijo kilt in spooran (od pasa navzdol viseč žep) mesto kratkih hlač.

Pas. Rjavo usnje ali tkanina.

Nogavice. Modre, rjave, zelene ali sive, zeleni trakovi na zunanji strani noge; nogavice se pod kolenom navzdol zavihnejo.

Čevlji ali škornji. Rjavi ali črni.

Nahrbtnik.

Palica z decimetrsko in centimetrsko razdelitvijo.

Vodovi trakovi. 4 trakovi, po 1 dm dolgi, za vsak vod posebna barva, nosi se na levem ramenu.

Naramni znak: označuje četo in se nosi na desnem ramenu.

Vrvica (prostovoljno) 1·8 m dolga, služi za obešanje piščalke.

Nož (prostovoljno): nosi se ob pasu ali na vrvici.

Znak grofije (župe), ako je predpisan.

Plašč, površnik itd.: ako je zvit, se pritrdi z jermenom na gornji del nahrbtnika.

Samo omenjeni predmeti se smejo nositi vidno. Vsi drugi predmeti se nosijo v nahrbtniku. Skavtska obleka naj bo iz flanela ali iz volne; bombaž naj se na koži ne nosi, ker ne vpija potu in podpira zato prehlajenje.

Pomorski skavtski kroj.

Vsi skavti iste države morajo nositi isti kroj. Po odločitvi grofijskega (župnega) načelnika, naj sestoji ali iz sedanje skavtske obleke ali pa iz enake obleke iz modrega serge-blaga (volnena roba) ter mornarske čepice mesto klobuka. Majice morajo biti iz modre volne in tako dolge, da se lahko v čolnu potegnejo preko kolen. Četovodje in vodje lahko mesto navadne piščalke rabijo mornarsko piščalko. Plašč, ki ne propušča vode, in klobuk se lahko nosita z vsako obleko, o čemer odloča starešina.

Klobuk in čepica nosita napis »Pomorski skavt«.

Kroj četovodje.

Rjav klobuk z ravnim robom in klobučji znak na levi strani; beli trakovi na levem ramenu.

Grofijski (župni) ali kak drug znak, ako je predpisan; bela vrvica. Palica s kljuko ali skavtska palica; čevlji z vrvico ali polčevlji (črni in rjavi) in ali:

a) kratke hlače in srajca ali jersey (moder, rjav, zelen ali siv) z ovratnikom iste barve, zelena ovratnica ali ovratna ruta v barvi oddelka; usnjati pas; nogavice z zeleno podvezo; ali:

b) rjava suknja s pasom iz iste snovi in usnjatimi gumbi. Srajca in ovratnik bela ali rjava, zelena ovratnica. Kratke hlače iste barve ko suknja. Nogavice z zeleno podvezo.

V obeh slučajih so dovoljene hlače dokolenice z nogavicami, goleničnimi ovojkami ali usnjatimi gamašami, vendar se ne priporočajo.

Škotski četovodje smejo razen tega nositi kilt in sporran.

Vojaških uniform in predmetov vojaške opreme (vključno pasove) četovodje ne smejo nositi in jih ne posnemati. Ako se radi varčnosti ne zahteva enoten kroj, tedaj se lahko nosi

moder, rjav, zelen ali siv suknjič s pasom, skavtskim klobukom, znakom in zeleno ovratnico.

Kroj četovodij pomorskih skavtov.

Ako nosijo skavti navadno obleko, naj nosijo tudi četovodje gori opisan kroj. Ako nosijo skavti pomorski skavtski kroj, naj bodo četovodje oblečeni v suknjo iz modrega serge-blaga z dvojno vrsto roženih gumbov ali modro srajco; poleg tega naj imajo modre dolge hlače ali modre kratke hlače in nogavice, modro, nizko mornarsko čepico z belo prevlako za poletje in črnim trakom; emajliran znak brez čopa spredaj na čepici.

Namestnik četovodje.

Kroj kakor pri četovodjih s predpisanim znakom na klobuku in škrlatastordečimi trakovi.

Kolovodkinje.

Priporoča se sledeči kroj: klobuk četovodij, sivo-zelena ali modra jopica s pasom ali bluza in krilo, skavtski pas, rjavi čevlji in nogavice, zelena ovratnica, vrvica in piščalka, predpisani znaki.

Načelniški kroj.

Jahalne dokolenske ali kratke hlače, siva suknja, zelena ovratnica, znak na klobuku s škrlatno-rdečim čopom, ki se nosi na levi strani, načelniška ovratniška igla.

Tekme.

Člani »Deške skavtske zveze« (»Boy Scout's Association«) se lahko udeležujejo sledečih rednih tekem:
za kraljevo popotno zastavo,
za Conaughtov popotni ščit,
za popotni ščit Otterjevega plavalnega kluba,
za londonsko prvenstvo v plavanju skavtskih moštev,
za Darnellov popotni pokal za plavača in rešitelje življenja.
Pojasnila se dobe v glavnem stanu.

Sprejem skavtov.

(Po angleškem pravilniku.)

Svečanost ob sprejemu skavta tretjega reda za skavta drugega reda.

Oddelek se postavi v obliki podkve okoli četovodje in njegovega namestnika.

Skavt tretjega reda stoji tik ob polkrogu četovodji nasproti. Namestnik četovodje drži palico in klobuk skavta

tretjega reda. Na povelje: »Naprej!« vodi vodnik skavta tretjega reda v sredo. Potem ga četovodja vpraša: »Veš, kaj zahteva tvoja čast?«

Skavt tretjega reda odgovori: »Da. Moja čast zahteva, da moram biti resnicoljuben in pošten človek.« (Ali pa rabi podobne besede istega smisla.)

Četovodja: »Ali smem na tvojo čast od tebe pričakovati,

1. da boš izpolnjeval svojo dolžnost do Boga in domovine,
2. da boš vedno pomagal svojemu bližnjemu,
3. da boš pokoren skavtskim zakonom?«

Nato napravita skavt tretjega reda in oddelek polovični pozdrav. Skavt tretjega reda pa govori:

»Obljubljam pri svoji časti,

1. da bom izpolnjeval svojo dolžnost do Boga in domovine,
2. da bom vedno pomagal svojemu bližnjemu,
3. da bom pokoren skavtskim zakonom.«

Četovodja: »Verujem pri tvoji časti, da boš držal to obljubo. Zdaj si član velikega skavtskega bratstva.«

Namestnik četovodje mu dene nato klobuk na glavo in mu izroči palico.

Četovodja mu strese levo roko.

Novi skavt drugega reda napravi polobrat in pozdravi oddelek.

Oddelek pozdravi s palicami (prezentira palice).

Četovodja poveljuje: »Vstop, naprej!«

Oddelek dene palice na rame in novi skavt koraka s svojim vodnikom nazaj k svojemu vodu.

Ko polaga skavt zaobljubo, stoji v pozoru; desno roko drži v višini ramena, dlan ima obrnjeno naprej, palec je položen na nohet mezinca, ostale tri prste pa ima obrnjene navzgor.

To je skavtov pozdrav in tajni znak.

Ako se drži roka samo v višini ramena, tedaj je to polovični pozdrav.

Ako se dvigne do višine čela, tedaj je to celi pozdrav.

Skavtski pozdrav in tajni znak.

(Po angleškem pravilniku.)

Trije kvišku dvignjeni prsti (slični trem konicam skavtskega znaka) ga spominjajo na tri stavke njegove zaobljube.

Ti stavki so:

1. da vrši svojo dolžnost do Boga in domovine,
2. da pomaga drugim,
3. da je pokoren skavtskim zakonom.

Ako skavt prvič na dan sreča drugega skavta, bodisi, da mu je tovariš, bodisi, da ga ne pozna, ga pozdravi s tajnim znakom. Vodjo, vodnika ali četovodjo pa pozdravi, kadarkoli ga sreča.

Isto stori, ko se razvije državna ali polkova zastava, ko se igra državna himna, ko sreča pogreb.

Skavt, ki nosi častni znak srebrnega volka, lahko pozdravi tako, da dvigne navzgor in razkreči kazalec ter palec, dočim ima druge prste stisnjene v pest; to je znak rdečekožnih Indijancev v Ameriki.

Z roko se pozdravlja samo tedaj, ako je skavt brez palice.

Ako ima skavt palico, pozdravlja vedno tako, kakor je popisano na strani 239; ako ima kroj, pozdravlja skavt na isti način, bodisi, da ima klobuk, bodisi, da je brez njega.

Nekoč mi je rekel neki mož, da je Anglež in toliko vreden ko kdo drugi, zato naj ga vzame zlodej, ako bi kdaj dvignil prst, da bi pozdravil koga takozvanih boljših; noče biti suženj, ne mara poklekati pred njimi itd. Ta mož je imel neobrušen duh, kakor ga dobimo često pri dečkih, ki jih niso vzgojili za skavtstvo.

Nisem se spustil v razgovor z njim, ali lahko bi mu bil rekel, da ima slab pojem o pozdravljanju; pozdrav je samo znamenje med možmi, ki kaj pomenijo. Moči koga pozdraviti, je posebna pravica.

V starih časih so smeli nositi orožje vsi svobodni možje, in ako je kateri izmed njih srečal drugega, je dvignil desno roko v znamenje, da nima v njej orožja in da se srečata kot prijatelja. Isto je storil oborožen mož, ako je srečal slabotno osebo ali ženo.

Sužnji in podložniki niso smeli nositi orožja in so se morali izmuzniti mimo svobodnega moža, ne da bi mu bili dali kak znak.

Danes ljudje ne nosijo orožja. Ali tisti, ki bi bili upravičeni, da ga nosijo kot vitezi, oprode in vojaki, t. j. vsi tisti, ki stanujejo na svojem posestvu ali se preživljajo s svojim delom, pozdravljajo drug drugega s tem, da se dotikajo klobuka ali se celo odkrivajo.

Zajedalci nimajo pravice, da bi pozdravljali, in morali bi se izmuzniti mimo, kar sicer navadno delajo, ne da bi se ozrli na svobodnega človeka ali na tistega, ki si s svojim delom kaj prisluži.

Pozdrav pravi samo, da si vrl dečko in da drugim dobro želiš; nič suženjskega se ga ne drži.

Ako vas kak tujec pozdravi s skavtskim znakom, ga takoj priznajte s tem, da odzdravite in mu podaste levo roko. Ako nato pokaže svoj skavtski znak ali dokaže, da je skavt, ga morate smatrati za sobrata in mu pomagati, kolikor morete.

Skavtski bojni spevi.

1. Skavtski pevski zbor.

Poje se na pohodu, kot priznanje pri igri, pri sestankih itd. Peti se mora točno po taktu.

Vodja: In gonyâma — gonyâma
Zbor: Invûbû Yah bô! Yah bô!
Invûbû

To pomenja:
Vodja: »On je lev!«
Zbor: »Da, on je še več; on je povodnji konj!«

In - gon - yâm - a Gon-yâm-a; In - vû - bû

Ya - Boh! Ya - Boh! In - vû - bû . . .

2. Skavtski pevski zbor:

Pozdravni klic ali pri igri ali kadarkoli.

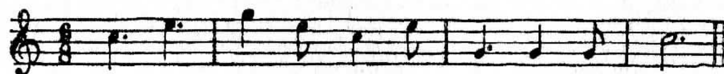
Vodja: Pripravljen!

Zbor: Zing — a zing!
Bom! Bom!

Pri »bom!« se topota ali tolče s predmeti.

Be pre - pared. Zing - a - zing! Bom! Bom!

Druga notna vrsta služi četovodji kot trompetni signal »zbor« in vsakemu skatu kot opozorilo.

Opomba za vodje.

Kljub temu, da izgledajo bojni ples in spevi izprva kot nesmisel, zlasti takim, ki niso imeli nikdar z dečki mnogo posla, imajo vendar neko vrednost kot protiutež k samozavesti.

Ako n. pr. učiš svoje mladeniče discipline, tedaj to pomeni, da si stalno kopičijo energijo, ki zahteva o priliki izhod ali varnostno zaklopko. Bojni ples je takšen izhod, ki je pa vendar združen z neko mero discipline.

Privlačna točka za bolj divje nature, ki se sicer nikdar ne bi priključili skupini mirnejših dečkov.

Gospod Tomlin, krotilec Indijancev, popolnoma ukroti in obvlada svoje mladeniče s krepkim petjem in delom v zboru. Večina indijskih šol in visokih šol ima svoje »Ra—ra—ra«-zbore; »Zing—a—zing! bom, bom« je samo eden izmed primerov.

Znak voda.

Vsak steg se imenuje po kraju, ki mu pripada. Vsak vod v stegu nosi svoje ime po kakem ptiču ali kaki drugi živali. Tako ima lahko 33. londonska četa pet vodov, ki se imenujejo: volki, krokarji, škurhi, biki, sove.

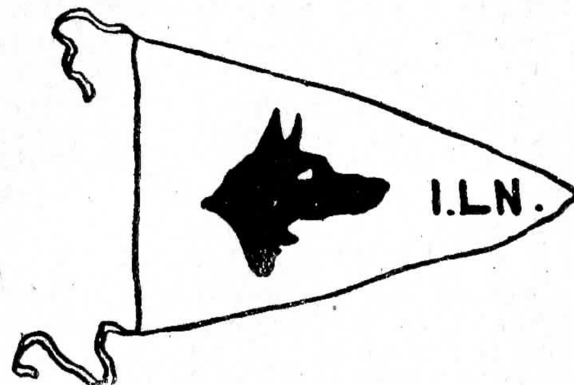
Vsak skavt v vodu ima svojo številko; vodnik je številka 1, namestnik vodnika je številka 2, skavti pa imajo sledeče številke. Skavti delajo navadno po dva in dva, številka 3 in 4, 5 in 6, 7 in 8 skupaj.

Vsak vod si izbere geslo, ki je z živaljo njihovega voda v kaki zvezi.

Vsak skavt v vodu mora znati posnemati klic živali svojega voda; tako mora vsak skavt voda »krokarjev« znati posnemati krakanje vran. To je znak, s katerim se skavti v vodu dorazumevajo pri skrivanju ali ponoči. Noben skavt ne sme posnemati klica kakega drugega voda. Vodnik prikliče vod od vsakem času s svojo piščalko ali pa s klicem voda.

Kadar riše skavt znake na tla, da bi jih čitali drugi, vedno nariše glavo živali svojega voda. Ako hoče n. pr. javiti, da se po kaki poti ne more hoditi, nariše znak »Ne hodi tod!« preko pota, pristavi pa še glavo živali svojega voda, da bi pokazal, kateri vod je odkril, da je pot slaba, in še svojo številko na levo od glave, da bi se vedelo, kateri deček je napravil to odkritje, n. pr.:

Vsak vodnik ima na svoji palici belo zastavico, ki ji je na vsaki strani prišita silhueta živali njegovega voda. Tako bi imeli »volkovi« 1. londonske čete niže narisano zastavico.

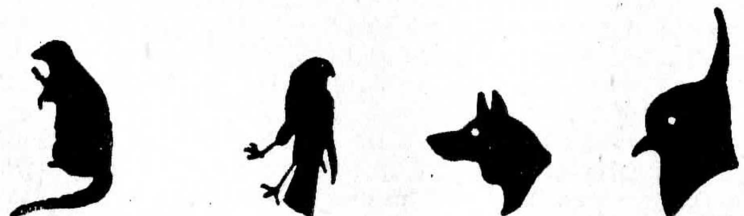

Vodnikova zastavica »volčjega voda« 1. londonske čete.

Vsak skavt mora znati narisati znak zastave svojega voda.

(Vadi se s kredo na tleh ali na steni — da lahko nato izbrišeš — ali s palico v pesku ali blatu.)

Znaki, klici in barve različnih izvidnic.

M a n g o cvili: »čip«, rjava ali oranžna.

J a s t r e b vpije (kakor orel): »kriii«, bledordeča.

V o l k tuli: »hav-uu«, rumena ali črna.

K i b i c piska: »tjû-itt, zelena in bela.

L o v s k i p e s laja: »vav-vav«, oranžna.

M a č k a mijavka: »mijav«, siva in rjava.

Š a k a l laja: »va-va-va-va«, siva in črna.

K r o k a r vpije: »kar-ko«, črna.

B i v o l muka (ko vol): »um-mav«, rdeča in bela.

P a v vpije: »bii-oik«, zelena in modra.

B i k muka: »um-maû«, rdeča.

T j u l e n j kliče: »kark«, rdeča in črna.

S o v a piska: »kût-kût-kû«, modra.

T i g e r vrči: »grrrao«, vijoličasta.

L e v kliče: »ju-ûff«, rumena in rdeča.

K e n g u r u j kliče: »kû-ii«, rdeča in siva.

K o n j rezgeta: »hi-i-i-i«, črna in bela.

Lisica
lajá: »ha-ha«,
rumena in
zelena.

Medved
godrnja:
»bûrrr«,
rjava in črna.

Jelen
ruči: »ba-av«,
vijoličasta in
črna.

Štorklja
vpije: »korrr«,
modra in bela.

Panter,
jezik vstran:
»kîî-ûk«,
rumena.

Škurh
piska: »vuui«,
zelena.

Hijena
vpije
in se smeje:
»ûva-ûva-va«,
rumena in bela.

Oven
bleja: »be-e-e«,
rjava.

Divji golob
kliče:
»buk-hûrû«,
modra in siva.

Orel
zelo oster krik:
»krîîî«,
zelena in črna.

Povodnji konj
piska: »brrem-š«,
bledordeča in črna.

Kača klopotača,
glas, kakor bi se tresel
kremenjak v majhni plo-
čevinasti posodi, bledo-
rdeča in bela.

Merjasec
kruli: »brûf-brûf«,
siva in bledordeča.

Kača
naočarica
sika: »pssst«,
oranžna in črna.

Kukavica
kliče: »ku-ku«,
siva.

Vidra
vpije:
»hoi-oi-oik«,
rjava in bela.

Bober,
enkratno plo-
skanje z rokami,
modra in
rumena.

Aligator,
hrapavo rjove-
nje: »hû-aa-er«,
zelena in kaki.

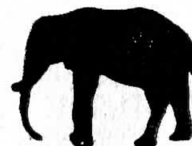
Netopir
čvrljanje:
»pic-pic«,
svetlomodra in
črna.

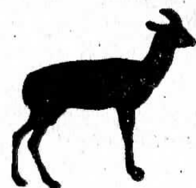
Lastovica
vriščanje:
»kvîî«,
temnomodra.

Rinoceros
rjovenje:
»vor-vor«,
oranžna in
temnomodra.

Slon
rjove kot trobenta: »trer-omp-
omper«, škrlatna in bela.

Antilopa
visoko rjovi:
»mio-ok«,
temnomodra in
bela.

Detel, smejoče in ropotajoče
vpitje: »hiarfi-arfi-arfa«, zelena
in vijoličasta.

Jazbec piska kot podlasica,
visoko skozi zobe: »čîît-tt«,
slezenasta in bela.

Skavtski znaki na tleh ali na stenah itd. blizu desne strani pota:

 Pojdi v to smer.

 Tri korake v tej smeri je skrito pismo.

 Ne hodi tod.

 Šel sem domov.

 (Podpis.) Vodnik Krokarjev, 15. oddelek, London.

Ponoči naj se delajo ti znaki iz kamnov ali šib, ki se ovijejo z omoti trave, da se lahko otipljejo.

(Vadi se v tem!)

Četrto kramljanje pri tabornem ognju.

Skavtski zakoni.

Skavti na vsej zemlji imajo nepisane zakone, ki se jih morajo prav tako držati, kakor če bi bili črno na belem.

Dobili smo jih iz starih časov.

Japonci imajo svoj bushido ali zakone starih vojščakov, imenovanih samurai, prav tako kakor imamo tudi mi viteštvo ali predpise za viteze iz srednjega veka. Rdečekožci v Ameriki imajo svoje častne zakone; Zuli, indijski domorodci in evropski narodi, vsi ti imajo svoje stare kodekse časti.

Sledeči zakoni so veljavni za vse skavte in vsi prisežete, da se jih boste držali, kadar napravite skavtsko zaobljubo; zato je dobro, da ste o njih natančno poučeni.

Geslo skavtovo se glasi:

Bodi pripravljen!

To se pravi, vedno morate biti duševno in telesno pripravljeni, storiti svojo dolžnost.

V duhu ste pripravljeni, ako ste se vzgojili k temu, da poslušate vsako povelje in da vnaprej premislite vsako nezgodo in vsak slučaj, ki bi se lahko pripetil, tako da lahko o pravem času potrebno ukrenite in ste voljni, da posežete vmes.

S telesom ste pripravljeni, ako ste skrbeli, da je postalo močno, spretno in sposobno, da lahko stori o pravem času, kar je potrebno, in da to resnično stori.

Skavtski zakoni.

(Po angleškem besedilu.)

1. Na skavtovo čast se je treba zanesti.

Ako skavt pravi: »Tako je pri moji časti!« tedaj naj to toliko pomeni, kakor če bi bil napravil najsvečanejšo prisego. In ako reče vodnik kakemu skavtu: »Zanesem se na tvojo čast, da to napraviš!« tedaj je skavt dolžan, da izvrši povelje natančno, kakor dovoljujejo njegove moči, in ne dopusti ničesar, kar bi moglo zadrževati izvedbo povelja.

Ako pa kak skavt greši proti svoji časti s tem, da laže ali ne izvrši povelja, kadar mu je bilo dano na njegovo čast, tedaj se mu lahko odvzamejo skavtski znaki in brez dovoljenja jih nikdar več ne sme nositi. Lahko se pa tudi izključi iz skavtske organizacije.

2. Skavt je zvest svoji domovini, svojim vodjem, svojim staršem, svojemu delodajalcu in svojim podrejenim. V vsakem slučaju mora biti na njihovi strani, z njimi mora biti proti njihovim sovražnikom in proti vsakomur, ki slabo o njih govori.

3. Skavt mora biti koristen in mora drugim pomagati.

Svojo dolžnost mora predvsem drugim popolnoma izvršiti, tudi če bi se moral odreči svoji zabavi, udobnosti ali varnosti. Ako dvomi, katero izmed dveh stvari naj opravi, se mora vprašati: »Kaj je tvoja dolžnost?« To se pravi: »Kaj drugim najbolje koristi?« Tisto naj stori. Vedno mora biti pripravljen, rešiti komu življenje ali ranjenemu priskočiti na pomoč.

In storiti mora, kolikor more, da vsak dan komu kako uslugo napravi.

4. Skavt je prijatelj vsakomur in vsakemu drugemu skavtu je brat, neglede na to, kateremu družabnemu sloju drugi pripada.

Ako naleti skavt na drugega skavta, ga mora nagovoriti in mu pomagati, kakor more, če mu je tudi tuj, in sicer bodisi tako, da mu pomore izvršiti dolžnost, bodisi, da mu da jesti, ali pa da mu, kolikor mogoče stori, kar sploh potrebuje. Skavt nikdar ne sme biti domišljav. Domišljav človek gleda od zgoraj navzdol na drugega, ki je ubožnejši od njega, ali pa zavida bogatega, ker je sam ubog. Skavt smatra drugega človeka za to, kar je, in napravi iz njega, kar more.

»Kima«, skavtskega dečka, so imenovali Indijci »malega prijatelja vseh«, in to ime bi si moral zaslužiti vsak skavt.

5. Skavt je viteški. To se pravi: vljuden je do vseh, zlasti do žen in otrok, starih ljudi in invalidov, pohabljencev itd. Za svojo viteško pomoč ne sme sprejeti nobene nagrade.

6. Skavt je prijatelj živali. Kolikor mu je mogoče, jih mora čuvati bolečin in ne sme nobene živali brez potrebe ubiti; kajti živali so stvorenja božja. Sme se pa ubiti žival, da se pripravi hrana ali ker je škodljiva.

7. Skavt uboga svoje starše, svojega vodnika ali četovodjo, ne da bi ugovarjal.

Tudi ako dobi povelje, ki mu ne ugaja, ga vseeno izvrši, ker je to njegova dolžnost; šele ko ga je izvršil, lahko navede razloge, ki govore proti povelju, ali izvršiti ga mora takoj. Temu se pravi disciplina.

8. Skavt se smeje in žvižga, če so težkoče še tako velike. Ako dobi povelje, ga mora izvršiti bodro in dobre volje, ne pa, da bi ga zavlačeval ali odlašal.

Skavt se nikdar ne ustraši težave; nikdar ne zdihuje in nikoli ne kolne, četudi mu ne gre vse po sreči; žvižga in smeje, ko opravlja svoje delo.

Ako zamudiš vlak, ali ako ti kdo stopi na kurje oko — ne mislim sicer, da bi jih skavt moral imeti — ali naj se zgodi katerakoli neprijetnost, vedno se moraš premagati

ter se začeti smejati, nato pa kako pesmico žvižgati — in vse bo zopet dobro.

Tistega, ki kolne ali grdo govori, kaznujejo drugi skavti tako, da mu vlijejo čašo vode v desni rokav. To kazen je pred tristo leti iznašel stari britski skavt, kapitan John Smith.

9. Skavt je varčen, to se pravi, hrani vsako paro in jo naloži v hranilnici, da bo imel sredstva, ako bo brez dela in da ne bi drugih obremenjeval, ali da bi jim pomagal, če bi potrebovali denar.

10. Skavt je čist v mislih, besedah in dejanjih, to se pravi, z zaničevanjem gleda na neumnega mladeniča, ki grdo govori, in ne podleže izkušnjavi, da bi grdo mislil, govoril in delal.

Skavt je čist in moški.

Skavtske igre.

Skavt zadene na skavta v mestu ali na kmetih.

Posamezni skavti ali popolni vodi ali skavti po dva in dva se postavijo v razdalji 3 km drug od drugega in se morajo drug drugemu približati, bodisi po potu, bodisi tako, da se obema strankama določi neki predmet na zemljišču, ki se mu morata bližati, n. pr. strm grič ali visoko drevo, ki stoji neposredno za drugo stranko. Tako gotovo zadeneta drug na drugega. Vod, ki drugega prej zagleda, zmaga. Vodnik dvigne v tistem trenutku zastavo voda, da bi jo videl razsodnik, in hkrati zapiska na piščalko. Vodu ni treba, da je sklenjen; zmaga pa tisti vod, ki prej dvigne zastavo; zato je na mestu, da so skavti v zvezi s svojim vodnikom s signali, vzkliki ali sporočili.

Skavti se smejo poslužiti katerekoli zvijače, lahko splezajo na drevo, se skrijejo v vozu itd., preobleči se pa ne smejo brez posebnega dovoljenja.

Ta igra se lahko vrši tudi ponoči.

Brzi sli.

Skavt se pošlje na neko določeno točko, n. pr. na pošto v bližnjem kraju. Tam si da udariti na listič poštni pečat in se vrne. Druge skavte lahko njihov vodja tako razpostavi, da nadzirajo pota in steze ter ga ovirajo, da bi prišel na določeno mu mesto, ali nihče se ne sme približati pošti na manj ko dve sto metrov. Brzi sel se lahko obleče, kakor hoče, in potuje lahko, kakor se mu ljubi.

Na kmetih se igra lahko izvrši tudi tako, da se brzemu slu naroči, naj gre do neke hiše ali do kake druge določene točke.

Kimova igra.

Položi na desko za serviranje ali na mizo ali na tla dvajset ali trideset majhnih predmetov, gumbov, svinčnikov, zamaškov, cunj, orehov, kamnov, nožev, vrvic, fotografij itd. dveh do treh različnih vrst in jih pokrij s platnom ali suknjo.

Napravi o tem seznam in nariši ob strani razpredelnico za odgovor vsakega dečka:

Seznam	Mlinar	Knez	Kovač	Černe	Belec	Lešnik
oreh						
gumb						
črni gumb						
rdeča cunja						
rumena cunja						
črna cunja						
nož						
rdeč svinčnik						
črn svinčnik						
zamašek						
vozel na vrvici						
navadna vrvica						
modra						

Potem odkrij predmete za eno minuto! Glej na uro! Nato jih zopet pokrij!

Pokliči vsakega dečka vstran in šepetaje naj ti pove, katere predmete si je zapomnil; vpiši jih v gornji seznam.

Kdo si zapomni največ predmetov, tisti dobi igro.

Morganova igra.

Skavtom se ukaže, naj tečejo do kake določene stene iz desk, na kateri so plakati; tam že stoji razsodnik, da zapiše čas. Steno smejo gledati eno minuto; nato se vrnejo v glavni stan in poročajo četovodji, katere plakate so videli na steni.

Razpravljanja, sodna obravnava itd.

Dobra vaja za zimski večer je razpravljanje o tem ali onem zanimivem predmetu, ki se vrši v skavtskem prostoru pod predsedstvom četovodje. Ta mora poskrbeti za to, da se vnaprej pripravi kak govornik, ki predava o predmetu in zastopa svoje mnenje, dočim se drugi pripravi, da zastopa drugačno mnenje. Po govoru teh dveh pozove predsednik ostale, naj po vrsti izrazijo svoje mnenje. Končno jim da o različnih mnenjih glasovati.

Izprva so dečki zelo boječi in ne govorijo radi, razen če jih predmet, ki ga izbere predsednik, resnično zgrabi in da se javljajo kar sami iz sebe.

Po nekaterih razpravljanjih postanejo bolj pogumni in se lahko izražajo v medsebojno povezanih stavkih; navadijo se tudi na pravilno nastopanje pri javnih zborovanjih, kot na podpiranje predloga, na predlaganje izpremembe, na to, da se podrede vodstvu predsednika, na glasovanje, na izražanje zahvale predsedniku itd.

Za izpremembo se lahko mesto razpravljanja priredi izmišljena sodna obravnava.

Četovodja sam je sodni predsednik, dečkom pa dodeli sledeča mesta:

Obtoženec: Viljem Zimič.
Priče: deček Robert Mlinar,

redar,
vaščan,
stara žena (prijateljica umorjene),
branilec, državni tožilec,
predsednik porotnega sodišča,
porotniki.

Zasleduj kolikor mogoče natančno razpravo sodnega zbora. Daj, da nastopijo priče, da se govori in križema zaslišuje; vsaka priča priča na osnovi pripovedovanja in z navedbo podrobnosti. Ne smatraj, da je obtoženec nujno kriv, razen v slučaju, da mu je krivda dokazana.

Za strnitev navedi dejstvo, da je deček (Mlinar) v vsakem oziru izpolnil svojo skavtsko dolžnost, hoteč biti drugim za vzor.

Nepripravljene gledališke igre.

Podaj dejanje preproste gledališke igre in dodeli vsakemu igralcu vlogo s splošnim navodilom, kaj naj stori.

Potem jim daj igrati in v igri naj si najdejo potrebne besede.

Ta vaja razvija domišljijo in sposobnost, izražati misli, ter je zelo dragoceno vzgojno sredstvo.

Preden se pa uprizori kaka igra, je dobro, biti nekoliko manj častihlepen in naročiti dvema ali trem igralcem, da se samo razgovarjajo o določenem predmetu s tem, da uporabljajo pri tem svoje besede in predstave.

Skavtski bojni ples.

Skavti se postavijo v eno vrsto; vsakdo drži v desni roki palico, levo roko pa ima na ramenu svojega soseda. Vodja je pred vrsto.

Vodja poje In gonyama-pesem. Skavti pojo v zboru in stopijo prvič nekaj korakov naprej, pri dolgih notah pa zatopotajo.

Ko drugič pojo v zboru, gredo nazaj.

Pri tretjem petju napravijo obrat na levo, držeč se še za ramena, ter se sučejo v velikem krogu; eden stopi

v njegovo središče in zapleše bojni ples, ki predstavlja, kako je prišel sovražniku na sled ter ga ujel. Boj predstavlja v obliki pantomime (neme igre) do trenutka, ko sovražnika ubije. Medtem še skavti vedno pojo v zboru pesem Ingonyama in plešejo v krogu. Čim je boj končan, začne peti vodja pesem »Pripravljen«, ki jo drugi na čast skavta v sredini trikrat ponove.

Potem zopet začno peti pesem Ingonyama; nekdo drugi stopi v krog in pokaže s pantomimo, kako je zalezoval divjega bivola in ga ubil. Medtem ko se plazi in žival zalezuje, vsi skavti počepnejo in zbor čisto tiho poje, čim pa pride z živaljo v dotiko, skočijo, plešejo in glasno pojo. Ko je žival ubil, vodja zopet zapoje »Pripravljen« na čast zmagovalcu, kar se trikrat ponovi; pri besedah: »bom, bom!« tolčejo skavti s palico po tleh.

Ob koncu tretjega ponavljanja se »bom, bom!« še drugič ponovi.

Potem se krog sklene; vsak spusti levo roko z rame soseda in vsi odidejo, pojoči pesem Ingonyama, če ne odidejo, gredo po poslednjem »bom, bom!« narazen.

Pesem Ingonyama naj se poje ognjevito in ne žalostno kakor kaka žalostinka.

Za zimsko dobo na kmetih.

Vožnja na severni tečaj.

Vsak vod si preskrbi sani z vrvmi in vojke za vlečenje po dva (ali za pse, ako so pri rokah ter so za delo izučeni). Dva skavta gresta za približno en kilometer naprej; drugi jima slede s sanmi po sledu in znamenjih, ki sta jih napravila v snegu. Vse druge znake v snegu je treba preiskati, zapisati in pojasniti. Sani nosijo živila, kuhinjske potrebščine itd.

Gradnja snežnih hiš. Biti morajo ozke, primerne dolžini palic, ki služijo kot strešnice. Streha se napravi iz dračja in pokrije s snegom.

Snežna trdnjava.

Snežno trdnjavo lahko napravi posamezni vod po svojem lastnem preudarku; imeti mora opazovalne line.

Ko je gotova, jo lahko napadejo sovražni vodi, ki streljajo s kepami. Vsakega skavta, ki ga zadene kepa, je smatrati za mrtvega. Napadalci morajo biti praviloma vsaj dvakrat tako močni ko branitelji.

Sibirski lov moža.

Skavt zbeži kot begunec po snegu v poljubni smeri; ko najde dobro skrivališče, se skrije. Drugi počakajo dvajset minut in ga gredo nato po sledi iskat. Ko se bližajo skrivališču, jih sprejme s kepami; kdor je zadet, velja za mrtvega. Begunca je treba trikrat zadeti, da se lahko smatra za mrtvega.

V mestih.

Kadar je snežno vreme, lahko skavti mnogo koristijo s tem, da spravljajo sneg z ulic, od hiš itd. To lahko delajo iz prijaznosti ali pa proti nagradi, ki gre v njihovo blagajno.

Beseda vodnikom.

Vojna je vam vodnikom dala priliko za udejstvovanje; večinoma ste jo razumeli: Četovodje so morali zapustiti svoje čete in slediti klicu domovine; vodniki so se često organizirali kot častni svet in vodili četo brez četovodje; v skoraj vsaki četi so vzeli vodniki svoje vode trdneje v roke, jih napravljali učinkovitejše ter vršili z njimi javne službe na priznanja vreden način.

Vod sem vedno smatral za najvažnejšo edinico v skavtskem gibanju; ali izza vojne se je bolj ko kdaj pokazalo, da je ona edinica, ki se ji lahko poverjajo odgovorne naloge.

Želim, da bi vi vodniki korakali dalje po tej poti in da bi v bodočnosti svoje vode samostojno vodili; kajti vi lahko vplivate na vsakega dečka in napravite iz njega pravega junaka. Ni pravilno, imeti v vodu enega ali dva odlična dečka, dočim so vsi drugi šele drugovrstne vrednosti. Morate se potruditi, da jih dvignite vse na dovolj visoko stopnjo.

Glavno pri tem je vaš vzgled. Kajti kar sami storite, bodo storili tudi vaši skavti. Pokažite jim, da znate biti pokorni tako ustnim ukazom kakor tiskanim pravilnikom in pisanim naročilom; izvršujte jih, ne glede na to, ali je vaš četovodja prisoten ali ne. Pokažite jim, da si znate pridobiti mnogo posebnih znakov in ne da bi vam bilo treba mnogo govoriti, vam bodo dečki v tem sledili. Pomislite, da morate hoditi pred njimi, ne pa da bi jih gonili pred seboj.

In skavtom bi rekel: videli ste, kako so se v tej vojni izvojevale zmage, in sicer po možeh, ki so sledili svojim častnikom čez drn in strn — zvesti do smrti. To so delali, ker so se zavedali, da bodo njihove zastave odnesle zmago, ako ubogajo in izvršujejo svoje naloge ko en mož. V skavtstvu je isto. Poslušajte svoje vodje, sledite jim in vaš vod ne bo zaostajal za nobenim drugim.

II. poglavje.

Na polju.

Peto kramljanje pri tabornem ognju.

Življenje na prostem.

Na planoti. — Preiskavanja. — Vožnja s čolnom. — Vremenoslovje. — Hribolastvo. — Skavtsko delo. — Nočno delo. — Odkritje severnega tečaja.

Domorodni dečki plemen naroda Zulu in Swasi v Južni Afriki se uče skavtstva, preden jih priznajo za može, na sledeči način: ko je dečko star petnajst ali šestnajst let, ga zgrabijo možje iz njihove vasi, ga od temena do tal namažejo z belo barvo, mu dado ščit in assegai ali malo kopje ter ga poženo iz vasi z naročilom, da ga bodo ubili, ako ga kdo ujame, dokler je še pomazan z belo barvo. Dečko mora torej iti v džungle in gore in se skrivati pred drugimi ljudmi, dokler ne izgine bela barva, kar traja navadno okrog mesec dni. Ves ta čas mora sam za sebe skrbeti, s samim assegajem mora zasledovati divjačino, jo ubijati in razkosavati; da si lahko kuha, si mora delati ogenj s tem, da drgne palico ob palico; živalsko kožo si mora prirediti za obleko in vedeti mora, katere vrste korenin, jagod, listov lahko uporabi za zelenjavo. Ako ne more vsega tega napraviti, umre od gladu ali pa ga raztrgajo divje živali. Ako si ohrani življenje in najde pot,

ki ga vodi nazaj v vas, se vrne domov, čim izgine bela barva. Z velikim veseljem ga sprejmejo prijatelji in sorodniki; urstijo ga med bojevnike plemena, ker je dokazal, da zna sam za sebe skrbeti.

In v Južni Ameriki, v mrzli in deževni Patagoniji, ne nosijo dečki plemena Jaghan nikake obleke in preden jih priznajo za može, morajo napraviti težak izpit iz vzdržnosti: dečko mora zasaditi kopje globoko v stegno in čeprav ga boli, se mora ves ta čas smejati.

To je grozovit izpit. Priča pa o umevanju tistih divjakov za to, da je treba dečke vzgojiti k možatosti in da se jim ne sme dovoliti, da bi postali lenuhi, ki samo gledajo, ko možje delajo.

Prej so tudi britanske dečke tako vzgajali, preden so jih smatrali za može, in vzgoja, ki jo dobivamo zdaj kot skavti, ima namen, da kolikor mogoče izpolni vrzel, ki je sčasoma nastala. Ako dečko pridno sodeluje v naših tečajih in se resnično vsega nauči, česar ga hočemo naučiti, tedaj bo dobil polagoma nekaj pravice do tega, da se bo imenoval skavta in moža. In ako bo stopil v vojsko ali se podal v kolonijo, ne bo zadel na nikake težkoče, ko mu bo treba skrbeti zase ali koristiti svoji domovini.

Ko to pišem, še živi neki stari kanadski skavt in lovec, ki je že preko osemdeset let star in, kar je še bolj pomembno, še vedno opravlja svojo službo kot traper (nastavljač pasti). Imenuje se Bill Hamilton. V knjigi, ki jo je pred kratkim izdal pod naslovom »Mojih šestdeset let na planoti«, opisuje nevarnosti pustolovskega življenja te vrste. Najbolj nevarno je bilo, pasti v roke rdečekožcem. »Biti ujet, pomenja malo zavidno smrt. Peči se počasi pri ognju je poleg drugih indijanskih navad še prava milost. Često so me vprašali, zakaj se izpostavljamo takim nevarnostim. Vedno sem odgovoril, da je za skavta prava dražest, živeti na prostem, in nihče se ne more odtegniti temu življenju, ako ga je kdaj okusil! Pokaži mi moža, ki je zrasel v veliki prirodi! On je prešinjen z resnicoljubnostjo, nezavisnostjo in samozaupanjem; on je velikodušen ter zvest svojim prijateljem in zastavi svoje domovine!«

Jaz lahko popolnoma podpišem, kar pravi ta stari skavt in še več: meni se zdi, da so tisti možje, ki prihajajo s skrajnih mej naše domovine, kjer so živeli življenje, ki bi ga najlaže imenovali surovo in divje življenje, da so tisti možje najbolj velikodušni in viteški med možmi svoje rase, zlasti po njihovem vedenju do žen in slabših ljudi. »Izobrazil« jih je dotik s prirodo.

Rooseveldt, prejšnji predsednik ameriških Združenih držav, je bil tudi eden tistih, ki verujejo v življenje na prostem. Ko se je vrnil z nekega lovskega potovanja v Vzhodni Afriki, je obiskal skavte v Londonu in je izrazil svoje občudovanje nad njimi. Pisal je:

»Verujem v koristnost iger na prostem in meni je prav vseeno, ali so tiste igre surove, in ali se tisti, ki se jih udeleže, tudi morda kdaj ranijo. Jaz nimam prav nikake simpatije za prenapeto sentimentalnost, ki bi rada shranjevala mladeniča v vati. Mož svobodnega zraka si bo vedno priboril prednost. Ako se igrate, se bodro igrajte! Ne dopustite pa, da bi igra in sport zadrževala vaš študij!«

Poznal sem nekega starega Bura, ki je rekel po vojni, da noče živeti z Angleži na kmetih. Ko so prišli tja, so bili tako »stom«, t. j. neumni. Ko so hoteli živeti na planoti, si niso znali urediti tabora, niso znali streljati divjačine, niso znali kuhati in v grmovju so vedno zgrešili pot; priznal pa je, da so se v približno šestih mesecih angleški vojaki vendar toliko izvežbali, da so skrbeli za sebe samega, seveda, ako so ostali v življenju; često so namreč umrli, ker so komatili osla pri repu.

Resnično niso vojaki in drugi ljudje, ki so bili vzgojeni v kaki civilizirani deželi, prav nič vzgojeni za to, da bi mogli na planoti ali v zagorju skrbeti sami zase. Kadar pridejo v kako kolonijo ali na vojno, so zato izprva popolnoma brez moči in morajo prenašati mnogo naporov in pomanjkanj, ki bi jih ne bilo, če bi se že kot dečki učili, kako je treba v taboru in skavtski službi skrbeti za samega sebe. Nič drugega niso kot množica »skavtov tretjega reda«.

Nikdar jim ni bilo treba kuriti ognja ali si kuhati hrano; to so vedno drugi zanje opravili. Ko so doma potrebovali vodo, jim je bilo samo treba zasukati pipo; zato pa niso imeli nikakega pojma o tem, kako se dobiva voda v pustinji, kako si je treba ogledati trave in grme, kako je treba brskati po pesku, preden se zasledi mokrota; ali ako so zgrešili pot, jim je bilo samo treba vprašati stražnika. Vedno so si našli streho v hiši in posteljo za spanje; nikdar si je niso sami gradili in čevljev in obleke si nikdar niso sami delali. To je prav tisto, kar bi novinec imenoval »sirovo življenje v taboru«; ali za skavta, ki stvar pozna, ni to nikako »sirovo življenje v taboru«. On se razume na to, kako si na tisoč načinov napravi življenje udobno, in ako se potem vrne v civilizacijo, se je tembolj veseli, ker odkrije zdaj nasprotje; pa tudi tu lahko stori zase mnogo več navaden smrtnik, ako se je v resnici učil, kako je treba zase skrbeti. Mož, ki se je učil, kako je treba svoje roke uporabiti za vse, kakor n. pr. skavt v taboru, tisti bo laže dobil mesto, ko se bo vrnil nazaj v civilizacijo, ker zna prijeti za vsako delo, ki bi se morda pojavilo.

Preiskovanje.

Pravi način skavtskega dela lahko najdejo skavti, ki se v vodih podajo na preiskovalna potovanja ali pa gredo kot potujoči vitezi starih časov po dva in dva na romanje po državi, da bi našli ljudi, ki so potrebni njihove pomoči in jim pomagali. To se lahko napravi s kolesom, ali pozimi s sanmi po kanalih. Skavti, ki se podajo na tako pot, naj, ako je le mogoče, nikdar ne spe pod streho — to se pravi, ako je lepo vreme, spe na prostem, kjer se pravkar nahajajo, ako je slabo vreme, si pa dobe dovoljenje, da lahko spe v seniku ali skednju.

V vsakem slučaju je treba, da vzamete s seboj zemljevid, z uporabo katerega si kolikor mogoče sami določate pot, ne da bi morali druge izpraševati. Seveda morate vsak dan opraviti svoje dobro delo, kadar in kjer se vam nudi prilika za to; kmetom in drugim ljudem morate izkazo-

vati usluge kot protiplačilo za njihovo prijaznost, s katero vam dovoljujejo uporabo skednjev itd.

Praviloma naj ima vaša pot kak namen. Ako ste n. pr. vod mestnih dečkov, se lahko podaste na pot z namenom, da bi preiskali določen kraj, n. pr. hrib ali jezero ali morda grad ali bojišče ali morski zaliv; lahko pa tudi obiščete kak večji tabor.

Ako pa ste vod s kmetov, lahko korakate v kako večje mesto z namenom, da bi si ogledali večja poslopja, zoološki vrt, cirkuse, muzeje itd. Po potu pa se morate zanimati za vse in si, kolikor je mogoče, ohraniti v spominu vso pot, da bi tistemu, ki bi morda hotel iti isto pot, lahko dali potrebno navodilo.

Risanje zemljevidne skice. Preiskovalni popotniki si vzamejo seveda s seboj blok ali žepni zapisnik, da bi lahko zapisovali vse dnevne dogodke ter jih osvetljevali s črteži in fotografijami.

Vožnje s čolnom.

Mesto, da bi hodil peš ali se vozil s kolesom, lahko napravi vod odlično vajo s tem, da napravi s čolnom izlet po državi; ali samo dobri plavači bi smeli v čoln, ker se često dogajajo nesreče, kar pa je brez pomena, ako znajo vsi plavati; pravzaprav so taki dogodki dragocena izkušnja.

Jaz sem nekoč napravil tako vožnjo s čolnom s svojima dvema bratoma. Vzeli smo si majhen zložljiv čoln iz platna za jadra in smo se peljali po Themsi navzgor, dokler smo mogli, tako dolgo, da je postala Themse ozka reka in smo morali stalno izstopati, da smo prenesli čoln preko ležečih debel in drugih ovir. Potem pa smo prenesli čoln na Avon, ki izvira blizu Themsinega izvora, pa teče na drugo stran. Od tam, kjer je reka še ozka, smo se polagoma spravili navzdol, kjer postane široka in mogočna; skozi Bath in Bristol smo prispeli tako v Severn; nato pa smo preko Severn in Wye dosegli Wales. Imeli smo

s seboj šotor, živila in priprave za kuhanje, tako da smo bili lahko ves čas zunaj, ne da bi bili morali iskati hiše. Lepšega izleta si ni mogoče misliti in izdatki so bili zelo majhni.

Hribolastvo.

Planinski sport je sijajen sport, ki zahteva od vas najvišjo mero skavtske pameti, da lahko najdete pot in si tabor udobno uredite.

V planinah se stalno izgublja smer, ker se je treba vedno dvigati in zopet spuščati, tako da se izgube izpred oči prirodne točke, ki sicer človeka vodijo, smeri se morajo torej določati po stanju solnca ali po kompasu.

Nadalje nas često preseneča megla, ki zmede celo tiste ljudi, ki poznajo vsako ped zemlje. Nekaj takega sem doživel pred leti na Skotskem, ko sem se izgubil v megli v spremstvu nekega Skota, ki je gore dobro poznal; ker sem mislil, da pot pozna, sem se zaupal njegovemu vodstvu; ko sva pa šla nekaj časa, sem ga moral opozoriti na to, da je veter menjal svojo smer; kajti ko sva pričela hoditi, nama je pihal z leve strani, zdaj je pa bril po najinih licih z desne. Ali vodja kakor da ni bil v zadregi in je šel dalje. Nenadoma sem pa opazil, da je zapihal veter od zadaj, tako da se je nekdo zasukal v polnem krogu: ali veter ali gora ali midva. Končno pa se je izkazalo, da se ni zavrtel ne veter ne hrib; samo midva sva napravila popoln krog ter sva bila po eni uri skoraj na istem mestu, ki sva ga bila zapustila eno uro prej.

Skavti, ki se vežbajo v planinah, bi se morali učiti, kako se je treba privezovati na vrv, kar delajo gorjanci na ledenih strminah, da ne bi strmoglavili v razpoke in prepade. Ako je družba tako sestavljena, tedaj tistega, ki bi moral pasti, obdrži od strmoglavljenja teža drugih.

Ako smo privezani, naj bo razdalja med enim in drugim možem približno 4 m. Vrv se pritrdi okrog pasu z zanko, pri čemer pride vozel na levo stran. Vsakdo mora zaostajati za svojim prednikom, da je vrv ves čas napeta; kajti čim kdo pade ali se mu izpodrsne, se

upro drugi z vso močjo od njega proč in ga drže, dokler se zopet ne postavi na noge. Za zanko je potrebno približno 1·2 m vrvi.

Izvidi.

Skavti gredo na izvide navadno v skupinah po dva, včasih tudi posamezno; ako jih gre več skupaj, tedaj tvorijo vod. Pri skavtskem poslu so skavti voda redko sklenjeni. Porazdelijo se, da lahko pregledajo širše ozemlje in da ne pridejo vsi v ujetništvo, ako jih sovražnik

Vod na odprtem ozemlju.

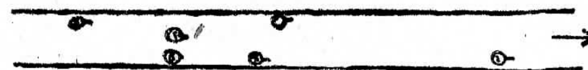
odreže ali napade iz zasede; tisti, ki se rešijo, prenesejo sporočilo o nezgodi. Ako deluje vod, sestoječ iz šestih skavtov, na kmetih, se postavi in premika navadno v obliki zmaja, pri čemer je vodja v sredi. Pri pohodu po cesti ali potu se kreta vod na isti način, pri čemer se krilna skavta tesno držita plotov ali zidov. Skavt št. 2 je spredaj, št. 3 in 4 na desni in levi, št. 5 zadaj, št. 6 z vodjo (št. 1) v sredi.

Ako gredo vodi po odprtem ozemlju, kjer bi jih lahko videli sovražniki ali živali, morajo prodirati hitro, kolikor morejo, t. j., uporabljati morajo skavtski korak: od skrivališča do skrivališča izmenoma gredo in tečejo. Čim so skriti, se lahko ustavijo in se ozrejo naokrog, preden zopet krenejo dalje.

Ako prideš kot vodja voda toliko naprej, da te skavti ne vidijo, lomi mimogrede debele vejice, trstje itd., oddaljene po nekaj metrov druga od druge, ter jih obračaj naprej, da kažejo pot; kajti na ta način vedno lahko najdeš pot nazaj, lahko ti pa sledita tudi vod oziroma

posamezni skavt; na svežosti stopinj v travi lahko precej točno določijo, koliko časa je že od tega, kar si šel to pot.

V divjih pokrajinah (ne pa pri nas!) je vedno dobro, ako se delajo znaki na drevesa, t. j., ako se izreže kos skorje s sekiro ali nožem, ako se delajo s kredo znamenja po zidovih, ako se napravljajo znaki v pesku, ako se polagajo kameni, ali ako se z gornjimi znaki označi smer, v kateri si šel.

Vod na cesti ali potu.

Ako koraka četa sklenjeno, je priporočljivo, da se pot »deli«, to se pravi, skavti gredo v dveh kolonah posamezno drug za drugim na obeh straneh ceste. Na ta način ne trpe radi prahu in ne ovirajo prometa.

Nočno delo.

Skavti morajo znati najti pot tako podnevi ko ponoči. Vojaški skavti, oprezovalci, delujejo resnično večinoma ponoči, da jih sovražnik ne vidi, podnevi pa spe.

Kdor se pa često ne vadi, se ponoči lahko izgubi; razdalje izgledajo večje in orientacijske točke se ne vidijo tako dobro. Tudi se pri hoji lahko dela večji šum: stopite na suho vejico, zadenete na kamen itd.

Ako hočete sovražnika opazovati ponoči, morate bolj rabiti ušesa kakor oči, pa tudi nos; kajti skavt, ki se je vadil v tem, da z vohom spozna predmete, ter si čuta za vonj ni zamoril s kajenjem, lahko sovražnika od daleč obvoha. To se je meni samemu često pripetilo ter mi je mnogo koristilo.

Ako so skavti ponoči na izvidu, ostajajo bliže drug drugega kakor podnevi in na zelo temnih krajih, kot gozdovih, morajo biti tako blizu drug drugega, da lahko vsakteri doseže konec palice svojega druga.

Ako se dela posamič, tedaj je palica zelo koristna pri odkritju pota v temi in za odstranitev suhih vej itd.

Skavti, ki ponoči ločeno delujejo, lahko vzdržujejo zvezo na ta način, da zdaj pa zdaj vzklikajo z glasom živali svojega voda. Sovražnik radi tega nič ne sumi.

Skavti naj se ponoči često vodijo po zvezdah.

Najdenje pota.

Eden izmed indijanskih oprezovalcev, ki je vedno zelo hitro našel pot v tuji pokrajini, je dobil ime »skavt«. To ime je bilo pri Indijancih v veliki časti, ker oprezovalec, ki ne najde pota, malo koristi.

Marsikateri novinec se je že izgubil na planoti ali v gozdu in ga niso nikdar več našli, ker se ni nikoli učil skavtstva in ker si ni pridobil »očesa za pokrajino«, kakor pravimo. Jaz sam sem doživel mnogo takih slučajev.

Po Matabelski zemlji se je peljal nekoč poštni voz. Da bi menjal mule, se je ustavil za nekaj minut. Izstopil je neki mož in izginil v grmu. Najbrž se je oddaljil samo za nekoliko metrov; ko pa je bil voz pripravljen za odhod, so ga klicali v vseh smereh, ali ni ga bilo; ker se ni dalo dalje čakati, je voz končno odpeljal; naročili pa so, naj moža iščejo. Iskali so ga daleč naokrog; sledili so njegovim stopinjam, kolikor je bilo mogoče na tistem težkem ozemlju; ali več tednov ga niso mogli najti; končno so ga našli mrtvega blizu pota, kakih 20 km od mesta, kjer se je bil oddaljil od voza.

Često se pripeti, da ne pazimo na smer, kadar gremo sami skozi grmovje ali mesto, to se pravi, menjamo jo često s tem, da gremo mimo posekanega drevesa, skale ali kake druge ovire in se ne vrnemo potem popolnoma v isto smer; vrhu tega ima vsakdo težnjo, da hodi bolj na desno stran; posledica tega je, da sicer mislimo, da hodimo v ravni smeri, v resnici pa ni tako; in če ne pazimo na stanje solnca, na kompas ali na orientacijske točke, se prav rado zgodi, da napravimo čez nekaj časa velik krog.

Novinec, ki se v takem slučaju nahaja v puščavi ali v gozdu ter izgubi trdne točke, izgubi glavo, se razburja in začne navadno tekati; edino pravilno bi pa bilo, da bi se premagal, ohranil mirno kri in ukrenil kaj pametnega, to se pravi, da bi se vrnil po svoji sledi, ali če to ne bi bilo mogoče, da bi zažgal signalni ogenj in opozoril s tem na sebe tiste, ki bi ga iskali.

Glavna stvar je, da takoj od početka ne zablodimo.

Vsak stari skavt, ki zjutraj odide na pot, si zapomni smer, odkoder piha veter.

Kadar greste na pot ali na izvid, si zapomnite po kompasu smer, v kateri hodite, in prav tako smer, odkoder veter piha, slednje radi tega, ker vam močno pomaga dodrževati smer, zlasti, ako nimate kompasa ali ako solnce ne sije.

Dalje si morate za ugotovitev poti zapomniti vse orientačne točke, to se pravi, tudi vse griče ali proti nebu kipeče stolpe, čudna drevesa, skale, vrata, zemeljske griče, nasipe, mostove itd., kratkomalo, vse točke, po katerih lahko zopet najdete pot; ali zdaj pa zdaj poglejte nazaj, da si radi povratka dobro zapomnite obliko. Isto velja za slučaj, da se nahajate v kakem mestu, ali da ste z vlakom dospeli v neznano mesto; ko zapuščate kolodvor, si takoj zapomnite stanje solnca ali smer dima. Tudi tu si zapomnite trdne točke, kot značilna poslopja, cerkve, tovarniške dimnike, imena ulic in trgovin itd., da lahko tudi potem, ko ste prešli že mnogo ulic, najdete pot nazaj na kolodvor. Vse to je silno lahko, ako ste se v tem le malo vadili; ali mnogo ljudi zgreši pot, ako gredo v tujem mestu samo okrog dvoje, troje voglov.

Ako hočete pri lahnem vetru spoznati njega smer, vrzite v zrak nekoliko suhe trave, ali izpustite iz roke pest drobnega peska, ali pomočite prst in pustite da piha veter po njem, hladna stran je tista, odkoder piha veter.

Ako hočeš kot skavt najti pot za svojo četo, idi naprej in posveti svojemu delu vso pozornost, kajti paziti moraš

na najmanjše znake. Ako pa misliš na druge stvari, je velika nevarnost, da jih prezreš.

Stari skavtì so navadno tihi ljudje, ker so se navadili molčanja s tem, da so obračali svojo pozornost na delo. Mlad skavt, ki je na prvem pohodu, često misli, da se čuti vodja samotnega. Zato se mu pridruži in začne z njim razgovor. Končno se pa prepriča, da ga vodja posebno ne potrebuje. Na parnikih se lahko čita napis: »Ne govori s krmarjem!« Uporabili bi ga lahko tudi za skavta, ki vodi četo. Ako vršiš službo kot skavt, moraš obračati vso svojo pozornost na isti predmet, kakor je delal Kim, ko ga je Lurgan poskušal hipnotizirati.

Vremenoslovje.

V r e m e. Vsak skavt mora poznati vremenske znake in se spoznati na barometer, posebno, ako se poda na čoln ali kako goro. Zapomni naj si sledeča pravila:

Večerna zarja je ovčarjeva radost (t. j. sledeči dan bo lep).

Jutranja zarja svari ovčarja (t. j. pred dežjem).

Rumeni solnčni zahod pomenja veter.

Bledorumeni solnčni zahod pomenja dež.

Rosa in megla ob lepem jutru pomenjata lepo vreme.

Jasen razgled v daljavo pomenja skorajšnji ali nedavni dež.

Večerna zarja pomenja lepo vreme, prav tako globoko svitanje.

Visoko svitanje imamo, ako vzhaja solnce izza velike oblačne plasti; ako se vrši to visoko nad obzorom, se javlja vetrovno vreme.

Mehki oblaki: lepo vreme.

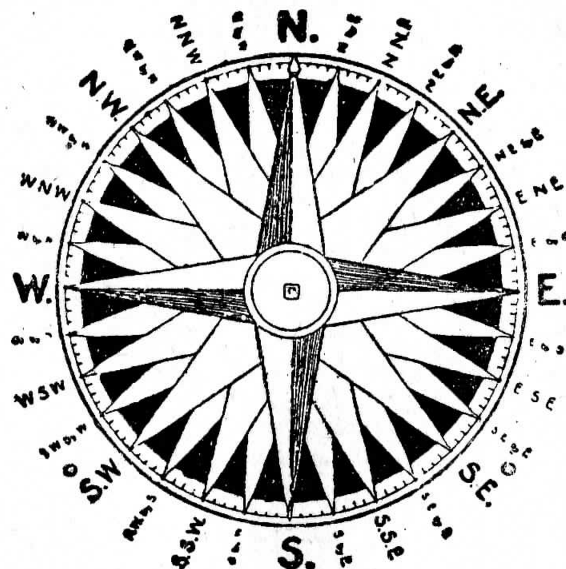
Ostrorobi oblaki: veter.

Bežeči ali raztrgani oblaki: močen veter.

Ugotovitev severne smeri.

Vsak mornariški pripravnik ve na pamet točke kompasa. Tudi vi bi jih morali poznati. Jaz sem mnogo govoril o severu in kmalu boste razumeli, kako velike važnosti je za skavta, da pozna severno smer.

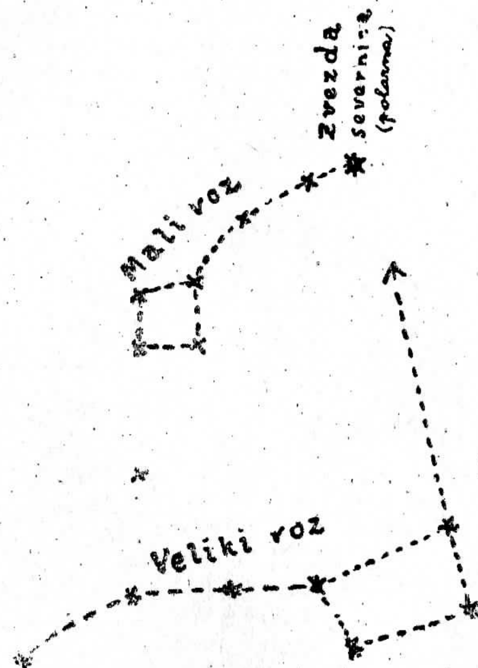
Ako nimate kompasa, vam bo podnevi povedalo solnce, kje je sever; ponoči ga spoznate po stanju meseca in zvezd.

Ob šestih zjutraj stoji solnce točno na vzhodu, ob devetih na jugovzhodu, ob dvanajstih na jugu, ob treh popoldne na jugozapadu in ob šestih točno na zapadu. Pozimi zahaja mnogo pred šesto uro, ne doseže pa popolnoma zahoda.

Feničani, ki so v starih časih objadrali Afriko, so odkrili, da je pri njihovem odhodu vzhajalo solnce na levi strani — jadrali so proti jugu. Potem pa so prišli, tako

poročajo, v tujo deželo, kjer je vzhajalo solnce na nepravem mestu, namreč na desni strani. V resnici so pa objadrali rtič Dobre nade in krmarili ob vzhodni obali Afrike v severni smeri.

Ob vsakem dnevnem času lahko najdete jug, ako držite uro vodoravno, da sije solnce nanjo. Obrnite jo tako, da kaže urni kazalec proti solncu. Ne da bi uro premaknili, položite nato košček papirja ali svinčnik preko središča številčne plošče tako, da gre rob točno po sredi med urnim kazalcem in številko XII. Smer, ki jo kaže svinčnik, je točno sever—jug.

Vodja naj naroči vsakemu dečku, da najde sam jug s pomočjo ure.

Z v e z d e. Zdi se nam, kakor da bi zvezde opisale ponoči nad nami krog; to izhaja v resnici odtod, ker se naša zemlja pod njimi vrti.

Različne skupine zvezd imajo posebna imena, ker tvorijo nekaka nebeška znamenja ali slike ljudi in živali.

Orion in njegov meč kažeta vedno proti severu in jugu.

»Plug« se lahko najde, ker ima obliko nekakega pluga. Za skavta je zelo koristno, da ga pozna, kajti na severnem delu zemlje mu točno kaže, kje je sever. Plug se imenuje tudi »Veliki voz« in štiri zvezde v loku torijo rep.

Obe z imenom »Kazalec« označevani zvezdi, kažeta, kje je severnica ali tečajnica. Vse zvezde in skupine zvezd se premikajo ponoči; ali tečajnica ostaja trdno na severu. Blizu »Velikega voza« je »Mali voz« in poslednja zvezda v njegovem ojesu je severnica ali tečajnica.

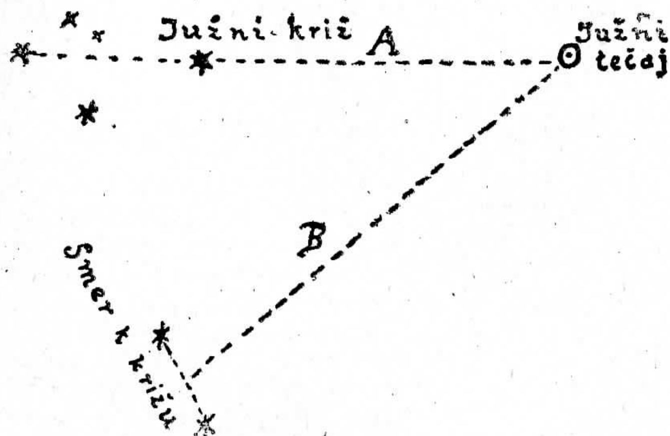
Nebo lahko primerjate z dežnikom, ki je razpet nad vami. Tečajnica je tam, kjer gre palica skozi njegovo sredo.

Radi ponazoritve so napravili nekoč nekak dežnik in narisali na njem vse zvezde po njihovih pravilnih stališčih. Ako stojite spodaj in ga počasi sučete, vidite točno, kako se zvezde mirno premikajo; le severnica ostaja točno v sredi.

Predstavite si še drugo ozvezdje, nekakega moža, ki nosi pas in meč in se imenuje »Orion«. Lahko se spozna na treh zvezdah, ki stoje v isti črti in tvorijo pas, in po treh manjših zvezdah v bližini, ki tudi stoje v isti črti in tvorijo meč. Dve nadaljnji

zvezdi na levo in na desno pod mečem sta nogi, tisti dve nad pasom se lahko smatrata kot rameni in skupina treh malih zvezd med njima kot glava.

Najvažnejše na Orionu je pa to, da se po njem lahko vedno določi, kje je severnica ali tečajnica in kje je jug, neglede na to, da-li smo na severni ali na južni polovici zemlje. Veliki voz se pa lahko vidi samo na severu in Južni križ na jugu.

Ako dvignemo palico proti nebu in označimo s tem črto od srednje zvezde Orionovega pasu preko sredine glave in ako črto podaljšamo do neke tretje zvezde, tedaj pridemo do severnice ali tečajnice.

Posnetek. Orionov meč, tri male zvezde, kažejo sever—jug.

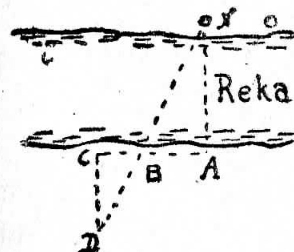
Zulujski skavti imenujejo Orionov pas in meč »Ingolubu« ali tri svinje, ki jih zasledujejo trije psi. Vidite, da poznajo Oriona vsi skavti, četudi pod različnim imenom.

Na južni polovici zemlje, t. j. v Južni Ameriki, Novi Zelandiji in Avstraliji se Plug ali Veliki voz ne vidi, vidi pa se Južni križ. Južni križ je dober kažipot proti jugu in pove skavtu ravno toliko kakor Veliki voz na severu.

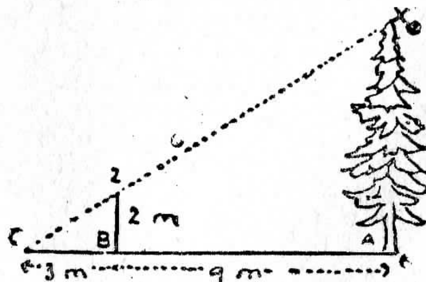
Ako podaljšamo osrednjo zvezno črto med velikima zvezdama (smer A) za nekako njeno trikratno daljavo, tedaj zadenemo na točko, ki je točno jug. Ali: ako zvežemo s črto obe zvezdi Kazalca, potegnemo nanjo navpičnico (črto B) in si jo mislimo podaljšano do točke, kjer reže namišljeno črto A in B, tedaj dobimo jug, ki je prav na križišču.

Migljaji za četovodje.

Uči dečke najti Veliki voz, severnico in Orion, ugotoviti čas po stanju solnca, najti jug z uporabo ure. Vadijo naj se v čitanju kart in določanju poti po karti; označi pot z nalomljenimi vejicami in znaki na tleh.

Da določimo kako razdaljo na drugi strani reke, uperimo oko na kak predmet na oni strani, n. pr. na drevo ali skalo, in korakajmo pravokotno k tisti vidni črti kakih devetdeset metrov v smeri rečnega toka; ko prehodimo šestdeset korakov, postavimo palico ali položimo kamen, B; ako pridemo še trideset korakov dalje, t. j. ako napravimo v celoti devetdeset korakov, tedaj se okrenemo in gremo, štejoč korake, pravokotno od dosedanje smeri od brega proč tako dolgo, da zagledamo palico in drevo v isti črti; število korakov CD pomenja polovično oddalje-

nost preko reke, t. j. AX. Da doženemo višino kakega predmeta, n. pr. drevesa AX ali kake hiše, korakajmo za kakih devet metrov od njega proč in postavimo potem kaka dva metra visoko palico; nato korakajmo v isti smeri dalje, do točke, odkoder vidimo vrh palice in vrh drevesa v isti črti; potem je razmerje med oddaljenostjo drevesa AC do nas v višini drevesa AX enako razmerju med razdaljo BC k višini palice BZ; to se pravi, ako znaša vsa razdalja AC dvanajst metrov in razdalja od palice BC tri metre (višina palice dva metra), tedaj je drevo visoko osem metrov.

Izvidne igre.

Četovodja vodi vod v vodovi razporeditvi s pomočjo karte v neznano mesto ali v pokrajino, kjer se je težko znajti. Potem da navodilo, kam hoče, in naroči skavtom, naj po vrsti vodijo vod, n. pr. sedem minut pri kolesarjenju, petnajst minut pri hoji. Skavti smejo ugotavljati pot samo s pomočjo karte in dobivajo ocene.

Izvidi v gorovju.

Igra je zelo podobna igri »pajek in muha«. Ko napoči dan, se izpustita dva zajca z ukazom, naj se v gorovju skrijeta. Po zajtrku se izpusti krdelo psov z naročilom, da najdejo zajca do neke določene ure, n. pr. do štirih popoldne. Najdeta se lahko tudi samo z daljnogledom, vendar mora najditelj določno povedati, koga je našel. Vedno so določene neke meje zemljišča, kjer je lov. Kdor jih prekorači, se izloči iz igre.

Ugotovitev severa. Skavti se razstavijo v razdaljah po trideset metrov; vsakteri položi na tla palico v smeri sever—jug, ne da bi uporabljal kak pripomoček, in stopi nato tri korake za palico. Razsodnik primerja potem vsako palico s kompasom; kdor smer najbolje pogodi, tisti dobi igro.

To je koristna igra podnevi in ponoči, pri solnčnem in pri oblačnem vremenu.

Migljaji za četovodje.

Vaje.

Vadi privezovanje s plezalno vrvjo. Ako so čolni na razpolago, tedaj izvajaj vaje v pristajanju, pritrjevanju, poganjanju čolna z veslom in drogom, odvezovanju, metanju vrvi itd. in uči v podrobnostih, kako je ravnati s čolnom. Čitanje barometra.

Igre pri bivanju na prostem.

Ponočni izvidi.

Vadi skavte v slišanju in gledanju ponoči s tem, da postaviš nekaj straž, ki morajo bodisi stati na mestu, bodisi hoditi okrog ter so oborožene s puškami, slepimi patronami in piščalkami. Pošlji druge skavte, da jih zalezujejo in ubijejo. Ako sliši straža kak šum, tedaj kliče, strelja ali žvižga. Skavti se morajo takoj ustaviti in tiho ležati. Razsodnik pride k straži in vpraša, od katere smeri je prišel šum; ako se navedba ujema z dejstvom, je straža dobila igro. Ako se lahko oprezovalec neopaženo približa straži na 15 m, tedaj odloži kak predmet, n. pr. žepni robec, in se zopet splazi proč. Nato napravi šum, da spravi stražo do streljanja, in če razsodnik pride, mu lahko razloži, kaj je napravil. Ta igra se lahko izvede tudi podnevi, tako da delujejo skavti z zavezanimi očmi.

Sedmo kramljanje pri tabornem ognju.

Morski skavti.

Stari morski psi. — Zmaj in Nelson. — Rešilni čoln. — Povodni mož. — Morske igre. — Stari morski levi.

Pred približno štiri sto leti, za kraljice Elizabete, so si pridobili španski, britanski, holandski in portugalski mornarji veliko slavo s tem, da so se s svojimi majhnimi ladjami vozili po neznanih morjih, kjer so v daljnih kotih zemlje neprestano odkrivali nova ozemlja za svojo domovino.

Na neki obalski ladji v angleškem kanalu je bil majhen ladijski dečko, ki je hrepenel po tem, da bi postal tak odkritelj. Ko pa se je zavedel resničnega stanja, je izgubil vsako upanje, da bi tako ubog dečko, kakor je bil on, ki so mu dajali malo jesti, ki so ga bolj pretepali, kakor plačevali, da bi se tak dečko mogel kdaj dvigniti nad življenje ubogega obrežnega mornarja.

Ali ta deček nam je primer, kako lahko tudi najubožnejši dobro uspe na življenjski poti, ako se res potrudi.

Mladi zmaj — tako so ga imenovali — si je kljub vsem težkočam ubral svojo pot. Resno je izvrševal svojo dolžnost, dokler njegovi častniki niso izprevideli, da hoče napredovati; povišali so ga in končno je postal kapitan dveh majhnih ladij, ena je imela sedemdeset, druga pa trideset ton; z njima je jadral preko Oceana v Centralno Ameriko na vojno proti Špancem, ki so bili takrat angleški sovražniki; v boju je celo ujel eno njihovih ladij in si nabral v njihovih mestih mnogo plena. Ko se je vrnil, so ga imenovali za poveljnika ekspedicije petih ladij, od katerih je imela največja samo sto in najmanjša samo petnajst ton; v tistih časih so jih smatrali za dobre ladje; niso pa bile večje od današnjih obrežnih varovalcev in ribiških ladjic.

(Pokaži svetovno karto!)

S temi ladjicami je jadral ob zapadnem obrežju Afrike, potem tja k Braziliji in ob južnoamerikanski obali do Magellanskega preliva, skozi katerega je dospel v Tihi ocean. Potem se je peljal ob zapadnem obrežju Amerike do Kalifornije, nakar je ubral pot preko morja do Indije, odkoder je mimo rtiča Dobre nade dospel nazaj v Anglijo. Za to pot je rabil tri leta. Njegova dobra ladja »Zlata košuta«, ki je sicer mnogo trpela radi vojne in viharjev, je bila v Deptfordu sprejeta z velikimi častmi. Kraljica sama je prišla na krov in pokazala tako zadovoljstvo nad Zmajevim činom, da ga je udarila vitezom; ko ga je povzdignila v viteza Franca Drakeja, je rabila njegov lastni in zaslužni meč.

Kmalu nato je pripravljal španski kralj Filip veliko ladjevje in čeprav je kraljici Elizabeti zatrjeval, da ne namerava udariti proti Angliji, mu sir Franc Drake, ki je poveljeval samo majhni britanski mornarici, ni verjel. Kmalu nato je bilo ujeto tajno poročilo, iz katerega so spoznali, da je bil njegov sum upravičen. Drake je odplul s svojim brodovjem na morje, jadral je ob španski obali, uničeval španske ladje in zaloge, kolikor je mogel, ter oviral španske priprave za vojno. Na ta način je zažgal ali potopil okoli dvatisoč ton ladijskega prostora, kar je v tistih časih zelo mnogo pomenilo. V svojem poročilu je rekel, da je samo španskemu kralju brado ožgal.

Leta 1588. je bilo končno pripravljeno veliko špansko ladjevje — »Armada« — in je jadralo proti Angliji. Ali lepo število angleških admiralov in mornarjev ga je pričakovalo. Med njimi so bili razen lorda Charlesa Howarda Essinghamskega, prvega admirala, tudi Frobisher in Davis, Walter Raleigh in Franc Drake.

Sicer so imeli ti vodje proti 130 španskim samo 67 angleških ladij; ali napravili so izpad, zgrabili španske ladje, preden so bile pripravljene, in jih pognali v dunquerško pristanišče. Tu so se čutili Španci varne in niso hoteli ven. Ali neke noči so poslali Angleži v pristanišče ladje požigalnice, ki so Špance prisilile, da so odpluli na odprto morje. Potem je sledila silna pomorska bitka, ki jo je vodil Drake na »Maščevalcu«. Bitka je trajala in topovi so grmeli ves dan, ladja za ladjo se je potopila ali zletela v zrak.

Končno so odpluli Španci proti severu v Severno morje, kjer so imeli edini izhod. Med silnimi viharji so jadrali okrog severne Škotske in Irske z močno razstreljenimi ladjami; od veličastnega brodovja 130 ladij se jih je vrnilo samo 53 in od 30.000 mož samo okrog 9000.

Nelson.

Dve sto let po Drakeju je nastopil Nelson. Bil je sin nekega župnika v Norfolku; majhen in bolehen dečko je bil. Nekaj časa je služil na neki trgovski ladji. Prvi korak

k svoji slavi je napravil tedaj, ko je ladja, na kateri je služil, zaplenila neko sovražno ladjo in je prvi poročnik dobil ukaz, naj stopi z delom moštva v čoln, da bi se podal na krov zaplenjene ladje. Ker pa je bilo morje zelo viharno, si poročnik ni upal izvršiti povelja; tedaj se je ponudil Nelson, ki je bil dober skavt, da ga izvrši. Uspel je in poslej je veljal za dobrega oficirja.

Vsak dečko ve, da je Nelson po sijajni službi v boju za Anglijo končno izvojeval pri Trafalgaru veliko bitko proti francoskemu in španskemu brodovju in da je bil smrtno zadet tedaj, ko je bila zmaga že pridobljena.

Ali njegovo in drugih velikih kapitanov delo je zagotovilo svetovno gospostvo angleški mornarici, gospostvo, ki so mu polagali temelje Drake in morski volkovi njegove dobe. Sovražne mornarice so bile odpihnjene z morja in tuje trgovske ladje so lahko samo tako dolgo vozile po morju, dokler so bile njihove države v miru z Anglijo.

Ta moč na morju je Anglijo usposobila, da je odpravila strahotno trgovanje s sužnji, ki se je vršilo na afriški obali, omogočila je, da si je lahko pridobila nove dežele, da je lahko prinesla civilizacijo divjakom v najbolj oddaljenih kotih zemlje. In podjetnost angleških trgovskih ladij je uspešno razširila angleško trgovino po vsem svetu in pomnožila bogastvo naroda tako doma kakor v kolonijah.

Mornar živi veličastno življenje, saj vedno obiskuje s svojimi ladjami daljne in znamenite dežele in s svojo ladjo v boju z viharji in vodo reže daljna morja. Njegovo življenje je svobodno, odkrito in zdravo življenje, ki ustvarja veselo pripravljenost in podjetnost, lastnosti, ki mornarja vsakomur prikupijo, in ves čas vrši mornar veličastno službo za svojo domovino.

Rešilno moštvo.

Vsak dan slišimo prav mnogo o junakih dneva; ali morda ni večjih junakov in resničnejših »skavtov«, kakor so tisti mornarji, ki vrše ob obalah svojo službo z rešilnimi čolni. Biti morajo vedno pripravljeni, da gredo na morje,

reševat druge zlasti tedaj, ko viharji najbolj divjajo. Mnogi, ki opravljajo tako delo tako pogosto in tako mirno, so se ga tako navadili, da ga smatrajo za nekaj vsakdanjega in navadnega; ali njihovo delo je vseeno veličastno in zasluži naše občudovanje.

Veseli me, da se tako mnogi skavtski dečki odločajo za pomorsko skavtstvo; s tem, da se navadijo čolnarjenja in mornarištva, se hkrati pripravljajo na to, da bodo kdaj vršili svoje delo v službi domovine, bodisi kot mornarji na velikih vojnih ladjah in na trgovskih brodih, bodisi kot rešilno moštvo na obalah.

Ladja je lahko nebo pa tudi pekel. Vse je od tega odvisno, kaki so možje na njej.

Ako so sitni in nečisti ter nagnjeni k upornosti, tedaj so slabo moštvo. Ako so pa po načinu skavtov odločeni, da vzamejo stvari, kakor se zgode, in ako drže svoje mesto snažno, tedaj tvorijo srečno družino, ki se veseli svojega življenja.

Življenje na vodi.

Za skavta je zelo koristno, da zna plavati; kajti nikdar ne ve, kdaj mu bo treba plavati; kdaj mu bo treba preplavati reko, da si ohrani življenje, ali kdaj mu bo treba skočiti v vodo, da reši koga drugega, ki se utaplja. Zato naj smatrajo tisti izmed vas, ki še ne znajo plavati, za svojo dolžnost, da se te spretnosti takoj nauče; ni posebno težko.

Skavt naj bo tudi vešč ravnanja s čolnom; pravilno ga mora znati spraviti k ladji ali k pristajališču, in sicer tako, da vesla, ali pa da v širokem polkrogu tako krmari, da gre konica v smeri ladijskega oprsja ali proti toku. Znati mora premikati vesla v taktu istočasno z ostalim moštvom, se s parom vesel dotikati vodne površine in gnati čoln z vrtenjem enega samega vesla pred ladijski zadnji del. Pri

veslanju je treba usločevati ali vrteti veslovne lopatice vodoravno v zraku, da se izognete zraka, ki bi oviral hitrost njihovega premikanja. Znati morate vreči vrv drugemu čolnu ali mostičku za pristajanje, jo odvezati ali pritrditi. Tudi morate znati zgraditi splav iz vsakovrstnega gradiva, ki ga je mogoče dobiti, iz desk, kolov, sodov, slamnatih vreč itd., kajti često lahko pridete v položaj, da vam je treba z živili in prtljago preko reke, ko ni mogoče dobiti nikakega čolna, ali pa se dogodi, da ste na ladji, ki je nasedla, pa nihče ne zna napraviti rešilnega čolna. Morate tudi znati vreči utapljajočemu se rešilni pas. Te spretnosti si lahko pridobite samo z vajo.

Kot skavt morate znati loviti ribe, kajti sicer se vam lahko zgodi, da pridete v obupen položaj ali da celo umrete od gladu na reki, v kateri bi bilo za vas obilno hrane, ako bi jo znali loviti.

Vaje pomorskih skavtov.

Ravnanje s čolnom, veslanje ali wriken (to je poganjanje z enim veslom); krmarjenje, jadranje, plavanje, vozlanje ali spajanje koncev dveh vrvi.

Gradnja, popravljanje, zamazavanje in slikanje čolnov.

Poznavanje parnega stroja in hidravličnega vretena in tako dalje.

Poznavanje različnega vrvja na jadrnicah in različnih vojnih ladij.

Izrezovanje in šivanje jader in lastnih oblek.

Mornariške pesmi, rožena piščalka itd.

Plezanje.

Igre.

Lov na kite.

Večji kos lesa predstavlja kita z veliko glavo in repom. Navadno gresta kite lovit dva čolna, na vsakem izmed njiju je vod, katerega vodnik je kapitan, namestnik vodnika harpunar ali metalec osti (harpune), dočim so ostali veslači. Vsak čoln pripada drugemu oddelku; oddelka sta

okrog 1·5 km drug od drugega. Razsodnik izpusti kita nekako v sredo med obema čolnoma in na dano znamenje izpusti čolna. Oba čolna se trudita, kateri bo kita prvi ujel. Harpunar, ki pride najprej v območje kita, vrže harpuno in čoln se takoj obrne in vleče kita v svoje pristanišče. Drugi čoln ga zasleduje in ako ga dobi, tudi vrže harpuno, se obrne in skuša spraviti kita v svoje pristanišče.

Tako nastane med obema čolnoma dvoboj; končno potegne močnejši čoln kita, morda s sovražnim čolnom vred, v svoje pristanišče. Pri takem poslu se izkaže, da so velikega pomena za pridobitev zmage strogo moško samozatajevanje, popolni molk in pozornost na kapitanova povelja. Igra nam kaže predvsem, kako pomembna je disciplina.

Sedmo kramljanje pri tabornem ognju.

Signalni znaki in povelja.

Poročila po signaliziranju — Tajna naznanila — Signalni ogenj — Poveljniške besede — Signali s piščalko in zastavo.

Skavti morajo biti zelo spretni v tajnem prenašanju naznanil in v signaliziranju; ako bi vdrl kdaj v državo sovražnik, tedaj bi skavti, ki so se naučili te umetnosti, zelo mnogo koristili.

Pred obleganjem Mafekinga sem dobil od nekega neznanega prijatelja v Transvaalu tajno naznanilo; poročal mi je o načrtih, ki jih imajo Buri proti mestu, ter o številu ljudi, konj in topov, ki so jih zbirali. To poročilo sem dobil v pisemcu, ki je bilo zmečkano v kroglico, tako majhno kakor zdravilna kroglica; pisemce je bilo vloženo v majhno luknjico debele palice, ki je bila zamazana z voskom. Prijatelj je izročil to palico nekemu domorodcu z naročilom, naj jo ponese v Mafeking ter naj mi jo pokloni. Ko mi je izročil to palico ter povedal, da jo pošilja neki drug beli mož, sem naravno takoj uganil, da mora biti nekaj na tem in sem kmalu našel važno pismo.

Od nekega drugega prijatelja sem pa dobil pismo, napisano v hindustanskem jeziku, toda z angleškimi črkami; vsakdo bi bil prišel v zadrego, ako bi ga bili vprašali, v katerem jeziku je napisano; meni je pa bilo vse jasno kot solnce.

Ko smo morali potem pošiljati pisma iz Mafekinga, smo jih dajali domorodcem, ki so se izmuznili skozi burske predstraže; ko so že bili skozi črto predstraž, so jih smatrali Buri za svoje domorodce in se niso dalje zanimali zanje. Pisma so nosili na sledeči način. Bila so pisana na tankem papirju in zložena v tanke ovoje, kakih šest pisem je bilo stisnjenih v drobno kroglico, nato pa zavitih svinčeni papir, kakršen se rabi za zamotavanje čaja. Domorodni skavt je nosil mnogo teh kroglic v roki in pa na vrvicah okrog vratu. Ako je prišel v nevarnost, da bi ga ujeli Buri, je vrgel navadno vse svoje krogle na tla, kjer so izgledale prav tako kakor kameni; navadno si je zapomnil še kake tri orientacijske točke, po katerih je potem, ko je minula nevarnost, zopet našel mesto, kjer so ležale krogle. Ko je odvrgel krogle, je pogumno korakal dalje, dokler ga niso zadržali Buri, ki so ga preiskali pa niso našli pri njem nič sumljivega. Čakal je nekaj dni, da je bil zrak zopet čist, potem se je pa vrnil na tisto mesto in pobral pisma.

Spominjate se, da razumemo pod trdnimi ali orientacijskimi točkami vsak predmet — kot drevesa, zemeljske griče, skale ali druge posameznosti — ki se ne premikajo in lahko služijo kot kažipoti skavtom, ki jih opazijo in si jih ohranijo v spominu.

Signaliziranje.

Kapitan John Smith je bil eden prvih, ki so pred tri sto leti uporabljali signalna znamenja za izražanje besed.

Bojeval se je tedaj na strani Avstrijcev proti Turkom. Smatral je, da je greh za kristjane, boriti se proti kristjanom, ako se lahko temu izognejo; pomagal pa je vsakemu kristjanu, tudi tujcu, v boju proti poganom; zato se je priključil Avstrijcem v boju proti Turkom.

Iznašel je sestav, po katerem so kazali ponoči goreče bakle, ki so pomenjale neke besede, ako so jih pokazali v določenih medsebojnih legah.

Nekateri oficirji avstrijske armade so se vadili teh signalov in so se jih naučili.

Enega teh oficirjev so nekoč oblegali Turki. John Smith je privedel oddelek, s katerim bi bil moral sovražnika odpoditi, in je dospel ponoči na grič pred mestom. Tu je dal nekaj signalov z baklo, ki jih je razumel oficir v mestu; iz njih je spoznal, kaj mu je storiti, ko bo prišel Smith sovražniku za hrbet; pripravil je posadko, da je lahko podvzela uspešen izpad.

Signalni ogenj.

Skavti vseh dežel uporabljajo ogenj za signalne svrhe: dim podnevi in plamen ponoči.

D i m n i s i g n a l i. Trije močni sunki drug za drugim pomenjajo: »Naprej!« Vrsta majhnih sunkov pomenja: »Zbirališče tu!« Trajni dimni signal pomenja: »Stoj!« Izmenični majhni in veliki signali pomenjajo: »Nevarnost!«

Da dobiš dim, napravi na navadni način ogenj in čim je dovolj močan, vrzi vanj nekaj zelenih listov ali trave ali mokrega sena, da se kadi.

Pokrij ogenj z mokro volneno odejo in jo vzemi proč, da povzročiš sunek dima, nato ogenj zopet pokrij. Dolžina sunka je odvisna od tega, kako dolgo je volnena odeja odvzeta z ognja. Za kratek sunek jo odvzemi za čas, ko našteješ 1—2; potem jo zopet položi na ogenj, kjer jo držiš tako dolgo, da naštegeš 1—8; potem izpusti drugi sunek, da naštegeš 1—2 itd.

Za dolgi sunek dvigni odejo za okrog 6 sekund.

P l a m e n s k i s i g n a l i. Dolgi in kratki plameni pomenjajo ponoči isto ko gornji dimni plameni podnevi.

Napravi ogenj iz suhih vejic in dračja, da nastane kolikor mogoče visok plamen.

Dva skavta držita pred ognjem volneno odejo, in sicer na strani, kjer so tisti, ki bi morali dobiti signale; držita jo tako dolgo, da je treba dajati signale. V tistem trenutku se spusti odeja na tla in se šteje do 2 ali do 6 za kratki oziroma dolgi plamen; med posameznimi znaki se pokrije ogenj za toliko časa, da se našteje do 4.

Z v o č n i s i g n a l i. V amerikanski državljanski vojni je hotel stotnik Clowry, častnik-skavt, sporočiti močnemu oddelku svoje vojske, da jo hoče sovražnik ponoči nepričakovano napasti. Ni pa mogel priti k svojim ljudem, ker je bila med njim in njegovimi močno narasla reka in ker je divjala nevihta.

Kaj bi bili storili vi na njegovem mestu? Njemu je prišel v glavo dober domislek. Uporabil je staro lokomotivo, jo dal zakuriti in začel dajati s parno piščalko dolge in kratke žvižge po Morsejevi abecedi. Njegovi so ga kmalu slišali in razumeli ter mu odgovorili s trompetnimi signali. Nato jim je dal svarilno sporočilo, ki so ga čitali in razumeli; na ta način je bil rešen pred presenečenjem oddelek, ki je štel 20.000 mož.

V svoji knjigi »Od Nigra k Nilu« opisuje poročnik Boydt Aleksander neko domorodno pleme, ki daje signale z udarci na boben, in jaz sam sem poznal v gozdovih na zapadnem obrežju Afrike plemena, ki so delala isto.

Morse	Semafor	Število	Morse	Semafor
A •—		1	N —•	
B —•••		2	O ———	
C —•—•		3	P •——•	
D —••		4	Q ——•—	
E •		5	R •—•	
F ••—•		6	S •••	
G ——•		7	T —	
H ••••		8	U ••—	
I ••		9	V •••—	
J •———			W •——	
K —•—		0	X —••—	
L •—••			Y —•——	
M ——			Z ——••	

Vsak skavt bi moral poznati Morsejev sestav za signaliziranje, kar pride zelo prav, kadar je z zastavo treba dajati signale na daljavo, in sicer tako v armadi kakor v mornarici, lahko mu pa tudi pomaga, da ga nastavijo kot

telegrafista. Signaliziranja se ni težko naučiti, samo dobro se ga je treba poprijeti. V burski vojni mi je prišel nekoč zelo prav. Moja kolona je poskusila korakati mimo burskega oddelka, ki je bil zasedel gorski prelaz. Ko smo spoznali, da je burski oddelek premočan, smo pozno zvečer svojo namero navidezno opustili ter napravili mnogo ognjev, kakor da bi se hoteli utaboriti pred sovražnikom; ponoči smo korakali okrog zaključka gorskega slemena in zjutraj smo bili točno za sovražnikom, ne da bi bil on kaj o tem vedel. Potem smo našli brzojavno zvezo, ki je očividno vodila od sovražnega oddelka v glavni stan, oddaljen kakih 70 kilometrov. Mi pa smo zvezali svoj aparat z brzojavnimi žicami, prečitali vsa sovražna poročila in si dobili na ta način zelo dragocene podatke. Tega ne bi bili mogli storiti, da nekateri naši skavti ne bi znaši Morsejevega sestava.

Nadalje je zelo koristno tudi semaforsko signaliziranje. Obstoja v tem, da se nagibljejo roke druga proti drugi v različnih kotih. Lahko se nauči in vsak vojak in mornar ga pozna. V naslednjem najdete različne črke in kote za položaj rok, s čimer se predstavljajo črke. Čeprav izgleda stvar na sliki zelo zapleteno, boste videli, ko se boste lotili dela, da je zelo preprosta.

Za vse črke od A do G se uporablja samo ena roka, tako, da se napravi za vsako nadaljnjo črko četrt obrata. Od H do N (izvzemši T) stoji desna roka pri A, dočim se leva roka za ostale črke zopet suče v krogu. Od O do S stoji desna roka pri B in leva roka se premika kakor prej. Za T, U, J in »ne velja« stoji desna roka pri C in leva roka se suče do naslednje točke kroga.

Črke A do J pomenjajo števila 1—9; K stoji za ničlo. Dado se številčna znamenja kot opozorilo, da hočemo dajati številke; ako so številke pri kraju, se daje črka J. Preizkusijo se tako, da jih ponovi sprejemna postaja. Ako bi sprejemna postaja številke nepravilno ponovila, da oddajna postaja znak »ne velja« in pošlje številčno skupino še enkrat.

Različni signalni znaki.

Signalni znaki	Pomen in raba
Pri črki J se vihtita obe roki.	Znak klicanja; rabi se po števnikih.
K. Q.	Ali ste pripravljeni?
G.	Nadaljujte!
R. U.	Kdo ste vi?
M. Q.	Čakajte!
P. P.	Privatno kramljanje, ne napisano.
V. E.	Konec (poročila).
R. D.	Čitano, poročilo pravilno sprejeto.
Z.	Znak odmora, daje se pred vsako posebno besedo in na važnih imenih; piše se z Block-črkami.
A. A. A.	Pika.
S. S. S.	Navpična črta, n. pr. C/O I/C B/I.
STOP	Ako se zahteva ponavljanje: razširjenje rok pri črki R, dokler se ne dobi odgovor.
C. I.	Pridite not! Izgotovite! Pridite v glavni stan!

Ti znaki veljajo za angleške črke, za slovenske jih je samo treba primerno spremeniti (v vrstnem redu slovenske abecede).

Povelja in signali.

Vsak vodnik naj bi si nabavil piščalko in vrvico, na kateri jo nosi. Sledeča povelja in signale bi morali znati:

Poveljniške besede.

Nastop, pozor, odmor, odsesti (ne da bi se zapustila črta), odstop, na desno, obrat na desno, v levo smer, v desno smer, brzotek, skavtski korak (po dvajset korakov se izmenoma hodi oziroma teče).

Signali in znaki.

Ako hoče četovodja zbrati svojo četo, tedaj naroči trobentaču, da piska »skavtski klic«.

Nato skličejo vodniki svoje vode s tem, da dajejo s piščalko signale in da kličejo vodov (živalski) klic. Potem prijavijo četovodji svoje vode.

Podajamo nekatere signale za piščalko:

1. Dolg pisk pomenja: »Mirno!«, »Pozor!«, »Pozor na sledeči signal!«

2. vrsta dolgih, počasi podanih piskov pomenja: »Dalje proč!«, »Napredujte!«, »Širite se!«

3. vrsta kratkih, ostrih piskov pomenja »Zbor!«, »Priključek!«, »Nastop!«

4. vrsta izmeničnih kratkih in dolgih piskov pomenja: »Alarm!«, »Previdnost!«, »Bodite pripravljeni!«, »Zasedite alarmno stražno mesto!«

5. trije kratki in nato dolgi piski; z njimi kliče četovodja vodnike: »Vodniki, nastopite!«

Pri vsakem signalu je treba teči na vso moč, ne glede na to, kako opravilo ravno imamo.

Ročni signali, ki jih v slučaju potrebe vodnik lahko daje tudi vodovo zastavico:

z roko (ali z zastavico) gremo pred obrazom večkrat sem in tja). Pomenja: »Ne!«, »Nimam kaj reči!«

roko ali zastavico dvignemo visoko ter mahamo čisto počasi od leve na desno, ali pa napravimo vrsto kratkih piskov; pomenja »Razširite se!«, »Raztresite se!«, »Nazaj!«

roko ali zastavico dvignemo visoko in iztegnjeno mahamo sem in tja, ali pa napravimo vrsto kratkih, hitro drug drugemu si sledečih piskov; pomenja: »Zbor!«, »Nastop!«

roko ali zastavico držimo v kaki smeri; pomenja: »Pojdi v tej smeri!«

pest ali zastavico dvignemo večkrat zaporedoma hitro navzgor in jo potegnemo nazaj; pomenja: »Teci!«

roko ali zastavico držimo prav nad glavo; pomenja: »Stoj!«

Ako vodja s klicem naznanja kakemu oddaljenemu skavtu kak ukaz ali kako poročilo, tedaj drži skavt roko ves čas v višini glave, ako klic razume. V nasprotnem slučaju stoji mirno in ne sme dati nikakega znaka. Potem vodja klic glasneje ponovi, ali mu namigne, naj pride bliže.

Ako mora skavt kot oprezovalec pred svoj vod in ga še vidi, tedaj daje s palico sledeče znake:

vodoravno, to je z obema rokama ploščato nad glavo, pomenja: »Nekaj sovražnikov vidim«;

isto, ali s počasnim premikanjem palice navzgor in navzdol, pomenja: »Nekaj sovražnikov vidim, daleč so«;

isto, ali s hitrim premikanjem palice navzgor in navzdol, pomenja: »Nekaj sovražnikov vidim, blizu so«;

palica navpično nad glavo, pomenja: »Nobenih sovražnikov ne vidim«.

Vaje v signaliziranju.

Vadi se v napravljanju signalnega ognja, dima in plamena.

Vadi signale s piski in brnenjem.

Uči se semaforskih in Morsejevih znakov; tudi ido in esperanto, ako je mogoče.

Vzbujaj iznajdljivostno tekmovanje v skrivanju poročil kaki osebi.

Migljaji za četovodje.

Vse igre in tekme morajo biti tako določene, da se jih lahko udeležujejo vsi skavti; kajti ne želimo si imeti samo nekaj odličnih ljudi pri delu, dočim so drugi zanič. Vsi se morajo izvežbati in vsi morajo biti precej dobri. Pri tekmah, za katere je dovolj priglašencev, naj se končnega odločilnega teka ne udeleže tisti, ki dobivajo, kakor je navada, ampak tisti, ki izgubljajo, da se tako najdejo najslabši, mesto najboljših. Dobri se bodo potrudili samo toliko, da ne bodo spadali k najslabšim, kar bi se zgodilo pri tekmovanju za ceno, in ta način tekmovalnih borb najbolj izvežba tudi slabe.

Služba brzega sla.

Skavtu izročimo poročilo, ki ga mora nesti v glavni stan obleganega mesta (resničnega mesta, vasi, kmečke hiše, hiše) in nazaj mora prinesti potrdilo. Na ramenu nosi 60 cm dolgo barvasto krpo. Izhodna točka mora biti

vsaj 6 km oddaljena od kraja namembe. Tisti, ki preživijo nanj, se lahko postavijo, kjer se jim poljubi, ne smejo se pa približati glavnemu stanu na manj ko tri sto metrov. (Pametno je, označiti določene meje, ki jih poznajo, ali ki jih lahko spoznajo.) Kogar najde razsodnik zunaj te meje, ga mora izločiti in branitelji glavnega stana ga smatrajo za ustreljenega. Brzi sel se lahko posluži kakršnekoli zvijače, samo v žensko se ne sme preobleči; mora pa vedno nositi na rami rdečo krpo in ako ga hoče sovražnik ujeti, mu jo mora vzeti. Brzemu slu se lahko dovolita dve uri, da prinese poročilo v glavni stan in se vrne s potrdilom na izhodno mesto. Vsak sovražnik, ki ga odkrije, si pridobi tri točke, izgubi pa tri, ako ima oni uspeh. Slična igra se lahko izvede tudi v mestu, zahteva pa izpremembe glede na prilagoditev krajevnim razmeram.

N a v o ž n j i. Napravite vožnjo skozi Osrednjo Afriko! Vsak skavt nosi opremo in hrano v svežnju na glavi. Korakajte v eni vrsti, oprezovalci 200 m spredaj, in iščite pot — označujte to s skavtskimi znaki. Napravite most preko reke ali zgradite splav za prevoz preko jezera. Krepeljca ali hlode na močvirnih tleh. Puščajte za seboj znake in poročila za oddelke, da bodo podnevi ali ponoči lahko sledili. Da bi vsakemu posameznemu skavtu vcepili pojem o času in razdalji, pošljimo vsakega izmed njih v posebni smeri z naročilom, n. pr.: »Pojdi 3 km proti severu, severo-vzhodu. Napiši poročilo o svojem natančnem položaju (ako je mogoče z zemljevidnim črtežem za pojasnilo). Prinesi poročilo, kolikor hitro moreš!«

Potem ugotovi na osnovi karte, za koliko se je oddaljil od predpisane oddaljenosti in smeri.

Pošlji skavte po dva in dva, da bi tekmovali drug z drugim. Vsaka dvojica mora iti posebno pot, da pride do cilja z uporabo karte, ne da bi jo videla na potu druga dvojica.

Ta vaja povečava sposobnost čitanja kart, vadi oko za opazovanje predmetov, čut za skrivanje, razgledanje itd.

C e n i t e v č a s a. Pošlji skavte v različne smeri. Vsak ima listič papirja in mora napisati, kako dolgo je bil na potu; napiši točno čas odhoda in povratka. Skavte moramo opomniti na njihovo čast, da ne uporabljajo ne žepnih ne stenskih ur.

NB. Mnoge izmed teh iger se lahko izvrše tako v mestu kakor na kmetih.

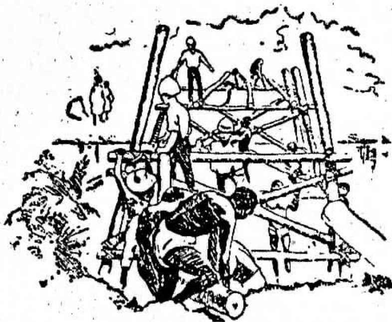
S k a v t s k i t e k m o v a l n i t e k. Vodja postavi tri posamezne skavte ali skupine v razdalji od 300—1200 m od izhodne točke; skupine so kolikor mogoče različno oblečene in nosijo različne predmete, n. pr. palico, zveženj, časopis itd. Ako so drugi ljudje poleg, se lahko skupinam naroči, da pokleknejo na eno koleno ali da zavzamejo kak drug položaj, s čimer se ločijo od mimoidočih. Vodja določi okroglo tekmovalno pot s tremi točkami, dolgimi po 400 m, pri čemer naj bo po možnosti nekaj ovir (n. pr. jarkov itd.).

Tekmovalci odrinejo z mesta in teko k točki št. 1. Tu jim poda razsodnik z uporabo kompasa smer, kjer je skupina, o kateri naj poročajo. Vsak tekmovalec napiše, potem ko zagleda skupino, poročilo, ki navaja:

1. koliko članov ima skupina;
2. kako so oblečeni, ali po čem se spoznajo.
3. lega trdnih točk v njihovi bližini;
4. oddaljenost od njegovega položaja.

Potem teče k sledeči točki in prejme poročilo o drugi skupini itd.; končno pa teče s tem poročilom k zmagoslavnim vratom.

T o č k e. Najvišja točka 5 za točen in popoln popis skupine, t. j. v celoti 15 točk za ves tek. Za vsakih deset minut zakasnitve, računano od časa, ko je prvi deček prispel k vratom zmage, se odbije ena točka. Pol točke ali celotna točka se odbije za pogreške ali opustitve v poročilih.

III. poglavje.

Taborenje.

Osmo kramljanje pri tabornem ognju.

Pionirska služba.

Vezanje vozlov — Gradnja koč — Podiranje dreves — Gradnja mostov — Merjenje samega sebe — Cenitev višin in razdalj.

Delanje zank.

Pionirji so možje, ki gredo naprej, da bi v džungli ali kje drugje napravili pot za tiste, ki jim slede.

Ko sem bil v službi na zapadnem obrežju Afrike, sem poveljeval močnemu oddelku domorodnih skavtov in na skavtski način smo, kolikor nam je bilo mogoče, poskušali, koristiti armadi, ki nam je sledila. Zato se nismo ozirali samo po neprijatelju, ampak smo se po svojih najboljših močeh trudili, da popravimo za armado pot, ki je vodila kot ozka steza skozi goščave po džunglah in skozi močvirja. To se pravi: bili smo tako pionirji kakor skavti. Pri svojih pohodih smo napravili blizu 200 lesenih mostov preko rek. Ko sem dal svojim ljudem prvič nastopiti, da se lotijo tega zelo važnega dela, sem ugotovil, da jih je bilo med vsemi tisoči mnogo takih, ki niso znali s sekiro podirati

dreves; v stotniji, ki je štela okrog šestdeset mož, ni bilo nikogar, ki bi bil znal napraviti vozel, niti najslabšega ne. Zato so bili popolnoma neuporabni za gradnjo mostov, kajti droge je treba vezati.

Vsak skavt bi moral znati, kako se vežejo vozli.

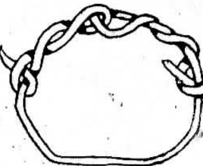
Napraviti vozel, izgleda kot preprosta stvar; ali to delo se lahko napravi na pravilni ali na nepravilni način; skavt bi moral poznati pravilni način. Zelo često je lahko življenje človeka odvisno od tega, da-li je vozel pravilno narejen ali ne.

Vozel je pravilno narejen, kadar smo si svesti, da vzdrži vsako poskusno obteženje, in če ga vendar lahko odvežemo, ako je treba.

Slab vozel, ki ga imenujemo »babica« je tisti, ki se razplete, ako potegnemo zanj, ali ki se tako zategne, da ga ne dobimo več narazen.

Na strani 100 so navedeni uporabni vozli, ki bi jih moral poznati vsak skavt in vsakokrat rabiti, kadar spaja vrvice ali vrvi.

V Zapadni Afriki nismo imeli vrvi; zato smo uporabljali močne rastline ovijalke, tanke vrbove šibe in veje, ki smo jih napravljali še gibčnejše s tem, da smo polagali na en konec nogo, drugega pa smo z drugo roko ovijali. Najboljše šibe za vezanje so vrbove in leskove. Često lahko vidite, da se uporabljajo za vezanje tramov.

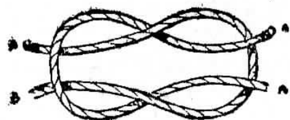

Z njimi se ne dajo napraviti vsi tisti vozli, ki jih delamo z vrvjo; lahko pa napravimo iz njih tesarski vozel ali sledečo leseno prevezo.

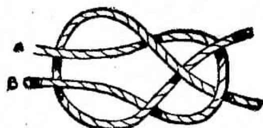
Gradba koč.

Da lahko skavt prijetno živi na prostem, si mora znati napraviti šotorno nočno taborišče, ali pa kočo, ako hoče ostati v taboru dalj časa.

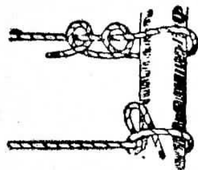
Odvisno je od dežele ali od vremena, katere vrste streho si napravi.

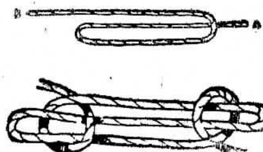
1. Ambulantni vozel za zvezanje dveh vrvi. Ker je ploščat in ne tišči, se ga uporablja pri ambulanci, za pritrditev obvez itd. Od enostavnih vozlov je najboljši, ker ne drči in se lahko razveže.

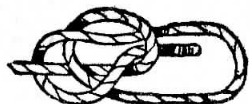
2. Škotski ali tkalski vozel, za zvezanje koncev dveh vrvi. Naredi zanjko AB z eno vrvjo in jo ovij s koncem vrvi C ter ga upogni pod ostali del iste vrvi.

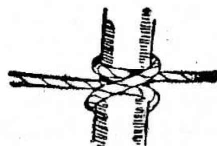
3. Ladijski vozel veži s koncem vrvi čez ostali del in za njim. Če je prosti del nazaj upognjen in tvori zanjko, se ta vozel prav lahko razveže.

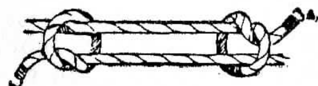
4. Skrajševalni vozel rabiš za skrajšanje vrvi. Vzemi zaželjeno okrajšavo kakor v prvi sliki, nato pa naredi s koncema A in B ladijski vozel okoli vsake zanjke, kakor kaže druga slika.

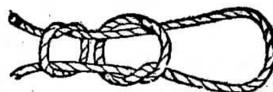
5. Mrtvi vozel, zanjka, ki ne drči, uporablja se za reševanje ljudi v planinah, vlačenje tovorov itd. Naredi zanjko in v ostanku vrvi še eno; skozi to napelji konec velike zanjke in ostanek skozi malo zanjko.

6. Vozel za težka bremena: Na vsak konec lahko obesiš težek tovor, in zanjka ne bo držala.

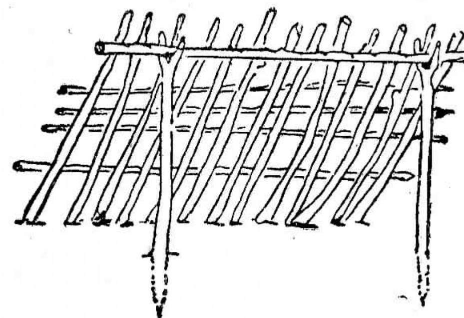

7. Ribiški vozel za zvezanje dveh različno debelih vrvi. Zveže se ga hitro in hitro tudi razveže: Treba je samo oba konca potegniti narazen.

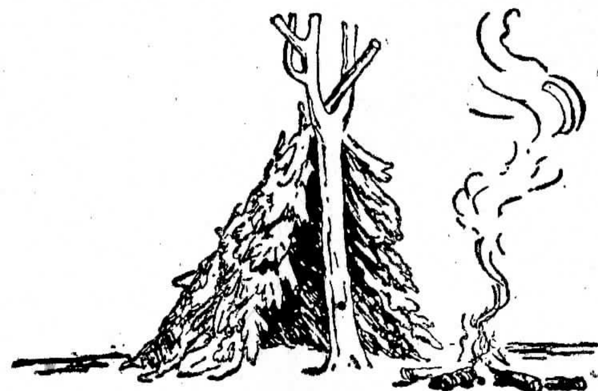

8. Vozel srednjega moža. Zveže se ga na sličen način ko ribiški vozel. Zanjka ne drči, če se vozel nategne, in se ga z gotovostjo uporablja kot povodec. Uporaba v planinah!

Ko polaga streho, bodisi iz jelkovih vej, bodisi iz trave ali brstja itd., naj polaga to gradivo tako, kakor se urejajo opeke ali skriljaste plošče; začne naj spodaj, tako da gornji kosi deloma pokrivajo spodnje, in deževnica odteka, ne da bi pronikala.

Pazite, odkod navadno piha veter, in postavite zadnjo steno svojega bivališča na tisti strani; ogenj pa kurite spredaj!

Najpreprostejše zavetišče si napravite, ako zasadite v zemljo viličasto trdno dva kola in položite nanju drog, da nosi sleme. Nanj pa naslonite druge droge, ali vrbovo pletenje ali vejevje.

Kjer pa ni uporabnih drogov, tam lahko sledimo primeru afriških domorodcev: iz kupa dračja napravimo polkrožno steno, da zadržuje mrzli veter, ogenj pa napravimo čisto na prostem.

Ako je šotor ali koča poleti prevroča, položite nanjo volneno odejo ali še več slame. Čim debelejša je streha, tem hladnejši je šotor poleti. Ako je premrzel, napravite skrajni del sten debelejši, ali pa napravite majhno, okrog 30 cm visoko ilovnato steno ob vznožju sten. Ne pozabite, napraviti vodni jarek okrog koče, da je voda ne more od zunaj preplaviti, ako bi bil ponoči dež.

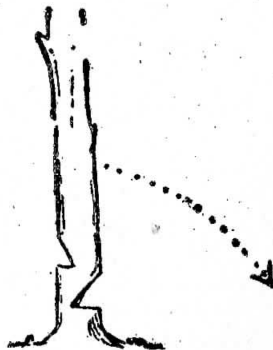
Zulu si gradijo svoje koče tako, da zasade navpično v zemljo krog šib; njihove vrhove nagnejo proti središču in jih zvežejo; nato prepletejo navpične šibe s še bolj gibčnimi vodoravnimi šibami od znotraj in od zunaj, tako da izgleda hišica kot ptičja kletka. Pokrijejo jo s slamnato pletenjačo, s slamnato streho ali slamo, ki jo vpletejo med šibe. Na vrhu, kjer se šibe stikajo, še pušča luknja kot dimnik.

Rdečekožci postavijo svoj ti-pi iz mnogih drogov, ki jih zvežejo v obliki piramide, nato pa polože okrog kos jadrovine, tako da izgleda kočica iz neke daljave kot zvonast šotor.

Podiranje dreves.

Skavt mora znati uporabljati sekiro za podiranje malih dreves in obsekavanje vej.

Drevo se podere na sledeči način: najprej se napravi zareza pri tleh na tisti strani, kamor mora pasti drevo; potem se seka zareza na drugi strani nekaj centimetrov više tako dolgo, da drevo pade; da znamo posekati drevo, je potrebna vaja; izprva moramo biti zelo previdni, da pri sekanju ne zgrešimo in se ne usekamo v nogo.

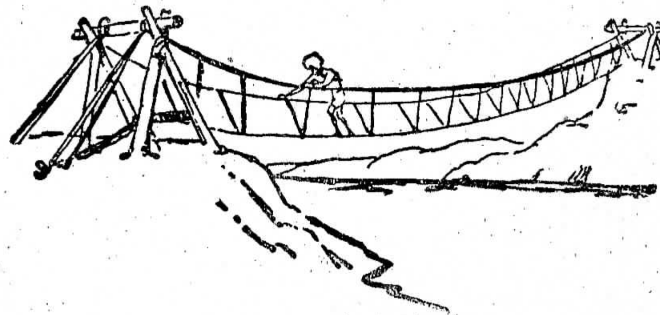

Kako se podira drevo.

Gradnja mosta.

Kakor sem že zgoraj omenil, so morali moji skavti v Ašanti, ki so hkrati vršili službo pionirjev, zgraditi skoraj dve sto mostov, in sicer iz gradiva, ki smo ga našli na mestu.

Mostovi se lahko grade na mnogo načinov. V armadi se navadno sestavljajo iz spojenih drogov. V pogorju Himalaya napravljajo domačini mostove iz treh preko reke razpetih vrvi, ki jih v razdalji nekoliko metrov drže skupaj kosi vrvi v obliki črke V, tako da pomenja ena vrv stezo, onidve na straneh pa služita kot držalo. Ti

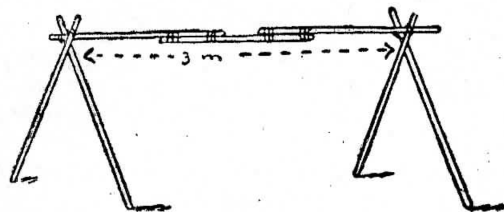

Most iz vrvi.

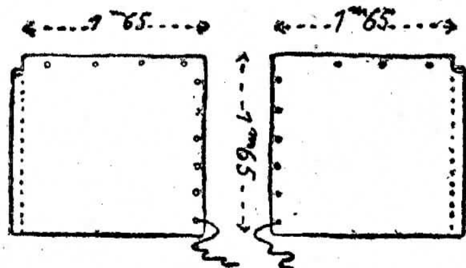
mostovi se zelo zibljejo, ali preko njih se pride; razen tega jih je zelo lahko napraviti.

Najnavadnejši način za premostitev ozkega, globokega potoka obstoji v tem, da se posekata na bregu eno ali dve drevesi, ki stojita drug ob drugem ter padeta povprek čez potok; s teslom se izravna gornja stran. Pritrdite na to držaj in dober most imate.

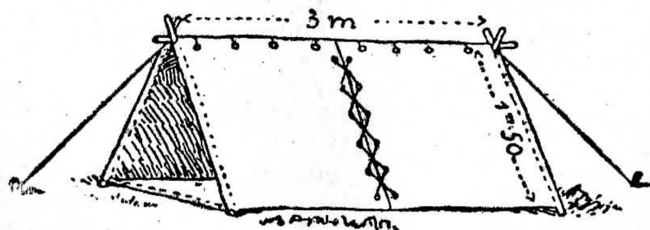
Tudi splavi se lahko rabijo. Gradite splav ob bregu, in sicer v vodi, ako je reka plitka, na bregu, ako je globoka. Ko je sestavljen, se na spodnjem koncu pritrdi, drugi konec se pa sune od brega in pusti gnati po reki v zaželjeno lego.

Šotorovo ogrodje iz 6 skavtskih palic in 1 posebnega vložka za podaljšanje srednjega droga.

6 kvadratnih kosov jadrovine s stranicami 1·6 m, z luknjami za zvezanje in z robom na strani. Vsak skavt nosi en kos, v katerem lahko nosi svojo opremo, v dežju pa mu služi kot pelerina.

Skavtski šotor za en vod: 4 šotorke tvorijo streho, dve pa »preprogo«.

Kako se postavi šotor.

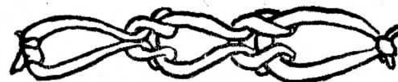
Skavtski šotori se postavljajo iz jadrovine in skavtskih palic. Predidoče slike kažejo različna dela.

Kako se napravi iz droga lestev. Privežite v razdalji stopnic povprek na drog palice ali zvežnje dračja ali zvežnje slame. Drog se lahko napravi iz več skavtskih palic, ki se zvežejo druga z drugo.

NB. Ako hočemo sestaviti pravi predmet, n. pr. šotor ali čoln, v kaki določeni velikosti, tedaj je skoraj vedno najbolje, da zgradimo najprej model v malem merilu.

Divjačina. Hrana: Imenujte dvanajst različnih vrst divjačine in divjerastočih rastlin, ki se najdejo v vaši državi, s podmeno, da se ne da nič dobiti od mesarjev, pekov, špecerijskih ali zelenjadnih trgovcev. NB. Ščuka in postrv se v tej tekmi ne smatrata kot različni vrsti hrane.

Tekmovalno napravljanje ognja. Zbirajte gorivo, ga zlagajte in zažgite, da začne goreti od razsodnika izročeno poleno.

Kako se napravi vrv. Vsak skavt vzame svojo ovratno ruto in trdno zveže skupaj oba konca. Potem se vse te zanke spleto skupaj in dobljeni predmet se uporablja tako kot vrv kakor kot lestva iz vrvi.

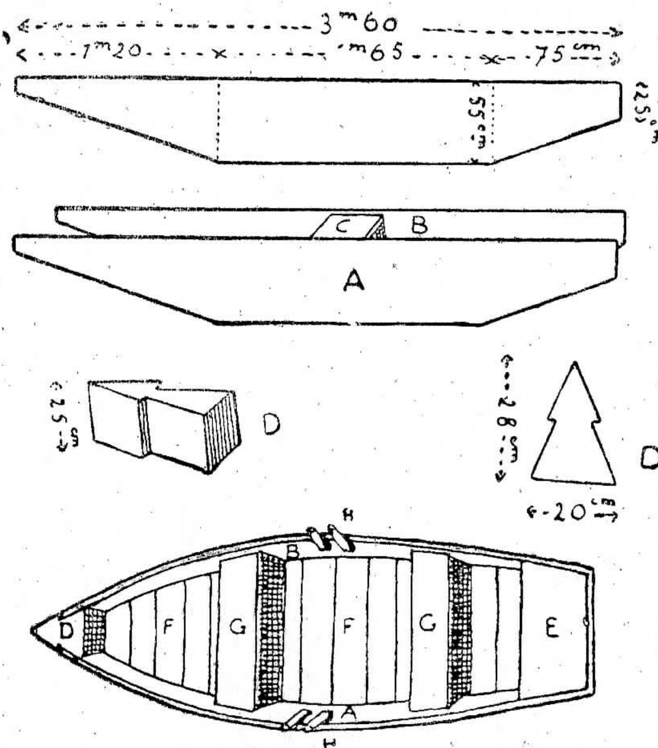
Kako se napravi čoln. Vzemi dve deski A in B, ki sta po 3·6 m dolgi, 55 cm široki in 2 cm debeli. Obreži ju po vzoru slike na strani 106.

Pribij z žeblji v sredi med njima desko C, da ju trdno drži, in navrhu pribij še eno podobno desko.

Obreži trdno klado D, ki tvori osnovo ali oprsje, ter desko za zadnji del, okrog 60 cm dolgo in 25 cm visoko.

Združi obe strani A in B s privitjem na klado D.

Združi obadva zadnja konca stranic s tem, da vsakega izmed njiju priviješ na desko zadnjega dela, in napravi celoto še trdnejšo s tem, da priviješ sedež zadnjega dela na obe strani zadnjega dela.

Obrni čoln in privij deske FF na tla. Zadelaj špranje med deskami s tem, da vtiskavaš vanje vrvi s pomočjo topega dleta in lesenega kladiva. Ako je potrebno, namaži tista mesta s smolo, da ne propuščajo vode. Vriši mesta, kamor naj pridejo sedeži GG in pribij z žebljem na obeh straneh čolna desko, ki sega 15 cm od tal in služi kot opora za sedeže. Vloži deske za sedeže tako, da leže na

obeh teh oporah in jih trdno privij ob straneh. Privij močne lesene vilice na vsaki strani čolna, da se vložijo vanje vesla. Izbij desko C in čoln je gotov.

Merjenje samega sebe.

Vsak skavt bo moral poznati svoje telesne mere v sledečih podrobnostih:

nohtov členek na kazalcu ali širokost palca . 2·5 cm,
razdalja med razpetim palcem in kazalcem . 20 cm,
razdalja med razpetim palcem in malim prstom 22 cm,
razdalja zapestja do lakta . . . . 25 cm,
(ta mera je hkrati dolžina noge);
razdalja lakta do konca kazalca . . . . . 42 cm,
razdalja srede jabolka na kolenu do tal . 45 cm,
razprostrte roke, od konca prstov na eni do konca prstov na drugi roki odgovarjajo nekako tvoji velikosti;
žila bije okrog 75krat na minuto. Vsak utrip traja malo manj ko eno sekundo.

K o r a k. Korak je okrog 90 cm dolg; okrog 110 korakov je enako 100 m. Pri hitri hoji so koraki krajši ko pri počasni.

Pri hitri hoji se prehodi v 11 minutah 1 km, ali skoro 5·5 km v eni uri.

Skavt je vedno rokodelec.

Pionirji so vedno »rokodelci«. V vojski so pionirji ljudje, ki gradijo mostove in pota za čete. Uničujejo sovražniku mostove in železnice, tako da se ne more oddaljiti, razstreljujejo trdnjave, tako da lahko drugi vojaki vpadajo in kraj zavzamejo itd. V mirnih časih opravljajo pionirji v vojašnicah razna koristna dela, tesarska, kleparska, slikarska, zidarska in kovinarska, izdelujejo tudi stole, mize, stojala za knjige itd. Ako hočejo postati skavti dobri pionirji, se morajo učiti tudi takih del, pozneje jim bodo vedno koristila.

Nadalje si morajo skavti sami znati napravljati obleko in čevlje, kajti v džunglah ni ne krojačev ne čevljarjev. Jaz sem si napravljal čevlje in škornje iz najrazličnejšega materiala in pri tem sem si vedno mislil, kako dobro bi bilo, ako bi se bil kot dečko nekoliko učil, kako se krpajo čevlji.

Cenitev višin in razdalj.

Vsak skavt mora znati ceniti razdalje od enega centimetra do enega kilometra in še čez. Najprej morate natančno vedeti, kako dolga je ped, kako širok je palec, kolika je razdalja med laktom in zapestjem, koliko merite od konca prstov ene do konca prstov druge roke, ako ju raztegnete, kako dolga je noga.

Ako imate te številke trdno v svojem spominu, vam bo to pri merjenju predmetov mnogo koristilo. Dobro je tudi napraviti zareze v palico: 1 cm, 1 dm, 1 m. Te mere lahko določite s kakim merilom.

Ceniti razdalje, se navadite samo z vajo in dolgost napravljene poti se navadno ceni po uporabljenem času in hitrosti, t. j., recimo, da korakate s hitrostjo 5 km na uro in ste $1^1/_2$ ure na poti, tedaj napravite v celoti 7·5 km.

Oddaljenost se lahko ceni tudi po zvoku, t. j., ako vidimo iz daljave, kako zažgo top, lahko štejemo sekunde, ki pretečejo odtlej, ko se zasveti, pa dotlej, ko poči. Zvok pa napravi v sekundi 330 m dolgo pot.

Skavt mora znati ceniti višine od nekaterih centimetrov do tisoč metrov in črez. To se pravi: znati morate preceniti višino plota, globino jarka, višino brega, hiše, drevesa, stolpa ali gore. To ni težko, ako se nekaj časa vadimo; ali iz knjig se tega ne da naučiti.

Tudi težo morate znati preceniti, tako n. pr. za pismo do 250 g, za krompir do enega funta, nadalje morate znati povedati po zunanjosti kakega človeka, koliko tehta. Tudi to se lahko pridobi samo z vajo.

Tudi število morate znati preceniti, t. j., biti morate sposobni, da na prvi pogled poveste, koliko je približno

ljudi v kaki skupini, na omnibusu ali v veliki množici, nadalje, da veste, koliko ovac je v čredi, koliko kamnov na deski za serviranje itd. Vse to se lahko vadite sami ob vsakem času na cesti, na polju ali doma.

V nemški armadi veljajo za cenitev daljav sledeča navodila:

Na petdeset metrov lahko dobro razločimo usta in oči sovražnikove.

Na sto metrov izgledajo oči kot madeži; na dve sto metrov še lahko razločimo gumbe in posameznosti na uniformi.

Na tri sto metrov še razločimo obraz, na štiri sto metrov premikanje nog in na pet sto metrov barvo uniforme.

Pri večjih razdaljah si misli točko, ki leži v sredi med teboj in predmetom, presodi, kako daleč je od tebe, in podvoji to oddaljenost; tako dobiš celotno razdaljo.

Predmeti se nam zde bliže, kakor so v resnici; prvič: pri svetli luči, ki sije na predmet; drugič: ako gledamo preko vode, snega, po bregu navzgor ali navzdol. Predmeti se nam zde bolj oddaljeni, kakor so v resnici, ako se nahajajo v senci; nadalje, ako jih gledamo povprek doline; ako je ozadje iste barve; ako opazovalec leži ali kleči; ali ako leži soparica nad zemljo.

Cenitev razdalje. Izberi si vod in razstavi mladeniče v različnih smereh in z različnim ozadjem glede na njihovo obleko; potem določi drug vod, da preceni oddaljenost posameznih točk.

Dva tekmovalca se odpošljeta po vrsti na tri različne točke. Pri prvi točki se jima samo s kompasom označi smer, kje je druga, oddaljena okrog tri sto metrov, itd. Pri vsaki točki si zapomni skavtska dvojica: prvič: število vidnih sovražnikov; drugič: kako daleč so; tretjič: v kateri kompasni smeri so; četrtič: kako so oblečeni. Najboljši odgovori zmagajo, s predpostavko, da se oddajo

v določenem času. Dovoljeni čas naj bi znašal: eno minuto za opazovanje pri vsaki postaji in pol minute za vsako razdaljo, ki jo je treba preteči.

Migljaji za četovodje.

Sestavi tesarski razred ali uvedi pouk iz nauka o elektriki, elementarni mehaniki itd., z namenom, da priučiš dečke spretnosti, ki jim lahko v bodočnosti resnično koristi. Ako o stvari nič ne razumeš, naprosi prijatelja, da bo nekaj večerov kazal ter pojasnjeval modele in inštrumente.

Preskrbi si dovoljenje, da smeš s skavti v tovarno, kjer si ogledajo stroje in naprave.

Uči dečke, kako se seka les za kurjavo. Ako se nauče, kako se zaboji cepijo, kako se skodle radi prodaje zvezujejo, lahko kaj zaslužijo za blagajno svojega oddelka.

Uči jih, kako se delajo lesene strojne igrače. Pri tem se uče elementov mehanike in uporabe rokodelskega orodja.

Vaje.

Vrše naj se vaje v hitrem vezanju vozlov; dela naj se v skupinskih tekmah; tisti, ki izgube, naj obnavljajo tekmo tako dolgo, da se ugotovi, kdo vozle najpočasneje veže. Na ta način (ki naj bi se uporabljal tudi na drugih področjih) se nespretni delavci najbolj vadijo in gorečnost je enako velika tedaj, kadar se hočemo izogniti najslabšemu uspehu, kakor tedaj, kadar stremimo po najboljšem uspehu, da bi dobili darilo.

Vaje v vezanju vozlov naj bi se vršile tudi v temi. Vodja naj ugasne luč za nekaj sekund oziroma zaveže tekmovalcem oči ter imenuje vozle, ki jih zahteva.

Delanje pletenih predmetov tako, da se zasade v zemljo paličice, v katere se vpletajo vrbove šibe.

Delaj modele mostov iz skavtskih palic, vrvic in desk od zabojev.

Deveto kramljanje pri tabornem ognju.

V taboru.

Udobnost v taboru — Tla — Ureditev ležišča — Čistoča — Migljaji za četovodje — Taborska povelja — Vaje.

Udobnost v taboru.

So ljudje, ki govore o »sirovem« življenju v taboru. Ti ljudje so večinoma »novinci«. Star zagorec ne govori o »sirovem« življenju v taboru; on ve, kako naj skrbi za

Iznajdljivost dečka, ki hoče storiti deklici uslugo.

svoj blagobit in kako si lahko s sto spretnostmi udobno uredi. Ako n. pr. ni šotorov, ne sede, ne prezeba in ne mrmra, ampak se takoj loti dela, da si napravi zavetišče ali kočo. Izbere si zato primeren prostor, odkoder ga ne more voda tako lahko odnesti, ako bi prišla nevihta. Potem si napravi ogenj in uredi udobno ležišče iz praproti ali slame. Star skavt ni nikdar v zadregi glede pomožnih sredstev, t. j. iz vsake težkoče ali neprilike najde izhod. Poln je iznajdljivosti kakor deček na sliki, ki mu je bilo treba pritisniti na kljuko, katere ni mogel doseči.

Tla.

Najprej morate premisliti, kje bi postavili tabor in kake vrste naj bi bil.

Čim bliže je kraju vašega bivanja, tem manj stroškov boste imeli za potovanje tja in nazaj.

Po mojem mnenju je najboljši prostor za tabor blizu gozda, kjer lahko zbirate ali sekate les za kurjavo ter smete graditi koče. Ako je v soseščini posestnik, o katerem smete pričakovati, da vam bo pustil kos gozda za uporabo, tedaj je prilika ugodna. V notranjosti gozda je često vlažno in rado kaplja, kadar je deževno vreme; na to morate misliti. Ako si gradite dobre, za vodo nepropustne koče, ne potrebujete nikakih šatorov.

Tudi na morskem bregu se najdejo dobra mesta za taborenje. Samo potrebno je gledati na to, da se lahko dobe čolni in da je breg pripraven za kopanje. Včasih se lahko uporabi za bivanje baraka za čolne ali stara ladijska kajuta.

Ne prezrite, da rabite dobro pitno vodo in drva za kurjavo.

Greste pa tudi lahko v gore, na močvirje in k rekam in si dobite dovoljenje, postaviti si tabor. Ko si izbirate mesto, presodite dobro, kako izgleda v dežju in vetru, izvolite si najbolj suho in najbolj zavarovano mesto, ki ni predaleč od pitne vode.

Potovalni tabor.

Mnogi skavti imajo rajši potovalni tabor od stalnega.

Seveda je mnogo prijetneje, hoditi po novi pokrajini; ako pa hočete potovalni tabor prijazno urediti, morate skrbeti za dobro vreme.

Ako hočete odrediti pot, morate najprej sestaviti potni načrt in z uporabo zemljevida približno določiti, kje boste prenočevali. Spoznali boste, da zadostuje, ako prehodite na dan okrog 8 km.

Dobro napravite, ako naredite voz za prevoz šotorov, odej, nepremočljivih podlog itd. Ob koncu vsakega dneva si dobite od kakega kmeta dovoljenje, da smete na

njegovem svetu postaviti šotor, oziroma, da lahko prenočite v njegovem skednju, posebno ob slabem vremenu.

Vožnje s čolnom.

Drug vesel način taborenja obstoji v tem, da si napravimo čoln in preiskujemo reko, pri čemer na enak način taborimo na prostem kakor pri potovalnem taboru. Ali v tem slučaju mora znati plavati vsak član voda. Pogosto je prav udobno, postaviti si ponoči šator na čolnu.

Šotori.

Pri tolikih različnih možnostih taborenja je od izbranega načina taborenja odvisno, kake šotore si postavimo.

Za stalni tabor so pripravni zvonasti šotori; lahko se zgrade tudi koče. Zvonasti šatori se lahko najamejo skoraj v vsakem mestu za nekaj frankov na teden, iz druge roke se pa lahko kupi še uporabljiv šator za okrog 50 frankov. Predvidoma ga lahko posodite drugim vodom, ako ga sami ne rabite, in krijete tako izdatke.

Tudi skavtski vodni šotori so zelo dobri za šotor, samo da jih je treba z drugo vrsto palic ali drogov močneje pritrditi, ako naj tabor ostane, medtem ko gredo skavti na izvide.

Lahko si pa v zimskih mesecih sami delate šotore. To je morda najboljša rešitev, ker je najcenejša. In ako ste že pri delu, jih lahko napravite še več, tako da nekatere z dobičkom prodaste.

Taborna oprema.

Ako ste se odločili, kak tabor hočete imeti in kje ga postavite, morate najprej poskrbeti za opremo, t. j. za vedra, metle, orodje itd., ki jih potrebujete. Tukaj podamo približni seznam predmetov, ki pridejo prav v stalnem taboru; toda v bivaku ali potovalnem taboru niso vsi potrebni.

Za šotor: vedro, laterna, sveče, vžigalice, kladivo, pločevinasta skleda, lopata, sekira, kramp, klobčič vrvice, zastavica, drog za obešanje predmetov.

Za kuhinjo: Ponva za peko in praženje, kotel,

mreža za peko, vžigalice, vedro, mesarski nož, zajemalka za juho, cunja za pomivanje, prazne steklenice za mleko, vreče za prepečenec in krompir itd.

Za vsakega skavta: Nepremočna podloga, dve volneni odeji, vrv ali jermen, da se ti predmeti zvežejo; slamnjača (ki se mora napraviti v taboru; sukanec in slama potrebna), vreče za živila (ena za sladkor in čaj, ena za poper in sol, ena za moko in pecivni prašek).

Obleka: Razen obleke, ki jo ima na sebi, naj prinese vsak skavt v šotor sledeče predmete; za potovalni tabor pa zadostujejo z zvezdico označeni predmeti:

star površnik ali nepremočljiv plašč,
* flanelasta srajca,
druga flanelasta srajca,
par spodnjih hlač,
* dva para kratkih ali dolgih nogavic,
telovnik,
ponočna obleka,
par močnih škornjev za pohod ali čevljev.
* par čevljev iz jadrovine,
sviter ali star jopič,
par kopalnih hlač,
ščetka za lase,
* milo in brisača,
* krtačica za zobe,
* dva žepna robca.

Osebna oprema: nahrbtnik, palica, nož, vilice, žlica, vžigalice, piščalka, šotorka.

Hrana. Preskrba hrane povzroča često težkoče. Čeprav bi se zdelo novincu morda čudno, vedo vendar skavti, da nista niti kruh niti meso neobhodno potrebna za ohranitev sile.

Jaz sam redko jem eno ali drugo. Prepečenec je dobra taborna hrana in se lahko nosi v nahrbtniku ali žepu, kar pri kruhu ne gre.

Najboljši kruh za tabor je tisti, ki ga uporabljajo Buri in večina južnoafrikanskih lovcev, namreč ladijski prepečenec. Lahko se pripravlja. Pri peku se kupi star hleb

kruha za polovično ceno; razrežite ga v debele kose in specite jih v krušni peči ali pa jih pražite pri vročem ognju tako dolgo, da postanejo trdi kakor prepečenec. Potem jih lahko nosimo v telečnjaku ali vreči in prav dobro nam služijo kot nadomestilo za kruh. Mehek kruh postane v taboru hitro vlažen, kisel in plesniv.

Mesne konzerve, jajca, riž, ovseni zdrob se v taboru laže shranjujejo in kuhajo ko sveže meso in so prav tako dobra hrana. Sadje se lahko oprši in je okusno. Čokoladne tablice pridejo v taboru in na pohodu zelo prav. Jaz sem bil često ves dan na pohodu z enim armadnim suhorjem in eno tablico čokolade brez kakršnekoli druge hrane.

Potrebna količina hrane je razvidna iz sledečega seznama, ki obsega dobro dnevno porcijo za dečka. To količino je treba pomnožiti s število tabornih prebivalcev, da se dobi dnevna količina.

Kar je nujno, je označeno z *.

* Ovsena moka, riž ali makaroni 80 g; ali krompir 225 g, ali čebula 40 g.

* Prepečenec, kruh ali ladijski prepečenec 400 g, * čokolada in sladkor 50 g, sadje 125 g, ali vkuhanina ali sirup 40 g.

Kakao 15 g, meso 225 g; ali riba 150 g; ali sir 50 g.

* Mleko 1 liter, maslo 30 g.

Nadalje so potrebni: sol, poper, rozine, moka, mast itd. Čaj izpuščam, ker za dečke ni dober in je predrag.

Postavitev tabora.

Ako ste si izbrali prostor za tabor, si postavite svoj šotor tako, da bo vhod na strani, ki je odvrnjena od vetra. Okoli in okoli izkopljite okrog 7 cm globok jarek, da v slučaju kake nevihte voda ne poplavi šatora. Jarek naj odvaja vodo navzdol. Izkopljite na vznožju droga majhno luknjo, v katero ga je treba poriniti, ako dežuje. Na ta način se vse vrvi enakomerno zrahljajo ter dobijo prostora, da se lahko uskočijo.

V skavtskih taborih se ne postavljajo šotori v ravnih črtah in »ulicah« ko v vojaških taboriščih, ampak raztre-

seno, petdeset ali sto metrov ali še več naokrog šatora za četovodje. Tako je lahko vsak vod oddaljen kot enota.

P r e s k r b a z v o d o. Ako je tu studenec ali potok, tedaj je treba glavni del skrbno vzdrževati neskaljeno in čisto kot pitno vodo. Niže doli se lahko določi kako mesto za kopanje, pranje obleke itd. Skavti vedno zelo natančno gledajo na to, da je studenec s pitno vodo vedno čist, sicer so v nevarnosti, da zbolijo.

V vodi vsake vrste plavajo mnogo živalce, ki so tako majhne, da se dado opaziti samo z mikroskopom. Nekatere izmed njih so strupene, druge ne; ni pa mogoče reči, da-li so med njimi strupene; zato je najvarneje, ako jih uničimo vse, preden vodo pijemo; to napravimo tako, da pustimo vodo zavreti in jo zopet shladimo, preden jo pijemo. Voda naj četrt ure vre, kajti tiste majhne živalce ali mikrobe so zelo trdovratna bitja in je potreba daljšega vrenja, da poginejo.

K u h i n j a : Ognjišče se napravi v smeri vetra, tako da dima in isker ne piha v šatore. Ogenj za kuhanje je popisan na strani 126.

Stari skavti vedno skrbe za to, da je kuhinja zelo čista; kajti ako leže odpadki naokrog, nastanejo duhovi, ki privabljajo muhe. Te pa lahko zastrupijo jedi, ki povzročajo med skavti bolezni.

Zato skrbite, da bo taborna kuhinja z okolico vred vedno zelo čista.

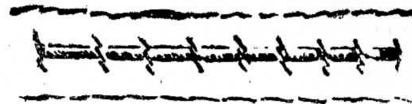
Izkoplji v bližini kuhinje 60 cm globoko jamo. Vanjo vrži vse odpadke, ki se ne dado sežgati, in jih vsak večer pokrij z zemljo.

L a t r i n a (s t r a n i š č e). Za zdravje skavtov je velike važnosti izkopanje jarka, ki lahko služi kot latrina.

Še preden se postavijo šatori in se zažge taborni ogenj bi moral biti izkopan jarek za latrino in postavljene stene. Čim prispejo skavti na mesto taborjenja, je zgraditev latrine prvo delo — noben skavt naj na to ne pozabi!

Jarek naj bo 60—90 cm globok in čisto ozek, okrog 30 cm širok in uporabljati se mora z obeh strani. Po uporabi naj se vrže vanj lopata zemlje in po nekaterih dneh

mora biti z zemljo do vrha napolnjen. Povprečne stene so potrebne radi dostojnosti, ki se je mora skavt vedno držati.

Celo v taboru, ki je določen za eno noč, naj bi skavti napravili jarek za latrino. In ako skavt opravi potrebo zunaj tabora, naj vedno izkoplje jamo, ki jo po uporabi zopet zakrije.

Ako se ta stvar zanemari, postane kraj nezdrav, vrhu tega pa tudi kmetje in posestniki zemlje ne dado radi na razpolago sveta za tabor in vežbališče. Zato skavti, ne pozabite na to svojo dolžnost!

Dnevni red v taboru.

Ker sem dobil mnogo vprašanj o dobrem dnevnem redu v taboru, ne znam boljšega odgovora, kakor da vam povem, kako je bilo v mojem taboru v Humshaughu l. 1908.

6·30	zjutraj: vstajanje, zračenje postelj, kava in prepečenec.
7— 7·30:	nastop k molitvi, telesne vaje ali izdajanje povelja.
7·30:	urejevanje šotorov in umivanje.
8:	zajtrk.
9:	skavtska vaja.
11:	prepečenec in mleko.
11— 1·30:	skavtske igre.
1·30:	obed.
2— 3:	odmor (obvezen). V taboru je prepovedano vsakršno gibanje in razgovarjanje.
3— 5·30:	skavtske igre v okolici.
5·30:	okrepčilo.
6— 7·30:	odmor, taborne vaje.
7·30— 9:	taborni ogenj ali 8—11: ponočne vaje.
9:	prepečenec in mleko. V šotore!
9·30:	pogasitev luči.

Preko 11·30 ne sme biti ne nočnega dela ne nočnih vaj ne bivanja na straži.

Kopanje.

Kopanje vam mora biti v taboru istočasno zabava in dolžnost; zabava zato, ker povzroča mnogo veselja, dolžnost pa zategadelj, ker nikogar ne moremo smatrati za pravega skavta, dokler ne zna plavati in ne reši v slučaju potrebe kako osebo, ki se potaplja.

S kopanjem so pa združene nevarnosti, na katere mora biti pripravljen vsak pameten skavt.

Najprej nevarnost krča. Zelo pogosto se pojavlja, ako smo predolgo v vodi. Deset minut je praviloma več ko dovolj za bivanje v vodi, še bolje je pet minut.

Ako se gremo kopat po jedi, preden preteče poldruga ura, tedaj je nastop krča zelo verjeten. Radi močne bolečine jemlje krč vso telesno odpornost, tako da ne moremo premikati ne rok ne nog in se zato potopimo in utonemo.

Med kopanjem bi morala biti vedno na straži dva dobra plavača, ki bi se sama ne kopala. Morala bi biti ogrnjena samo s plaščem in čim bi kateri izmed kopalcev zašel v težak položaj, bi mu morala skočiti v vodo na pomoč.

Vsako leto se utopi mnogo življenj, ker neumni dečki pri kopanju ne mislijo na take reči.

Čiščenje taborišča.

Ne pozabite, kako natančno pripoveduje zapuščeno taborišče o tem, da-li je bil vod lahkomiseln ali ne. Skavti, ki so kaj vredni, taborišča nikdar ne zapuste umazanega. Pobero vse odrezke in vse drobtinice ter jih pokopljejo ali zažgo. To je v resnici del taborne službe, ki se mora izvršiti tudi radi tega, da ne bi sovražnik iz preostankov izvajal zaključkov.

Ako pustite za seboj n. pr. stare obveze, nekaj uniformnih gumbov in odpadke jedi, tedaj sovražnik lahko spozna, iz katerih polkov je bil odred sestavljen, da je

imel ranjence, da so bili ljudje navezani na to ali ono zasilno hrano.

Tudi v mirovnih taborih je važno, da očistimo taborišče, preden odidemo; kmetje potem nimajo nikakega posla s čiščenjem in nam radi ustrežejo, ko jih drugič prosimo za prostor.

Plačevanje.

Nadalje morate misliti na to, da je treba kmetu plačati uporabo njegovega sveta. Ako ne storite tega z denarjem, pa ga nagradite na drug način. Lahko mu napravite in treba je, da mu napravite taka dela, ki so mu koristna. Tako mu lahko popravite skedenj, porežete osat, populite plevel itd. Tako kmetu kakor ljudem, ki bivajo v bližini vašega tabora, morate izkazovati »usluge«, da bodo veseli, ker vas imajo blizu.

Prestopanje tujih zemljišč.

Pazite dobro, da ne prestopate tujega sveta v soseščini, ako vam lastnik tega ne dovoli. Nimate pravice, da bi kjerkoli hodili s ceste. Če je to potrebno, stopite k posestniku in ga poprosite za dovoljenje; recite mu, kdo ste in kaj hočete; le malokateri posestnik vas bo zavrnil.

Ako hodite po tujem svetu, storite sledeče:

1. zaprite vse lese za seboj.
2. glejte, da ne plašite živine in divjačine.
3. pazite, da ne poškodujete plotov, nasadov in dreves.

Ako rabite drva, morate vedno vprašati, ali jih smete nabirati.

Lenuhi v taboru.

Tabor je prostoren kraj, ali v njem ni mesta za dečka nekih posebnih lastnosti, za dečka, ki ne mara pomagati pri malih poslih, ki so nujni; tu ni nobenega prostora za lenuha in godrnjavca; takšen dečko ne spada med skavte, kamo-li v njihov tabor.

Vsak dečko mora veselo pomagati, da postane vsem prijetno. Na ta način se razvije tovarištvo. Ako stoji v

vojski vojak na nočni straži, mu v šotoru gotovo kdo pripravi čašo kakaoa, da jo popije, ko se vrne; na to bi morali misliti tudi skavti.

Opomba za starše.

Taborenje je v skavtstvu zelo važna stvar; dečkom prija, vrhu tega nudi priliko za vzbujanje njihove samozavesti in iznajdljivosti, ne glede na to, da ugodno vpliva na zdravje in na telesni razvoj.

Mnogi starši, ki taborenja niso sami poskusili, se boje, da je za dečke pretežko in nevarno; ko pa vidijo, kako zdravi, zadovoljni, možati in tovariški se vračajo domov, radi izpremene svoje mnenje ter začno priznavati njegove dobre strani.

Upam torej trdno, da starši ne bodo delali zaprek tistim dečkom, ki bi hoteli prebiti svoje počitnice na označeni način.

Taborne postelje.

Udobna taborna postelja se lahko napravi na različne načine; toda če je le mogoče, vedno vzemite kako stvar, ki jo lahko denete pod sebe, zlasti, če je zemlja vlažna. Seno, slama ali praprot izborno služijo za ležišče, ali če jih ne morete dobiti, ne pozabite izkopati, preden ležete, majhno luknjico, veliko ko skodelica za čaj, v katero pride kolčna kost, ako ležete na stran; to je za udobno spanje zelo važno.

Zelo udobno posteljo, skoraj kakor kako žimnico na peresih, napravljajo v Kanadi. Nalomijo mnogo jelkovih vršičkov ter jih posade v zemljo tako tesno drugega ob drugem, da izgledajo kot ščetine kake krtače; ako kdo nanje leže, mu je, kakor da bi spal na pernicah.

Ne pozabite, da je skrivnost dobrega spanja na prostem v tem, da imate pod seboj toliko volnenih odej kakor na sebi. Ako spi vod pri ognju, morajo biti proti njemu obrnjene vse noge ko prečke v kolesu. Ako vas volnene odeje ne grejejo dovolj toplo, se pokrite s slamo ali praprotjo, ako imate pri rokah časopise, tudi z njimi.

Ako nimate ob mrzlem vremenu dovolj tople obleke, si pod suknjo ali telovnikom ovijte časopisni papir po vsem hrbtu in okrog telesa; to vas bo ogrelo kakor kak površnik.

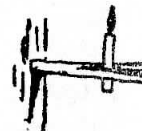
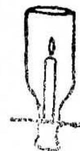
Ako hočeš napraviti posteljo, si ureži štiri droge, dva naj bosta dolga po 2 m in dva po 1 m, ter ju položi na tla tako, da tvorijo posteljno ogrodje. Ureži štiri kole, dolge po 60 cm, ter jih zabij na štirih voglih v zemljo, tako da tvorijo oporo.

Posekaj jelko, poreži ji veje in jih polagaj na posteljno ogrodje tako, da prehajajo druga preko druge kakor opeka; naloži jih toliko, da nastane gosto ležišče; zunanje veje naj vise preko drogov. Pokrij ležišče z volneno odejo!

Za izdelavo žimnic napravi najprej taborne statve (glej »Migljaje za vodje« na koncu tega kramljanja) ter spleti žimnico iz praproti, resja, slame, trave itd, 2 m dolgo in 80 cm široko. Z istimi statvami se lahko izdelujejo slamnate pletenice za gradnjo šatorov, varovalnih streh, sten, preprog itd.

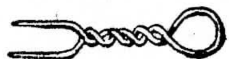
Svečniki za tabor se lahko napravijo na ta način, da se koščék žice zvije v majhno špiralno pero; da se pre-

Svečniki za tabor.

cepljena palica potisne v steno; da se zasadi sveča v glinasto kepo ali velik krompir; majhna svetiljka s svečo se pa lahko napravi tudi tako, da se steklenici odreže dno in da se obrnjena zasadi v zemljo, dočim se v njen vrat vtakne sveča.

Steklenici lahko odrežemo dno, ako jo napolnimo 3—4 cm visoko z vodo, jo postavimo v žareč pepel in jo pustimo tam tako dolgo, da postane vroča in ji dno v višini vodne gladine odpade. Ali pa denemo okrog steklenice vrvico, ki jo hitro sukamo sem in tja tako dolgo, da nastane okrog steklenice vroča črta; dno odpade, ako udarimo po vročem mestu, ali ako postavimo steklenico v hladno vodo.

Tudi vilice za uporabo pri ognju se lahko napravijo iz žice.

Ni vseeno, kako sedimo v taboru, kjer je mnogo ljudi. Pravzaprav ne sedimo, ampak čepimo. Indijski domorodci čepe na petah, ali ta način čepenja utruja tiste, ki se ga niso učili od mladosti; gre pa laže, ako denemo pod nogo poševno obsekan kamen ali enako obsekano klado.

Buri in drugi taborni ljudje čepe na eni peti; to je izprva zelo utrudljivo.

V taboru neprestano izgubljamo gumbe, zato je važno vedeti, kako se delajo gumbi iz jermenov ali vrvic za čevlje. To je pojasnjeno na strani 266. Skavti morajo tudi znati delati gumbe za ovratnice iz lesa, kosti ali roževine.

Za zagotovitev udobnega spanja v taboru je važno, da imamo kakih 60 cm dolgo in 30 cm široko vrečo iz jadrovine, v katero lahko spravimo vse mogoče, napolnimo jo pa lahko tudi s senom ali obleko, da nam ponoči služi za zglavje.

Taborni ogenj. Pravilni način, kako se napravi.

Preden napravite ogenj, morate storiti tisto, kar delajo zagorci; t. j. okoli mesta, kjer naj bo ogenj, morate porezati ali požgati praprot, resje, travo itd.; s tem preprečite, da se ne bi užgala trava ali grmovje okrog ognja.

Mnogo velikih gozdnih požarov so povzročili mladi neprevidneži, ki so počenjali neumnosti z ognjem. Kadar požigate travo na taborišču, se omejite pri vsakem zažigu le na majhen prostor in imejte pripravljene veje ali stare

vreče, s katerimi takoj pogasite ogenj, ako se je predaleč razširil.

Skavti morajo paziti, da-li ne nastane kje gozdni požar. V tem slučaju morajo iti gasit, da bi pomogli gozdnim posestnikom ali ljudem, čijih čreda in posevki so v nevarnosti.

Od samega pripovedovanja se ne naučite, kako se napravi ogenj; upoštevajte samo navodilo, ki se vam daje, in se potem vadite v nalaganju in zažiganju goriva.

Pomnite, pričeti morate tako, da naložite kupček slame, papirja ali kupček čisto drobnih suhih tresk ali suhih vejic; okoli tega kupčka postavite v piramidni obliki najprej majhnih, nato pa večjih vejic. Ko že dobro gori, naložite na ogenj večjih vej in končno klad. Za kuhanje je važno, da nastane iz ognja kup žerjavice; v ta namen se uporabljajo tri velike klade, ki se položijo k ognju tako, da se ga dotikajo kot prečke kolesa ter tvorijo obliko nekake zvezde. Na ta način napravljeni ogenj se lahko vedno drži; kajti v tisti meri, v kateri klade dogorevajo, se potiskavajo proti središču ognja in povzročajo tam vedno novo žerjavico. Tako imate dober ogenj za kuhanje, ogenj, ki daje majhen plamen in malo dima in radi tega ne vzbuja pozornosti sovražnikov.

Ogenj v obliki zvezde.

Ako hočete ohraniti ogenj preko noči, ga pokrijte s kupom pepela; potem tli vso noč in je zjutraj zopet za uporabo, ker ga lahko razpihnete.

Ako hočete imeti ogenj vso noč za signaliziranje ali za ogrevanje, tedaj priložite k njemu velike klade drugo tik druge v obliki zvezde; ena izmed njih naj bo tako dolga, da vam seže do rok ter jo, kadar hočete ogenj okrepiti, lahko potisnete proti sredini, ne da bi morali vstati.

Ako se premog in les težko dobita, tedaj se spomnite na to, da so stari čevlji, kakršni često leže na smetišču, zelo dobro gorivo.

Pozimi lahko kaki stari ženi napravite uslugo s tem, da zbirate stare čevlje in ji jih izročite kot kurivo.

Drug način, kako se napravi dober ogenj za kuhanje, je znan v Ameriki.

Zabij v tla dva močna kola okrog 1·2 m narazen, in sicer tako, da sta nagnjena nekoliko nazaj. Posekaj drevo, ki je visoko okrog 4·5 m in debelo 25 cm; sežagaj ga v 1·5 m dolge kose; položi vse tri klade drugo na drugo tako, da jih nasloniš na tista dva kola. S tem si dobil ozadje za ognjišče. Položi nato ob strani dve kratki kladi, ki naj služita za glavni, in pred njima drugo, ki naj bo čelni ognjebran. V notranjosti te »rešetke« se napravi v piramidni obliki ogenj, ki daje veliko vročino. Rešetka mora biti seveda tako napravljena, da stoji proti vetru.

Taborni ogenj z ozadjem.

Klešče za ogenj so pri tabornem ognju zelo koristne. Napravijo se lahko iz bukove veje ali iz veje kakega drugega trdega lesa; izbrati si je treba okrog 1·2 m dolg in 2·2 cm debel kos. Nato obreži vejo v sredini tako, da obdrži še samo polovično debelost. Tisto mesto drži kratko časa v ognju, potem pa vejo upogni tako, da prideta oba konca drug poleg drugega. Notranje strani obeh koncev je še treba obrezati, da bolje primeta, in klešče za ogenj so gotove.

Tudi metla za čiščenje tabora je potrebna; napraviš jo tako, da zvežeš nekaj brezovih vej okrog palice.

Sušenje obleke.

V vojaški službi človeka često premoči. V takih slučajih novinci radi obdrže obleko na sebi, dokler se ne posuši. Noben stari skavt ne bi napravil kaj takega, ker se na ta način dobi mrzlica. Ako ste premočeni, porabite prvo priliko za to, da se slečete in obleko posušite, če bi se tudi ne imeli v kaj preobleči, kar se često dogaja. Jaz sem sedel nag pod vozom, medtem ko se je moja obleka

sušila. Obleka se suši na sledeči način: poskrbeti je treba za kup žerjavice, preko katere se postavi nekaka kletka, spletena iz šib v obliki koša za čebele; na to kletko se dene obleka, ki se hitro suši. Nevarno je tudi, sedeti ob vročem vremenu v obleki, ki smo jo radi potenja premočili. Na zapadnem obrežju Afrike sem vedno nosil nadomestno srajco; njene rokave sem imel zavezane okrog vratu in visela mi je po hrbtu; čim smo se ustavili, sem slekel mokro srajco in oblekel suho, ki sem jo nosil na hrbtu na solncu. Na ta način nisem nikdar dobil mrzlice, tudi tedaj ne, ko se je lotila skoraj vseh drugih.

Red.

Taborišče mora biti vedno čisto in urejeno; ne samo zato, ker ne na ta način, kakor smo že rekli, ne privabljajo muhe, ampak tudi zato, da ne bi pustili sovražnim skav-

Na skavtski način zavezan čevelj.

En konec jermena se pritrdi na najspodnejši luknji z vozlom; jermen se potem potegne skozi nasproti stoječo luknjo do najzgornejše luknje. Pikčasto označeni del jermena zakriva čevelj.

tom mnogo za nje dragocenih znakov, ako bi ostalo taborišče za vami v neredu. Zato skavti vedno skrbe za red, naj bo v taboru ali kje drugje; to delajo iz same navade. Kdor doma ni navajen na red, tisti v taboru ne bo boljši;

in kdor v taboru ne gleda na red, tisti je »pomehkuženec«, ne pa skavt.

Skavt skrbi za red, naj bo kjerkoli, v šotoru, v spalni kajuti ali v svoji sobi; ve namreč, da ga lahko pozove alarm ali kaj drugega nepričakovanega; in ako ne ve natančno, kje leže vsi njegovi predmeti, bo rabil mnogo časa, preden bo gotov, da odrine, zlasti, ako ga kličejo sredi noči. Ako greš spat, imej navado, da polagaš obleko skupaj in na isto mesto, da jo tudi v temi lahko takoj najdeš; tako delaj povsod, tudi doma.

Skavt lepo zaveže vrvice na čevljih; v resnici sicer niso zavezane, ampak samo od zgoraj navzdol skozi luknje protkane, da jih ni niti treba zavezovati.

Migljaji za četovodje.

Taborna povelja.

Važno je, izdati za tabor nekaj splošnih povelj, ki se lahko sčasoma pomnože. Vodnikom jih je treba skrbno razložiti in oni so odgovorni zato, da jih skavti točno izvajajo.

Taka pravila lahko n. pr. določajo, da si mora vsak vod postaviti svoj tabor ločeno od drugih, šotori in njihova okolica pa naj se glede na čistočo primerjajo med seboj.

Praviloma ima vsak vod svoj šator, ki je dovolj oddaljen od drugih šotorov, ali iz šotora četovodje se mora dati do njega doklicati. Vodnik si lahko postavi svoj poseben, majhen šator, toda v bližini svojega voda.

Vodniki morajo podajati poročila o koristnem delu in drugem; ta poročila se vpisujejo v kontrolno knjigo četovodje.

Opoldne počivaj poldrugo uro.

Kopanje se mora vršiti pod strogim nadzorstvom, da neplavači ne pridejo v nevarnost.

»Med kopanjem naj bo v pripravljenosti kopalna straža dveh dobrih plavačev, da lahko v slučaju potrebe hiti vsakemu dečku na pomoč. Ta stražnika naj bosta v čolnu, slečena, samo s plaščem ogrnjena. Kopata se šele, ko je splošno kopanje končano in so drugi kopalci že iz vode.«

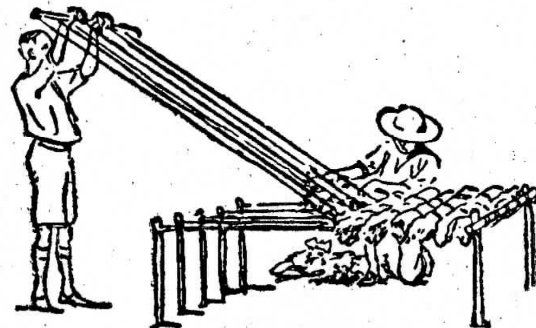
— Upoštevanje tega pravila je že marsikateremu skavtu rešilo življenje.

Povelja za slučaj požarnega alarma.

Povelja o mejah zemljišč, ki se smejo rabiti, poškodovanje plotov, nasadov, o pitni vodi itd.

Vaje.

Kako se sestavijo taborne statve. Zabij trdno v zemljo vrsto 70 cm dolgih kolov; njim nasproti zabij v oddaljenosti 2 m v zemljo dva kola in ju zveži s prečnim drogom. Pritrdi na gornjem koncu vsakega kola prve vrste vrvico, napni jo in pritrdi na poprečni drog druge vrste. Potegni vse vrvice nazaj preko prve vrste in jih pritrdi na premičnem drogu v razdalji, ki jo imajo

Taborne statve.

koli med seboj. Tisti drog potem eden izmed skavtov počasi premika gori in doli, dočim drugi izmenoma vlagajo zvežnje praproti, slame itd. pod nategnjene vrvice in na nje; tako se zvežnji skupaj spleto.

Ko ste v taboru, se vadite v izdelovanju raznovrstnih postelj.

Ako ste doma, izdelujte svečnike, svetilke, vilice, klešče, gumbe in metle.

Ako ste zunaj, se vadite v napravljanju ognja.

Naroči skavtom, naj po danem navodilu lepo zavezujejo svoje čevlje.

Deseto kramljanje pri tabornem ognju.

Kuhanje v taboru.

Kuhanje — Peka kruha — Gonjenje živine — Čistost — Iznajdljivost — Taborne igre.

Samo ob sebi se razume, da si mora vsak skavt znati kuhati meso in zelenjavo ter peči kruh brez uporabe navadnih kuhinjskih priprav. Za kuhanje vode uporablja skavt navadno svojo skodelico in v njej tudi lahko kuha svojo zelenjavo in svoje meso; često pa rabi to posodo za pijačo in tedaj mora kuhati meso na kak drug način. To se zgodi navadno tako, da ga natakne na ostre palice in obesi blizu ognja, da se spraži; lahko pa uporabi tudi pokrov kake stare biskvitne škatle, da v njem peče. Dodaj masti ali vode, da se meso ne sežge, preden je kuhano.

Meso se lahko zavije tudi v nekoliko listov mokrega papirja ali v ilovnat plašč ter položi v žareč pepel, kjer se brez vsega skuha. Perutnina in ribe se lahko skuhajo na isti način; ako uporabljamo ilovnat plašč, ni treba, da peresa popalimo, ker jih pritegne k sebi ilovica; plašč se radi vročine strdi, in ko ga pozneje razbijemo, pride pečeni ptič na dan brez peres kakor jedro iz kake orehove lupine.

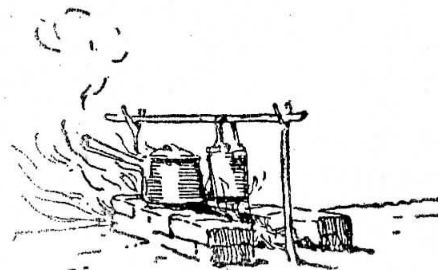
Ptiču lahko tudi vzamemo iz notranjosti drob, poiščemo kremenjak, ki je tako velik, da gre not ter ga segrejemo, da postane skoraj žareč; potem ga vložimo v ptiča, ki ga denemo na rešetko ali pa ga držimo na lesenem ražnju nad ognjem.

Ptiči se najlaže populijo takoj, čim smo jih usmrtili.

Nikdar ne delajte tako, kakor sem napravil jaz, ko sem bil še neizkušen. Prišla je name vrsta, da kuham. Hotel sem običajni obed nekoliko menjati, da sem mu pridal juho. Imel sem nekaj grahove moke; pomešal sem jo z vodo, jo skuhal in postavil na mizo kot grahovo juho, ali nisem ji bil dodal nikakega mesnega soka, ker nisem vedel, da je potreben. Toda dečki so napako takoj spoznali,

imenovali mojo lepo juho moker grahov močnik in mi rekli, naj jo pojem sam; niso pa rekli samo, da jo l a h k o p o j e m, zahtevali so, da jo moram pojesti. Jaz te napake nisem nikdar več napravil.

Taborni kotel se lahko postavi na lesene klade (ker se rad prevrne, ako ne pazimo), še bolje pa je, da ga postavimo na tla sredi žerjavice; lahko pa tudi postavimo piramido iz treh svežih vej, zvežemo skupaj njih vrhove in obesimo nanje kotel z žico ali verigo. Ako je v taboru kak star skavt, ne uporabljajte v to svrho topolovih vej, kajti čeprav jih lahko režemo in prisekavamo, stari skavti vendarle verujejo, da prinašajo pri kuhanju nesrečo. Kakršenkoli drug les bo bolje služil.

Taborna kuhinja.

Najboljša taborna kuhinja izgleda tako-le: iz ledine, opeke, kamnov, debelih klad, ki jih zgoraj izravnamo, napravimo dve nizki steni, ki sta na eni strani 10 cm, na drugi pa 20 cm narazen; večja odprtina je obrnjena proti vetru.

Ako kuhamo v več kotlih, jih razporedimo v dveh vrstah, nekoliko centimetrov narazen, tako da je konec vrste obrnjen proti vetru. Naloži drva med obema vrstama in položi tretjo vrsto kotlov na obe vrsti, tako da tvorijo vsi kotli majhen predor. Ogenj zažgi na tisti strani predora,

ki je obrnjena proti vetru. Prepih bo nosil vročino skozi ta predor in tako se bodo segrevali vsi kotli. Na ogenj naj se nalagajo tanka polena.

Ako denemo lonec vode na ogenj, ne smemo pokrova preveč pritisniti, sicer bi se lonec razletel, ker si para išče izhod.

Ako hočemo zvedeti, če voda vre, nam pokrova ni treba odvzemati; držimo samo konec palice ali noža itd. nad loncem in če se trese, voda vre.

Praženo meso. Razreži meso v kose, okrog 1—2 cm debele; razreži te kose v koščke, 2—3 cm široke. Natakni ali priveži nekaj teh kosov na palico ali na železni drog, vtakni ga pred ogenj ali nad žerjavico in pusti ga nekaj minut v tem položaju, da se meso opraži.

Lovska pražena jed. Razreži meso v majhne kocke, 2—3 cm velike. Nastrgaj ali nareži katerekoli zelenjave, kakor krompirja, pese, čebule itd. in deni v svoj kotel.

Nalij pol kotla vode.

Zmešaj moko, sol in poper in natri s to mešanico meso.

Voda naj jed ravno pokriva, ne sme pa stati više.

Postavi kotel v žerjavico in pusti, da eno uro ali pet četrt ure vre.

Krompir se mora najdalje kuhati. Ako je mehek (kar se poizkusi z vilicami), da ga ni več moči dvigniti, tedaj je pražena jed gotova.

Peka kruha.

Skavt dela kruh ali ovsene kolače na sledeči način: Sleče suknjo, jo razgrne po tleh z notranjo stranjo navzgor, da bi se potem, ko jo zopet obleče, ne videli madeži, ki jih je morda napravil. Potem si temeljito umije roke, natrese na suknjo kupček moke in napravi luknjo v njega sredini; vanjo zlije vodo. Potem primeša nekaj soli in pecivni prašek in gnete snov tako dolgo, da nastane iz nje kepa dobro pregnetega testa. Potem si natrosi

na prste nekaj sveže moke, da se jih ne prijemlje testo; nato stepe testo tako, da dobi obliko hleba ali pa ga razdeli v več hlebčkov.

Potem dene testo na rešetko, ki jo položi na vroč pepel, ali pa odgrne del ognja, položi testo na vroča tla in vrže pepela čez. Na ta način se lahko peko samo majhni hlebčki. Ako hočemo imeti pravi kruh, moramo postaviti nekako krušno peč. V ta namen lahko uporabimo star glinast lonec ali pločevinasto škatlo; to posodo postavimo obrnjeno na ogenj in natresemo nanjo ognja. Lahko pa zgradimo krušno peč iz gline in jo močno zakurimo; ko se dovolj segreje, vzamemo iz nje ogenj, denemo vanjo testo in odprtino trdno zapremo, dokler ni kruh pečen.

Lahko pa tudi urežemo močan klin in ga obelimo; tanjši konec priostrimo in ga v ognju segrejemo. Potem razrežemo testo v 5 cm široke in 1 cm debele trakove ter jih ovijemo v obliki špirale okrog klinov. Te kline zasadimo v zemljo čisto blizu ognja in pustimo testo, da se praži, pri čemer kline zdaj pa zdaj zasuknemo.

Vreče za živila. Vojaki dobe često dve prgišči moke (mesto kruha ali prepečenca), kos mesa, po eno žlico soli, popra, sladkorja, pecivnega praška in prgišče kave ali čaja. Zelo zabavno je gledati, kako novinec ta delež sprejme in ga nese na svoje mesto.

Kako bi vi to napravili?

Seveda bi lahko spravili poper v en žep, sol v drugega, sladkor zopet v tretjega, moko v klobuk, klobuk v eno roko, kos mesa in kavo pa v drugo.

Ako ste pa, kakor je navadno, kar v srajci, tedaj nimate toliko žepov na razpolago, in ako ima človek, kakor je pri nekaterih običaj, samo dve roki, tedaj je stvar prav težka.

Star vojak ima zato vedno tri vreče za živila, ki si jih sam napravi iz kosov srajce, žepnega robca ali sličnih luksuznih predmetov; v eno vrečo spravi moko in pecivni prašek, v drugo kavo in sladkor, v tretjo sol in poper.

Zelo često se pripeti, da je treba odkorakati, čim se dobe živila. Kaj mislite, kako spremenimo v eni minuti moko v kruh?

Zmešamo jo v loncu z mnogo vode in jo izpijemo! V bistvu je to isto ko pečen kruh!

Gonjenje in ubijanje živine.

Preden lahko zajca pečeš, ga moraš uloviti. Slična je zadeva s svinjskim ali govejim mesom; ovco ali vola moraš spraviti tja, kjer ga hočeš imeti. Potem moraš žival ubiti in razdeliti, preden jo lahko kuhaš in ješ.

Skavt bi moral vedeti, kako se ovce, goveda in konji gonijo. Novinci vedno pozabijo, poslati koga pred čredo.

Ovce imajo navado, da se tesno pritisnejo druga k drugi; v sredi črede se radi velikega prahu in silne vročine skoraj zadušijo in onesvestijo. Zato je priporočljivo, da se nahaja v sredi črede gonjač, ki ovce zdaj pa zdaj razžene in jih hkrati prisili, da gredo hitreje. Ako pridemo z ovcami do kake ovire, n. pr. do kamenite lese ali zidu, tedaj je treba nekatere dvigniti in prenesti na ono stran, druge pa same slede. Ali ne kaže jih preveč siliti dalje.

Skavt bi tudi moral vedeti, kako se živina ubija in razrezava.

Žival se ubija z udarcem sekire ali strelom v čelo.

Ko je žival ubita, se ji prereže trebuh in vzame ven drob, samo jetra in ledvice se puste.

Ako hočemo žival odreti, jo položimo na hrbet, prerežemo z ostrim nožem kožo preko sredine in na notranji strani nog, kjer se koža trdno drži telesa, si pomagamo z nožem, oderemo pa najprej eno in nato še drugo stran, pri tem gremo ob hrbtenici navzdol.

Ako moramo odreti ovco, jo trdno obesimo za zadnje noge; in ko odločimo kožo okrog glave in okrog nog ter jo prerežemo po sredini navzdol, tedaj lahko potegnemo kožo z ovce, kakor bi slačili plašč.

Ako je žival velika, se razdeli v dve polovici in prednja in zadnja četrt se zopet razdelita v kose.

Skavt mora znati molsti kravo ali kozo, sicer se mu lahko zgodi, da mora žejen letati naokrog, ko bi se dalo blizu dobiti mnogo mleka. Molžnja koze ni tako preprosta kakor bi si kdo mislil. Z eno roko bi lahko držali glavo, z drugo zadnje noge in s tretjo bi molzli, ko bi jo imeli. Domorodci drže trdno zadnje noge med velikim in drugim prstom ter si tako pridobe eno roko za molzenje.

Čistoča.

Pomnite, da ste kot skavt brez pomena in ste drugim v breme, ako zbolite v taboru. Navadno postanete bolni po svoji krivdi. Bodisi, da se ne preoblečete v suho obleko, kadar ste mokri, bodisi, da vam pride umazanina v jed, bodisi, da pijete slabo vodo.

Ako torej kuhaš, čisti temeljito lonce, krožnike, vilice itd.

Muhe so zelo nevarne, ker nosijo bolezenske klice na svojih nogah; ako sedejo na hrano, pustijo za seboj strup, ki ga ti poješ. Potem se pa čudiš, da si bolan. Muhe navadno najbolje uspevajo tam, kjer leže naokrog umazanina in odpadki.

Radi tega morate skrbeti za to, da bo vaš tabor čist, da ne bodo muhe prihajale tja. Vsi odpadki morajo priti v pravilno izkopano jamo, kjer jih je treba zakopati, ne smejo pa ležati razmetani po vsem taborišču. Vodniki morajo skrbno paziti, da se to vedno vrši.

Iz istih vzrokov je zelo nevarno, piti iz potokov in zlasti iz ribnikov, ako smo žejni, kajti pri tem se lahko napijemo strupa, kolikor hočemo. Ako nimate druge vode kakor ribnik, tedaj je najbolje, ako izkopljete kake 3 m proč 1 m globok vodnjak; potem bo voda tjakaj pronicala in bo manj škodljiva.

Tako smo napravili v Mafekingu, ko so Buri prerezali našo redno preskrbo z vodo, zato pa tudi nismo imeli bolezni radi slabe vode.

V Južni Ameriki desinficirajo jezera in ribnike s tem, da zlijejo del bakrenega sulfata k milijon delom vode.

Migljaji za vodje.

Vadi skavte v gnetenju testa in peki. Če je le mogoče, naj vas kak pek pouči. Vsak skavt naj se vadi tako, da pomeša svoje testo s količino vode, ki se mu zdi potrebna. Pustiti ga je treba, da dela najprej napake, ker izkušnja napravlja človeka modrega.

Dobro je, obiskati kako mesnico ali mesarja, da se skavti nauče razdeljevati meso.

Skavti naj si sami delajo vrečice za živila.

Delite sirove deleže, da si vsak skavt napravi svoj ogenj in si sam kuha svojo jed.

Taborne igre.

Hokej, bojni ples, nogomet, koškanje, ki ni v bistvu nič drugega ko z rokami igran nogomet, pri čemer služi 2 m nad zemljo se nahajajoči koš kot goal, so navadne taborne igre. Majhna trata ali dvorišče zadostujeta za igrišče.

B i t j e m e d v e d a. Velik deček je medved; ima tri kraje, kamor se lahko zateče. Na hrbtu nosi majhen zračni balon. Drugi dečki so oboroženi s kiji, ki so spleteni iz slame; z njimi skušajo razbiti medvedu balon, ko se nahaja izven varnih mest. Medved ima podoben kij, s katerim skuša zbiti lovcem klobuk. Klobuk predstavlja lovčevo življenje. Dobra igra, pri kateri se lahko spoznajo med seboj tuji in boječi dečki.

Pesmi, recitacije, majhni gledališki komadi lahko oživljajo življenje okrog tabornega ognja; vsak skavt naj pomnoži spored po svojih močeh, pa naj se smatra za igralca ali ne.

Za vsak večer naj se poveri skrb za predstavo drugemu vodu; tako se lahko skavti vnaprej pripravijo.

IV. poglavje.

Čitanje sledov.

Migljaji za vodje.

Ni lahka stvar, dajati s peresom jasen pouk o umetnosti opazovanja in sklepanja. Pridobi se lahko samo z vajo; samo nekaj primerov in migljajev lahko navedemo; vse drugo je odvisno od domišljije in krajevnih razmer. Opazovanje in sklepanje sta velike vrednosti za mladega državljana. Hitrost otrok v opazovanju je prislovična; z odraščanjem se pa zmanjšuje, glavno zato, ker prve izkušnje budijo pozornost, ponovljene pa ne.

V resnici je o p a z o v a n j e navada, ki jo je treba dečkom privzgojiti. Čitanje sledov je zelo zanimivo sredstvo za pridobitev te sposobnosti. S k l e p a n j e je umetnost, katere naloga je naknadno razmišljanje o opazovanih pojavih.

Ako se že dečko navadi opazovati in sklepati, tedaj je storjen velik korak v razvoju značaja.

Važnost iskanja sledov, zlasti sledov divjih živali, se v skavtski vzgoji ne more preceniti. Ni tako težko, kakor si mnogi ljudje mislijo. Vsem oddelkom bi bilo treba priporočati, da se bolj vadijo v iskanju sledov na prostem in da imajo predavanja o tem predmetu.

Enajsto kramljanje pri tabornem ognju.

Opazovanje »znakov«.

Opažanje znakov. — Podrobnosti o ljudeh. — Znaki okrog mrliča. — Podrobnosti na kmetih. — Uporaba oči, ušes in nosa. — Skavtstvo ponoči.

Opažanje znakov.

»Znak« je skavtska beseda, ki pomenja kakršnekoli podrobnosti, kot stopinje, polomljene vejice, poteptano travo, odpadke jedi, kapljico krvi, las itd., katerokoli stvar, ki lahko služi kot ključ za to, da se lahko dokončno spozna katerakoli zadeva.

Gospa Valter Smithson, ki je potovala z nekaterimi domorodnimi Indijci po Kašmiru, je šla nekoč po sledovih panterja, ki je umoril mladega kozla in ga odnesel. Prekoračil je bil obsežno in golo skalnato pobočje, kjer njegove mehke tace seveda niso zapustile nikakih sledov. Oprezovalec se je takoj podal na nasprotno stran skale, kjer je tvorila oster rob; zmočil si je prste in jih tako dolgo potegoval po robu, da so ostale na njem nekatere kozlove dlake. Tako je spoznal, kje je panter zapustil skalo, ko je vlekel kozla. Te redke dlake so bile »znak«, kakor pravijo skavti.

Oprezovalec gospe Smithson je odkril tudi medveda s tem, da je opazil male »znake«. V enem slučaju je opazil v drevesni skorji prasko, ki je očividno izvirala od medvedovega parklja, v drugem slučaju pa je sklepal iz ene same medvedove dlake, ki je tičala v drevesni skorji, da se je drgnil ob njej medved.

Velikega pomena za skavta, pa naj bo vojni skavt ali lovec ali mirovni skavt, je dejstvo, da obrača svojo pozornost vsaki, tudi najmanjši stvari; opaziti mora male pike in znake in spoznati njih pomen; ali za početnika je potreba mnogo vaje, preden se navadi, da pazi na vsako stvar. Tega se lahko nauči tako v mestu kakor na kmetih.

Prav tako morate opaziti vsak nenavaden glas in vsak čuden duh in premišljevati o njega pomenu. Ako ne znate

opazovati »znakov«, znate le slabo sklepati in malo koristite. Vse to pride z vajo.

Pomni, da je za skavta sramotno, ako drugi kaj odkrije, česar ni sam opazil, pa naj mu bo daleč ali pred nogami.

Ako greš po svetu z izkušenim skavtom, opaziš, da se njegove oči neprestano premikajo, da se ozira na vsako stran, v bližino in v daljavo, da vidi vse, kar se vrši, in da dela vse to iz same navade, ne da bi hotel pokazati, koliko opazi.

Zadnjič sem šel z nekom skozi Hyde-park v Londonu. Nenadoma je opomnil: »Ta konj je nekoliko hrom.« V bližini ni bilo nobenega konja, ali spomnil sem se, da je mislil na konja, ki ga je ugledal onostran Kačjega ribnika. V sledečem trenutku je pobral čuden gumb. Iz tega vidite, da so prežale njegove oči v bližino in v daljavo.

V ulicah tujega mesta si zapomni skavt pot po glavnih poslopjih in stranskih ulicah; za vsak slučaj si zapomni trgovine, mimo katerih gre, in kaj se v njihovih izložbenih oknih nahaja; zapomni si tudi vozove, ki se peljejo mimo njega, kaki konji so vanje vpreženi in da-li je njihovo jermenje in okovanje v redu; prav posebno pa si ohrani v spominu ljudi, ki jih sreča, njihove obraze, obleko, čevlje in hojo. Če ga potem vpraša redar: »Ali ste videli iti po ulici moža z močno naprej štrlečimi obrvmi in modro obleko?« lahko nekako tako-le odgovori: »Da, nekoliko šepa na desni nogi, imel je čudne čevlje in v roki je nosil zavitek; iz te ulice je krenil v to, ki je druga stranska ulica na levo in oddaljena odtod kake tri minute.«

Poročila te vrste so že često mnogo pripomogla, da se je izsledil zločinec; ali premnogi ljudje hodijo z zaprtimi očmi po svetu in nikdar nič ne opazijo.

V povesti »Kim«, ki jo je napisal Rudyard Kipling, se omenjata dva dečka, ki so ju naučili umetnosti opazovanja, da bi postala tajna policista (ali skavta), in sicer s pomočjo neke igre, pri kateri so jima za dobo ene minute kazali desko za serviranje, polno predmetov, nato pa so predmete pokrili in deček jih je moral povedati iz spomina.

Tudi mi hočemo gojiti to igro, ker je odlična skavtska vaja.

V Italiji je bila nekoč revolucijonarna družba, Camorra imenovana, ki je dečke vzgajala, da bi predmete hitro opazovali in si jih vtisnili v spomin. Ako je šel Kamorist po mestnih ulicah, se je često ustavil in vprašal svojega dečka: »Kako je bila oblečena gospa, ki je sedela pri vratih četrte hiše v zadnji ulici na desni?« ali: »O čem sta govorila oba moža, ki sva ju srečala v predpredzadnji ulici?« ali: »Kam se je neki peljala kočija in katero številko je imela?« »Kako visoka je ona hiša, kako visoko je okno v prvem nadstropju« itd. Ali pa je dal dečku minuto časa, da si je ogledal izložbeno okno, in potem je moral opisati, kaj je v njem videl. Kapitan Cook, veliki preiskovalec in skavt, se je kot deček vzgojeval na enak način, prav tako Houdin, veliki čarodej.

Vsak skavt bi seveda moral vedeti, kje se nahaja najbližja lekarna (pri nezgodah!), kje je najbližja stalna policijska straža, najbližja stalna policijska postaja, najbližja bolnica, najbližja ognjegasna postaja, najbližja telefonska postaja, najbližja postaja bolniških vozov itd.

Skavt mora tudi obračati pogled navzdol, posebno na rob pločnika vzdolž vrste hiš in na cestni jarek. Jaz sem često našel dragocene predmete, preko katerih so šli mnogi ljudje ali ki so jih ženske obleke potegnile v stran, ne da bi jih bil kdo opazil.

Podrobnosti o človeku.

Ako se vozite z vlakom ali s cestno železnico, opazujte vedno vsako malenkost na svojih sopotnikih; zapomnite si njihov obraz, njihovo obleko, način, kako govore itd., tako da lahko pozneje vsakega izmed njih precej natančno opišete; prav tako poskušajte sklepati iz njihove zunanjosti in njihovega vedenja, da-li so bogati ali siromašni (kar lahko čitate iz njihovih čevljev) in katerega poklica so najbrž, da-li so srečni ali bolni ali potrebni pomoči.

Ali pri tem oni ne smejo opaziti, da jih gledate, sicer se pazijo. Spomnite se na pastirčka, ki je opazoval ciga-

nove čevlje, njega samega pa ni pogledal in mu zato ni vzbudil sumnje.

Ostro opazovanje ljudi in njihova sposobnost, čitati njihove misli in spoznati njih značaj, je v trgovini na debelo in na drobno ogromnega pomena, zlasti za prodajalca, ko hvali blago ali ko mu je treba odkriti goljufa.

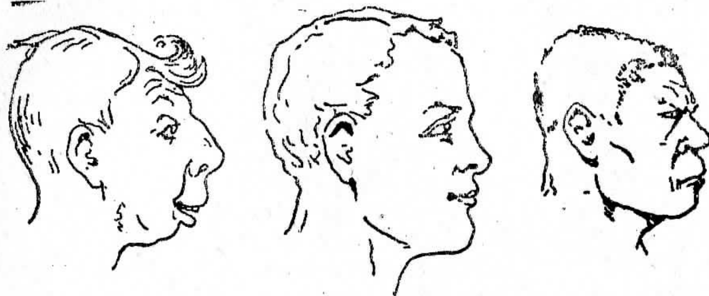
Iz načina, kako kdo nosi klobuk, se dá spoznati značaj moža.

Pravijo, da se lahko spozna značaj moža iz načina, kako nosi klobuk. Ako je klobuk nagnjen lahno na eno stran, tedaj je nositelj dobrodušen, ako se nosi močno na eno stran, tedaj je človek bahač; ako je klobuk daleč zadaj, je mož slab plačnik; ako stoji klobuk ravno na glavi, tedaj domnevamo, da je mož pošten, ni pa posebno nadarjen.

Hoja kakega človeka je često dober znak za spoznanje njegovega značaja. Opazujte nemirnega, mnogo prostora zavzemajočega malega moža, ki dela kratke korake ter

se z mnogimi pokreti rok ziblje sem in tja; hitri, nestalni korak nervoznega; vlačeči se korak lenuha, lahko, hitro in tiho hojo skavta itd.

Meni so nekoč očitali, da ne zaupam možem z naleščenimi brki. Da, do neke mere je to res. Taki možje so često gizdavi in včasih vdani opojnim pijačam.

Čop las, ki ga nosijo mnogi dečki na čelu, je gotovo znak neumnosti. Oblika obličja odkriva značaj moža.

Mogoče se vam posreči, da značaj vsakega izmed tu slikanih mož kratko opišete.

Vaje v opazovanju.

Neki znani tajni policist, gospod Justin Chevasse, piše, kako je z malo vaje mogoče presoditi značaj človeka po njegovi obleki.

Čevlji so navadno med vsemi posameznostmi obleke najboljši znak. Zadnjič sem obiskal neko damo na kmetih; neka gospodična je šla ravno pred nama. »Čudno se mi zdi, kdo bi bila,« je rekla prijateljica. »No,« sem odgovoril, »jaz bi rajši vprašal, čigava služkinja je«. Dekle je bilo zelo dobro oblečeno; ko sem pa videl njene čevlje, sem si rekel, da je bila njena obleka prej last koga drugega; tista oseba ji jo je podarila in ona si jo je dala predelati; kar se pa čevljev tiče, se mora reči, da se čuti udobneje v svojih. Šla je v hišo, kjer sva se zadrževala, in sicer skozi vhod za služabnike; nato sva odkrila, da je bila dekla ene izmed dam, ki so bile v hiši na obisku.

Pred nedavnim časom sem govoril z nekim tajnim policistom o gospodu, s katerim sva se oba zabavala; poskusila sva določiti njegov značaj. Jaz sem opomnil: »No, na vsak način je ribič«. Moj spremljevalec ni mogel razumeti, zakaj; on pač sam ni bil ribič. Jaz sem opazil, da je na prednjem delu levega rokava njegove suknje štrlelo iz blaga mnogo niti.

(Zelo mnogi ribiči vtikajo muho za trnek v kapo, da se osuši; drugi jo vtikajo v rokav. Ko je suha, jo izvlečejo in takrat se iztrga tudi nekaj niti blaga.)

Zelo zabavna vaja je, gledati v železniškem vagonu ali omnibusu samo noge sopotnikov in potem ugibati, kaki ljudje so, stari ali mladi, bogati ali revni, rejeni ali suhi itd.; nato pa jih popolnoma pogledati in ugotoviti, v koliko smo se približali resnici.

Gospod svetnik Goodwin, amerikanski igralec, mi je pripovedoval, da je šel nekoč opazovat vzdig balona ob času, ko je imel slučajno otrpel tilnik. Lahko je gledal samo navzdol, mesto navzgor, in tako je opazoval noge ljudi okrog sebe. Zato si je izbral izmed nog tiste, o katerih je smatral, da pripadajo dobrosrčnemu in dobrodušnemu možu, ki mu bo vse povedal, kaj se z balonom vrši.

Nekoč mi je bilo mogoče pomagati neki dami, ki se je nahajala v siromašnih razmerah; to sem uganil, ko sem šel za njo, pri čemer sem videl, da so podplati na njenih čevljih zelo slabi. Ne verujem, da je kdaj uganila, kako sem prišel do tega, da sem spoznal njen položaj.

Presenetljivo je namreč, koliko je mogoče čitati s podplatov kake osebe, ako gremo za njo, in prav tako je presenetljivo, kako pomemben je čevelj. Pravijo, da pomenja enakomerna obraba podplatov in pet poslovno sposobnost in poštenost; ako kdo obrabi pete na zunanji strani, tedaj to pomenja, da je mož domišljije in prijatelj pustolovščin; na notranji strani obrabljene pete pa pomenjajo slabost značaja in njega neodločnost; ta znak pa je zanesljivejši pri možeh kakor pri ženah.

Spomnite se Sherlok Holmesa, ko je naletel na nekega tujca v novi obleki in z žalnim trakom na roki. Ta tujec

se je obnašal kakor vojak; njegova hoja je bila kakor hoja pomorščaka, njegov obraz je bil od solnca zagorel, roke je imel pokrite s tetoviranimi znaki; na roki je nosil otroške igrače. Za koga je imel Sherlock Holmes tega moža? Uganil je čisto prav, da je nedavno izstopil kot seržant iz kraljevske mornarice, da je izgubil svojo ženo in da ima nekaj majhnih otrok.

Znaki okrog mrliča.

Temu ali onemu izmed vas se lahko kdaj pripeti, da prvi zadene na mrliča; v tem slučaju mislite na to, da je vaša dolžnost, preiskati in zapisati najmanjše znake, ki jih morda najdete na mrliču in njega bližini, in sicer preden kdo mrliča premakne in preden ljudje razhodijo okolico. Razen točne lege telesa (ki ga je po možnosti treba fotografirati tako, kakor nanj naletimo) je treba skrbno preiskati tla naokrog, pri čemer stopajte sami čim manj, da se obstoječi sledovi ne zabrišejo.

V zadnjem času so dvakrat našli mrliča, pri katerem so sklepali na samomor z obešenjem; ali natančna preiskava zemljišča naokrog je dognala, da je bila obakrat storjen zločin in da sta bila mrliča obešena, da bi se sklepalo na samomor; v prvem slučaju je bilo na tleh nekaj odtrganih vejic in trava je bila razhojena, v drugem slučaju so pa našli tam zmečkano preprogo.

Vsak kolikor toliko važen predmet je treba natančno pregledati, da-li ni na njem odtiskov prstov; in če se ne ujemajo s tistimi umorjenega, tedaj lahko izvirajo od morilca, ki ga je mogoče prijeti, ako se odtiski njegovih prstov ujemajo z ugotovljenimi. Tak slučaj se je pripetil v Indiji, kjer so našli umorjenca s krvavim odtiskom prsta na obleki. Moža, od katerega je odtisk izviral, so odkrili, zaslišali in obsodili.

Dr. Groß poroča o nekem starem učenjaku, ki so ga našli mrtvega v njegovi spalnici; eno rano je imel na čelu in drugo na levih sencih.

Često se pripeti, da morilec s krvavimi rokami na pobegu prime za vrata ali zgrabi vrč vode, da bi se umil.

V navedenem slučaju so našli na mizi časopis s krvavimi odtiski treh prstov. Sina umrlega so osumili in zaprli.

Skrbna preiskava sobe in odtiskov prstov pa je ugotovila pravi način smrti. Gospoda je ponoči napadla slabost, zato je vstal iz postelje, da bi si vzel zdravilo; ko se je bližal mizi, ga je prijel napad; padel je in udaril z glavo proti miznemu robu; tako je nastala rana na sencih, ki se je točno ujemala z miznim robom. Ko se je trudil, da bi vstal, se je prijel za mizo in tedaj sta nastala oba odtiska prstov na časopisu. Potem je zopet padel in se ranil drugič, tokrat na posteljni nogi.

Odtiska prstov so primerjali z mrličevimi prsti; dognali so, da se ujemata. Med 64,,000.000,000.000 ljudi namreč nista dva, ki bi imela na svojih prstih iste oblike. Zato je bilo jasno, da se ni izvršil nikak umor, in sina pokojnikovega so izpustili kot nedolžnega.

V Petrogradu na Ruskem so našli umorjenega bankirja. Blizu mrtvega trupla so našli cigarnik z ustnikom iz jantarja. Ta ustnik je imel svojevrstno obliko in ga je bilo mogoče v ustih držati samo v neki določeni legi; na njem so bili znaki dveh zobov. Ti znaki so dokazovali, da oba zoba nista bila enako dolga.

Zobje umorjenega so bili popolnoma pravilni; zato cigarnik očividno ni bil njegov; ali njegov nečak je imel zobe, ki so se ujemali z vtiski na ustniku; zato so ga zaprli; pridružili so se še nadaljnji dokazi in gotovo je bilo, da je zločinec on.

(Primerjaj povest iz Spominov Sherlocka Holmesa, ki se imenuje »Bolni prehranjevalec«; v njej se pripoveduje, da so našli umorjeno mrtvo truplo in smatrali, da izvira od samomorilca. Prišel pa je Sherlock Holmes in opozoril na različne znake, na ostanek cigare, ki so ga zgrizli drugi zobje, na stopinje in na to, da so bili malo pred moževo smrtjo pri njem v sobi trije moški, ki so ga obesili.)

Podrobnosti na kmetih.

Ako ste na kmetih, si morate zapomniti trdne točke, t. j. predmete, po katerih lahko najdete pot, kot n. pr.

oddaljene griče, cerkvene stolpe in bliže ležeče predmete: posebna poslopja, drevesa, lese, skale itd.

Ko se trudite, da bi si vtisnili v spomin te trdne točke, pomislite, da jih boste morda kdaj rabili, da bi komu pokazali pot; zato opazujte ostro, da bi jih znali natančno in v pravilnem redu opisati.

Vsako stransko pot in vsako pešpot morate opaziti in si jo zapomniti.

Morate pa opaziti tudi manjše stvari, da n. pr. ptič hitro beži, kar pomenja, da je blizu človek ali žival. Prah kaže na živali, ljudi ali premikajoče se vozove.

Kajpada morate tudi na kmetih, enako kakor v mestih, natančno opazovati vse tiste, ki gredo mimo, kako so oblečeni, kaki so njihovi obrazi, kako korakajo, nadalje morate pregledati njihove stopinje in jih skicirati v svojem ročnem zapisniku, da bi jih zopet spoznali, ako bi zadeli nanje kje drugje (kot pastir v začetku te knjige).

Opazujte vse sledove, t. j. stopinje ljudi, živali, ptičev, koles itd.; kajti iz njih lahko spoznate silno važne stvari. Tako je delal kapitan d'Artagnan v zgodbi o tajnem dvoboju v moji knjigi »Jarns for Boy Scouts«.

To čitanje sledov je tako važno, da hočem tudi o tem predmetu posebej razpravljati.

Uporaba oči.

Ne mislite o nobeni stvari, da je premalenkostna za opazovanje: gumb, vžigalica, cigarni pepel, pero, list je lahko največjega pomena.

Ne pozabite tudi, da je mnogo ljudi, ki nosijo skavtski hvaležnostni znak in da bi bilo za skavta sramotno, ako bi pustil kakega takega človeka mimo, ne da bi ga vprašal, če mu lahko stori kako uslugo.

Skavt ne sme videti samo, kaj je pred njim, opaziti mora tudi tisto, kar je na strani ali za njim. Imeti mora »oči« tudi »na hrbtu«, kakor se pravi.

Ako pogledamo nazaj, opazimo često sovražnega oprezovalca ali tatu, ki bi se drugače kazal, ko bi mislil, da se bomo obrnili.

Fenimore Cooper je napisal zelo zanimivo povest, imenovano »Skavt«, v kateri je zelo dobro opisano ponašanje nekega Indijanca-oprezovalca. Imel je »oči na hrbtu« in potem ko je šel mimo nekaterih grmov, mu je obstalo oko na nekaterih malih listih, ki so se nahajali med svežimi; to je rodilo v njem domnevo, da je nekdo tiste liste tja postavil, da bi si napravil boljše skrivališče, in na ta način je odkril nekatere skrite begunce.

Ponočno skavtsko opazovanje.

Skavt mora znati odkriti podrobnosti tako podnevi ko ponoči in to lahko napravi zlasti s poslušanjem, včasih pa tudi s tipanjem in vohanjem.

V nočni tišini prodira glas dalje nego podnevi. Ako denemo uho na tla ali na palico ali zlasti na boben, ki se dotika tal, tedaj lahko slišimo od daleč topot konjskih kopit ali stopinje ljudi. Lahko odpremo tudi nož in zasadimo eno klinjo v tla, drugo pa vzamemo med zobe, da bi bolje slišali. Človeški glas se raznaša zelo daleč, tudi če tiho govorimo, in ne zamenja se lahko s kakim drugim zvokom. Jaz sem ponoči često proniknil med stražami, potem ko sem ugotovil, kje se nahajajo, s tem, da sem slišal ljudi govoriti ali smrčati.

Migljaji za vodje.

Kako lahko vadimo skavte v opazovanju.

V mestu. Dečki naj gredo po ulicah z nalogo, da si ogledajo različne trgovine in zapomnijo njih vrstni red.

Potem opazujejo dve minuti vsebino kakega izložbenega okna in si jo ohranijo v spominu. Nato vrše isto pri različnih izložbenih oknih, pri vsakem pol minute.

Dečki naj si zapomnijo tudi pomembna poslopja, da jih lahko uporabijo kot trdne točke; prav tako različne ovinke ceste, po kateri gredo; imena drugih cest; podrobnosti o konjih in vozovih in prav posebno podrobnosti o ljudeh glede na bleko, izraz obličja, hoja; številke avtomobilov, redarjev itd....

Prvič pojdi z njimi in jih navajaj, kako naj se vadijo; pozneje jih razpošlji in izprašuj po povratku.

Samostojno naj se nauče lege lekarn, ognjegasnih postaj, policijskih postaj, samaritanskih točk itd.

Na kmetih. Pojdi z vodom na izprehod in uči dečke, kako si zapomnijo oddaljene pomembne točke kot trdne točke, griče, cerkvene stolpe itd., in kot bližje trdne točke posebna poslopja, drevesa, skale, lese itd., stranska pota in pešpota, vrsto plotov, nasadov; razne vrste dreves, ptičev, drugih živali, rastlin itd., tudi ljudi, vozove itd., vonj rastlin, živali, gnoja itd.

Potem jih pošlji na izprehod in po povratku izprašuj drugega za drugim ali pa jih zberi ter jim naroči, naj ti odgovore napišejo; tako naj odgovore n. pr. na šest vprašanj, ki jim jih staviš glede točk, katere so morali opazovati.

Vrednost vaje se poveča, ako napraviš v zemljo nekaj malih znakov ali natrosiš gumbov, vžigalic itd., da jih dečki opazijo, poberejo in pokažejo (da se priuče ostrega opazovanja tako tal kakor predmetov).

Spoznavanje značaja. Razpošlji skavte za pol ure z nalogo, da najdejo n. pr. sirovega očeta ali pa slučaj sramotne ubožnosti.

Ko se skavt povrne, mora znati osebo točno popisati in navesti vzroke, ki so ga privedli do sklepa, da ima oseba opisani značaj.

Naj tudi navede, koliko drugih značajev je opazoval: preproste, dobrodušne, bahače, take z naleščenimi brki itd., opirajoč svojo sodbo na izraz obličja, hojo, čevlje, klobuk, drugo obleko itd. opazovanega.

Igre kot opazovalne vaje.

Najdevanje naprstnika (v sobi):

Odpošlji vod.

Vzemi naprstnik, prstan, novec, kos papirja ali kak drug majhen predmet in ga položi na dobro vidno mesto, kjer ga pa sicer ni pričakovati. Vod naj pride v sobo in naj išče. Ako eden izmed njegovih članov opazi predmet, naj mirno sede, ne da bi drugim povedal, kje se nahaja.

Čez nekaj časa naj drugim, ki predmeta niso našli, pove mesto, kje je.

(Iz tega postane očitno, da ga je v resnici videl.)

Izložbena okna v mestu.

Razsodnik vodi vod mimo šestih izložbenih oken in da pri vsakem oknu pol minute časa; potem da vsakemu dečku svinčnik in karto z naročilom, naj po spominu napiše, kaj je videl, n. pr. v tretjem in petem oknu. Kdor največ predmetov pravilno navede, tisti igro dobi. Lahko se napravi tudi tekma, pri kateri tisti igro ponovijo, ki so jo izgubili; na ta način se najslabši največ vadijo.

Podobna igra v sobi.

Pošlji vsakega skavta po vrsti za pol minute v sobo; ko pride ven, napiše seznam pohištva in predmetov, ki jih je videl. Kdor je največ opazil in si največ zapomnil, tisti igro dobi.

Določitev mesta.

Predloži nekaj fotografij ali skic predmetov iz okolice, ki jih morajo poznati vsi skavti, ako imajo odprte oči, n. pr. križišča, čudno okno, cev za odtekanje deževnice, vremenskega petelina, odsev v vodi (ugibanje o predmetih, ki ga povzročajo) itd.

O teh opazovanjih se lahko napravi tekma med dvema posameznikoma ali med vodoma.

Hoja po sledu.

Odpošlji »zajca«, peš ali na kolesu, z žepom, polnim zrn, orehovih lupin, papirnih konfetov, gumbov itd., in naroči mu, naj zdaj pa zdaj izpusti kak tak predmet na tla, da bi nastal sled, po katerem bi mu sledil vod.

Ali pa pojdi na pot s kosom krede, s katero zdaj pa zdaj nariši skavtski znak na kako steno, podboje, cestni tlak, svetilnični drog, drevo itd., vod pa naj hiti za teboj po teh znakih. Čim pride mimo kakega znaka, naj ga izbriše, radi reda in pa zato, da bi se pri poznejših vajah ne motil.

Tudi drugi potni znaki naj se uporabljajo, tako zapiranje potov, opozorilo na pismo, skrito na določenem mestu, označitev pota, kjer se cepi na razne smeri.

Skavtski nos.

Napravi nekaj popolnoma enakih papirnih vreč in deni v vsako različno dišeč predmet, n. pr. razrezano čebulo, strojarsko čreslo, rožne liste, usnje, janeževo seme, klinčkov prah, citronino lupino itd.

Postavi te zavitke po vrsti v razdalji 60 cm drug od drugega in pusti vsakega tekmovalca, da gre mimo njih z dovoljenjem, da vsak zavoj njuha pet sekund. Končno se dovoli vsakemu tekmovalcu ena minuta časa za to, da pove razsodniku tiste predmete v njihovem pravem redu.

Blizu in daleč (za mesto in za kmete).

Razsodnik naj gre z vodom v vodni razvrstitvi po nekem določenem potu ali po neki določeni črti. Ima seznam z imeni skavtov.

Vsak skavt se ozira po zahtevanih podrobnostih in čim katero opazi, hiti k razsodniku in mu imenuje predmet oziroma mu ga izroči, ako je take vrste, da ga je treba pobrati. Razsodnik zapiše točko. Kdor ima največ točk, tisti dobi igro.

Podrobnosti, kakor so sledeče, naj se izberejo, da bi se budil opazovalni dar skavtov in da bi se bodrili k opazovanju v bližini in daljavi. Podrobnosti naj se menjajo pri vsakem ponavljanju igre.

Točke:

za vsako najdeno vžigalico	1 točka
za vsak najdeni gumb	1 točka
za sledove ptiča	2 točki
za krpo na čevljih ali obleki tujca	2 točki
za plesen	2 točki
za letečega goloba	2 točki
za sedečega vrabca	1 točka

za jesen	2 točki
za poškodovan dimniški vrh	2 točki
za razbito okno	1 točka

Dvanajsto kramljanje pri tabornem ognju.

Čitanje sledov.

Sledi ljudi. — Sledi živali. — Kako se čitajo sledi.

Človeške sledi.

Amerikanski general Dodge pripoveduje, kako je moral nekoč zasledovati krdelo rdečekožcev, ki so nekoga umorili.

Morilci so bili skoraj teden dni pred njim in pobegli so na konjih. Ali general Dodge si je dobil na pomoč izvrstnega skavta, ki se je imenoval Espinosa. Indijanci so jahali na nepodkovanih konjih, samo eden je imel podkovanega; ko jim je Espinosa sledil nekaj kilometrov daleč, je nepričakovano stopil s konja in izvlekel štiri podkve iz skrite skalne razpoke. Indijanec jih je očividno snel konju z noge, da bi ne zapustile sledi.

Šest dni so zasledovali krdelo in za navadno oko se niso videle takorekoč nobene sledi. Potem ko so zasledovalci prejahali 200 km, so dobili Indijance in jih ujeli. Uspeh je bilo treba pripisati edino Espinosovi zmožnosti čitanja sledov.

Ob drugi priliki so zasledovale amerikanske čete nekaj Indijancev, ki so napravili vpad in ubili nekaj belcev; čete so pri čitanju sledi podpirali nekateri indijanski oprezovalci. Da bi mogli izvršiti uspešen napad, so korakali ponoči, in oprezovalci so z rokami otipavali sledi po sovražnikih, in sicer tako uspešno, da so čete precej hitro napredovale. Ali nenadoma so se ustavili in javili, da je sled, po kateri so hodili, prekrižana po neki drugi, sveži sledi. Ko je poveljujoči oficir prispel, so držali indijanski oprezovalci še roke na sledeh, da ne bi nastala kaka zmota. Prinesli so luč in ugotovili, da izvira nova sled po medvedu, ki je križal sledi po sovražnikih. Potem se

je pohod nadaljeval brez nadaljnjih presenečenj; sovražnika so v zgodnjih jutranjih urah presenetili in ujeli.

V Južni Afriki je služil skavt Burnham pri Wilsonovem oddelku, ki je bil pobit pri reki Shangani, v deželi Matabele. Preden je bil oddelek obkrožen, je bil Burnham odposlan, da bi prenesel poročilo. Da bi ga sovražnik ne opazil, je potoval ponoči. Našel je pot tako, da je otipaval sledi, ki jih je zapustil oddelek zjutraj.

Jaz sam sem vodil ponoči oddelek skozi težko pokrajino v deželi Matopo v Rhodesiji, da bi napadel sovražno postojanko, ki sem jo dan poprej izsledil in spoznal. Pot sem našel tako, da sem otipaval svoje lastne sledove deloma z roko, deloma s podplati, ki so bili ponošeni in zelo tanki; v resnici mi ni bilo niti težko, najti smer.

Čitanje sledi je najvažnejše sredstvo, s katerim si pridobivajo skavti poizvedbe o sovražniku in lovci divjačino. Ako pa hočete postati dobri oprezovalci, morate pričeti mladi in se stalno vaditi, in sicer tako v mestu kakor na kmetih.

Izprva vas je sicer treba stalno opozarjati na to delo, polagoma vam bo pa postalo navada, ki vam bo napravila zanimiv tudi najbolj dolgočasen izprehod.

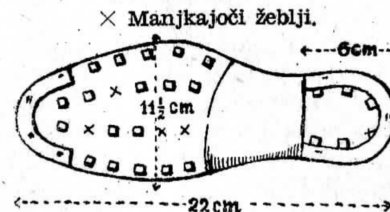
Lovci, ki iščejo divjačino, se najprej ozro po sledovih, naj bodo stari ali sveži, da bi spoznali, da-li so živali v pokrajini; potem pregledajo novejše sledi, da bi odkrili, kje se živali skrivajo; ako ugotovijo svežo sled, gredo po njej tako dolgo, da na žival zadenejo in jo ustrelijo; potem pa morajo iti često po svoji lastni sledi, da pridejo nazaj v tabor. Vojni skavt postopa na sličen način, da bi odkril sovražnika.

Najprej moramo znati razločevati sledi kakega človeka po velikosti in obliki; po žebljih itd. od sledi koga drugega, prav tako sledi konjev in drugih živali.

Iz odtiskov nog kakega moža, t. j. iz velikosti noge in dolžine korakov, lahko do neke mere sklepamo o njegovi velikosti.

Ako hočemo narisati in zapisati odtisk noge, si moramo izbrati določno oblikovan odtisk ter skrbno narisati

in zapisati njegovo dolžino in dolžino pete, največjo širokost podplata in pete, vrsto žebljev in njihovo število v vsaki vrsti in na peti, možne železne podkvice i. t. d. Najbolje je, da napravimo obris odtiska noge.

Kako se nariše obris odtiska noge.

Skrbno je tudi treba izmeriti dolžino koraka od mezinca ene do pete druge noge.

O p o m b a z a v o d j e. Vsak skavt naj sezuje čevelj, napravi o njem na papirju skico in vriše vse žeblje in druge točke. Ali pa izroči skavtu na prostem obris nožnega odtiska, da naj napravi tak odtisk in vriše v obris podrobnosti (žeblje itd.).

Meri naj tudi dolžino koraka in ugotovi, za koliko so noge navzven obrnjene od ravne smeri poti.

Nekoč so našli v reki utopljenca. Mislili so, da je po nezgodi padel v vodo; o raznih ranah na glavi so pa sodili, da so jih napravili rečni kameni. Ali nekdo je narisal obris njegovih čevljev in ko je pregledoval breg, je našel njegove sledi; šel je po njih do mesta, kjer se je očividno vršil boj, kajti tla so bila tam močno steptana; grmovje je bilo polomljeno do vodne gladine in sledi dveh drugih moških so se našli. Čeprav teh dveh moških nikdar niso našli, je bilo vendarle gotovo, da se je izvršil umor.

Skavt mora na prvi pogled spoznati, kako hitro je hodil mož, ki je zapustil sledove.

Stopajoči mož postavi na tla vso površino stopala; njegov korak je malo manj ko en meter dolg. Pri teku se potisnejo prsti globlje v zemljo; pri tem se nagomili malo zemlje in noge so nekoliko več ko en meter oddaljene druga od druge. Včasih hodijo ljudje nazaj, da bi varali tistega, ki bi jim morda sledil; ali dober skavt navadno to takoj spozna, ker so koraki krajši, prsti bolj na znotraj obrnjeni in pete močno vtisnjene.

Ako se živali hitro premikajo, se jim kremplji globlje vdirajo, hkrati nagomilajo več zemlje in koraki so daljši ko pri navadni hoji.

Biti morate sposobni, da pri opazovanju stopinj takoj ugotovite, na kak način se je konj premikal.

V koraku zapusti konj dva para kopitnih odtiskov: priročno (levo) zadnjo nogo tik pred priročno prednjo nogo, odročno (desno) prednjo nogo tik za odtisom odročne zadnje noge.

Pri diru je sled slična, samo korak je daljši.

Zadnja kopita so navadno daljša in ožja kakor srednja.

Domorodni oprezovalci se hvalijo, da ne znajo po sledeh določiti samo spol in starost oseb, ampak so tudi v stanu, da opišejo njih značaj. Pravijo, da ljudje, ki sukajo svoje prste na nogah daleč navzven, navadno lažejo.

V starih časih so se posluževali roparji in v novi dobi se poslužujejo konjski tatovi zvijače, da obrnejo konjem kopita, da bi varali morebitne zasledovalce. Ali dober oprezovalec se ne da goljufati. Iz istega vzroka hodijo tatovi često nazaj; ali spreten oprezovalec prevaro kmalu spozna.

Tudi kolesa na vozovih morate študirati, da se naučite spoznavati razliko med kolotečino topa, voza, kmečkega voza, avtomobila ali kolesa in določiti smer, v kateri so se vrteli (glej risbo!)

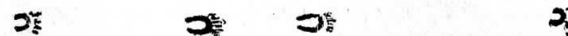
Konjske sledi.

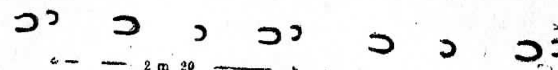
Korak.

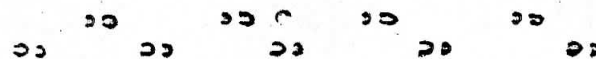
Tek.

Dir.

Stegnjen dir.

Hrom konj v koraku. Katera noga je hroma?
Opomba: Dolga kopita so kopita zadnjih nog.

Sledi dveh ptičev na tleh. Eden živi navadno na tleh; drugi v grmovju in na drevju. Dokaži sledi teh ptičev.

Ni dovolj, da čitate iz sledi samo hitrost premikanja; morate tudi znati reči, kako stari so; to je zelo važno in zahteva mnogo vaje in izkušenj, preden lahko človek zanesljivo sodi.

Zelo mnogo je odvisno od stanja tal in od vremena, pa njega učinkovanja na sled. Ako gremo n. pr. v suhem, vetrovnem dnevu po sledu, ki nas vodi po različno oblikovanih tleh, tedaj vidimo, da je na lahkih, peščenih tleh sled kmalu star, ker se nagomiljena vlažna zemlja zelo hitro osuši in dobi pri tem barvo prahu, ostre robove odtiskov nog pa veter kmalu zaokroži.

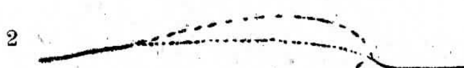
Ako se najde isti sled na vlažnih tleh, tedaj izgleda mnogo bolj svež, ker solnce nagomiljeno zemljo samo deloma izsuši in veter zato ostrih robov ne zabrusi; na vlažni ilovici, pod senčnatimi drevesi itd., kamor solnce ne pride, je sled, ki bi izgledala v pesku kot en dan stara, še popolnoma sveža.

1

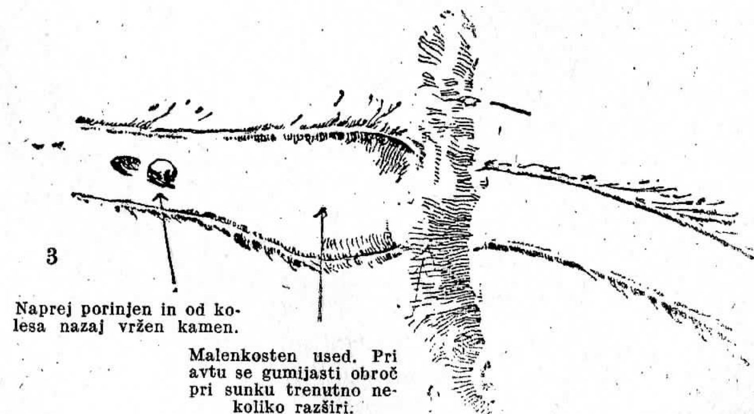

Smer kolesa se da razbrati tudi iz smuke v sledi, kjer kolesar napravi obrat; ožji konec smuke leži v smeri vožnje

2

3

Kolesarska (1, 2) in avtomobilska sled.

Starost sledi se često lahko ugotovi po dežnih kapljicah, ki so izza njihovega postanka padle nanj (ako se ve, kdaj je deževalo) ali pa po nanešenem travnem semenju ali prahu (ako se ve, kdaj je veter pihal) ali po križanju prvotne smeri po drugi ali pri poteptani travi po stopnji osušenja in ovenenja. Ako gremo po konjskem sledu, lahko

tu po svežosti nagomiljene prsti sklepamo na čas, ki je potekel izza postanka sledi, pri čemer je treba upoštevati učinek solnca, dežja, ptičev itd.

Ako si se naučil razločevati starost sledi in hitrost gibanja, se moraš še naučiti, da mu slediš preko kakršnegakoli sveta. V tem se lahko vadiš vse življenje; nikdar ne boš z učenjem pri kraju.

Nadalje se lahko marsikaj prečita iz pepela na goriščih: ali je še topel ali še vroč. Odpadki kažejo, kaj so ljudje jedli, ali so imeli hrane obilo ali malo.

Za vas ni dovolj, da se ozirate samo po skavtskih znakih, ki izhajajo od vaših lastnih skavtov, gledati morate tudi po tistih sovražnih skavtov. Tudi tuji skavti imajo svoje znake, kakor jih sicer imajo tudi potepuhi. Tu podamo nekaj znakov, ki so jih narisali potepuhi na stene ali plote v bližini hiš, kjer so beračili, in ki jih delajo, da bi svarili druge:

⊙ zelo slabo; tu te zgrabijo;	⋋ nič vredno;
△ tu je že bilo mnogo potepuhov;	□ slabi ljudje.

Zelo dobri domorodni oprezovalci so doma v Sudanu in Egiptu; tam sem jih videl pri delu.

Polkovniku egipčanske konjenice je bilo ukradenih v hiši nekaj predmetov; zato si je poklical oprezovalca iz sosednjega plemena Joalin.

Ta je kmalu odkril stopinje tatu, sledil jim je daleč v puščavo in našel mesto, kjer je tat shranil ukradene predmete. Ti sledovi so vodili potem v vojašnico nazaj. Polkovnik je postavil ves polk bos, da bi oprezovalec ljudi preiskal. Ko si je ogledal hojo vsakega posameznega moža, je rekel: »Ne, tatu ni tu!« V tistem trenutku je prispel domorodni polkovnikov služabnik z nekim poročilom in oprezovalec je rekel polkovniku: »To je tisti mož, ki je zakopal ukradene predmete.«

Služabnik je bil presenečen, ker je bil odkrit, in je priznal, da se je polastil lastnine svojega gospodarja; mislil je, da bodo njega nazadnje sumili.

Deakin, bivši ministrski predsednik v Avstraliji, mi je pripovedoval, kaj je videl, ko se je nahajal na krovu ladje z nekaterimi domorodnimi Avstralci, ki so bili prvič prišli na morje v življenju.

Ko je ladja odplula od brega, je opazil, da so se vsi ti domorodci podali na prednji del ladje, kjer so se povzpeli na medkrov in pazljivo gledali vodo, ki jo je rezala ladja. Voda jih je tako zanimala, da dolgo ni mogel dobiti odgovora na vprašanje, kaj gledajo; končno mu je eden izmed njih rekel: »Ne moremo razumeti, kako najde ladja pot po morju, saj ne vidimo sledi, za katero gre; mi vemo, da so naše oči na suhem zelo ostre, ko vodimo belce po kaki sledi, nam često pravijo, da sami ničesar ne vidijo; njihove oči so drugačne od naših. Ali tu na morju morajo angleški mornarji očividno videti sledove pred seboj, sicer ne bi mogli vedeti, v kateri smeri naj ladjo vodijo, in vendar ne moremo mi, ki vidimo na bregu tako ostro, odkriti na vodi nikake sledi in nikakega znaka.«

Ako je pri zasledovanju kakega človeka ali kake živali sled popolnoma sveža, tedaj star skavt ne sili naprej; kajti lovljena žival pogleda često nazaj, da bi videla, če jo kdo zasleduje. Rajši opiše polkrog, ki ga privede na mesto, o katerem misli, da bo tam sled zopet našel. Ako zadene nanj, dela še nadaljnje polkroge tako dolgo, da ne zadene več na sled; tedaj ve, da je divjad prehitel. Zdaj opisuje vedno ožje kroge, dokler je ne najde, pri čemer pazi, da se ne približa živali s tiste strani, kjer je veter, ako se nahaja v območju, kjer ga žival lahko čuti.

Migljaji o oprezovanju.

Nekateri oprezovalci iz Scinda so sledili nekemu ukradenemu velblodu iz Karachija do Schwana, kakih 200 km preko peska in golih skal. Da bi ne bili odkriti, so gonili tatovi velbloda po neki zelo obljudeni cesti gori in doli, hoteči doseči, da bi se zamešala njegova sled z drugimi sledmi. Ali oprezovatelji so to predvidevali, zato so ob-

krožili mesto in zadeli na njega drugi strani na sled, ki je vodila iz mesta, šli so po njej in imeli uspeh.

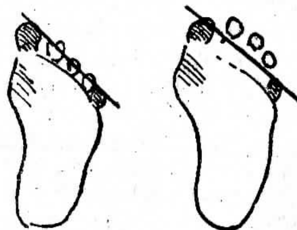
Ako je treba poiskati sled na mestih, kjer se ne vidi lahko, n. pr. na trdih tleh ali v travi, tedaj poglejmo v smeri poslednje stopinje kakih 20 do 30 m naprej; ako je tam trava, so med njo navadno prelomljene in pohojene bilke, na trdih tleh pa so premaknjeni ali obribani kamni in pod. To so majhni znaki, ki pa tvorijo, ako jih vidimo v vrsti, nekako sled, ki bi je sicer ne opazili. Jaz sem sledil nekoč kolesu na trdi makadamski cesti, kjer ni napravilo prav nikakega vtiska; ko sem pa pogledal preko površine ceste v daljavo, sem videl v luči slučajno vzhajajočega solnca docela dobro črto, ki jo je napravilo kolo v sicer skoraj nevidni rosni odeji. Ako sem stopil na sled in ga hotel opazovati pred svojimi nogami, nisem ničesar videl. Zelo važno je, gledati proti solncu, ako moramo iskati težek sled; najmanjša nagnjenost tal meče senco.

Ako izgubimo sled, ga je treba obkrožiti, da ga zopet najdemo. Na zadnje stopinje, ki jih opazimo, položimo robec, palico ali kak drug znak, potem pa preiščemo okolico v širokem krogu čigar premer je 30, 50 ali 100 m, pri tem pa si izvolimo najugodnejša tla, po možnosti mehko prst, da bi sled zopet našli. Ako imamo s seboj vod, je najbolje, da se ustavi, samo eden ali dva moža krožita. Ako gredo vsi na pot, da bi našli sled, tedaj ga navadno steptajo in pomešajo s svojimi lastnimi stopinjami. Tu velja: mnogo kuharjev — pokvarjena juha.

Pri obkroževanju se poslužujte zdravega človeškega razuma, da bi spoznali, katero smer si je sovražnik najbrž izbral; tam poskusite. Spominjam se, kako sem zasledoval merjasca. Ta primer kaže, kaj mislim. Merjasec je tekel preko blatnih in preplavljenih polj in bilo mu je lahko slediti, dokler ni prišel do trdega in kamenitega mesta, kjer kmalu ni bilo videti nikake sledi. Zato je bilo treba napraviti krog. Zadnjo stopinjo sem označil in oprezovalec je krožil v dolgem loku ter pri tem tla zelo

skrbno pregledoval; ali nobenega znaka ni bilo. Potem pa je vrgel pogled preko pokrajine, postavil se je na stališče živali in si rekel: »No, v kateri smeri bi šel jaz?« Nekoliko pred njim, v smeri prvotne sledi je stal grm, visoka in bodeča kakteja; v njej sta se videli dve vrzeli. Oprezovalec je stopil k eni izmed vrzeli, v smeri, ki jo je merjasec najbrž ubral. Tu so bila tla še vedno zelo trda in nikake stopinje ni bilo mogoče najti; ali na nekem kaktejinem listu v odprtini je ležala kepica mokrega blata, ki je dala zaželjeno pojasnilo; na teh trdih tleh ni bilo nikakega blata, ali merjasec ga je očividno prinesel na svojih nogah z mokrih tal, preko katerih je hitel. Ta mali znak je oprezovalcu omogočil, da je v pravi smeri izluščil znak za znakom, dokler ni končno na ugodnih tleh zopet našel popolne sledi in mogel tako zalotiti merjasca na njegovem ležišču.

V Sudanu sem videl nekega oprezovalca, ki je šel po sledeh, kakršnih navadno oko ne vidi. Dokler je bil sled jasen, mu je sledil korak za korakom in sunil s svojo palico v vsak vtisk. Ko so stopinje izginile na trdih tleh ali bile zabrisane po pesku, ki ga je nosil veter, je šel v istem taktu dalje ter je vedno udaril s palico na mestu, kjer naj bi bila stopinja.

Odtiski prstov na nogah.

Tu pa tam je opazil kako slabo vdolbino ali kak znak, ki je kazal, da je bil tam odtisk noge, in na ta način je vedel, da je še vedno na pravi črti.

Za začetnika je zelo nerodno, najti razliko med sledmi golih nog, tako močno so druga drugi podobne. Indijski policijski oprezovalci jo najdejo na sledeči način; temu ali onemu skavtu, ki pride kdaj v Južno Afriko, Egipt ali druge kraje, kjer hodijo ljudje bosi, bi utegnilo kdaj mnogo koristiti, ako ga pozna:

Da ugotovimo obliko nožnega odtiska, potegnemo črto od konca velikega do konca malega prsta in si nato zapomnimo, kako stoje drugi prsti k tej črti, pa jih vrišimo v ročni zapisnik; ako zadenemo nato na večje število stopinj, delajmo o njih iste črte, dokler ne najdemo tiste, ki jo hočemo imeti. Položaj prstov je pri vsakem človeku malo drugačen.

Napravi poizkus z drugimi skavti v vodu; vsakdo izmed vas napravi z golo nogo odtisk v tla; nato nariše, v kakem razmerju so različne noge do črte prstov.

Migljaji za vodje.

Vaje v čitanju sledi.

1. Vodja naj da za svoje skavte pripraviti dobro zvaljano in izravnano zemljišče (veliko okrog deset do petnajst kvadratnih metrov); dečki naj najprej preko njega gredo, nato naj tečejo in končno naj se peljejo s kolesi. Del zemljišča naj bo namočen, kakor da je deževalo, drugi del pa mora biti suh.

Potem naj razloži razliko v stopinjah, tako da lahko skavti pozneje pri vsaki stopinji povedo, da-li je oseba hodila ali tekla.

Ako je mogoče, naj se sledečega dne napravijo sveže stopinje poleg starih in opazuje naj se razlika med njimi; skavti naj določajo starost stopinj.

Potem napravi raznovrstne sledi, ki vodijo druga preko druge, n. pr. kolo, ki naleti dečka hodečega peš, pri čemer gresta obe sledi druga preko druge, in naroči skavtom, da določijo, kaj pomenijo.

2. Pošlji skavta s sledovnim železom, nato naroči vodu, naj gre po sledi, ki jo napravi in opazuje, da-li jo ne pokrivajo kake druge sledi, kažoče, kateri ljudje in katere živali so potlej tam hodile.

NB. Sledovno železo se pritrdi z jermeni na podplate kakor drsalke. Njena sled je slična sledi jelena. Mesto sledovnega železa se lahko uporabljajo neki posebni žeblji, ki se zarijejo v podplat ali v peto ali v palico v nekem redu, ki zapušča določeno smer.

Vaje in igre v čitanju sledov.

Spomin za sledi.

Vod naj sledi z iztegnjenimi nogami, da ga lahko opazujejo drugi skavti. Daj skavtom, recimo, tri minute časa, da študirajo čevlje. Potem pa naj eden iz voda napravi na primernem zemljišču stopinje, ne da bi drugi to opazili. Nato naj tisti skavti, ki so poprej ogledovali čevlje, drug za drugim povedo, kdo je napravil stopinje.

Risanje sledov.

Pelji vod na prosto. Posadi ga k stopinjam. Obljubi nagrado tistemu, ki bo napravil najbolj natančno risbo ene izmed stopinj. Skavtom naj se dovoli, da gredo po sledi, dokler ne najdejo dobrega odtiska noge.

Tatu na sledi.

Napoti kakega neznanca, naj napravi sled, ne da bi ga videli skavti, ki študirajo nato njegovo sled, da jim ga je mogoče prepoznati.

Potem gre neznanec z osmimi ali desetimi drugimi ponovno na pot in drug za drugim delajo stopinje pred dečki.

Skavti slede. Vsakteri izmed njih zašepeče razsodniku na uho vrstno številko tistega moža, ki jo je bil napravil v vrsti. Kdor pravilno odgovori, tisti dobi igro. Ako je več ko en odgovor pravilen, tedaj dobi igro tisti, ki vrhu tega napravi najboljšo skico stopinje.

Tihotapci onostran krajine.

»Krajina« je okrog 400 m dolga proga zemlje, predvsem cesta ali široka pot ali peščen pas, kjer se stopinje lahko spoznajo. En vod straži krajino s stražami, ki so razpostavljene po vsej dolžini. Rezerva je globlje zadaj, nekako na sredi pota med krajino in »mestom«. Kot mesto velja točka, ki jo označuje drevo, poslopje, zastava itd. in ki je krog 800 m oddaljena od krajine. Sovražni tihotapski vod se zbira onostran krajine, kakih 800 m dalеč. Ti skavti prekoračijo v poljubnem redu krajino, bodisi posamezno, bodisi raztreseno ali skupaj, in skušajo priti v mesto, bodisi korakoma, bodisi v teku, bodisi v skavtskem koraku. Samo eden izmed njih se smatra za tihotapca; on nosi sledovno železo. Čim je dan alarm, stečejo straže in obhodijo svoje predele, da bi našle tihotapčeve stopinje. Ko kaka straža opazi sled, da rezervi alarmni signal in gre po sledu, kolikor hitro more. Rezerva nastopa skupno s stražo in skuša tihotapca ujeti, preden dospe v mesto. Ako se mu posreči, da pride v notranjost mestnih mej, tedaj je varen in dobi igro.

Hrup: »Lovite tatu!«

Zjutraj se v taboru ali sobi razobesi rdeča krpa. Razsodnik gre po vrsti k vsakemu skavtu, ki dela ali se igra, in mu zašepeče: »V taboru je tat!« Enemu zašepeče: »V taboru je tat in to si ti! — Kolodvorski trg!« Ali mu pa navede kak drug kraj, oddaljen okrog 1·5 km. Ta skavt ve zdaj, da mora v treh urah ukrasti rdečo krpo in zdirjati z njo na Kolodvorski trg. Nihče drugi ne ve, kdo je tat, kam bo tekel, kdaj bo kradel. Čim ta ali oni opazi, da je ukradena rdeča krpa, da alarmni znak in vsi hite tatu zasledovat. Skavt, ki dobi krpo ali nje kos, dobi igro. Ako se to nikomur ne posreči, dobi igro tat. Krpo mora nositi okrog vratu, tako da je vidna, in ne sme je imeti skrite v žepu ali kje drugje.

Trinajsto kramljanje pri tabornem ognju.

Čitanje znakov ali sklepanje.

Primerjanje tega in onega — Sherlock-Holmesizem — Primeri sklepanja.

Ako se je skavt naučil, kako se znaki opazujejo, se mora učiti, to in ono primerjati ter tako odkrivati pomen tistega, kar je videl. To se imenuje sklepanje. Na nekem primeru hočemo videti, kaj s tem mislimo. Ta primer nam kaže, kako lahko skavt čita znake, ako je k temu vzgojen.

Nekega konjeniškega vojaka so pogrešali in nekateri njegovih tovarišev so preiskali vso pokrajino, da bi ga našli; tedaj so zadeli na nekega domorodnega dečka in ga vprašali, ali je pogrešanega vojaka videl. Takoj je odgovoril: »Menite tistega velikega vojaka, jahajočega rdečelisastega belca, ki nekoliko šepa?«

Odgovorili so mu: »Da, to je tisti mož. Kje si ga videl?«

Deček odvrne: »Nisem ga videl, pa vem, kam je šel.«

Nato so dečka prijeli, ker so jeli sumiti, da je tovariš morda umorjen in odstranjen, mladenič pa da je o tem slišal.

Ali dečko je odgovoril, da je videl sledove po možu in da jih lahko pokaže.

Končno jih je privedel na mesto, kjer so znaki dokazovali, da se je mož tu ustavil. Konj se je bil drgnil na nekem drevesu in pustil na skorji nekaj dlake, iz katere se je videlo, da je bil konj rdečelisasti belec; iz njegovih stopinj se je dalo spoznati, da je bil šepast; t. j., ena noga ni bila vdrta tako globoko v zemljo kakor druga in ni delala tako dolgih korakov ko druge noge. Da je bil jezdec vojak, je bilo videti na odtisku njegovih škornjev; bili so ordonančni škornji. Potem so vprašali dečka: »Kako si mogel reči, da je bil velik mož?« Deček pa je pokazal na neko mesto, kjer je vojak odlomil vejo, ki bi je človek navadne velikosti ne dosegel.

Sklepanje poteka torej gladko, kakor bi čitali iz knjige.

Deček, ki se ni nikoli učil čitanja, bi vas vprašal, ko bi vas videl čitati knjigo: »Kako delaš to?« In vi bi mu razložili, da so mnogi mali znaki knjige črke, da se te črke skladajo v besede, besede v stavke in da stavki nekaj povedo.

Izvežbani skavt prav tako vidi majhne znake in sledove; v duhu si jih združi in dobi iz njih hitro pomen, ki ostaja neizvežbanemu zaprt.

In z mnogokratno vajo pride tako daleč, da na prvi pogled razbere pomen, prav tako kakor vi spoznate pomen knjige, ne da bi vsako besedo glaskovali.

Med vojno v Matabelski deželi (naj se poišče na zemljevidu!) sem oprezoval nekega dne z domorodnim oprezovalcem na prostrani travnati planoti v bližini griča Matopo. Nenadoma sva našla svežo sled v travi; bilke so bile še zelene in mokre, ali stlačene, in sicer vse na isto stran, kar je označevalo smer, kamor so šli ljudje. Šla sva po sledu in prišla na peščeno planoto, kjer sva ugotovila, da so to bili sledovi nekaterih žen (male noge z ravnim robom, kratki koraki), da so bili med njimi tudi dečki (male noge, zakrivljen rob in daljši koraki) in da so šli (ne tekli) na grič, oddaljen okrog 8 km. Domnevala sva, da jih sovražnik tam skriva.

Potem sva videla, da leži deset metrov vstran od sledu neki list. Na milje daleč ni bilo nobenega drevesa; ali vedela sva, da se nahajajo drevesa s takimi listi v vasi, oddaljeni kakih 20 km in ležeči v smeri, odkoder so prihajale stopinje. Zdelo se nama je zato verjetno, da so prišle žene iz tiste vasi, prinesle list nekako s seboj in šle proti griču.

Ko sva list dvignila, sva videla, da je moker in da diši po pivu domorodcev. Kratki koraki so govorili, da so nosile žene bremena. Iz tega sva sklepala, da so po tamošnjem običaju nosile na glavi lonce piva in da so bile njihove odprtine zamašene z listnatimi zamaški. Eden izmed listov je padel ven; ali ležal je deset metrov proč od sledu, kar je pričalo, da je bil tedaj, ko je padel na

zemljo, veter. Vladala je popolna tihota (bilo je ob sedmi uri), ali ob petih je pihal veter.

Iz vseh teh znakov sva torej sklepala, da je ponoči neslo krdelo žensk in dečkov pivo iz 20 km oddaljene vasi sovražniku na gričih in da je kmalu po šesti uri dospelo tjakaj.

Bila sva mnenja, da bodo možje pivo takoj pili, ker se v nekaterih urah skisa, in da bodo ob času, ko bi midva lahko dospela do njih, zaspani in bodo zato stražno službo slabo opravljali, radi česar bi si midva lahko malo ogledala njihov položaj.

Zato sva šla po sledi žen, našla sovražnika, ga opazovala in se brez težave vrnila s poročilom. Vse to sva opravila v glavnem na osnovi »pričevanja« onega lista. Iz tega lahko izprevidite, kako važno je, da opazujete tudi tako majhen predmet.

Primeri sklepanja.

Gospod Tighe Hopkins pripoveduje v »World's Work«, kako so prišli tajni policisti često s prav majhnimi znaki zločinom na sled.

V nekem slučaju je bil izvršen zločin in našla se je suknja neznanca; ali bilo je nemogoče, sklepati po suknji na njenega lastnika. Suknjo so dali v močno vrečo in jo iztepali s palico. Prah se je takoj nabiral v vreči in preiskali so ga s povečevalnim steklom. Ugotovilo se je, da sestoji iz drobne žagovine, iz česar so sklepali, da je bil lastnik najbrž tesar, žagar ali mizar. Nato so dali prah še pod večje povečevalno steklo (mikroskop) in ugotovili, da so v njem drobna zrnca želatine in zdrobljenega lima. Takih stvari ne rabi ne tesar ne žagar; zato je morala biti suknja last kakega mizarja in policija je prišla zločinu na sled.

Prah v žepih ali v žlebičkih žepnega noža in pod. lahko zelo mnogo pove, ako ga natančno preiščemo.

Dr. Bell v Edinburgu velja za original, po katerem si je Conan Doyle zamislil Sherlock Holmesa.

Nekega dne je doktor poučeval v neki bolnici razred medicincev v ravnanju z bolniki. Privedli so v sobo bolnika, da bi na njem pokazal, kako se ravna z ranjenci. Tisti bolnik je prišel v sobo šepajoč; doktor se je obrnil do nekega študenta in mu je postavil vprašanje:

»Kaj je s tem možem?«

Študent je odgovoril: »Tega ne vem; nisem ga vprašal.«

Doktor je rekel: »No, ni ga treba vprašati; to bi morali videti brez vsega. Ranjen je na desnem kolenu; kajti on šepa na desni nogi. Opekel se je; poglejte, kako so mu hlače pri kolenu pregorele! Danes je ponedeljkovo jutro. Včeraj je bilo lepo vreme; v soboto je bilo mokro in grdo. Moževe hlače so čisto blatne. V soboto zvečer je padel v blato.«

Potem se je obrnil k možu in rekel: »Zadnjo soboto ste dobili svojo plačo in se napili. Ko ste prišli domov in hoteli posušiti svojo obleko pri ognjišču, ste padli v ogenj in se opekli na kolenu. Ali ni tako?«

»Da, gospod doktor,« odgovori mož.

V časopisu sem čital nekoč o nekem sodnem slučaju, v katerem je sodnik podeželskega sodišča uporabil svojo sposobnost opazovanja podrobnosti in njih primerjanja. Zasliševal je dolžnika.

Mož je navedel kot opravičilo, da je brez dela in ne more dobiti nikakega opravila.

Sodnik je rekel: »Kaj pa počenjate s tistim svinčnikom, ki ga nosite za ušesom, ako niste zaposleni v nikakem obratu?«

Mož je moral priznati, da je pomagal svoji ženi v njenem obratu, in izkazalo se je, da je bil posel zelo donosen, nakar je sodnik izdal ukaz, da se mora dolg plačati.

Resnične skavtske zgodbe.

Stotnik Stigand navaja v svoji knjigi »Scouting and Reconaisance in savage Countries« (Oprezovanje in poizvedovanje v neobdelanih deželah) sledeče primere, kako skavti iz malih znakov lahko izvajajo važne sklepe.

Ko je šel nekega dne mimo tabora, je opazil sveže konjske stopinje. Vedel je, da stopajo njegovi konji istočasno z obema desnima oziroma obema levima nogama. Sled je morala torej izvirati od tujega konja.

Iz tega je sklepal, da si je kak sovražni skavt na konju ogledal ponoči njegov tabor.

Ko je prišel v Osrednji Afriki v neko vas, iz katere so pobegnili domorodci, ni mogel reči, kateremu plemenu je vas pripadala, dokler ni našel v neki koči krokodilje noge; iz tega je upravičeno sklepal, da je bila to vas plemena Awisa, ki jé krokodile, dočim jih sosedna plemena ne marajo.

V oddaljenosti kakih 800 m so videli moža, ki je jezdil na velblodu. Neki domorodec, ki ga je opazoval, je rekel: »Po njegovih žilah teče sužnja kri.« »Kako moreš to reči na tolikšno daljavo?« »Ker maha z nogo. Pravi Arabec pritisne pri jahanju noge tesno k velblodu.«

General Joubert, ki je bil v burski vojni leta 1900. vrhovni poveljnik nad bursko vojsko, mi je pripovedoval nekaj let poprej, da je v prejšnji burski vojni (1881) njegova žena prva opazila, da so zasedli Angleži goro Majuba. Buri so taborili na vznožju gore in so postavljali na vrhu samo opazovalno stražo. Tistega dne so nameravali zgodaj zjutraj odkorakati. Zato niso postavili na vrhu običajne straže.

Medtem ko so se Buri pripravljali za odhod, je gledala gospa Joubert navzgor in je rekla: »No, na vrhu Majube je Anglež.« Buri so odvrnili: »Ne, to morajo biti naši ljudje, ki so vendar še šli gori.«

Ali gospa Joubert je vztrajala pri svoji trditvi in rekla: »Poglejte vendar, kako hodi! To je Anglež.« In tako je bilo; ona je imela prav. V noči se je povzpel na goro neki angleški oddelek; ali radi neumnosti tega moža, ki se je pokazal nad obzorom, je bila takoj odkrita njihova navzočnost. Mesto da bi bili Angleži Bure presenetili, se je zgodilo obratno: skrivajoč se med strmimi skalami, so Buri

neopaženo splezali navzgor, prizadejali Angležem velike izgube in jih pregnali.

Med neko vojaško vajo v puščavi, 8 km od Kaira, je izgubil neki oficir daljnogled in pozval domorodne oprezovalce, da bi mu ga našli. Prišli so in opazovali stopinje njegovega konja. Zapomnili so si njihovo obliko in se podali na prostor, kjer se je vršila vaja. Tam so med sto in sto različnimi stopinjami konjeniških in topniških konj kmalu našli stopinje konja, ki je pripadal oficirju; sledili so jim sem in tja, dokler niso našli daljnogleda na mestu, kjer je bil padel iz torbice.

Ti oprezovalci so bili zlasti spretni v iskanju velblodjih stopinj. Za neizvežbanega so vse velblodje stopinje enake. Ali za izvežbano oko so si tako različne kakor obrazi ljudi in oprezovalci si jih obdrže v spominu, kakor si lahko vi zapomnite obraze ljudi.

Pred nekaj leti je bil v okolici Kaira ukraden velblod. Poklicali so policijskega oprezovalca in mu pokazali sled živali. Sledil jim je, dokler ga niso privedli do nekih ulic, kjer so se med drugimi stopinjami popolnoma izgubili. Ali čez leto dni je zadel ta policijski oprezovalec nepričakovano na sled tega velbloda; vse leto si je bil ohranil obliko v spominu. Očividno je bilo, da je korakala žival z drugim velblodom, o katerem je vedel, da je last nekega znanega velblodjega tatu. Oprezovalec radi tega stopinjam ni dalje sledil; šel je naravnost v hlev tistega moža in našel tam dolgo pogrešano žival.

Gauchos ali domorodni kravji pastirji Južne Amerike so izborni skavti. Danes so tamkajšnji pašniki večinoma obdani s plotom; ali poprej so morali pastirji izgubljeno ali ukradeno živino iskati čestokrat na mnogo milj daleč in tako so postali odlični oprezovalci. Takega moža so baje odposlali, da bi zasledoval ukradenega konja, ali do cilja ni mogel dospeti. Ko pa je bil deset let pozneje v neki docela drugi pokrajini, je opazil nenadoma na tleh svežo sled tistega konja. Ves čas si je bil ohranil obliko v spominu. Takoj je šel po sledu, našel konja in ga izročil svojemu gospodu.

Migljaji za vodje.

Kako se uči sklepanje na praktični način.

Čitaj zgodbo, v kateri je govor o mnogih slučajih opazovanja in sklepanja, kot n. pr. »Spomine« ali »Pustolovščine« Sherlocka Holmesa.

Potem vprašuj dečke o podrobnostih in iz njih izvedenih sklepih in si ustvari jasnost, da-li so postopanje v resnici doumeli.

Hodi po navadnih sledeh in odkrivaj njih pomen.

Primeri sklepanja.

Preprosto sklepanje iz znakov, ki sem jih nekega viharnega jutra opazoval na neki gorski stezi v Kashmiru:

Opazovani znak: Drevesni štor poleg steze, okrog 1 m visok. Tam blizu kamen, velik ko kokosov oreh, na katerem je prilepljenih nekaj stisnjenih posušenih kosov orehove skorje. Orehova skorja tudi na štoru. Dalje ob stezi, trideset metrov južno od štora, je ležalo nekaj kosov lupin štirih orehov. Blizu steze je štrlela v zrak visoka, strma skala. Edino vidno drevo je stalo sto petdeset metrov severno od drevesnega štora.

Ob štoru na tleh je ležala kepa strjenega blata, v katerem je bil odtisk travnatega čevlja.

Kaj bi ti napravil s temi znaki? Jaz sem jih razumel tako:

Pred dvema dnevoma je šel mož na dolgem potovanju proti jugu po tej poti in je nosil težko breme. Pri skali je počival in orehe jedel.

Moje sklepanje se je glasilo:

Bil je mož, ki je nosil breme, ker nositelji bremen istih pri počivanju ne odlagajo, ampak jih samo naslanjajo na nagnjene skale. Da ni nosil bremena, bi bil najbrž sedel na štor; ali on je šel rajši do skale trideset metrov dalje. V tistih deželah ženske ne nosijo bremen; zato je bil mož. Prej pa je s kamenom drobil orehove lupine na štoru; orehe pa si je bil prinesel od orehovega drevesa, stoječega sto petdeset metrov severneje. Zato je potoval proti jugu. Imel pa je v načrtu dolgo potovanje, kajti nosil je čevlje in ni hodil bos, kakor bi bil napravil, da se je gibal blizu svojega doma. Pred tremi dnevi je deževalo in kepa blata je obvisela na njegovih podplatih, ko so bila tla še mokra; ali potlej ni več deževalo in zato so bila suha. Tudi orehova lupina je bila suha in je potrjevala domnevano dobo.

S temi podrobnostmi ni v zvezi nikaka važna zgodba; ali dajejo nam primer vsakodnevne vaje, kakršne naj bi delali skavti.

Igre in tekme v sklepanju.

Poskrbi, da pridejo nekatere skavtom neznane osebe nepričakovano po cesti in naroči dečkom, da vse na njih opazujejo. Čez nekaj časa naj poda vsakteri izmed njih kolikor mogoče popoln opis mimoidočih, in sicer o njihovi zunanjosti, posebnih spoznavnih znakih in domnevanem poklicu; ali pa daj vsakemu dečku dve minuti časa za razgovor s tvojim prijateljem in ugotovi, kaj je deček v tem času z izpraševanjem in opazovanjem doznal.

Opremi sobo ali prostor na prostem z majhnimi znaki, sledmi itd., prečitaj dotlej zgodovino kakega zločina in naroči vsakemu dečku ali vsakemu vodu, da v nekem določenem času po vrsti preišče kraj zločina in poda potem razrešitev.

Najprej je treba vzeti najpreprostejše situacije, polagoma se pa lahko jemljejo bolj zapletene. Vzemi n. pr. nekaj stopinj in požganih vžigalic poleg drevesa, da bi pokazal, da je imel mož neprilike pri zažiganju pipe.

Za bolj zapleteno nalogo vzemi skrivnost, slično tisti, ki jo Sherlock Holmes v svojih spominih navaja pod naslovom: »Bolni prehranjenec«. Izberi si sobo, ki predstavlja stanovanjsko sobo bolnika, v kateri so ga našli obešenega, s stopinjami umazanih čevljev na preprogi, z nagrizenimi in porezanimi konci cigar v kaminu, s cigarnim papirjem, vlačilcem zamaškov, vijaki itd. Polagaj suknene trakove ali koračne kamene iz sukna, žepne robce ali papir, po katerih

morajo hoditi tekmovalci, da ne bi zabrisali obstoječih sledi. Vsak skavt (ali vsaka planinka) naj pride posamezno noter in daj jim po tri minute časa, da pregledajo in presodijo položaj; potem zapuste sobo in pol ure pozneje izroče svojo razrešitev pismeno ali ustno.

Vod naj dela sledove v vrstnem redu, kakor ga je iznašel d'Ortagnan. Drug vod prevzame vlogo detektiva in poskuša odkriti tajnost po sledovih in drugih znakih.

»Zalezovanje morilca.« Morilec pobegne, potem ko je zaklal svojo žrtev in nosi krvavo bodalo v roki. Eno minuto pozneje odrinejo drugi, da bi našli njegovo sled po krvavih kapljicah (označevanih po koščkih papirja, ki padejo na tla pri vsakem koraku). Njegov tovariš (razsodnik) mu pove v naprej, kam naj se obrne, in če dospe tjakaj osem minut pred svojimi zasledovalci, ne da bi bil od njih dotaknjen, tedaj je zmagovalec. Ako oni ne dosežejo njegovega tovariša, tedaj ostane igra neodločena.

Gledališka igra.

Vsaka zgodba Sherlocka Holmesa se lahko predela v gledališko igro.

Zalezovanje.

V. poglavje.

Gozdna moč
ali
poznavanje živali in prirode.

Štirinajsto kramljanje pri tabornem ognju.

Migljaji za vodje.

Kako se uči prirodopis.

V mestu vodi svoje izvidnike v zoološki vrt in prirodopisni muzej. Vodi jih k določenim živalim, za opis katerih si se pripravil. Nekako pol tucata živali bi bilo popolnoma zadosti za en dan.

Na kmetih si dobi od kakega kmeta ali voznika dovoljenje, da smeš dečkom pokazati, kako se konj okomata, kako se krmi in napaja, kako podkuje itd.; kako se ulovi opremljen pobegel konj; kako se molze krava itd.

Študiraj navade krav, kuncev, ptičev, vodnih ptic, postrvi itd. s tem, da jih zalezuješ in vse opazuješ, kar počenjajo.

Vodi skavte v kako menažerijo in jim dajaj pojasnila o živalih.

Zalezovanje.

Kot pripomoč opazovanja. — Kako se skrivamo. — Kako se učimo zalezovanja. — Igre.

Zadnjič sta se pri manevru bližala dva voda vojakov drug drugemu, dokler ni bilo med njima zemljišče popolnoma odprto in se je zdelo, da bi ga skavt ne mogel prekoračiti, ne da bi ga nasprotnik opazil. Toda od grma, kjer je ležal skrit en vod, je vodil preko ravnine majhen, z grmovjem prerasel, okrog 60 cm globok jarek. Vod je opazil dvoje telet, ki sta šli od nasprotne strani preko ravnine, dokler nista prišli do konca jarka, kjer sta se ustavili, se ločili in začeli pasti. Eden izmed opazovalcev je uporabil jarek za to, da se je plazil po njem z namenom, da dospe na drugi strani v bližino telet, kjer je mislil, da bo prišel na nekak način dalje ali da bo vsaj iz skrivališča na majhno razdaljo opazoval sovražnikov položaj. Ko se je priplazil do polovice jarka, je streljal nanj sovražni opazovalec, ki je že bil v jarku.

Razsodnik je jahal k njemu in ga vprašal, kako je napravil, da je neopazno prišel tjakaj. Sovražni opazovalec je pojasnil, da mu nikakor ne bi bilo mogoče preko ravnine, ne da bi ga kdo videl; zato je pograbil dvoje telet, ki sta se nahajali v grmovju v njegovi bližini; gnal ju je naprej tako, da je sam med njima korakal. Držal ju je za rep. Ko je prišel do jarka, ju je izpustil in se neopažen splazil vanj.

Kako se je treba skrivati.

Ako hočete opazovati divje živali, se morate do njih priplaziti, ne da bi vas zagledale ali ovohale.

Ako zalezuje lovec divje živali, se jim bliža popolnoma skrit; prav tako dela tudi vojni skavt, ako sovražnika opazuje ali išče. Policist ne ujame nikakih falotov, ako pride v uniformi, da bi jih poslušal; oblači se kot drugi ljudje in pogleda često v izložbeno okno, da bi tisto, kar se vrši za njim, opazoval kot v kakem ogledalu.

Ako tisti, ki je kriv, vidi, da ga stražijo, začne paziti, dočim se tisti, ki je brez krivde, čuti nadlegovanega. Ako

opazujete kako osebo, ne smete strmeti vanjo, ampak si z malo pogledi zapomnite podrobnosti, ki jih morate ugotoviti, in ako jo hočete bolje študirati, greste za njo. Od zadaj lahko zveste ravno toliko kot od spredaj, morda celo več, in ako opazovane osebe niso skavti, ki večkrat pogledajo za seboj, ne vedo, da so opazovane.

Vojni skavti in lovci pazijo vedno na dvoje, ako hočejo biti nevidni:

Prvič skrbe za to, da imajo predmeti, ki so za njimi, zemljišče, drevesa, poslopja itd., isto barvo kot njihova obleka.

Drugič obstanejo popolnoma mirni, ako opazijo, da kak sovražnik ali žival gleda za njimi.

Na ta način lahko skavt tudi na odprtem zemljišču postane neopažen.

Ako si izbirate ozadja, pomislite na barvo svoje obleke. Ako imate na sebi sivo obleko, se ne postavljajte pred belo steno ali temni grm, ampak pojdite tja, kjer so za vami pesek, trava ali skale sive barve, in bodite čisto mirni; tako bo za kakega sovražnika zelo težko, ločiti vas od okolice, četudi bi bila razdalja majhna.

Ako imate temno obleko, pojdite v temno grmičevje ali v senco dreves in skal, skrbite hkrati za to, da je tudi bolj v ozadju ležeče zemljišče temno. Ako je n. pr. svetlo ozadje za drevesi, pod katerimi stojiš, tedaj se ostro ločiš od njega.

Ako nosiš rdečo obleko, se postavi ob poslopju iz rdeče opeke ali proti rdeči zemlji ali rdečim skalam. Ako uporabljate kak grič za razgledovanje, pazite, da se ne pokažete zgoraj na obzorni črti. To napako napravi navadno novinec.

Izredno poučno je opazovanje zulujskega skavta, kako uporablja vrh kakega griča ali vzpetosti kot razgledišče. Stegne se po trati in pleza gori po vseh štirih. Ko pride na vrh, polagoma dviga glavo, dokler ne vidi okrog sebe. Ako opazi sovražnika, gleda ostro v tisto smer, in ako se mu zdi, da ga opazujejo, drži glavo dolgo popolnoma mirno, pričakujoč, da ga bodo imeli za drevesni štor ali

kamen. Ako ga ne odkrijejo, zopet počasi spusti glavo v travo in se mirno splazi proč. Vsako hitro ali nenadno premikanje glave v obzorni črti bi privlačilo nase pozornost, tudi na zelo veliko daljavo.

Ponoči se zadržujte, kolikor mogoče, na nizkem zemljišču, v jarkih itd., da ostanete v temi, dočim vidite sovražnika, ki pride bliže ter stoji više, v jasnih obrisih zvezdne svetlobe.

Ko sem ponoči čepel v senci nekega grma, ter bil popolnoma miren, je prišel sovražnik skavt ter stal tiho 1 m pred menoj, tako da sem skočil in ga zgrabil za roke, ko se je obrnil in mi pokazal hrbet.

Ako hočemo pri prodiranju, zlasti v ponočni dobi, ostati skriti, je važno, da korakamo čisto tiho. Stopanje z moško peto se sliši daleč; ali lovec in skavt stopata vedno na rahlo, po prstih, ne po petah, in tega bi se morali učiti tudi vi, podnevi in ponoči, v hiši kakor zunaj, tako da vam postane navada, korakati čim lažje in tiše. Potem boste opazili, da raste hkrati tudi vaša sposobnost, delati dolge pohode; ne boste se utrudili tako hitro, kakor bi se utrudili, ako bi stopali trdo, kakor stopa večina ljudi.

Spomnite se nadalje, da morate ostati pri zalezovanju živali ali kakega dobrega skavta pod vetrom, tudi če piha samo rahel vetrc.

Preden zalezujete neprijatelja, morate torej vedeti, v kateri smeri piha veter. Da to doženete, vtaknite palec v usta in stegnite ga potem navzgor radi ugotovitve, na kateri strani nastane občutek hladnoče; lahko pa tudi vržete v zrak prah, suho travo ali suho listje, da vidite, v katero smer bo letelo.

Ako so hoteli Indijanci ugotoviti, kakšen je sovražnikov tabor, so si navadno privezovali volčjo kožo na hrbet, hodili po vseh štirih, tulili kot volkovi in ponoči obkrožali tabor.

Avstralski domorodci zalezujejo emuje, velike, nojem podobne ptice, s tem, da se zavijajo v emujevo kožo, hodijo z upognjenim telesom ter iztezajo eno roko, da bi predstavljali ptičev vrat in njegovo glavo.

Ako oprezujejo ameriški skavti preko kakega gričevitega hrbta ali kakega drugega mesta, kjer bi se lahko ločili od obzorne črte, si denejo na glavo čepico, ki je narejena iz kože volčje glave ter ima ušesa. Tako jih opazovalec lahko smatra za volkove.

Skavt zalezuje skavta.

Ako oprezujejo naši skavti v travi, si prevežejo okrog glave vrvico ali trak ter vtaknejo vanj mnogo trave, deloma štrleče navzgor, deloma viseče navzdol. Tako se njihovo obličje prav nič ne vidi.

Ako se skrijejo za velik kup prsti ali zemlje, ne gledajo preko njega, ampak od strani.

Kako se uči zalezovanje.

Razloži dečkom, kako važno je, da prilagojajo svojo obleko ozadju s tem, da enega izmed njih v oddaljenosti okrog sto metrov po vrsti postavljaš pred različna ozadja, dokler ne najdeš takega, ki je podobno njegovi obleki.

Drugi člani voda ga opazujejo in spoznajo, kako neviden postane, ako najde primerno ozadje, Torej: sivo oblečen deček, ki stoji pred temnim grmičevjem, se dobro vidi, manj pa se vidi, ako se postavi pred sivo hišo ali sivo skalo; temno oblečen deček se lahko vidi na zelenem polju, ne pa, ako stoji pred vhodom skozi vrata v temni notranji senci.

Zalezovalne igre.

Skavtski lov.

Enemu skavtu se da dovolj časa, da se skrije; nato ga gredo ostali iskat. Ako ga ne morejo najti, dobi igro, prav tako, ako lahko pride v nekem določenem času do izhodne točke, ne da bi se ga kdo izmed drugih dotaknil.

Tekalna igra.

Skavt dobi nalogo, da v nekem času prinese poročilo na določeno mesto; sovražni skavti dobe povelje, naj preprečijo, da bi prišlo poročilo na tisto mesto; da bi tekača zadržali, se skrijejo na različnih točkah.

Ako se tekača dotakneta dva sovražnika, preden je izročil svoje poročilo, ga smatrajo za ujetnika.

Štafetni tek.

Dva voda tekmujeta drug z drugim, da se v najkrajšem času s štafetnim tekom (peš ali na kolesu) prenesejo poročila. Vod dobi naročilo, naj zaporedoma prenese tri poročila ali zastavne predmete (n. pr. vejice določenih rastlin) od ene točke do druge, ki sta primeroma 3 km narazen. Vodnik razstavi skavte v primernih razdaljah tako, da tečejo s poročilom (ali zastavnim predmetom) drug do drugega in nazaj. Kadar zamenjalnih mest ne tvori en sam skavt, ampak dva, tedaj se lahko pošiljajo poročila v obe smeri.

Zalezovanje.

Vodja prevzame vlogo jelena; ne skrije se, ampak se zdaj pa zdaj nekoliko premika. Skavti ga gredo iskat in se mu skušajo približati, ne da bi jih opazil.

Čim vodja kakega skavta zagleda, mu ukaže naj obstane in odstopi. Čez nekaj časa zakliče četovodja: »Čas!« Vsak obstane na mestu, kamor je pravkar dospel; kdor je najbliže vodji, dobi igro.

Ta igra se lahko izvrši tudi z namenom, da se prepriča, če skavti tiho hodijo, pri čemer si razsodnik zaveže oči. Ta igra naj se vrši zlasti tam, kjer leže okrog suhe vejice, pesek itd. Plazenje se lahko izvede na sto metrov razdalje, in sicer hitro, n. pr. v poldrugi minuti. »Slepega moža« se je treba dotakniti, preden sliši zalezovalca.

Zalezovanje in poročanje.

Razsodnik se postavi na odprtem ozemlju, in razpošlje vse skavte posamezno ali po dva, v različne smeri okrog 800 m daleč. Ko zavihti v znak zastavico, da se igra pričenja, tedaj se vsi skavti skrijejo, nato pa ga zalezujejo s tem, da se mu s plazenjem približujejo in opazujejo vsako njegovo gibanje. Ko zastavico zopet zavihti, vstanejo, pridejo k njemu in vsakteri poroča ustno ali pismeno o vsem, kar je delal. Medtem se je razsodnik oziral na vse strani in čim je opazil kakega skavta, mu je odtegnil dve točki. Gibanja razsodnika so preprosta: sedanje, poklekanje, gledanje skozi daljnogled, čiščenje nosa, odkrivanje glave, nekolikratna hoja v krogu; z njimi hoče nuditi skavtom snov za opazovanje. Za vsako pravilno opisano dejanje se dajejo tri točke. Četovodja si pridobi na času, ako si vnaprej napravi seznam, obsegajoč imena vseh skavtov, po eno rubriko za vsako dejanje, in še posebno rubriko za točke, ki se odtegujejo.

Pajek in muha.

Neki odsek zemljišča ali del mesta, velik okrog en kvadratni kilometer, se smatra za mrežo; njegove meje se opišejo in določi se čas, kdaj se igra konča.

Vod ali poluvod je pajek; izbere si skrivališče.

Drug vod ali poluvod — muha— odrine četrt ure pozneje, iskat pajka. Ti skavti se lahko po svoji volji razprše, morajo pa javiti svojemu vodji vse, kar opazijo. Vsaka stranka ima pri sebi razsodnika.

Ako muha pajka ne odkrije v nekem določenem času, n. pr. v dveh urah, dobi igro pajek. Pajki napišejo ime

vsakega skavta mušjega voda, ki ga vidijo. Prav tako si zapisujejo muhe imena pajkov, ki jim pridejo pred oči, ter točna mesta njihovih skrivališč.

Obe stranki morata biti različno oblečeni in morata nositi različne znake.

Metanje asegaja.

Asegaj je južnoafriško kopje.

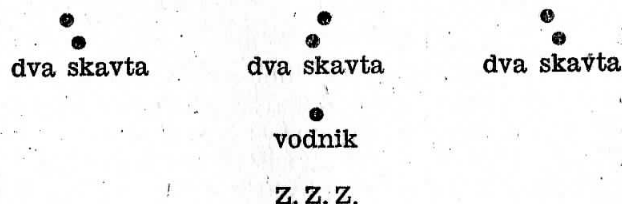
Tarča: tanka, s slamo lahno napolnjena vreča ali kos kartona ali kos jadrovine, napete na lesen okvir.

Asegaji se izdelujejo iz šib; debelejše konice se priostre ali opreme z železnimi puščičnimi konicami.

Rop zastave.

Na vsaki strani dva voda ali več.

Vsaka stran ima na določenem ozemlju mrtvo stražo, katere naloga je, da čuva tri zastavice (ali ponoči tri 60 cm nad zemljo postavljene svetilke), ki so oddaljene vsaj dve sto (ponoči sto) metrov. Branitelji se postavijo v skrivališču bodisi skupaj, bodisi raztreseno po dva in dva. Oni razpošiljajo skavte, da bi odkrili sovražnikov položaj. Ako kateri opazi sovražno mrtvo stražo, se skuša neopazno preplaziti mimo nje, da bi prišel do zastavic in jih prenesel v svoj tabor; vsak skavt sme vzeti samo eno zastavico. Vodna straža se razstavi navadno na sledeči način:

Zastavice ali svetilke.

Vsak oprezovalec, ki se približa močnejši skupini na petnajst metrov ali še več, mora izstopiti, ako ga sovražnik opazi; ako se pa lahko priplazi neopazno, tedaj je stvar v redu.

Predstraže svojega mesta ne smejo zapustiti, ali njihova jakost se šteje dvojno, vrhu tega smejo pošiljati sle k sosedom ali k svojemu oddelku.

Vsaka predstaža in vsak oprezovalni vod naj ima svojega razsodnika.

Ob določenem času se delo konča in vsi se zbero na določenem mestu, da bi oddali svojo poročilo. Dodelijo se lahko sledeče točke:

za vsako odvzeto in doneseno zastavo ali svetilko 5 točk;

za vsako poročilo ali vsak črtež o položaju sovražne predstraže 5 točk;

za vsako poročilo o premikanju sovražnega oprezovalnega voda 2 točki.

Stranka, ki ima največ točk, dobi igro.

Petnajsto kramljanje pri tabornem ognju.

Živali.

Privabljanje divjih živali — sesalci — ptice — plazilci — ribe — žuželke — praktični pouk o živalih — igre.

V mnogih delih sveta uporabljajo oprezovalci glasove divjih živali in ptic, da bi med seboj občevali, zlasti ponoči, v grmovju ali megli itd., je pa tudi potrebno, da znamo posnemati glas, ako hočemo opazovati navade raznih živali. Lahko se prične s privabljanjem piščet ali s tem, da se govori s psi v pasjem jeziku; kmalu spoznamo, da ni težko posnemati vrčanje jeznega ali cviljenje udobrovoljenega psa. Sove, divji golobi in škurki se lahko privabljajo.

V Indiji sem videl neko posebno cigansko pleme, ki uživa šakalje meso. Šakal pa je ena izmed najopreznejših živali in zelo težko ga je ujeti v pasti, ali ti cigani ga lovijo s tem, da ga privabljajo na sledeči način:

Nekoliko mož se skrije s psi v travi in grmovju okrog majhnega, odprtega prostora. V sredini tega odprtega prostora posnema eden izmed ciganov šakalje glasove. On kliče vedno glasneje, tako da se zdi, kakor da se je zbralo več živali; potem posnema njihovo vrčanje, kakor da so šakali zgrabili drug drugega in lajajo; istočasno iztrese zveženj suhega listja, tako da izgleda, kakor da se živali gonijo po travi in listju. Potem se vrže cigan na tla in se popolnoma pokrije s prahom, pri čemer še vedno vrči in posnema bojni šum. Ako pride ta šum kakemu šakalu

Indijski cigan, ki vabi šakala.

na uho, tedaj pridere iz džungle v prah, da bi se udeležil boja. Ko pa najde človeka, jo hitro pobriše; ali medtem se z vseh strani vržejo nanj psi, ki jih izpuste cigani, ga zgrabijo in usmrtijo.

Gospod William Long opisuje v svoji zanimivi knjigi »Poljske živali«, kako je nekoč privabil lososa. Losos je jelen velike vrste z grdim, nabreklim nosom. Živi v gozdovih Severne Amerike in Kanade in mu je težko priti do živega; ako je jezen, je tudi nevaren. Gospod Long je ribaril s čolnom, ko je zaslišal iz gozda lososovo vpitje. Za šalo se je podal na breg, si izrezal brezove skorje trak, jo zvil v obliki stožca tako, da je napravil trobento, okrog

40 cm dolgo, imajočo na širšem koncu premer 12 cm in na ožjem 2·5 cm). Z njo je pričel posnemati rjoveče kruljenje. Učinek je bil silen; stari los je pridirjal, stopil celo v vodo in poskušal priti do živega gospodu Longu, ki se je rešil samo s hitrim veslanjem.

Najlepše početje skavtstva je lov na veliko zverjad: na slone, leve, rinocere, merjasce, jelene in slične živali; ali kdor hoče imeti uspeh, mora biti prav dober oprezovalec.

Na takem lovu je veliko razburjenja in nevarnosti in vse, kar sem vam rekel o opazovanju, čitanju sledov in skrivanju, se mora uporabiti. Poleg tega morate popolnoma poznati živali, njih običaje in navade.

Rekel sem: »Najlepše početje skavtstva je lov velike zverjadi«. Nisem pa rekel: »Streljanje živali je najlepše početje«. Kajti v tisti meri, s katero živali študiramo, jih vzljubljamo in kmalu smo pri tem, da jih ne lovimo radi ubijanja, ampak da tem bolj spoznavamo v njih čudežno delo božje, čim bolj jih opazujemo.

Vsa zabava pri lovu je pustolovsko življenje v džunglah, je možnost, da v mnogih slučajih žival preganja tebe in ne ti nje, je napetost pri zasledovanju sledu, v zalezovanju živali in opazovanju njih običajev in navad. Streljanje živali je samo majhen del zabave.

Nikdar skavt ne ubije živali brez pravega vzroka, in ako ubija, stori to tako hitro in temeljito, da povzroča najmanjšo mero bolečin.

Dejstvo je, da mnogi lovci velike zverjadi danes že rajši streljajo s fotografskim aparatom nego s puško, kar ustvarja prav tako zanimive rezultate; seveda, kadar so z domorodci vred lačni, morajo zverjad ubijati.

Moj brat je bil zadnjič v Vzhodni Afriki na lovu na velike živali in se je zelo zabaval s svojim fotografskim aparatom; živel je v pušči, sledil sledovom slonov in nosorogov, jih zalezoval in slikal.

Nekega dne se je priplazil do slona, postavil aparat, vtaknil glavo pod platno in naravnaval. Kar zavpije spremljevalec: »Pozor!« in pobegne. Moj brat je pomolil

glavo izpod sukna in videl, kako se mu je na nekoliko metrov približal velik slon. Hitro je še pritisnil na gumb in zbežal. Slon se je pognal proti aparatu, ali hitro se je ustavil v spoznanju, da je to pač samo aparat in smejoč se svoji razdražljivosti je odcapljal nazaj v džunglo.

Schillingova knjiga »Z bliskovno lučjo in puško v Afriki« podaja zanimivo zbirko momentnih posnetkov divjih živali; večina posnetkov je bila narejena ponoči in z bliskovno lučjo, ki so jo živali same užgale s tem, da so zadele na žice, ki so bile v ta namen napete. Tako je dobil krasne fotografije levov, hijen, antilop vseh vrst, zeber in drugih živali. Ena izmed slik kaže leva med skokom na antilopo.

Merjasec je gotovo najhrabrejša vseh živali; on je pravi kralj džungel in druge živali vedo to. Ako opazujemo v džungli ponoči vodo, kamor hodijo živali pit, vidimo, kako razburjeno in prihuljeno se ji bližajo, ozirajoč se pri tem na vse strani po skritih sovražnikih. Ako pa pride merjasec, koraka samozavestno, vihteč veliko glavo s sijajnimi podočnjaki na levo in desno. Ne zanima se za nikogar; ali vsakdo se zanima zanj; celo tiger, ki pije iz mlake, zavrči in se hitro splazi proč.

Pri mesečni svetlobi sem često preležal v džungli cele noči, da bi opazoval živali, zlasti divje svinje, in to je prav tako lepa zabava kakor zasledovanje živali radi streljanja.

Ujel sem tudi mladega merjasca in mladega panterja, redil sem ju in spoznal, da sta zelo zabavna in zanimiva mala junaka. Merjasec je živel v mojem vrtu; ali v resnici krotek ni postal nikdar, čeprav sem ga ugrabil, ko je bil še čisto majhen.

Kadar sem ga klical, je prihajal k meni, ali vedno zelo previdno; nikdar ni šel h kakemu tujcu in ako je zagledal domorodca, je šel nad njega in zamahnil po njem s svojima majhnima podočnjakama.

V uporabi svojih podočnjakov se je vadil na nekem starem drevesnem štoru v vrtu; zdirjal je nadenj in tekal

pet minut okrog njega v obliki osmice; potem je pa legel poleg in sopel od napora.

Moj panter je bil tudi lepa in dražestna samovoljna živalca; do mene je bil ko pes; ali v svojem ponašanju do tujcev je bil nepreračunljiv.

Mislim, da živali bolje spoznamo in razumemo, ako jih, dokler so mlade, vzrejamo kot domače živali, potem pa jih opazujemo v njihovem divjem, prirodnem načinu življenja.

Preden pa študiramo veliko zverjad v džungli, moramo opazovati doma vsakovrstne živali, divje in krotke. Bilo bi za vsakega skavta zelo dobro, ako bi si redil katerokoli žival, n. pr. ponija ali psa, ptiče, kunce ali celo žive metulje.

Vsak skavt bi moral vse vedeti o domačih živalih, ki jih vsak dan vidi. Vse bi moral vedeti o čiščenju, krmljenju, napajanju konja, o napreganju in izpreganju, o postavljanju v hlev in o tem, kdaj je hrom in se ne sme rabiti za delo.

In ako pripremljate konja, tedaj upam, kažete boljše poznavanje živali in več prijaznosti ko polovica gosposkih kočijažev s tem, da ga ne obrzdavate.

Pravijo, da je princ Waleški pred nekim časom rekel sledeče: »Ko postanem kralj, izdam tri zakone:

»1. da ne sme nihče odrezati repa mlademu psu, ker ga mora to zelo boleti;

2. da naj ne bo v naši državi nobenega greha;

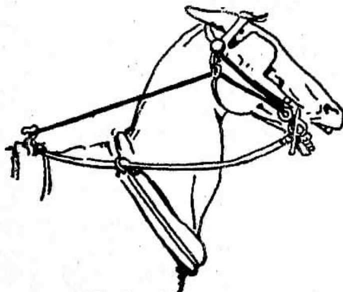
3. da nihče ne sme več rabiti vajeti z nastavkom, ker povzročajo konjem velike bolečine.

Ti zakoni ne pravijo samo, da bo kralj Edvard VIII. dober in ljudomil vladar, ampak, da je tudi dalekoviden; kajti zadnji zakon naj bi v vseh slučajih veljal že danes. Bil bi zelo potreben.

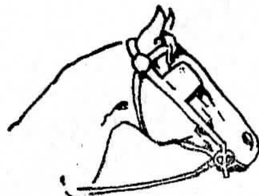
Vajeti z nastavkom so majhne vajeti, pritrjene na bočnem pokrovcu, ki silijo žival, da drži glavo visoko. Navadno jih voznik poteguje tako močno, da povzroča konju bolečine, ako spušča glavo. Ako se pa voljno pritrde, tedaj se konj ne sili, da bi dvigal glavo; ali v tem slučaju nič ne pomagajo.

Ni boljših voznikov ko so londonski najemni kočijaži; oni ne uporabljajo nikakih vajeti z nastavkom in vendar so njihovi konji spretnejši od tistih, ki jih vidite navadno vprežene v gosposke kočije.

Včasih se vidijo te vajeti na konjih, ki so vpreženi v tovorne vozove; ako so trdno napete, tedaj je to okrutnost. Konj, ki vleče težko breme, se hoče skloniti z glavo navzdol, kakor bi delali tudi vi, ako bi vlekli vrtni valjar; ali te komatne vajeti režejo konja na obeh straneh gobca in ga silijo, da drži glavo visoko.

Mučenje
(Opazuj uzdni nastavek).

Udobnost

Zadnjič sem videl moža, ki je s tako opremljenim konjem peljal težko obložen voz. Hotel je spraviti voz preko globokega blata; konj je poskusil, da bi se sklonil naprej in vlekel; to pa ni bilo mogoče in mož ga je tepel, ker ni poprijel. Uboga žival se je vzpenjala od bolečine in mož jo je tepel in tepel, češ, da se upira.

Ko sem to videl, bi najraje tega okrutnega mučitelja pretepel; ali stopil sem k njemu in mu rekel, da bi utegnil pripraviti konja k vlečenju. Mož je godrnjal, ko sem odpenjal vajeti na komatu, in menil, da moram pač privesti drugega konja, ako hočem kaj opraviti. Ko pa je začutil konj, da mu je glava prosta, in ko sem ga potrepljal po hrbtu, je spustil glavo, se pognal z vso silo

v komat, vkopal zadnji dve nogi v tla in spravil voz za nekaj centimetrov naprej, potem zopet za nekaj centimetrov, tako da je bil v nekaterih sekundah na trdnem.

Često lahko pomoremo konju, ki se bori s svojim bremenom na polzkih tleh, s tem, da potrosimo pred njim nekaj peska ali pepela.

Druga žival, ki jo je treba razumeti, je seveda pes. Dober pes je najboljši skavtov spremljevalec; ako imaš psa, ne misli, da si dober skavt, dokler ga kot mladiča ne vzgojiš tako dobro, da stori vse, kar od njega zahtevaš. Za to je treba veliko potrpežljivosti in prijaznosti ter pravega sočutja s psom. V modernih vojnah uporabljajo pse za iskanje ranjencev in prenašanje poročil. Skavti lahko vrše zanimivo in koristno delo, ako vežbajo v to svrho vojne pse.

Izmed vseh živali ima pes največ lastnosti, ki so človeškim najbolj podobne. Vedno je postrežljiv in pripravljen za igranje, vesel je in zvest in ljubezniv.

Vsak skavt, ki je bil pri pogrebu našega umrlega kralja Edvarda, se spominja na žalost njegovega malega Cezarja, ki je šel za krsto.

Razume se, da ima skavt, ki prebiva na kmetih, mnogo več prilike za študiranje živali nego skavt v mestu.

Vsekakor je pa tudi v mestu raznovrstnih ptičev po parkih, rac in vseh vrst vodnih ptic, divjih golobov, detlov, sploh večine domačih ptic. V zoološkem vrtu in v prirodopisnem muzeju (nagačeno) pa lahko vidimo takorekoč vsako žival sveta, tako da bi moral skavt toliko vedeti o vseh živalih ko večina drugih ljudi. Tudi na trgu lahko vidimo mnogo živih živali, ki so tam naprodaj; prav tako v številnih trgovinah z živalmi v velikih mestih.

V mnogih mestih so v tem oziru nekaj večje težkoče; ali večina jih vendar ima svoj prirodopisni muzej, kjer ukaželjen dečko lahko opazuje zunanjost živali in se seznani z njih imeni; prav mnogo se lahko vidi tudi v parkih, še več pa v utici za krmljenje ptic, ki jo obe-

simo pod oknom; najbolje je seveda, ako se peljemo z vlakom na kmete, če imamo nekaj ur na razpolago, sicer se pa peljemo lahko tudi s kolesom ali gremo peš in zalezujemo tam živali, kot kunce, zajce, vodne podgane, ptice, ribe itd., opazujemo vse, kar počenjajo, in se seznanjamo z njihovimi različnimi vrstami in imeni, prav tako z njihovimi stopinjami, gnezdi, jajci itd.

Ako ste srečen posestnik fotografskega aparata, tedaj vam ni mogoče storiti nič pametnejšega, kakor da si napravite zbirko živalskih fotografij, in sicer posnetkov po življenju. Taka zbirka je stokrat bolj poučna ko pri dečkih običajne zbirke pisemskih znamk, grbov ali rokopisov, ki jih lahko sestavi vsak osliček s tem, da sedi doma in druge ljudi s svojim beračanjem nadleguje.

Zdaj vam hočem povedati nekaj o divjih živalih Velike Britanije. Skavti, ki stanujejo v kolonijah kje drugje, si morajo sestaviti svoje lastne sezname.

Skavt bi moral v čim večji meri študirati navade sledečih živali:

jelen,	jazbec,	vidra,	jež,
zajec,	lisica,	srna,	rovka,
kunec,	miš,	netopir,	krt,
podgana,	podlasica,	veverica,	dehor.
	hermelin,		

Zanimivo je opazovati kako žival; tudi malo podlasico, je ravno tako težko zalezovati kakor leva. Celo skromni jež je lahko junak med živalmi. Gospod Millais nam daje v svoje knjigi »Sesalci Velike Britanije in Irske« sledeči opis boja med ježom in gadom:

»Vsakdo ve, da je jež zaprisežen sovražnik plazilcev, zlasti pa gada; ali malokomu je morda znano, na kak način premaga tako nevarnega sovražnika.

To zimo je napravil moj lovec obhod po gozdu, kjer je mrgolelo gadov; izprežal je zelo velikega, ki je spal na solncu. Ravno ga je hotel ubiti z zrnatim strelom, ko

opazi ježa, ki je prihajal previdno po travi in se brezšumno bližal gadu. Potem je videl nekaj posebnega. Čim je bil jež pri svojem plenu, je zagrabil gada z zobmi za rep in se hitro kakor blisk zvil v kroglo. Gada je bolečina zbudila, da se je hitro obrnil in začel udarjati po svojem nasprotniku. Jež pa se ni ganil. Besni gad se je stegnil, sikal in se vil v strašnem drgetanju.

V petih minutah je bil zalit s krvjo; njegov gobec je bil (od ježevih igel) ves ranjen. Gad je ležal tu izčrpan. Še nekaj naporov, ki sta jim sledila smrtna borba in smrt.

Mati levinja, ki uči mladiče.

Ko je jež opazil, da je gad mrtev, ga je izpustil in se razvil. Ravno je hotel pričeti svoje kosilo in plazilca pojesti, ko je zapazil lovca, ki se je med bojem približal, se ga ustrašil in se zvil, dokler se ni mož umaknil v gozd.«

Navadno smatramo, da vodi vse živali instinkt, to je nekaka misel, ki jim je prirojena. Predstavljamo si, da n. pr. mlada vidra radi svoje prirode takoj plava, čim pride v vodo, ali da mlada srna pobegne pred možem iz prirojenega strahu.

Gospod W. Long prikazuje v svoji knjigi »Šola gozdov«, da se imajo živali zahvaliti za svojo spretnost večinoma materam, ki jih poučujejo, ko so še mlade. Tako je n. pr. videl, kako je vidra nesla dva svoja mladiča na hrbtu v

vodo in ko je nekaj časa tako plavala, se je nenadoma pod njima potopila ter ju pustila, da sta se sama borila z vodo. Ali dvignila se je iz vode v njuni bližini in pomagala jima je, splavati na breg. Na ta način ju je počasi učila plavanja.

V Afriki sem nekoč videl levinjo, ki je sedela v isti vrsti s svojimi štirimi mladiči in me gledala, ko sem se bližal. Zdelo se mi je, kakor da mladiče uči, kako naj se vedejo, kadar prihaja človek.

Očividno jim je pravila: »No, mladiči, zahtevam od vas, da pazite, kako bel mož izgleda; potem morate drug za drugim vstati in odskakati proč, hitro mahajoč z repom. Čim ste skriti v dolgi travi, se morate plaziti, da pridete možu pod veter; potem mu sledite, ostajajoči vedno v smeri vetra, da lahko vohate, kje je, on pa da vas ne more najti.«

V tej knjigi piše gospod Long: »Opazujte n. pr. vranje gnezdo! Nekega dne lahko vidite, da stoji mati pri gnezdu in razprostira svoja krila nad mladiči. Nenadoma mladiči vstanejo in posnemajo širjenje kril. To je prva lekcija.

Drugega dne morda vidite, kako se stari ptič dvigne na konce prstov in se s silnim plapolanjem svojih kril vzdržuje v tej legi. Zopet ga mladiči posnemajo in kmalu se nauče, da so njihova krila sredstvo, ki jih lahko nosi.

Sledečega dne lahko vidimo, da vranji starši skačejo v okolici gnezda od veje do veje, dajoč se pri svojih dolgih skokih nositi po svojih krilih. Mladiči se pridružijo in glej: naučili so se letanja, ne da bi slutili, da so bili v tem poučevani.

Ptice.

Mož, ki študira ptice, se imenuje ornitolog. Mark Twain, zabavni in dobrosrčni Američan, pravi: »So ljudje, ki pišejo knjige o pticah in jih imajo tako radi, da letajo, dokler niso lačni in trudni, da bi odkrili ptiča kake nove vrste — in ga ubili.

Imenujejo se »ornitologi«.

Jaz sam bi bil lahko postal ornitolog, ker sem imel ptice in sploh živa bitja vedno rad. Začel sem se učiti, kako naj to postanem. Videl sem ptiča, sedečega na suhi veji visokega drevesa; živahno je pel, držeč glavo nazaj in imajoč široko odprt kljun, in preden sem se dobro zavedal, sem nameril puško nanj in ustrelil. Njegovo petje je nenadoma onemelo, padel je z veje ko cunja, jaz pa sem hitel k njemu in ga dvignil — bil je mrtev. Njegovo telo je bilo toplo v moji roki in njegova glava se je tresla sem in tja, kakor da mu je bil zlomljen vrat; bela kožica je prevlekla njegove oči; ena edina kapljica krvi se je svetila na strani njegove glave in — pri kukavici, jaz nisem nič videl radi samih solz. Potlej nisem več ubil nobenega bitja, ki mi ni napravilo nikake bolesti, in ga tudi ne bom več.«

Dober skavt je navadno dober »ornitolog« v smislu Marka Twaina, t. j. rad zalezuje ptice in opazuje, kaj delajo, kje in kako stavijo svoja gnezda.

Ne želi si kakor navaden dečko, da bi jim jemal jajca, pač pa rad opazuje, kako vale svoje mladiče in jih uče iskanja hrane in letanja. Tako daleč napreduje, da spozna vsako ptičjo vrsto po glasu in letu. Ve tudi, kateri ptiči ostanejo v njegovi domovini vse leto in kateri pridejo samo v nekih letnih dobah, katero hrano imajo najraje, kdaj menjajo perje, kaka gnezda si stavijo in kako izgledajo njihova jajca.

V Veliki Britaniji je 177 različnih ptičjih vrst. Tu sledi seznam nekaterih razširjenih ptičev, ki bi jih morali skavti poznati po zunanjosti in glasu:

divji golob,
fazan,
prepelica,
močvirna kura,
kukavica,
škrjanček,
sloka,
divja raca,
deževnik,
divja gos,
taščica,
škorec,
čaplja,
kraljiček,
pastirica,
lastovica,
hudournik,
žolna,
galeb,
morska lastovica,
sova,
jastreb,
sokol,
zelenonoga tukalica,
kavka,
vrana,
krokar,
drozg,
kos,
puta,
ščinkovec,
kljunač,
škur,
vodomec.

Mnogo prirodopisa se lahko naučite, ako imate ptice v hiši ali ako jih opazujete v sosesčini, zlasti ako jih pozimi krmite. Poučno je tudi, zapomniti si različen način njihovega petja; tako n. pr. nekateri ptiči pojo samicam ljubezenske pesmi, dočim drugi, kot kokoš, s krakanjem izzivajo druge na boj. Slanikov galeb je strašno neroden, ako poskuša peti, da bi se damam prikupil, in stari vrani se pri petju ne godi mnogo bolje. Nadalje je zanimivo gledati, kako mladi ptiči lezejo iz jajc; nekateri pridejo ven goli, z zaprtimi očmi in odprtim kljunom. Drugi so popolnoma pokriti s puhom in polni življenja in sile. Mlade močvirne kokoši n. pr. plavajo, čim prilezejo iz jajca; mlada piščeta tekajo in se pode za muhami nekaj minut potem, ko so prilezla iz jajca, dočim je mlad vrabec več dni brez moči in ga morajo starši krmiti in negovati.

Poznamo štirideset različnih vrst ptičev, ki pridejo v nekih letnih dobah, zlasti v aprilu, na Angleško iz oddaljenih dežel, zlasti iz Indije in Afrike, kot n. pr. velika hudournica, slavec, ostriž, kukavica, kosec.

V Veliki Britaniji je mnogo ptičev že skoraj izumrlo, ker jim tako mnogo dečkov pobira jajca, ako najdejo njihova gnezda.

Z jemanjem ptičjih jajc je stvar ista ko z lovom velike divjačine; gledati moramo po mestih, ki jih kot lovci smatramo kot pripravna za gnezda; opazujemo, kako ptiči doletavajo in odletavajo, pa najdemo tako gnezdo. Ne idite pa tja, da bi gnezdo razdejali in pobrali vsa jajca. Ako si resen zbiratelj, vzemi samo eno jajce, ostala pa pusti tam, zlasti je važno, da gnezda ne premikaš, kajti sicer ga stari zapuste in vsa jajca, iz katerih bi se razvili poznejši mladi ptiči, so zavržena.

Mnogo bolje, kakor če bi vzeli jajca, napravite, ako naredite fotografski posnetek ali narišete skico na gnezdu sedeče samice, polagoma si pa lahko tudi napravite celo zbirko raznovrstnih gnezd.

Smatra se, da je Aberdeen na Škotskem posebno ugoden kraj za škrjance, in sicer iz sledečega vzroka:

Pred nekaterimi leti je divjal pozno v marcu silen vihar s snežnimi meteži in vsi višji predeli v notranjosti dežele so bili tako pokopani pod snegom in ledom, da so morali vsi ptiči k nižjim predelom ob morju. Polja ob morskem bregu so bila z njimi posejana.

Mnogi so šli nad ptiče in so jih lovili s ptičjim klejem, mrežami in pastmi ali pa streljali s puškami. Mnogo ptičev je bilo poslanih živih v London, kjer so jih prodajali na trgu.

Neki gospod je naletel na moža, ki je ponujal na prodaj veliko kletko. Bila je nabito polna, ptiči so krilili s perotmi iz strahu nad svojim ujetništvom in so se spravljali drug na drugega v silni težnji po svobodi. Gospodu se je tako milo storilo pri srcu, da je kupil vso kletko in vzel ptiče v svojo trgovino, kjer jim je lahko dal dovolj prostora, hrane in vode.

Potem je razglasil, da kupi po tržnih cenah vse škrjance, ki bi bili na prodaj. Na ta način jih je dobil več ko tisoč; spravil jih je v veliko sobo, kjer so se lahko razmeroma svobodno gibali in našli dovolj hrane.

Pripovedujejo, da je bil hrup njihovega jutranjega petja uprav omamljiv in da so se zbirale cele trume ptičev nad hišo, da bi ga čule.

Končno je slabo vreme minulo; solnce je zopet sijalo in polje ozelenelo ter se smejalo. Tedaj je odprl dobri mož okna ptičem, ki so veselo žvrgoleč in pojoč odleteli v božjo prirodo in izvalili mnogo mladičev, tako da se še danes okrog Aberdeena lahko povsod čuje petje škrjancev.

Radi neznanja v prirodopisnih stvareh ne delajo danes mnogi gozdni čuvaji in drugi ljudje nikake razlike med skobcem, drevesnim sokoličem ter postovko in jih morijo vse, ker jih smatrajo za škodljive divjačini. Skobci in ostriži more brez dvoma mlado divjačino, ali postovka dela to prav redko. Ona se živi predvsem z mišmi. Spoznamo jo na letu: dolgo plava čisto mirno v zraku in preži s svojimi ostrimi očmi, kje bo zadela na kako miš. Skobec skače

okrog skal in preko plotov sem in tja in upa, da zadene na plen. Ostriž je zelo majhen pa napadljiv sokol, ki si ujame plen z brzim letom.

Plazilci in ribe.

Najnavadnejši plazilci v Veliki Britaniji so:

vož,	krastača,
gad,	martinček.
žaba,	

Najnavadnejše ribe so:

postrv,	belica,	ščuka,
lipan,	kapelj,	mali klen,
ostriž,	gologlavka,	losos,
som,		

razen njih mnoge morske ribe.

Vsak skavt mora znati ribariti, da si lahko pripravi hrano. Novinec, ki bi umiral od gladu na bregu ribnate reke, bi bil zares zelo neroden; ali to bi se lahko pripetilo tistemu, ki se ni učil ribolova.

Pri ribarjenju uporabljamo celo vrsto skavtskih znanosti, zlasti ako lovimo z umetno muho na trnku. Ako hočemo imeti uspeh, moramo mnogo vedeti o navadah in običajih rib: katera mesta najrajši obiskujejo, v kakem vremenu in ob katerem času si iščejo hrane, kaj najrajši uživajo, iz kake oddaljenosti lahko koga vidijo itd. Ako tega ne vemo, lahko ribarimo, da nam postane obraz moder in vendar nič ne ulovimo.

Riba ima navadno svoje bivališče v reki in ako kdaj kako ribo najdemo »doma«, se lahko splazimo tjakaj in opazujemo njeno dejanje in nehanje po mili volji.

Nadalje moramo znati spletati iz črevesne strune posebne vozle, kar je za dečka, ki ima vse prste trde kakor palec, neke vrste uganka.

In treba je biti neskončno potrpežljiv. Vrvica se zaplete v grmovju in trstju ali v obleki in ako ni mogoče najti ni-

kakega predmeta, se zamota sama. Tu pa ne pomaga nobena jeza. Lahko se napravi samo dvoje: število ena: začnemo se smejati, število dve: lotimo se odmotavanja. Potem doživimo cele vozove razočaranj, s tem, da izgubimo ribe, ker se je utrgala vrvica, ali radi kake druge neprilike. Pomislite pa, da se to vsakemu dogaja, ki je začel ribariti, in da nam napravlja ribarjenje prijetne težkoče, ako jih premagamo.

In potem, ako naloviš rib, napravi, kakor delam jaz: obdrži si samo tiste, ki jih rabiš za hrano ali zbirko, druge pa izpusti, čim si jih ujel. Ubod trnka jih v njihovih usnjatih ustih ne boli dolgo, potem pa odplavajo veselo proč, da bi se zopet veselile svojega življenja v vodi.

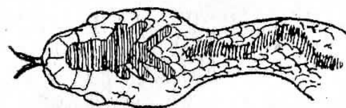
Ako uporabljamo suho muho, t. j., ako pustimo (umetno) muho, da plava nad vodo, ne da se potopi pod površino, tedaj moramo ribo praviloma zalezovati, kakor da bi šlo za jelena ali kako drugo divjad; kajti postrvi n. pr. so bistrovidne in plašne.

Ribe se lahko love tudi z mrežami, ali, kakor skavti često delajo, nabadajo se na trizobe vilice. Jaz sem to često delal; toda za to je treba mnogo vaje, ako hočemo imeti uspeh.

Skavt se mora seveda ozirati po vseh živalih, deloma radi hrane, deloma radi kake druge koristi. Plazilci ne izgledajo, kakor da bi nam mogli nuditi vabljivo hrano; ako smo pa kdaj okusili dobro kuhan žabji krak, potem si ga še često želimo.

Mislim, da bi pražene kače, prav tako ko pražene jegulje, ne bile slabe.

Jedel sem meso tistega ogromnega martinčka, ki se imenuje iguana. Odrezali so živali glavo in rep, da bi jo spravili v lonec, in ko je prišla kuhana na mizo, je izgledala s svojimi rokami in nogami kakor malo dete; ko smo jo jedli, nam je dišala ko dojenček. Kajpada veste, kako dojenček diši: kakor mehko pišče, začinjeno z vijoličjim prahom.

Gad ima porisano glavo in hrbet, druge v Britaniji živeče kače pa tega nimajo.

Kar se tiče kač, jih v Angliji na srečo ni mnogo strupenih; samo gad je strupen. Drugačne zunanjosti je ko druge kače; na glavi ima črn znak, podoben črki V ali puščičini osti, na hrbtu pa zlomljeno črto. Navadno je črnorjave barve.

Seveda bi moral skavt vedeti kaj o kačah; kajti v vseh nekultiviranih deželah jih je mnogo, in mnoge so nevarne.

Zelo spretne so v tem, da se splazijo v šotore, pod odeje in v škornje. Kdor ima izkušnje, vedno skrbno preišče odeje, preden se zavije vanje, in zjutraj potrese čevlje, preden jih obuje. Jaz delam to iz same navade celo doma.

Kače se navadno ne plazijo rade preko hrapave površine; zato delajo v Indiji nekake steze iz ostrih, robatih kamenov, da se kače z vrtov ne plazijo v poslopja.

Na prerijah polagajo lovci žimnate vrvi po tleh okrog. odej.

Žimnata vrv ima mnogo prav drobnih bodic; te tako žgečkajo kačin trebuh, da se ne more plaziti čez nje.

Ko sem bil še šolar, sem često lovil kače s palico, ki je imela na enem koncu vilice. Ako sem zagledal kako kačo, sem jo zalezoval, ji pritisnil vilice na vrat, jo trdno privezal s trakom, odtrganim od starega robca, vzdolž po palici in jo ponudil komu, ki si je želel tako preprosto domačo živalco, na prodaj. Navadno pa ni lahko, napraviti iz kače živalco ljubljenčka, ker se tako mnogim ljudem začne gnusiti, ako jo zagledajo; zato ni prav, da jo pustimo sprehajati se po hiši, kjer bi se je lahko ustrašili posli ali drugi ljudje.

Strupene kače imajo svoj strup v neki vrečici v ustih. Imajo dva dolga, ostra lovilna zoba, ki počivata na nekaki zapornici; navadno ležita ploščato na dlesnu, ko pa postane kača jezna in hoče koga usmrtiti, se vzravnata. Kača šine z glavo naprej in požene zobe v sovražnika. Pri tem priteče strup iz vrečic za strup, kakor se imenujejo žleze, skozi odprtine v zobeh v rano. Ta strup dospe v žile ugrizenega in kri ga zanese po vsem telesu, izvzemši slučaj, da smo takoj ukrenili vse potrebno proti raznašanju strupa po telesu, da smo rano izsesali in žile trdno prevezali. Kačji strup, ki ga pogoltnemo, ne škoduje.

Žuželke.

Žuželke so zelo pripravne za zbiranje, opazovanje in fotografiranje.

Za skavta, ki študira ribe ali ptice in plazilce, je dobro, da ve kaj o žuželkah, ki so ob različnih letnih in dnevnih časih priljubljena hrana tistih živali.

O sledečih navadnih žuželkah bi moral skavt kaj vedeti:

molji,	komarji,	nekateri hrošči,
kobilice,	mravlje,	pajki,
kresnice,	metulji,	uši.
	čebele in ose,	

Samo o čebelah so napisane debele knjige; kajti imajo čudovit dar, da si grade satovje, da najdejo pravo pot 1 km daleč, da si znajo odkrivati prave cvetlice, ki jim dajejo sladki sok, iz katerega si delajo med, in da najdejo zopet pot, ki jih vodi nazaj v čebelnjak.

Čebele nudijo izborno sliko za skupno življenje, kajti spoštujejo svojo kraljico in ugonabljajo lenuhe.

Nekatere žuželke lahko služijo za hrano. Mravlje so nadomestilo za sol. Kobilice jedo v Indiji in v Južni Afriki. Bili smo zelo veseli, ko je šlo nekaj rojev preko Mafekinga in sedlo na tla; pobijali smo jih s praznimi vrečami, ko so se poskušale dvigniti. Sušili smo jih na solncu, jih zdrobili in pojedli.

Migljaji za vodje.

Vaje.

Naroči svojim skavtom, naj opazujejo in potem poročajo:

Na kmetih. Kako si koplje divji kunec svoje domovanje? Ako prestrašimo krdelo kuncev, ali zbeži potem posamezen kunec samo zato, ker vidi, da drugi beže, ali pa se tudi ozre, da bi spoznal nevarnost, preden bi pobegnil?

Ali odstrani detel skorjo, da bi dobil žuželke, ali jih pobere s kljunom iz lukenj, ali kako pride do njih?

Ali plava postrv, ki so jo splašili po bregu gredoči ljudje, po reki navzgor ali navzdol? Ali zapusti kraj za stalno, ali se vrne? Kako dolgo izostane?

V mestu. Razpošlji skavte in naj ti poročajo, da-li so videli šepavega konja ali takega, ki ga pritiska komat, ki ima ranjen gobec ali vajeti z nastavkom.

En vod naj si preskrbi panje, dene vanje kraljico in roj ter naj goji čebelarstvo kot vir dohodkov.

Levji lov.

Leva predstavlja skavt, ki je opremljen s sledovnim železom ter ima torbico, napolnjeno s papirnimi zrezki in šestimi žogami. Odide pol ure prej ko vod, ki gre po njegovih sledovih; vsak skavt je oborožen z žogo, s katero ustreli leva, ako ga dobi. Lev se lahko skrije, se plazi ali teka, kakor mu je prav; toda ako so tla trda, mora na vsakih dvoje, troje metrov vreči na tla nekaj papirnih zrezkov, da označi sled.

Ako se lovcem ne posreči, da ga dobe, tedaj je igra neodločena. Ako pridejo v bližino njegovega skrivališča, meče lev vanje žoge, in ako je kak lovec zadet, velja za mrtvega ter ne sme metati svoje žoge. Ako pa leva zadene lovčeva žoga, velja za ranjenega, ako je zadet trikrat, se smatra za mrtvega.

Žoga se sme vreči samo enkrat; med bojem se ne sme pobrati nobena žoga in ne sme se drugič vreči.

Vsak skavt mora pobrati po igri svoje žoge in jih oddati. Pozimi, ko leži sneg, se lahko vrši ta igra brez sledovnega železa, pri čemer snežne kepe nadomeščajo žoge.

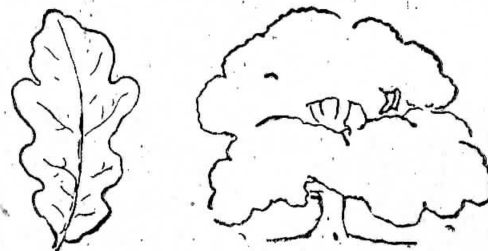
Šestnajsto kramljanje pri tabornem ognju.

Rastline.

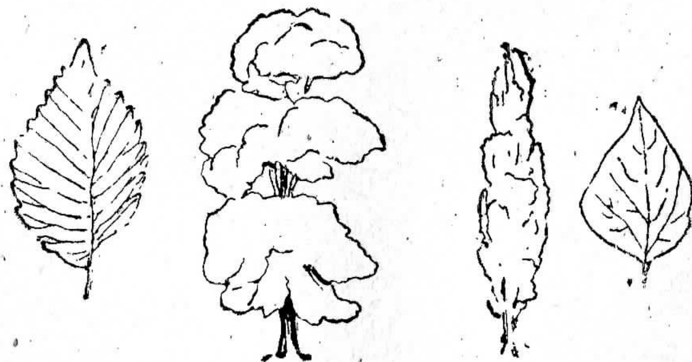
Drevesa in njih listi. — Užitne rastline. — Vaje in igre, ki se nanašajo na rastline.

Drevesa.

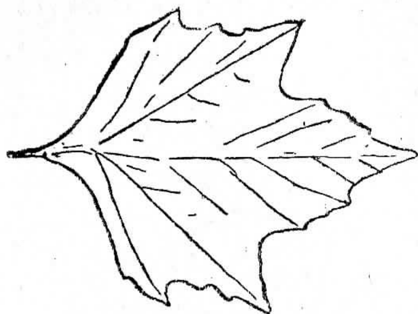
Čeprav drevesa niso živali, so vendar stvari, o katerih bi moral skavt kaj vedeti. Prav pogosto mu je treba opisati pokrajino, ki jo je videl, in če pravi, da ima mnogo dreves, je zanimivo vedeti, kaka drevesa so to.

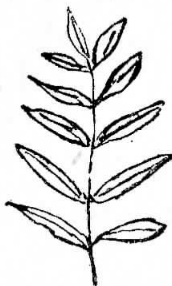
Hrast.

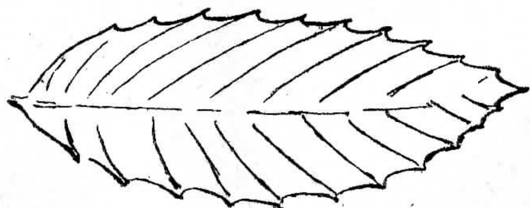

Brest. Topol.

Platana.

Murva.

Jesen.

Pravi kostanj.

Ako je n. pr. gozd borov ali macesnov, lahko sklepate, da je v njem drogov za gradnjo mostov; ako so v gozdu palme, veste, da lahko dobite tam kokosove orehe ali datlje in palmov sok za pitje. Vrbova drevesa kažejo na vodo.

Ali: jelkovi gozdovi, sladkorno grmičevje in gumijevci obljubljajo dobro kurivo. In skavt mora dobro poznati topol, da ne uporablja v taboru topolovega lesa, ako so prisotni stari skavti, kajti vdani so praznoverju, da prinaša topol nesrečo!!

Skavt mora torej smatrati za svojo dolžnost, da spozna zunanjost in imena dreves svoje pokrajine.

Preskrbi si naj list od vsake vrste, potem pa naj primerja liste s tistimi na drevesih, nadalje naj se seznani z obrisom vsakega drevesa, da ga že od daleč spozna, in sicer ne samo poleti, ampak tudi pozimi.

Divji (konjski) kostanj se ne imenuje tako zato, ker imajo konji kostanj radi, ampak zato, ker ima na skorji vejic majhne znake v obliki podkve z vsemi žeblji.

Sledeča drevesa Velike Britanije bi moral skavt spoznati na prvi pogled:

hrast,	smreka,	jesen,
brest,	javor,	lipa,
platana,	macesen,	bukev,
cedra,	vrba,	breza,
bor,	božje drevce,	plemeniti kostanj,
topol,	divji kostanj,	oreh.

Predvsem pa bi morali poznati rastline, ki vam lahko dajejo hrano. Recimo, da ste v džungli brez hrane, kar se često pripeti. Ako ne bi nič vedeli o rastlinah, bi najbrž umrli od gladu ali se zastrupili, ker ne bi vedeli, katere rastline ali korenine so koristne in katere škodljive.

Veliko število jagod, orehov, korenin, skorij in listov je užitnih.

Isto velja za različne vrste žita in semenja, za zelenjadne korenine in celo trave in ovijalke.

Morska trava se na Irskem in Škotskem često je. Tudi nekatere vrste mahu se uporabljajo za hrano.

Migljaji za vodje.

Vaje.

Idi s skavti v prirodo nabirat vzorce listov, sadov ali cvetov različnih dreves, grmov itd. ter pazi na obris in značilnosti dreves poleti in pozimi.

Nabiraj liste različnih dreves; skavtom naroči, naj rišejo njihove obrise in vpisujejo k njim imena.

Na kmetih naj skavti pregledujejo nasade v vseh stopnjah razvoja, tako da potem na prvi pogled lahko precej zanesljivo povedo, katere vrste setev klije.

Ako je mogoče, uredi vrt, bodisi za vod, bodisi za posameznega skavta. Sadi cvetlice in zelenjavo kot vir dohodkov za skavtsko blagajno.

Pokaži divje rastline, ki bi lahko služile za hrano.

Igre.

Rastlinska tekma.

Razpošlji skavte, da gredo v poljubni smeri peš ali na kolesu ter prineso vzorec kake določene rastline, n. pr. tisovo vejico, cerovo mladiko, podkovasti znak z vejice divjega kostanja, divjo rožo ali kaj podobnega, s čimer se preizkusi njihovo poznavanje rastlin in spominjanje na mesto, kjer zaželjena rastlina raste; pri tem se mladeniči tudi uče hitrega skakanja sem in tja.

Gledališka igra.

Tat diamanta.

(Najbolje predstavljati na prostem kot pantomimo.)

Oddelek kopačev v neki južnoafriški pušči je našel lep diamant. Z njim potujejo domov. Bolezen ugonobi vse konje, zato potujejo poslej peš in nosijo svoje odeje, živež in lonce za kuhanje.

Ko postane dnevna vročina prevelika, si postavijo tabor z namenom, da nadaljujejo pot ponoči. Postavijo šatore iz odej, zažgo ogenj in si kuhajo obed, tko slamnice, pojo domoljubne pesmi, igrajo karte itd.

Vzamejo diamant iz škatlice za sardine in ga podajajo naokrog, da bi ga vsi lahko občudovali. Potem ga zopet skrbno zavijejo. Škatlico postavijo na prosto mesto, tako da jo vsi lahko vidijo, in eden jo mora stražiti. Drugi jedo in ležejo polagoma spat. Ko postane v taboru mirno, postane straža radi stojenja trudna, sede in zaspi.

Medtem ko spi, se priplazi do tabora diamantni tat, počene in opazuje spečega. Kadar se straža za trenutek dvigne, leže tat po dolgem in širokem na tla.

Končno se straža nasloni in trdno zaspi. Centimeter za centimetrom se plazi tat bliže, dokler se mu ne posreči, neopazno izviti straži puško ali pištolo iz rok; potem hitro skoči k diamantni škatli, jo pograbi in se mirno splazi proč, ne da bi ga kdo odkril, nato hodi v križajoči se smeri sem in tja, se oddalji, obrnjen s hrbtom nazaj in zabriše svoje stopinje, da bi spravil zasledovalce v zmoto.

Vodja se zehaje zbudi, ozre se okrog in ker straže ne zapazi, se prestrašen zgrudi. Nato skoči, poleti k spečemu stražniku, ga potrese in vpraša, kje je diamant. Mož se zbegan in preplašen prebudi. Zbude se tudi drugi, jezno se zbirajo, groze stražniku in ga izprašujejo.

Potem eden izmed njih nenadoma zagleda tatove sledove; skokoma jim sledi nekaj korakov; drugi pridejo za njim in mu jih pomagajo razreševati; drug za drugim odkrivajo sled; končno stopijo vsi s pozornice. Vodja jim namerava slediti; potem pa stoji mirno in jim miga; obrne se zopet na stražo, ki stoji vsa zmešana. Nato izroči stražniku pištolo in mu namigne, da se lahko ustreli, ker je spravil radi svoje nezanesljivosti svoje prijatelje v bedo. Potem se vodja obrne, da bi hitel za njimi. Ko se še za njimi ozira, sliši od daleč klic baš v trenutku, ko si s krivdo obloženi stražnik nastavlja pištolo na glavo. Vodja sam ga zgrabi za roko in oba poslušata klic iz daljave.

Drugi možje se vrnejo in privedejo s seboj tatu z diamantom.

Potem posedejo v polkrogu, vodja med njimi na kup zemlje ali na zaboj; diamant se predloži. Tat, ki stoji tu zvezan, se obsodi na smrt. Oddalji se nekaj korakov, sede, s hrbtom obrnjenim proti drugim in razmišlja o svoji preteklosti.

Nato se zasliši stražnik in obsodi k temu, da tatu ustreli.

Vsi vstanejo. Začno kopati grob. Čim je gotov, mora tat vstati; zavežejo mu oči. Stražnik pograbi pištolo in ga ustreli. Drugi prineso nato odejo, polože nanjo mrliča in ga odneso v grob —, ki je na strani, odvrnjen od gledalcev, da vsi lahko vidijo, kako ga polagajo v grob. Potem se potegne platno ven, grob zasujejo in zemljo steptajo. Vsi stresejo stražniku roko v znak, da so mu oprostili.

Nato pa podero tabor in nadaljujejo z diamantom svojo pot.

Drug zaključek je ta, da obesijo tatu na drevo in ga puste viseti.

Na vznožju drevesa, ki naj služi za vislice, se mora poprej izkopati majhen grob in skrbno pokriti s travo ali čim sličnim. Vanj se položi figura, ki je tatu kolikor mogoče podobna. Ko peljejo ujetnika k izvršitvi obsodbe, naj leže čisto h grobu, da ga še trdneje zvežejo; ko mu skavti privezujejo vrv okrog vratu, delajo to v resnici na lutki, ki jo spravijo na njegovo mesto, dočim tat zdrči v grob, kjer ostane skrit.

Grob se napravi na sledeči način: vnaprej se mora izkopati jama blizu konca odra. Potem se mora zgraditi predor, da se lahko »mrlič« splazi iz groba in ubeži podzemeljskim potem. Treba je samo izkopati podolžni jarek in ga pokriti z deskami ali suhljadjo, da ga gledalci ne vidijo. Grob se zgradi ravno tako, samo manj globok je in deloma izpolnjen z ruševinsko opeko; grobarji zmečejo zemljo s površine; potem dvignejo, zakriti od tistih, ki

stoje okoli, desko in polože ruševinsko opeko na grobni rob. Čim leži mrlič v grobu, se splazi skozi tunel. Grobarji nametejo zemljo v grob, skočijo noter in jo stlačijo; potem polože nanj ruševinsko opeko, tako da dobi grob prijazno zunanjost.

Vsa predstava se mora vnaprej skrbno vaditi, je pa pri dobri izvedbi zelo učinkovita, zlasti, ako jo spremlja primerna glasba.

Stvar je zelo pripravna za predstavo na prostem, ako hočemo privabiti mnogo občinstva in dobiti dohodke za oddelkovo blagajno.

VI. poglavje.

Vztrajnost skavtov

ali kako postanemo močni.

Migljaji za vodje.

Kako lahko pomagamo pri velikem narodnem delu.

Od treh milijonov ljudi, ki so prišli med svetovno vojno na nabor, jih je bilo okrog 1 milijon zavrnjenih radi telesne nesposobnosti.

Neko angleško šolsko poročilo pravi, da je od 700 preiskanih šolskih otrok imelo popolnoma zdrave zobe samo 20 otrok in 323 otrok je imelo več ko po pet pokvarjenih zob.

Neko poročilo vzgojnega urada kaže, da ima v starosti 7 let samo 4% otrok močno načete zobe, v starosti 13 do 14 let pa jih je 75%.

Od 1521 preiskanih otrok jih je imelo 29% prevelike mandlje v grlu in pri 10% je bila potrebna operacija. Od 1000 trinajstletnih dečkov, samih sinov bogatih ali premožnih ljudi, jih je imelo po preiskavi dr. Klementa Dukesa 526 na vznotraj upognjena kolena; 445 jih je imelo zakrivljeno hrbtenico, 329 ploščate noge, 126 kurja prsa, torej same telesne napake, ki jih lahko zabranimo. Pri teh dečkih pa je bilo zobovje skrbno negovano.

Tudi gluhost, izvirajoča od nabreklosti mandljev, in kratkovidnost sta prav tako močno razširjeni.

V »Britskem zdravniškem listu« od 14. septembra 1917. poroča dr. Wright Thomson, da so mestni otroci zelo podvrženi kratkovidnosti, ki bi se dala v znatni meri preprečiti s primernimi vajami in dobro hrano.

Vzgojno poročilo od 1900 kaže, da trpi okrog 10% šolskih otrok na kratkovidnosti in 5% na slabem sluhu.

Poročilo iz 1917 o šolskih otrocih v Glasgowu kaže, da je bila njihova povprečna teža mnogo pod pričakovano težo, in sicer se je izsledek ravnal točno po številu sob, ki jih je imela vsaka družina, t. j. po uporabljenem zračnem prostoru.

Ta in še mnoga druga poročila kažejo, da dobiva doraščajoči rod raznovrstne kvarnosti, ki bi se lahko preprečile in ki jim je večinoma vzrok nevednost staršev in otrok samih.

Vzgoja skavtov bi bila torej nepopolna, ako ne bi težila za tem, da se te zle napake popravijo. Dečki morajo imeti nekaj pojma o skrbi za zdravje. S pristojnega mesta je prišla izjava, da bi bile v burski vojni naše radi bolezni povzročene izgube za polovico manjše, ako bi bili častniki in vojaki znali nekoliko skrbeti za svoje zdravje.

Brez dvoma velja isto tudi za mirne čase, ko mnogi ljudje radi bolezni ne morejo delati, kar bi se dalo preprečiti, ako bi znali vsaj nekoliko skrbeti sami zase in uporabljati pametne previdnostne ukrepe. Sir Victor Horsley je izračunal, da izgubi narod vsako leto 20 milijonov delovnih tednov radi bolezni in 60.000 delavcev radi prezgodnje smrti.

Na abstinenta odpade približno 6·4 tedna bolezni, na neabstinenta pa 10·9 tedna.

Ker se da večina slučajev telesnega nazadovanja preprečiti, zato imajo tu četovodje priliko za dragoceno delo za narod. Drznem si upati, da bodo v sledečih treh kramljanjih podane pobude postale važen del njihovega delovnega programa.

Iz tega vzroka izhaja sledeče poglavje iz predpostavke, da so dečki za telesno jakost, zdravje in zdravstveno stanje svoje okolice osebno odgovorni.

Sedemnajsto kramljanje pri tabornem ognju.

Kako postanemo močni.

Skavt naj bo močan. — Telovadba. — Kako je treba skrbeti za telo. — Nos. — Ušesa. — Oči. — Zobje. — Nohti. — Vaje.

Skavtova vztrajnost.

V neki bolnici v Indiji je ležal skavt, ki je zbolel na koleri. Zdravnik je rekel domorodnemu strežniku, da je mogoče rešiti dečka samo, ako se mu noge često ogrevajo in stalno drgnejo, da bo mogla kri hitro krožiti. V trenutku, ko je zdravnik odšel, je domorodec prestal z drgnjenjem ter je udobno sedel, da bi kadil svojo pipico. Ubogi deček ni mogel govoriti; ali razumel je, kaj se godi; tako je bil jezen na postopanje domorodnega strežnika, da je hotel na vsak način ozdraveti; potlej bi pa naučil strežnika, kaj se pravi, biti tako malomaren. Ker se je dečko odločil, da ozdravi, je tudi ozdravel.

Neko skavtsko geslo se glasi: »Ne obupuj nad svojo rešitvijo, dokler nisi mrtev!« Ako se ravnaš po njem, se boš rešil iz marsikatere težave, čeprav bi vse hotelo iti narobe. To zahteva neko mešanico hrabrosti, potrpežljivosti in moči, ki jo imenujemo »vztrajnost«.

Veliki južnoafrikanski lovec in skavt F. C. Selons je podal na neki lovski ekspediciji v deželi Barotse severno od reke Zambesi primer velike skavtske vztrajnosti. O polnoči je njegov tabor nenadoma napadlo sovražno pleme; sovražnik je streljal iz majhne daljave in vpadel.

Napadeni so se takoj razpršili in se poskrili v visoki travi. Selons sam je pograbil svojo puško in nekaj patron in srečno zbežal v travo. Ni pa mogel najti nobenega svojih domorodcev in ko je videl, da je sovražnik zavzel njegov tabor in da je za pobeg na razpolago samo še

nekaj nočnih ur, jo je udaril proti jugu, uporabljajoč za kažipot zvezde Južnega križa.

Plazil se je mimo sovražne predstraže, ki jo je slišal govoriti, potem je preplaval reko in odnesel precej zdravo kožo, oblečen samo v srajco, skavtske hlače in čevlje. Sledeče dni in noči je potoval stalno proti jugu; često se je moral skrivati pred sovražnimi divjaki. Streljal je antilope, da je prišel do hrane.

Toda nekega večera, ko je šel v neko vas, katere prebivalce je smatral za prijatelje, mu je bila ukradena puška. Zopet je bežal brez sredstev za obrambo in za pridobitev hrane. Ni pa spadal k tistim, ki se nehajo boriti, dokler je še dana možnost, da si ohranijo življenje; zato je šel dalje in dalje, dokler ni končno prispel do nekega kraja, kjer je našel nekaj svojih ljudi, ki so bili tudi utekli; ko so potovali še nekaj časa peš, so prišli v varno deželo.

Toda kako strašne čase so imeli za seboj.

Trije tedni so bili pretekli izza napada in Selons je bil večinoma sam, preganjan ko divja zver, stradajoč, ponoči trpeč radi ostrega mraza, podnevi pa radi žgoče vročine.

Samo skavt izredne vztrajnosti je mogel to prenesti; Selons je bil mož, ki se je že v mladosti krepil s skrbnostjo in vajo; bil je abstinent in nekadilec. Nikdar mu ni upadel pogum.

Ta primer vam kaže, da se morate vzgajati v mladosti, da postanete močni, zdravi in delavni, ako hočete kot možje zanesljivo prestati take nevarnosti in ne marate biti šleve.

Selons je nadalje dokazal svojo vztrajnost s tem, da se je, čeprav je bil star že šestdeset let, podal na fronto, da se bori v Vzhodni Afriki.

Zadnjič mi je neki gospod ponosno pripovedoval, da vzgaja svojega sina k vztrajnosti s tem, da mu daje delati dolge pohode in vožnje s kolesom. Rekel sem možu, da bo dosegel najbrž nasprotno — da deček ne postane vztrajen s tem, da izvršuje blesteče čine, ki najbrž škodijo njegovemu srcu in podkopavajo njegovo zdravje, ampak s tem, da krepi svojo moč in svoje zdravje, in sicer z zadostno hrano in primernimi telesnimi vajami; ko

odraste, bo imel na ta način utrjene mišice in prenašal bo napore in težave, ki jih kak slabejši mož ne bi zmogel.

Vaje in njih namen.

S telesnimi vajami počenjajo mnogo neumnosti. Premnogi ljudje mislijo, da je glavna stvar v tem, da dobe silne mišice. Toda, ako hočete biti močni in zdravi, morate začeti s svojo notranjostjo in skrbeti za to, da pride kri v red in da srce pravilno deluje; to je vsa skrivnost in telesne vaje jo rode na sledeči način:

a) napravljaj srce krepko, da lahko pošilja kri po vseh telesnih delih in gradi tako meso, mišice in kosti.

Vaja: Borba in zapestno suvanje (glej str. 213).

b) napravljaj krepka pljuča, da lahko preskrbujejo kri s svežim zrakom.

Vaja: Globoko dihanje (glej str. 227).

c) pospešuj kožno dihanje, da se znebi kri svoje umazanine.

Vaja: Kopanje ali trenje z mokro brisačo, in sicer dnevno.

č) pospešuj delovanje želodca, da dobiva kri hrane.

Vaja: Sukanje in upogibanje telesa (str. 216—218).

d) pospešuj delovanje droba, da zapuste telo ostanki hrane in nesnaga.

Vaja: Upogibanje trupa in masiranje doljnjega telesa. Pij mnogo dobre vode! Opravljaj redno vsak dan svojo telesno potrebo.

c) zaposluj vse mišice, da lahko kri vsepovsod priteče in množi tvojo moč.

Vaja: tek in hoja in posebne vaje za posamezne mišice, kot členkovno suvanje itd. (stran 213).

Skrivnost, ostati zdrav, obstoja v tem, da ohranimo kri čisto in v obtoku. Omenjene vaje bodo to povzročile, ako se dnevno izvajajo. Nekdo je rekel: »Ako vsako jutro delamo telesne vaje, ne bomo bolni; dokler bomo vsak večer popili čašo tople vode, ne bomo umrli.«

Kri je zdrava, ako uživamo preprosto, dobro hrano, ako se mnogo gibljemo na svežem zraku, ako skrbimo za notranjo in zunanjo čistost telesa, ako pazimo na to, da telo in duh pravilno in ob svojem času počivata.

Japonci so zelo močni in zdravi, kar so pokazali v svoji vojni z Rusijo. Le malo so trpeli radi bolezni in ranjenci so si razmeroma hitro opomogli, ker je bila njihova koža čista in se je kri nahajala v zdravem stanju. Oni nam nudijo posnemanja vreden primer. Vzdržujejo se čiste, ker se vsak dan dvakrat ali trikrat kopajo.

Jedo preprosto hrano, zlasti riž in sadje, in še te malo. Pijejo mnogo vode, ali nikakih opojnih pijač. Delajo mnogo telesnih vaj. Skrbe za to, da so v dobrem razpoloženju in da možganov ne preobtežujejo. Kolikor je le mogoče, so dan in noč na svežem zraku. Njihova posebna telesna vaja je »jiu-jitsu«, ki je bolj igra kot vežbanje, in jo navadno igrata po dva. Gojenci imajo igro kmalu tako radi, da jo večinoma igrajo, ko je učenje pri kraju.

Z igro jiu-jitsu se pregibljejo mišice in vse telo na priroden način, in sicer praviloma na svežem zraku. Zanjo niso potrebne nikake priprave in ako se kdaj mišice z njo razvijejo, tedaj ne izginejo, ako prestanemo z vajami, kakor se zgodi pri navadni telovadbi.

Admiral Kamimura, veliki admiral naših japonskih prijateljev, priporoča vsem mladeničem in mladim možem, da goje jiu-jitsu, ker ne krepi samo njihove moči, ampak razvija tudi prisotnost njihovega duha.

Nos.

Skavt mora znati dobro vohati, da lahko najde sovražnika ponoči. Ako vedno diha skozi nos namesto skozi usta, tedaj mu to k temu v znatni meri pomaga. Je pa še več važnejših vzrokov za dihanje skozi nos.

Pred petdesetimi leti je napisal Catlin, Amerikanec, knjigo, imenovano »Zapri usta in reši si življenje!« V njej pripoveduje, kako Indijanci svoje otroke k temu navajajo; ponoči jim zavezujejo čeljusti in jih silijo, da dihajo skozi nos.

Dihanje skozi nos preprečuje, da bi prihajale bolezenske klice iz zraka v grlo in želodec; ovira tudi naraščanje mandljevih žlez, ki ovirajo sposobnost dihanja skozi nosnice in povzročajo naglušnost.

Za skavta je dihanje skozi nos prav posebno koristno. Ako držite usta zaprta, pri težkem delu niste žejni. In ponoči lahko s tem preprečite smrčanje. Smrčanje pa je nevarna stvar, ako se nahajamo kje v sovražni deželi. Zato se vedno vadite, da dihate pri zaprtih ustih skozi nos.

Ušesa.

Skavt mora dobro slišati. Ušesa so navadno zelo občutljiva. Ako so kdaj poškodovana, lahko nastopi neozdravljiva gluhost. Ljudje se le preradi igrajo okrog ušes s tem, da kopljejo po njih s konci žepnega robca, z iglo lasnico itd., ali da jih zatikajo s trdim bombažem; vse to je za tako nežen organ, kakor je uho, zelo nevarno; kajti bobnič je zelo občutljiva, močno napeta koža, ki se lahko poškoduje. Mnogim otrokom je zaušnica stalno poškodovala uho.

Oči.

Razume se samo po sebi, da mora znati skavt posebno dobro gledati; on mora vse hitro videti tudi v daljavo. Oko se krepi s tem, da ga vadimo v opazovanju oddaljenih predmetov. V mladosti morate oči kolikor mogoče čuvati, sicer ne bodo močne, ko postanete veliki. Zato se, kolikor je mogoče, ogibljite čitanja pri svitu svetilke; prav tako obrnite podnevi hrbet, toda stran od luči, ako opravljate kako delo. Ako smo obrnjeni proti luči, se nam blešči in oči se utrudijo.

Utrujenje oči je pri doraščajočih dečkih pogosto, čeprav se tega ne zavedajo, in posledica tega je glavobol. Mršenje obrvi izvira pogosto od tega.

Skavtu ni treba samo ostro gledati; spoznavati mora tudi barvo predmetov. Slepota za barve, na kateri trpijo nekateri dečki, je veliko zlo. Oropa jih velikih užitkov in

onemogoča jih za nekatere poklice. Železniški signalist, strojevodja ali mornar bi bil nesposoben za svojo službo, ako ne bi znal razločevati med rdečo in zeleno barvo.

Slepota za barve se lahko često ozdravi, in sicer na sledeči način: ako kdo ugotovi, da bi utegnil biti slep za barve, si napravi zbirko raznobarvnih majhnih kosov volne ali papirja in vzame iz nje tiste kose, ki jih smatra za rdeče, modre, rumene, zelene itd., pa vpraša koga, ali je pravilno izbral. To vajo naj tolikokrat ponovi, da mu ne dela razlikovanje barv nikake težkoče več; še bolje je, opazovati ponoči barvaste luči v izložbenih oknih lekarn, železniške signale itd.

Zobje.

Mlad mož je prišel v burski vojni k nabornemu častniku, da ga vpiše. Ugotovili so, da je dovolj močan in dobre postave; ko so mu pa pregledali zobe, so videli, da so v slabem stanju, in so mu zato izjavili, da ne more biti sprejet med vojake. Nato je odgovoril: »Ali, moj gospod, to je v resnici zelo čudno. Saj nam ne bo treba sovražnikov jesti, če jih bomo ubili?«

Skavt, ki ima slabe zobe, ni nič vreden za skavtsko delo, ker mora živeti od trdega prepečenca in trdega mesa. Te hrane nikakor ne more jesti, kdor ima slabe zobe; da-li pa imate dobre zobe, je odvisno od brige, ki jim jo v mladosti posvečate. Predvsem jih morate ohranjati čiste. Treba jih je vsak dan vsaj dvakrat očistiti s ščetko in zobnim praškom ko vstanemo in ko gremo spat, in sicer znotraj in zunaj. Po vsaki jedi, posebno po zavživanju sadja ali kisle hrane, je treba usta oplakniti z vodo.

Skavti v džungli nimajo vedno zobnih krtač pri sebi, ali napravljajo si nadomestilo iz suhih palic, ki jih na koncu razcepijo v vlakna. Tako nastane nekaka zobna krtača.

Tri tisoč mož je moralo biti v južnoafrikanski vojni odposlanih, ker so imeli slabe zobe, da niso mogli gristi trde hrane, od katere bi bilo tam treba živeti.

Mladi kravji pastirji v daljnji zapadni Ameriki se smatrajo za precej sirove dečke; ali v resnici so na visoki stopnji.

Taborna zobna krtača.

Njihovo življenje je težko; kajti daleč od mest in civilizacije morajo opravljati težko in nevarno delo. Ali nekaj civilizatoričnega delajo: zjutraj in zvečer si vsak dan očistijo zobe.

Pred leti sem potoval na konju po Natalu. Ko sem iskal prenočišča, sem prišel do neke koče, v kateri je očividno prebival bel mož; ali nikogar ni bilo v okolici. Ko sem pogledal v kočo, sem opazil, da je bila preprosto opremljena, ali na stojalu, ki je služila za umivalnik, sem opazil več zobnih krtačic; iz tega sem sklepal, da mora biti lastnik čeden dečko. Napravil sem se udobnega in ko se je vrnil, sem videl, da se nisem varal.

Nohti.

Vojaki in drugi ljudje trpe često velike bolečine in šepajo, ker jim raste nohet velikega prsta od strani v soseda. To prihaja odtod, ker si puste, da jim zraste predolg noht in ga začne čevelj tiščati v sosedni prst. Zato vsak skavt obrezuje prste na nogah vsak teden ali vsakih deset dni enkrat, in sicer ravno, ne okroglo, ter s ostrimi škarjami.

Tudi prste na rokah je treba obrezovati z ostrimi škarjami nekako vsak teden, da ostanejo v dobrem stanju. Za nohte ni dobro, ako jih grizemo.

Migljaji za vodje.

Vaja za razvitek telesne moči.

Telesna merjenja.

Izredno važno je, da privzgojimo mladim državljanom čut odgovornosti za njihov telesni razvoj in za njihovo zdravje.

Vežbanje telesa je docela dobro za pospeševanje discipline; ali mladini ne privzgaja čuta odgovornosti.

Zato je bolj priporočljivo, da učimo vsakega mladeniča, katera velikost, teža in različne telesne mere (prsi, kolk, roke, noge itd.) odgovarjajo njegovi starosti. Potem ga merimo in zvemo, v kateri točki zaostaja za povprečnostjo. Nato mu lahko pokažemo, katere vaje naj dela, da se razvije v tem pogledu. Vrhu tega ga je treba hrabriti z rednimi merjenji, n. pr. vsake tri mesece. Vsak dečko naj shranjuje karto za zapisovanje vsakokratnih telesnih mer.

Pokaži, kako se izdelujejo taborne zobne ščetke iz palic.

Igre za razvoj moči.

Rokoborba, borba, skakanje, petelinji boj — vse te vaje pospešujejo razvoj moči.

P r s n o s u v a n j e. Dva igrajoča se postavita v oddaljenosti okrog 1 m lice v lice, stegneta roke v stran, skleneta prste obeh rok in se nagneta nato naprej, da se dotikata s prsi, nato se suvata s prsi v prsa in oba poskušata spraviti drug drugega do stene ali do neke določene črte. Izprva zadostuje kratka borba, da začne srce močno biti; ali ako se ponovi vaja nekaj dni zaporedoma, se opazi, da postane srce močnejše in borba se lahko raztegne.

Z a p e s t n o s u v a n j e. Vaja za posameznika. Postavi se, stegni obe roki naprej, nekako do višine kolka, prekrižaj zapestje, tako da je obrnjena ena dlan navzgor, druga navzdol. Napravi pest!

Potem potisni spodnjo roko navzgor in gornjo navzdol. Pritiskaj polagoma z obema zapestjima, kolikor ti je mogoče, in po velikem odporu naj spodnja roka potisne gornjo točno do višine čela; potem naj gornja roka potisne spodnjo, pri čemer se spodnja neprestano upira.

Čeprav se zde te vaje tako neznatne in preproste, razvijajo vendar, ako se izvajajo z vsem naporom, večino telesnih mišic, posebno pa tiste v okolici srca.

Ne kaže, da bi delali te vaje predolgo naenkrat, delajmo jih večkrat na dan po eno minuto.

Zapestno suvanje lahko igrata tudi dva dečka, ki se z obrazom napol obrneta drug proti drugemu. Drug drugega tiščita z zapestjem in drug drugega skušata obrniti nazaj.

Vaje s palico, če le mogoče, s spremljanjem godbe.

Metanje palice. Z desno roko se prime palica blizu konca; drži se pokoncu; potem se vrže naravnost v zrak, izprva le malo, in prime z levo roko, ako pade dol. Nato se vrže z levo in prime z desno roko itd., dokler giba z lahkoto ne napraviš stokrat, ne da bi pustil palico pasti.

Sledi vodji. Z velikim številom dečkov se lahko na ta način brez posebnega zapravljanja časa priredi zelo učinkovita predstava. Igra se lahko izvrši: v lahnem diru in s priložnostnim »kolena kvišku!« in spremljanjem glasbe. Lahko se priredi tudi ponoči, pri čemer ima vsak deček lampijon na palici. Navadno se napravi napaka, da se igra preveč raztegne, radi česar se utrudijo tako gledalci kakor igralci.

Kako postanemo na lahek način močni.

Vsakemu dečku, tudi majhnemu in slabotnemu, je dana možnost, da postane močen in zdrav mož, ako se potrudi, da izvrši vsak dan nekaj telesnih vaj. Te mu vzamejo samo okrog 10 minut časa in ne zahtevajo nikakega orodja, kot n. pr. kijev ali bradlje.

Treba bi jih bilo delati vsako jutro takoj, ko vstanemo, in zvečer, preden gremo spat. Najbolje je, da jih delamo goli na prostem ali pri odprtem oknu. Vrednost

vaje se navadno poveča, ako mislite pri vsakem gibu na njegov namen in ako posebno pazite na to, da vdihavate zrak skozi nos in izdihavate skozi usta, ker dihanje skozi nos preprečuje, da bi prišle v vas razne strupene klice, ki vedno plavajo v zraku, zlasti v sobah, kamor ne pride nikak sveži zrak; take sobe so zelo nezdrave. Zelo mnogi ljudje, ki izgledajo bledo in se ne počutijo dobro, se morajo zahvaliti za svoje stanje bivanju v sobah, katerih okna se redko odpro in katerih zrak je poln nezdravih plinov in nevarnih klic. Odprite vsak dan okna, zlasti zgoraj, da sobo prezračite.

Tu podajamo nekatere dobre vaje:

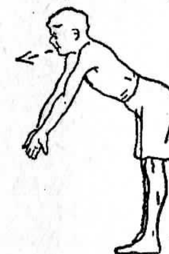
1. za glavo in vrat;
2. za prsi;
3. za želodec;
4. za trup;
5. za spodnje telo, hrbet in noge;
6. za noge, stopala in prste.

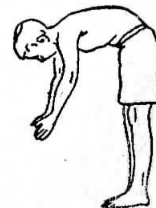
Ako delate te vaje bosi, si krepite s tem prste in stopala.

1. Glava. Drgni glavo, obraz in tilnik večkrat trdno z dlanjo obeh rok. Stiskaj mišice na tilniku in grlu z obema palcema: Japonci si na ta način tako okrepe tilnik, da se prav nič ne boje, da bi jih kdo prijel za grlo, to slabotno in mehko mesto.

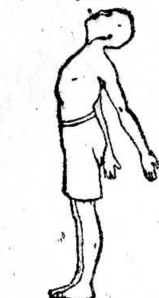
Krtači lase, čisti zobe, izplakuj usta in nos, pij čašo mrzle vode in delaj nato sledeče vaje. (Vaje pa se izvršujejo tako počasi kakor mogoče.)

2. Prsi. Iz ravne stoje v predklon, roke iztegnjene, gornje površine drugo ob drugi do pred kolena. Izdihavanje. Ena Vzdigni roke polagoma preko glave in nagni se kolikor mogoče nazaj, hkrati vdihni, t. j. vpijaj božji zrak v pljuča in kri. Spuščaj roke

Pravilno.

Napačno.

polagoma vstran, medtem ko rahlo izgovarjaš besedo »Hvala« (veljajočo Bogu).

Hvala.

Končno zopet predklon, popolno izdihavanje in izgovarjanje števila.

Ponovi dvanajstkrat.

Misli pri tem, da je namen vaje razvitek ramen, prsi, srca in dihalnih organov.

3. Želodec. Pokončna stoja, iztegni roke in prste naprej, nato polagoma zavihti kolke proti desni, ne da bi premaknil noge, in iztegni desno roko kolikor mogoče nazaj, pri čemer ostanejo roke v višini ramen. Potem zavihti po odmoru polagoma kolikor mogoče na levo. Dvanajstkrat.

Namen te vaje je, spraviti v gibanje in pospeševati v delu notranje organe, kot jetra in drob, nadalje krepiti zunanje mišice okrog reber in želodca.

Med temi vajami se mora dihanje skrbno regulirati. Vdihavaj skozi nos (ne skozi usta), ko vihtiš zadaj na desno; izdihavaj skozi usta, ko se obračaš nazaj na levo in štej števila gibanj — ali, kar je še bolje, govori nekako jutranjo molitev: Blagoslovi Janeza, blagoslovi očeta, in tako po vrsti za vsakega člana rodbine ali za prijatelje.

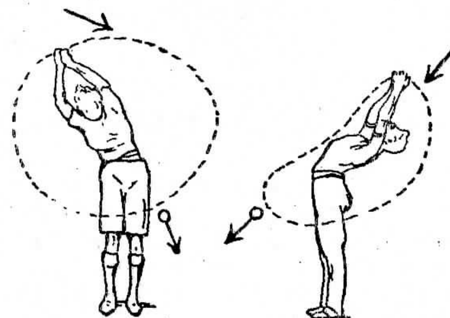

Obračanje telesa.

Ako si to napravil šestkrat proti desni, tedaj menjaj zvezo dihanja z obratom: Vdihavaj, ko vihtiš nazaj na levo in izdihavaj, ko se obračaš nazaj na desno.

4. Trup in hrbet: »Stožčeva vaja«. Stoja v pozoru; drži obe roki kolikor mogoče visoko nad glavo, sklopi roke, nagni se nazaj; potem vihti roke zelo počasi v obliki

stožca tako, da popišeš z njimi nad telesom in okrog njega velik krog, medtem ko se vrti telo v kolku in se sklanja proti eni strani, nato naprej, nato proti drugi strani, nato nazaj. S tem se krepe mišice ob kolku in želodcu. Vaja naj se ponovi šestkrat v vsako smer. Z očmi opazuj vse, kar se med gibanjem vrši za teboj.

Pomni: Puščica ⟶ pomenja vdihavanje skozi nos, ⟶o pomenja izdihavanje skozi usta.

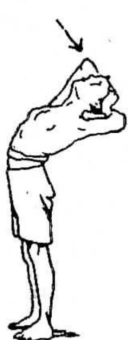

»Stožčeva vaja«.

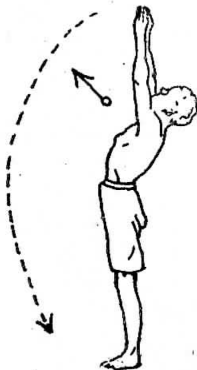
Med izvajanjem pripisuj igri sledeči pomen: sklepanje rok pomenja, da si s svojimi prijatelji, to se pravi z drugimi skavti, zvezan v vseh smereh, v katerih se vihtiš, na desno, na levo, naprej in nazaj; v vsaki smeri si zvezan s prijatelji. Ljubezen in prijateljstvo sta božji dar, in ako dvigneš pogled proti nebu, pij zrak in dobro mišljenje, ki ga potem izdihavaš proti vsem prijateljem okrog sebe.

5. Za spodnje telo: Kakor vse vaje je tudi ta vaja hkrati dihalna vaja, ki razvija srce in pljuča in napravlja kri močno in zdravo. Enostavno vstaneš in sežeš tako visoko in tako nazaj, kolikor moreš, potem se skloneš naprej in nazaj, da se dotikajo prsti na rokah prstov na nogah, ne da bi upognil kolena.

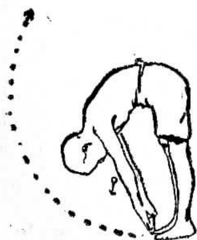
Lahna razkreča. Položi obe roki na glavo in poglej proti nebu, medtem ko se kolikor mogoče nagneš nazaj, kakor kaže slika 1.

Ako združiš vaje z molitvijo, kakor je zgoraj omenjeno, tedaj lahko govoriš Bogu, medtem ko gledaš navzgor: »Tvoj sem od temena do pete.« Hkrati piješ božji zrak (skozi nos, ne skozi usta).

Slika 1.

Slika 2.

Potem stegni obe roki kolikor mogoče visoko (slika 2). Govori dihaje število gibov in pripogibaj se naprej in nazaj, s trdimi koleni, da se prsti na rokah dotikajo prstov na nogah. (Slika 3.)

Slika 3.

Med pripogibanjem steguj kolke k sebi.

Medtem ko držiš roke in kolena še vedno trda, dvigni telo polagoma zopet nazaj v pravo lego in ponovi vajo dvanajstkrat.

Za mnoge je zelo težko, dotakniti se prstov na nogah; sprva doseže jo samo golenice; po nekaterih dneh se jim pa posreči, da pridejo do prstov. Jaz sam se dotikam prstov na nogah s koščicami na rokah, kar je precej teže ko dotikanje s konci prstov in s čimer se zadnje kite na nogah prav pošteno nategnejo. Poskusite kdaj!

N o g e i n s t o p a l a: Bosi v pozoru. Za izhodno točko položi prste na obe rameni. Potem iztegni obe roki vstran. Vihti obe roki nazaj in navzdol; potem ju dvigni naprej, da se snideta pred tvojim obrazom. Potem se vzpni na prste, kolena obrnjena navzven, napravi počasi velik počep, s petami vedno dvignjenimi. Nato se počasi dvigni in se povrni v prvotni položaj. Dvanajstkrat!

Kolki morajo biti potegnjeni navznoter.

Zrak naj se vdihava skozi nos, ko se telo dviga, izdihava naj se skozi usta, ko se telo med štetjem spušča. Ves čas mora biti telesna teža na prstih, in kolena morajo biti obrnjena navzven, da se ravnotežje laže obdrži. Med izvajanjem vaje misli na to, da je njen namen v tem, da se krepe stegna, kite prstov, trebušne mišice in da učinkujejo tem bolje, čim večkrat na dan se vrše.

S to vajo lahko zvežeš predstavo, da se moraš zbrati in prisiliti, da delaš dobro, pa naj stojiš ali sediš, naj delaš ali počivaš.

Te vaje ne služijo samo za kratek čas, ampak za to, da napravljajo človeka resnično velikega in močnega.

Evgen Sandow, veliki atlet, se je lotil posla, da je rekrute teritorialnega oddelka, ki niso imeli zahtevane višine, navajal k temu, da so z vajami v malo tednih zrastli za 2—3 cm in da so pridobili na obsegu 10—12 cm.

Sandow sam je bil kot deček slaboten in majhen za svojo starost; ali z njegove slike veste, kake mišice in kite ima in kako zdrav je. Tako daleč je prišel s pravo vajo in vsak deček lahko napravi isto, ako hoče.

Osemnajsto kramljanje pri tabornem ognju.

Navade, ki dajejo zdravje.

Skrbi za svojo čistost. — Ne kadi. — Ne pij. — Ostani čist. Vstajaj zgodaj. — Smej se in bodi debel!

Kako lahko ostanemo zdravi.

Vsi veliki skavti-raziskovalci so imeli na raziskovalnih potovanjih in na lovskih ekspedicijah uspeh, ker so bili sami svoji zdravniki. Kajti bolezni, nezgode in rane se v takih razmerah vedno dogajajo; ali v džunglah ni ne zdravnikov ne lekarnarjev. Zato ne bi mogel tam izhajati skavt, ki ničesar ne razume o zdravilstvu; bolje stori, ako ostane doma.

Zato se vadi v tem, kako ostaneš zdrav; potem lahko drugim pokažeš, kako se to napravi.

Na ta način se lahko izvrši marsikatera usluga.

David Livingstone, veliki misijonar in mirovni skavt, se je priljubil domorodcem s svojo spretnostjo kot zdravnik.

Razen tega si prihranite stroške za zdravila, ako skrbite za samega sebe.

Skrbite za svojo snago.

V južnoafrikanski vojni smo izgubili ogromno število ljudi radi bolezni in ran. Japonci so jih v svoji vojni zgubili le malo radi bolezni in le majhen odstotek ranjencev. Odkod ta razlika? Učinkovali so različni vzroki: Naši ljudje niso pazili tako kakor Japonci, kako vodo pijejo; in jedli so več mesa ko oni; nesnažni so bili sami in nesnažno obleko so nosili; kajti bilo je često težko, dobiti vodo. Japonci pa so bili zelo čisti, ker so se vsak dan kopali.

Ako se vrežemo v umazano roko, se rana navadno ognoji in postane velika; ako je pa roka čista in sveža, se ne more zgoditi nikaka nadaljnja nesreča; rana se takoj zaceli. Enako je z ranami v vojni; postale so zelo nevarne pri ljudeh, ki niso bili čisto umiti.

Čistoča kože pospešuje čistočo krvi. Japonci pravijo, da izgubi telesna vaja polovico vrednosti, ako ji takoj ne sledi kopel.

Morda vam ne bo vedno mogoče, da bi se kopali vsak dan; ali z mokro ali tudi s suho brisačo se vedno lahko obrišete, in tega ne bi smeli noben dan pozabiti, ako hočete ostati zdravi in čili.

Skrbeti morate tudi za čisto obleko, tako spodnjo kakor zunanjo. Iztepite jo vsak dan s palico, preden jo oblečete!

In ako hočete ostati zdravi in čili, morate ohraniti v svoji notranjosti kri čisto in zdravo. To vam je mogoče, ako vdihavate velike množine čistega in svežega zraka, ako globoko dihate in ako odstranjate iz črevesnega kanala vsako nesnago s tem, da redno opravljate telesno potrebo, kar noben dan ne bi smelo izostati. Ako se kak dan pojavi v tem oziru težkoča, pijte mnogo dobre vode, zlasti tik pred zajutrkom in za njim, in vadite se v sukanju; potem bo zopet vse v pravem tiru.

Ne začenjaj zjutraj nikdar z delom, preden nisi zavžil nekaj hrane, če ne drugega, vsaj skodelico tople vode.

Ni potrebno, zavživati vseh tistih lekarniških stvari, požirati kroglic in lekov, ki se tako vabljivo ponujajo; često škodujejo.

Nikdar se ne kopaj v globoki vodi; s tem se lahko povzroča krč, ki te ohromi in utopi.

Kajenje.

Skavt ne kadi. Vsak mladenič zna kaditi; to ni nikaka umetnost; ali skavt tega ne dela, ker ni bedak. Ve, da dečko, ki kadi, s precejšnjo gotovostjo slabi srce; srce je pa najvažnejši organ. Pošilja kri vsepovsod, da se tvorijo meso, kosti in mišice. Ako srce ne opravlja svojega dela, telo sploh ne more rasti in ostati zdravo. Vsak skavt ve, da kajenje slabi njegov vid, prav tako vonj, ki sta oba največje važnosti.

Sir William Broadbent, veliki zdravnik, in profesor Sims Woodhead sta nam povedala, kako učinkuje kajenje

na zdravje dečkov. Mnogi dobro znani športniki in drugi možje različnih poklicev so se odrekli tobaku, ker vedo, da brez njega bolje izhajajo. Lord Roberts in lord Wolsley kot vojaka, lord Charles Beresford kot pomorščak, nadškof v Canterbury, sodnik sir William Grontham, vsi ti ne kade, prav tako ne kade igralec dr. Grace, sloveči teniški igralec Eustace Miles, Noble in sedem prvih avstralskih igralcev, nogometni igralec Basset, veslač Hanlon,

Sleva. Deček, ki posnema odrasle, ki kadi in ki iz njega ne bo nikdar kaj prida.

Močen in zdrav deček, sportnik, ne kadi.

hodač Weston, golfski igralec Taylor, skavt Burnham, lovec Selous in mnogi drugi sloveči možje; vsi ti so nekadilci.

Železniška in poštna oblastva v Ameriki ne sprejmejo v službo nobenega dečka, ki kadi. Poznam velikega trgovca, ki ne kadi in ne nastavi nikogar, ki kadi.

Mnogi veliki delodajalci v Veliki Britaniji ravnajo enako. Na Japonskem ne sme kaditi noben deček, ki še ni dvajset let star, in ako kadi, pokličejo njegove starše na odgovornost in jih kaznujejo.

Profesor Osler pravi, da bi bilo dobro, ako bi zlili nekega dne vse pivo in vse opojne pijače v morje in ako

bi drugega dne pometali v morje tudi tobak; to bi bila sreča za vsakogar, čeprav bi bilo nezdravo za ribe.

Nikdar ni kak deček začel kaditi, ker bi mu bilo kajenje všeč, ampak skoro vedno zato, ker se je bal, da bi ga drugi dečki imeli za norca, češ, da se kajenja boji, ali zato, ker si je mislil, da postane potem enak velikim, čeprav izgleda, ako kadi, kot osliček.

Zato se ne bojte; pogumno in svobodno se odločite, da ne boste kadili, dokler ne odrastete, in tega se držite. To bolj dokazuje, da ste mladi možje, kakor pa, če bi lizali do polovice skajeno cigareto. Drugi dečki vas bodo končno bolj spoštovali in najbrž bo ta in oni na skrivnem sledil vašemu primeru. Ako se zgodi to, tedaj ste že nekaj dobrega storili na tej zemlji, čeprav ste še dečki. Od tega majhnega početka boste šli najbrž dalje in izvršili velike stvari, ko boste odrasli.

Pitje.

Neki župnik v vzhodnem Londonu je pred kratkim ugotovil, da sta med tisoč slučaji težke bede samo dva ali trije, katerih vzrok ni pitje.

Nedavno je nekega večera prišel k meni mož, ki je zgledal kot vojak, pokazal mi je svojo odpustnico, iz katere je bilo razvidno, da se je udeležil južnoafriške vojne. Rekel mi je, da ne more dobiti nikakega dela in bo moral od lakote umreti; vsi so proti njemu, najbrž zato, ker je vojak. Moj nos in moje oči so mi takoj povedali nekaj drugega o pravem vzroku njegove bede.

Njegova obleka je lahno vonjala po tobaku in pivu; konci njegovih prstov so bili rumeni od cigaret; v usta je bil del celo blagodišeč sladkorček, da bi zakril duh po whiskyju v svojem dihu. Ni bil nikak čudež, ako ga ni nihče hotel namestiti ali mu dajati denarja, da bi ga zapil; kajti z denarjem ne bi bil nič drugega napravil.

V naši deželi se povzroča mnogo siromaštva in bede s tem, da se možje navadijo zapravljati s pitjem čas in denar. Tudi mnogi zločini, mnoge bolezni in celo blaznost izvirajo iz navade prekomernega pitja. Ni treba piva in

raznih vrst žganja, da bi postal človek močan in zdrav. Nasprotno. Stari pregovor: »Močan požirek dela slabe može,« je le preresničen.

Leta 1908. je bilo izdanih v Veliki Britaniji 40,000.000 milijonov dinarjev za opojne pijače, kar bi bilo zadostovalo, da bi bila vsaka rodbina lahko dobila 375 dinarjev, ako bi bili vsi pili vodo. In teh 375 dinarjev bi se bilo povišalo na 5500 dinarjev, ako bi se bili možje odrekli tobaku.

Mož, ki je vdan pijači, na nikak način ne bi mogel biti oprezovalec. Vzdržujte se takoj iz početka opojnih pijač in sklenite, da ne boste nikdar imeli opravka z njimi. Voda, čaj in kava so dovolj dobre pijače za pogasitev žeje ali za okrepčilo; ob vročini je še boljša limonada ali sok citrone.

Dober skavt se vzgoji tako, da izhaja skoraj brez pijače. To je stvar gole navade. Ako imamo pri hoji ali teku zaprta usta ali vzamemo kremenjak v usta (kar človeka prisili, da ima usta zaprta), tedaj ne postanemo tako žejni, kakor če vdihavamo z odprtmi usti zrak in suh prah. Ali skrbeti morate tudi za žilavo konstitucijo. Ako ste radi pomanjkanja gibanja debeli, tedaj ste gotovo vsakih deset minut žejni in si želite piti. Ako ne pijete, žeja kmalu izgine. Ako na pohodu ali pri igri stalno pijete vodo, postanete trudni in začnete težko dihati.

Često je težko, izogniti se opojnih pijač, ako se sestanemo s prijatelji, ki nas hočejo pogostiti; ali ti vas imajo navadno tem rajši, ako odkrito poveste, da ne pijete; potem jim pijače tudi ni treba plačevati. Ako vas silijo, lahko zahtevate brezalkoholno pivo ali kako drugo nedolžno pijačo. Neumna je navada, misliti, da je treba piti v znak dobrega prijateljstva. Ta navada k sreči izumira; najboljši možje se je ne drže, ker vedo, da jim ne stori dobro. Ničvredneži stoje navadno okrog točilnice, da bi paberkovali, navadno na stroške drugih; ali to so ničvredneži in dobro je, da se ogibljemo njihove druščine, ako hočemo imeti uspeh v življenju in doživeti dobre čase.

Nravna čistost.

Kajenje in pitje sta stvari, ki enega privabljata, drugega ne; toda pred izkušnjavo, ki se vas s precejšnjo gotovostjo poloti prej ali slej, bi vas rad svaril.

Vi bi bili najbrž presenečeni, ko bi zvedeli, koliko dečkov se mi je v pismih zahvalilo za to, kar sem v »Skavtu« in drugje pisal o tem predmetu; zato se mi zdi, da bodo mnogi veseli radi besede, ki je nasvet glede tajnega zla, kateremu je vdanih tako mnogo mladeničev.

V naših šolah se imenuje tisto zlo »poživaljenje«, in to je pač najboljša beseda.

Kajenje, pitje in igranje so pregrehe mož in mikajo zato dečka; poživaljenje pa ni pregreha moža; možje nimajo drugega ko zaničevanje za dečka, ki se mu vdaja.

So dečki, ki kakor tisti, ki začno kaditi, smatrajo za moško zadevo poslušanje umazanih povesti; ali to nam samo kaže, da so mali norci.

Toda taki pogovori, čitanje slabih knjig ali opazovanje opolzkih slik lahko brezmiselnega dečka zavedejo k omadeževanju samega sebe. To je zanj skrajno nevarno; kajti ako se ga navadi, uniči hitro svoje telesno in duševno zdravje; slab postane na telesu in duši ter konča v norišnici.

Ako pa imate kaj možatosti v sebi samem, tedaj boste takoj in na daleč odbili tako izkušnjavo; takih zgodb ne boste poslušali in takih knjig se ne boste dotaknili, ampak mislili na kaj drugega.

Včasih pride pobuda od slabe prebave ali od prekrepke hrane ali od zapeke. Lahko jo odpravimo s tem, da odstranimo ta zla, nadalje s takojšnjim kopanjem v mrzli vodi ali s tem, da zaposlimo gorenje telo z ročnimi vajami, rokoborbo itd.

Prvikrat se bo težko ustavljati izkušnjavi; ali drugič pojde že laže. Ako te nagon še dalje muči, ga ne drži v tajnosti, ampak pojdi k četovodji in govori z njim o tem, pa bo vse dobro.

Hude sanje so druga oblika pomanjkanja vzdržnosti; često izvirajo od spanja v pretoplih posteljah s preštevilnimi odejami ali od ležanja na hrbtu. Zato se izogiblji teh vzrokov.

Zgodnje vstajanje.

Čas, v katerem naj bi se skavt najživahneje udejstvoval, je rano jutro, ker v tem dnevnem času divje živali žro in se gibljejo. Tudi v vojni se napravljajo napadi navadno tik pred svitanjem, ker se napadalci lahko priplazijo do sovražnika še v temi in že dobijo dovolj luči, da ga lahko nepričakovano napadejo, ko še spi.

Zato se vzgaja skavt tako, da se navadi zgodaj vstajati; to mu kmalu ne dela nikakih težav več, v nasprotju z debelim dečkom, ki potem, ko se zdani, še spi.

Cesar Karel Veliki, ki je bil v starih časih velik skavt, je vedno vstajal sredi noči. Vojvoda Wellington, ki je kakor Napoleon Bonaparte navadno spal na majhni poljski postelji, je rekel nekoč: »Ako je čas, da se v postelji obrnemo, je tudi čas, da vstanemo.«

Mnogi ljudje, ki opravijo v enem dnevu več dela ko drugi, zmorejo to, ker vstajajo eno uro prej od njih. Ako zgodaj vstajate, si pridobite več časa za igre.

Ako vstanete vsak dan eno uro prej, živite vsak mesec trideset ur dalje; dočim imajo drugi na leto dvanajst mesecev na razpolago, imate vi 365 posebnih ur ali trideset dni več; t. j., vi imate trinajst mesecev mesto dvanajst.

Smehljanje.

Pomanjkanje smejanja pomenja pomanjkanje zdravja. Smejte se, kolikor se morete; storilo vam bo dobro; zato se živahno smejte, kadar se vam ponudi prilika, in povzročite, da se smejejo drugi ljudje; kajti tudi njim dobro dé.

Ako občutite bolečine ali ako se nahajate v težavah, se smejte k temu; ako mislite na to in ako se k temu prisilite, tedaj boste občutili od tega velik uspeh.

Ako čitate o velikih skavtih, kakor o kapitanu Johnu Smithu, o Cooperjevemu »Skavtu« in drugih, tedaj navadno zveste, da so bili veseli ljudje.

Navaden deček je nagnjen k temu, da ob napornih telesnih vajah temno gleda; od skavtskega dečka pa zahtevamo, da se vedno smehlja; ako gubanči čelo, izgubi eno točko.

Kako ostanemo zdravi.

G l o b o k o d i h a n j e. Globoko dihanje je največje važnosti zato, da se spravi sveži zrak v pljuča in kri in da se razširijo prsa, ali treba ga je vršiti skrbno in po navodilu, sicer se lahko srce prenapne. Ko Japonci vstanejo, vršijo vedno po nekaj minut globoko dihanje na prostem. Pri tem črpajo zrak skozi nos tako dolgo, da je prsni koš kolikor mogoče napihnjen, zlasti zadaj; po nekem odmoru se izdahne zrak počasi in polagoma skozi nos, da ga ni več v pljučah; potem se vaja ponovi.

Ako se poje po navodilih gospoda Tomlina, tedaj se goji istočasno pravilno dihanje in razvijajo se srce, pljuča, prsa in grlo; temu se pridružuje dramatično čustvo pri petju. Od njega predlagano »Krotenje roparjev« se vrši na sledeči način:

Zbere se velika truma divjih dečkov; pojo pesem s spremljanjem klavirja. Medtem ko dalje pojo, jim vzklikaje pripoveduje dejanje neke povesti: Pogumno prodirajo, da bi napadli neko trdnjavo, ki jo hočejo osvojiti v svojo slavo in v slavo domovine; vendar se morajo šepetaje plaziti in se tiho bližati trdnjavi. S polagoma okrepljenim glasom prihajajo bliže in bliže. Zdaj napadejo trdnjavo; v naskoku po griču navzgor; streljajo in mečejo bombe; plezanje, padanje, borba in trdnjava je v njihovih rokah. Ali ranjence je treba pobrati in mrtve spoštljivo pokopati med mirnim, počasnim, slavnostnim in mehkim petjem.

Potem zopet zgrabijo za orožje in med bojnim petjem odkorakajo s plenom veselo in zmagoslavno; pojo iz polnih grl.

Stari plesi s svojo čudovito glasbo in čudnimi gibanji nudijo tudi izborno vajo za zimske večere.

Devetnajsto kramljanje pri tabornem ognju.

Obvarovanje pred boleznimi.

Zdravljenje v taboru. — Mikrobe in njih pokončevanje. — Pravilna hrana. — Obleka. — Uporaba vežbanja in vaj.

Zdravljenje v taboru.

Ko sem bil pred nekaj leti v Kashmiru v Severni Indiji, so mi prinesli nekateri domorodci na nosilnici mladega moža in mi poročali, da je padel z visoke skale,

Uravnavanje izpahnjene rame.

si zlomil hrbet in umira. Ugotovil sem kmalu, da si je samo izpahnil roko v rami in si tu pa tam odrgnil kožo, ter bil mnenja, da mora umreti. Zato sem sezul en čevelj, se vlegel po dolgem poleg ranjenca, mu postavil peto pod pazduho, ga prijel za roko in vlekel z vso močjo, da je kost skočila v jamo. Bolečina ga je onesvestila in njegovi prijatelji so mislili, da sem ga usmrtil. Ali čez nekaj minut je prišel k sebi in opazil, da je roka v redu. Zdaj so mislili domorodci, da sem čudežni doktor in iz vsega okrožja so prinašali k meni vse bolnike, da bi jih ozdravil; v sledečih dveh, treh dneh sem imel strašno delo z njimi. Vse vrste bolezni so prišle v poštev; ali imel sem le malo zdravil pri sebi. Storil sem, kar sem mogel, in mislim, da so nekateri siromaki v resnici ozdraveli, iz enostavnega vzroka, ker so verjeli, da jim lahko pomagam.

Večina jih je bila bolna, ker so bili umazani in jim je bila rana zastrupljena z nesnago, drugi so bili bolni radi slabih odvodnih jarkov in od pitja slabe vode.

To sem razložil vaškim starešinom in upam, da bo imelo za zdravje prebivalcev tiste pokrajine v bodoče nekaj pomena.

Vsekakor so mi bili zelo hvaležni in so mi pozneje, kolikor so mogli, pomagali s preskrbo hrane itd., da sem lahko priredil dober lov na medvede.

Da nisem ničesar razumel o zdravljenju, bi tem ubogim ljudem ne bil mogel nikakor pomagati.

Mikrobi in njih pokončevanje.

Bolezni se razširjajo v zraku in vodi po čisto drobnih živih bitjih, »klicah« ali »mikrobah«; v nevarnosti smo, da jih pogoltnemo s hrano ali vodo. Potem povzročajo v notranjosti telesa bolezni. Ako je kri v dobrem stanju, nevarnost ni velika. Ako pa kri radi telesne slabosti ali zaprtja — t. j. nerednega opravljanja potrebe — ni v redu, tedaj povzročajo ti bacili obolelost. Je torej zelo važno, da mikrobe, ako je le mogoče, uničimo. Oni dobro uspevajo na temnih, vlažnih in umazanih krajih; prihajajo tudi od slabih odvodnih cevi, jam za smeti, gnijočega mesa itd., skratka, od krajev, kjer smrdi. Zato skrbite, da bo čista in suha vaša soba, vaše ležišče, vaša obleka, da bo kolikor mogoče solnčna in dobro prezračena, ogibljite pa se tudi smrdečih krajev. Pred vsako jedjo bi si morali

umiti roke in očistiti nohte; kajti često nosijo mikrobe, ki prihajajo od tega ali onega predmeta, katerega smo se med dnem dotaknili.

V omnibusih in na javnih prostorih često vidite napise, ki pozivljejo občinstvo, naj ne pljuva na tla. Mnogi ljudje pljuvajo, ker so bolni na pljučah; iz njihovega izpljunka prihajajo povzročitelji bolezni v zrak in v pljuča jih vdihavajo zdravi ljudje, tako da postanejo bolni. Često lahko nosimo kako bolezen leta in leta naokrog, ne da bi zanjo vedeli, in kadar pljunemo, jo lahko prenesemo na zdrave ljudi; iz obzirnosti do njih ne pljuvajmo.

Ne smete se pa bati bolezni, ako dihate skozi nos in vzdržujete kri v dobrem stanju. Ako pridemo iz gledališča, cerkve ali dvorane, ki je bila močno napolnjena z ljudmi, je vedno zelo priporočljivo, da kašljamo in se smrkamo, da bi se osvobodili mikrobov, ki smo jih morda vdihali od drugih ljudi. Od tridesetih ljudi nosi po eden v sebi klico jetike, ki je zelo nalezljiva. Pogosto nastane radi prebivanja v hišah, katerih okna so vedno zaprta. Najzanesljivejšo možnost, ozdraviti si jo, nudi spanje na prostem.

Skavt mora često na prostem prenočevati. Ako spi v hiši, naj ima okna kolikor mogoče dolgo odprta, sicer nastane slab zrak; ako je navajen, da spi na toplem zraku, se v taboru prehladi, in nič ne more biti bolj smešno ali bolj podobno novincu, kakor je »nahoden« skavt. Ako se je enkrat navadil na spanje pri odprtem oknu, se v sobi ne bo nikdar več prehladil.

Hrana.

Zelo mnoge bolezni izvirajo iz preobilne hrane ali iz uživanja nepravilne hrane.

Skavt mora znati skrbeti za samega sebe, sicer ni nič vreden. Biti mora lahek in sposoben za delo. Ako so enkrat njegove mišice pravilno razvite, lahko ostane sposoben za delo, ne da bi jih še posebej vadil, pod pogojem seveda, da uživa pravilno hrano.

Eustace Miler, teniški mojster, se ne vadi vnaprej, kadar gre tekmovat. On ve, da so njegove mišice pravilno

razvite, hrani se vedno z lahkimi, preprostimi jedmi in je zato vedno pripravljen, sprejeti resno borbo. Nikdar ne je mesa.

Ko smo med obleganjem Mafekinga jeli dobivati skrčene obroke, so tisti možje posadke, ki so bili navajeni na pičlo hrano, manj trpeli kakor nekateri drugi, ki so v mirnem času udobno živeli; ti so bili slabotni in dražljivi. Proti koncu obleganja je bila naša hrana omejena na debel ovseni kolač, velik ko dinarski kruhek — naš krušni obrok za en dan. Temu sta se pridružila še okrog dva funta mesa in dve pinti (en liter) ovsene juhe, ki je bila podobna pokvarjenemu kleju, kakršnega uporabljajo lepilci plakatov.

V splošnem jemo več mesa, kakor je potrebno; lahko bi šlo tudi brez mesa, ako bi poskusili, in pri tem bi se mnogo bolje počutili. Meso je drag luksus. Japonci so tako močni kakor mi; ali oni ne jedo nikakega mesa in uživajo samo male obroke drugih jedi.

Najcenejša in najboljša hrana je posušen grah, moka, ovsena moka, krompir, kaša iz debelo zmlete koruze in sira.

Nadaljnja dobra hrana so sadje, zelenjava, ribe, jajca, orehi, riž in mleko; z njimi se lahko dobro prehranimo, ne da bi hkrati uživali tudi meso. Banane so posebno dobra jed; poceni so, nimajo ne semena ne zrn, ki bi lahko dražila prebavilne organe; njihova koža jih čuva proti boleznenskim klicam in njihovo meso je zdravo in prijetno. Domorodci na zapadnem obrežju Afrike vse svoje življenje jedva kaj drugega jedo in so dobro prehranjeni ter srečni.

Ako imamo mnogo svežega zraka, ne rabimo mnogo hrane. Ako pa sedimo ves dan v sobi, postanemo radi obilne hrane rejeni in zaspani, tako da je v vsakem slučaju bolje, ako jemo malo. Vsekakor naj dečki, ki rastejo, ne trpe lakote; ni pa treba, da slede primeru tistega požeruha, ki je ob šolski svečanosti na vprašanje: »Ali lahko še več ješ?« odgovoril: »Da, *lahko* bi še jedel, le prostora nimam več za hrano.«

Dandanes se povzročajo mnoge bolezni s tem, da uživamo zdravila v slučajih, ko ni zato nikakega vzroka. Najboljše zdravilo je sveži zrak in obilno gibanje, in ako

smo zaprti, čaša vode zgodaj zjutraj in pol litra tople vode, ko gremo spat.

Obleka.

Skavtska obleka naj bo kolikor mogoče iz flanela in volne, ker se ta snov hitro suši. Bombaževina neposredno na telesu ni dobra, izvzemši, da jo takoj menjamo, ako postane mokra; v njej se lahko prehladimo in skavt, ki leži bolan, ni nič vreden.

Predvsem naj obrača skavt veliko pozornost na svoje čevlje, ako si hoče zagotoviti vztrajnost in dolgo časa korakati.

Skavt, ki ima od dolgega korakanja obžuljene noge, ni nič vreden.

Skrbeti morate torej zato, da imate močno, dobro se prilegajočo in dovolj veliko obutev, ki se prirodni obliki vaših nog kolikor mogoče prilega; notranji rob naj bo bolj raven, kakor ga navadno napravljajo čevljarji.

Noge naj bodo kolikor mogoče suhe; ako jih pustimo mokre, se gornja koža zmehča. Potem nastanejo mehurji in odprta mesta tam, kjer čevelj le malo tišči.

Seveda postanejo čevlji mokri tako od potenja kakor od zunaj. Zato je potrebno, da nosite dobre volnene nogavice.

Ako kdo nosi bombažne ali svilene nogavice, lahko o njem takoj rečemo, da je slab pešec. Dečko, ki gre prvič kot novinec v kolonije, se imenuje v angleščini »tenderfoot« (mehkonožec), ker dobi navadno ranjene noge; izkušnja ga potem nauči, kako je treba noge vzdrževati v dobrem stanju. Prav koristno je, ako natremo noge in notranjo stran nogavic z milom ali mastjo.

Ako se komu noge preveč poté, je priporočljivo, da jih maže z nožnim prahom — zmesjo enake količine škroba in cinkovega oksida. Prašek naj se natre med prste. Noge se lahko nekoliko utrde s tem, da se namočijo v galunovo ali solno vodo.

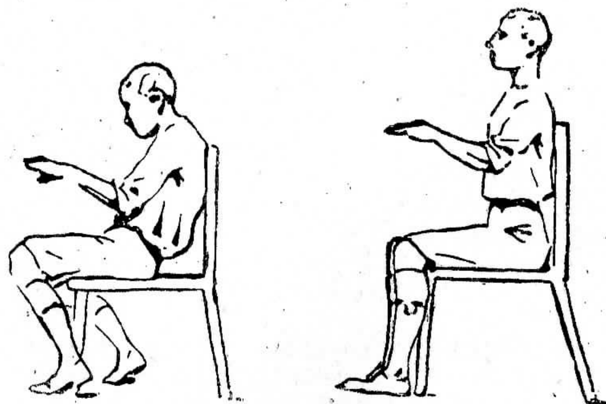
Vzdržujte čevlje mehke s tem, da jih močno mažete z ovčjo mastjo, mastjo za usnje ali ricinovim oljem, zlasti ako so mokri od dežja. Noge si umij vsak dan!

Vaje.

Telovadba.

Ako predlagam zdaj preprost ekscercirni sestav za dečke, bi rad dal enkrat za vselej razumeti, da imam samo en namen: četovodje hočem usposobiti, da bi lahko držali svoje čete in vode pri paradah v lepem redu, da pa naj jih ne vadijo pogosto z dečki, kadar so možna druga opravila.

Ako vidim, da četa dobro ekscercira, ne zna pa slediti sledi ali kuhati obed, tedaj spoznam brez nadaljnjega, da četovodja svoji nalogi ni dorasel. Ravnodušen ali duševno siromašen vodja si vedno izbere ekserciranje kot edino pot, ki naj ga vodi iz zadrege.

Tako ne smeš sedeti. Sedeti moraš tako.

Skavti morajo ekscercirati, da lahko gredo v redu iz enega kraja v drugega.

Ekserciranje jim daje lepo držanje in napravlja jih prisebne in urne.

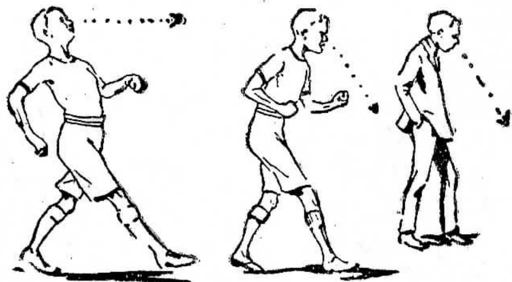
Krepi mišice, ki podpirajo telo. S tem, da drže telo pokonci, dobivajo srce in pljuča dovolj prostora za delo-

vanje in notranji organi se vzdržujejo v pravilni legi, kakršna je potrebna za prebavljanje hrane.

Sloka drža pa pritesnjuje vse notranje organe in jih ovira v pravilnem izvrševanju njihovega dela; zato je mož s tako držo navadno slaboten in često bolan.

Odraščajoči mladeniči so zelo nagnjeni k nemarnemu držanju telesa in naj bi storili, kar je mogoče, da bi se rešili te navade z mnogimi telesnimi vajami in ekserciranjem.

Ako stojite, stojte ravno, ako sedite, sedite ravno, s hrbtom naslonjenim na naslonilo. Spretnost telesa pri hoji,

Pravilna hoja. Navadna drža. Običajna in zelo slaba drža.

stanju in sedenju kaže na gibčnost duha in ta je mnogo vredna; kajti marsikateri delodajalec bo namestil gibčnega dečka, zaspanega pa prešel. Ako se morate pri pisanju sklanjati preko mize, ali ako se morate pri zavezovanju čevljev vpogniti naprej, ne smete napravljati okroglega hrbta, ampak morate križ potegniti naprej, pri čemer se telo krepi.

Na besedo »Mirno!« stoje skavti ravno, s petami skupaj, z rokami v prirodni vesi, s stegnjenimi prsti in s pogledom ravno naprej.

Na besedo »Na mestu voljno!« postavite desno nogo za en korak naprej, prekrižajte roke na hrbtu in po volji

obračajte glavo. Na besedo »Sedi!« počenete, kakor se vam zdi. Povelje »Sedi!« naj bi se izdalo vedno, kadar se ne zahteva stoja »mirno«, seveda, ako so tla suha.

Na povelje »Napred — marš!« izstopijo dečki z levo nogo in stopajo z ostrimi in bistrimi koraki, pri čemer jim roke svobodno mahajo. To je dobra vaja za trup, za vse mišice in za notranje organe.

Na povelje »Trčeči korak!« se premikajo dečki v lahnem teku, s svobodno visečimi, ne na kolke uprtimi rokami.

Na povelje »Skavtskim korakom!« napravljajo dečki dvajset korakov teka, nato dvajset korakov navadne hoje itd.; teka in hoje, dokler se ne poveljuje »Korakom!« ali »Stoj!«

Na »Na desno« se obrne vsak deček na desno.

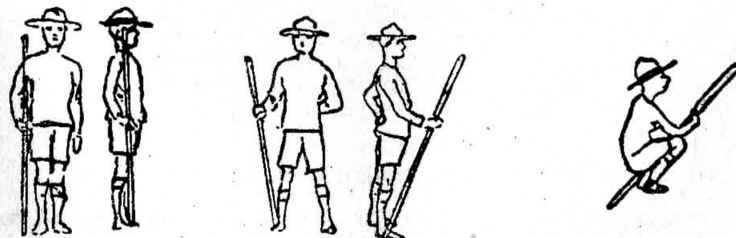
»Za vodjo!«, »Za vodjo — v desno smer!« Vodja se obrne na desno, drugi gredo do mesta, kjer se je obrnil in mu potem slede.

»Stroj front na levo — polulevo — marš, marš«. — Zadnji v koloni po eden teko naprej in se postavijo levo od čelnega v front.

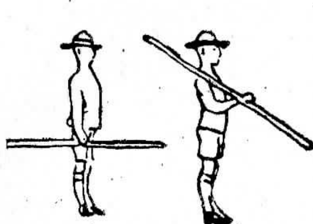
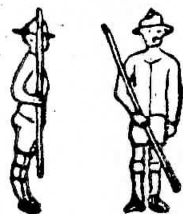
(Op.: V splošnem veljajo za jugoslovansko skavtsko zvezo vojaška ekscercirna pravila s srbohrvaško komando.)

Vaje s palico.

NB. V sredi palice naj se napravi zareza, da se z roko brez nadaljnjega najde sredina.

Mirno! Na mestu voljno! Sedi!

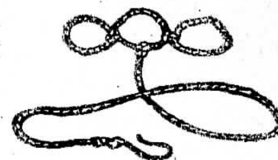
Palica vodoravno! O desno rame! Palica ob stran! Nosite palico na maršu prosto!

Skavtski zbor.

Skavtska parada se navadno ne vrši v strogih vrstah kakor pri vojakih; dečki leže skriti, dokler jih vodja ne želi; potem prihite z vseh strani. Vsak vod sledi svojemu vodji, kličoč »Živel!« in ponavljajoč skavtski klic, ter napravi okrog vodje krog s premerom približno 20 m. Vsi pojo potem: »Pripravljeni!« in se postavijo kakor na povelje »Na mestu voljno!«, da bi slišali povelja. Ako je mnogo skavtov prisotnih, ostanejo vodi v koloni — skavt za skavtom; ako jih je le malo, sklenejo krog. Ako ukaže stegovodja »Osmica!« ali »Krog!« ali »Špirala!«, zakliče četovodja »Mirno, za vodjo!« Potem se premika on ali označeni četovodja skozi krog, za njim sledeči skupinski vodja; potem slede njegovi skavti drug za drugim; potem sledeč vod itd., dokler ne sledi vsa druščina drug za drugim v počasnem brzem teku s palico vodoravno ob strani. Četovodja stopa počasi naprej, opisujoč veliko 8 ali velik krog ali špiralo. Slika se polagoma sklepa okrog vodje in se potem razpusti v obratni smeri. Nato poveljuje četovodja: »Nazaj v zbor!« vodi skavte v prvotni stroj in jim poveljuje »Sedi!«. Potem ima načelnik nagovor in da znak ali povelje k razhodu, pri čemer se vsi obrnejo in hite proč; vsak vod se drži svojega vodje; vsak skavt žvižga z dolgim žvižgom, dokler ne zapusti mesta zbora. Potem se vsi poskrijejo po svojih skrivališčih.

Parada: delanje ognja.

Namestnik vodnika vsakega voda mora nositi svoj kotel za kuhanje, v katerem so papir za delanje ognja, škatlica vžigalic in preveza s kljukico.

Preveza je določena za to, da drži skupaj konice treh kolov, tako da tvorijo piramido; od njenega vrha visi vrvica z žično kljuko, na katero se obeša kotel, viseč nad ognjem.

Skavta 3 in 4 nosita ovojni papir, da bi se napravil ogenj na taborni način.

Na povelje: »Ogenj napravite, brzi tek!« hiti vsak drug vod dvajset korakov naprej (šteti jih mora sam) in se ustavi uravnan v ravni črti.

Na znak iz piščalke ali pisk iz trobente odloži namestnik vodnika vsakega voda svojo palico in vzame prevezo iz kotla. Skavta št. 3 in 4 položita svoji palici na vsako stran palice namestnika vodnika, tako da segajo konci drug preko drugega.

Namestnik vodnika položi potem prevezo čez tri konce in s pomočjo drugih dveh skavtov zasuče svojo palico dvakrat ali trikrat, da bi se preveza napela; potem pristavi tri palice kot trinožnik; vse piramide morajo biti uravnane v ravno črto.

Čim je trinožnik postavljen, zadoni povelje: »Mirno!« in dečki se postavijo v krogu okrog njega, obrnjeni navzven.

Ko piščalka ali trobenta dvakrat zadoni, se vsi obrnejo na znotraj.

Namestnik vodnika vzame papir in vžigalice iz kotla, ki ga obesi na kljuko. Številka 3 in 4 napravita majhen kupček papirja, ki naj predstavlja ogenj (ali: ako se naj napravi resnični ogenj, spravita skupaj les, ki ga ima majhen zvežen vsak skavt z jermenom privezanega na nahrbtniku).

Čim je to storjeno, zadoni povelje: »Mirno!« in vsi se zopet postavijo v krogu; namestnik vodnika ima pripravljene vžigalice za zažiganje. Potem se dado na piščali ali trobenti trije znaki; pri zadnjem žvižgu zažge namestnik vodnika vžigalico in podneti papir ali les; vsi skavti urno sedejo.

Vodnik skrbi za to, da se vse to izvrši strumno in pravilno. Vladati mora popoln mir.

Na povelje »Pogasite!« in znak trobente skočijo vsi pokonci. Namestnik vodnika sname kotel. Številka 3 in 4 prevrneta trinožnik in ga razdeneta; namestnik vodnika dene prevezo v svoj kotel. Drugi skavti poteptajo ogenj in pobero ves razmetani papir.

Vsi se postavijo v krogu, obrnjeni navznotraj.

Na dva trobentna piska in na povelje »Mirno!« vod nastopi in se pripravi za odhod.

Tako zbor kakor napravljanje ognja naj se vadita za pregledovanje mesto samega mimohoda (defiliranja), ki ni nič drugega ko posnemanje vojaške parade.

O p o m b a. Ti stroji se tu samo omenjajo, da bi se lahko uporabili pri posebnih prilikah, n. pr. v službi kot častna straža, pri pregledih in skupni službi božji, nikakor pa ne za vsakdanjo vajo. Pri svojem izobraževanju se hočemo ogibati vojaškega vežbanja; skavti so mladi »zagorci«, ne igrajo pa vojakov.

Žalni pozdrav!
(pri pogrebih)

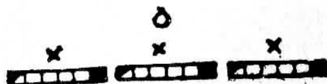
Skloni glavo!
(pri pogrebih)

Stroji čete.

»Linija« pomenja postavitev drugega poleg drugega. Vsak vod ima sledeči razpored v liniji: namestnik vodnika desno, trobentač ali bobnar levo, vodja tri korake pred sredino fronte.

Četa v liniji.

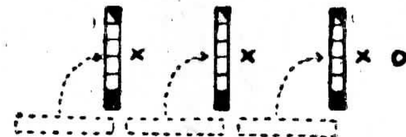
○ = četovodja
× = vodnik
◩ = trobentač
□ = skavt
■ = namestnik vodnika

Kolona pomenja razvrstitev drugega za drugim.

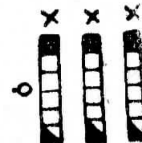
Četa v skavtski koloni.

Povelje: »Vodi, levo krilo napred!« (iz linije). »Vodi, stoj!« (ako stoje vodi v pravilni razdalji točno drug za drugim, neovirano zabočijo v linijo tako na desno kakor na levo). Ta stroj se imenuje »odprta kolona« (četna kolona).

Z a p r t a k o l o n a (vodna kolona). Zadnji vodi prikorakajo k čelnemu vodu, da bi bilo pri nastopih (paradah) ali pri nagovorih kakega nadzorujočega treba manj prostora.

Iz »odprte kolone« se lahko tvori linija, ako pustimo vode na desno ali na levo zabočiti ali na desno (levo) dokorakati (brzi tek).

Linija se lahko iz »odprte kolone« tvori tudi nazaj s tem, da se napravi polobrat na desno in potem dokoraka.

Pozdrav s palico med pohodom.

Pozdrav s palico v stavu »mirno«.

Pozdrav brez palice.

VII. poglavje.

Viteštvo.

Migljaji za vodje.

Naš skavtski načrt stremi za tem, da bi znova oživela neka stara viteška pravila, ki so tako ugodno uplivala na nravno čustvovanje našega naroda. Za sličen učinek se mora Japonska zahvaliti bushidu starih samurai-vitezov. Žal, da smo pustili pri nas viteštvo v veliki meri izumreti, dočim seznanjajo na Japonskem otroke z njega načeli, tako da se spreminjajo v dejanja.

Na pičlem prostoru, ki mi je na razpolago, se lahko teh predmetov samo dotaknem; četovodja jih lahko razširi. Različne lastnosti, ki jih zahteva viteški zakon, se lahko razvrste v tri točke:

1. viteštvo do drugih;

2. premagovanje samega sebe;

3. samovzgoja.

Dvajseto kramljanje pri tabornem ognju.

Viteštvo do drugih.

Potujoči vitez. — Pripravljenost, pomagati drugim. — Vljudnost do žen.

V starih časih je morala biti sijajna slika viteza, oblečenega v blesteče jekleno opravo, oboroženega s ščitom in sulico, okrašenega s plapolajočim perjem, jahajočega iskrega konja, podečega se iz gozdnega zelenja nad sovražnika. In poleg njega je jahal njegov oproda, mlad mož, njegov pomočnik in spremljevalec, ki je bil sam določen, da sprejme nekega dne viteški udarec.

Za njim je jahalo njegovo krdelce, vod oboroženih, močnih in pogumnih vojakov, pripravljenih, slediti svojemu vitezu do smrti. To so bili vztrajni služabniki starih časov, ki so s svojo hrabrostjo in zvestobo do viteza izbojevali tako mnogo lepo zmago.

V mirnem času je vitez navadno vsak dan jezdil okrog in iskal prilike, da pomore kakemu siromaku, zlasti da izkaže kako dobro službo kaki ženi ali kakemu otroku. Ako se je posvetil takemu opravilu, so ga imenovali »potujočega viteza«. Njegov vod je seveda delal isto ko on; tudi služabnik je bil vedno pripravljen, da s svojo močno roko pomore tistemu, ki je bil potreben pomoči. Vitezi starih časov so bili vodniki naroda in služabniki so bili njihovi skavti.

Vi vodniki in skavti ste torej podobni vitezom in njih spremljevalcem, zlasti, ako vedno stavite čast na prvo mesto in storite, kolikor morete, da bi pomogli svojim soljudem, ako se nahajajo v sili in si žele vaše pomoči. Vaše geslo je: »Vedno pripravljeni«, da to storite, in geslo vitezov se je glasilo podobno: »Bodite vedno pripravljeni!«

Viteštvo — to je viteške redove — je ustanovil na Angleškem pred več ko 1500 leti kralj Artus.

Ob smrti svojega očeta, kralja Utherja Pendragona, je stanoval pri svojemu stricu in nihče ni vedel, kdo naj postane kralj. On sam ni vedel, da je sin pokojnega kralja.

Potem so našli na nekem cerkvenem dvoru velik kamen, v katerem je tičal meč, in na kamenu je bilo napisano:

»Kdor potegne ta meč iz kamna, ta je zakoniti kralj Anglije.«

Vsi najznatnejši knezi so ga poskušali izvleči; ali nihče ga ni mogel ganiti.

Tistega dne se je vršil turnir, na katerem bi se bil moral boriti Artusov svak; ko je pa prišel do ograje, je opazil, da je pustil doma svoj meč; poslal je Artusa ponj. Artus ga pa ni mogel najti; toda spomnil se je na meč, na cerkvenem dvoru, šel je tjakaj, ga prijel in takoj izvlekel. Prinesel ga je svojemu svaku.

Po bojnih igrah ga je zopet vtaknil v kamen; vsi so se trudili, da bi ga izvlekli, ali nihče ga ni mogel ganiti; ko pa je poskusil Artus, ga je z lahkoto izvlekel. Zato so ga oklicali za kralja.

Pozneje je zbral okrog sebe družbo vitezov in je sedeval z njimi okrog okrogle mize; zato so jih imenovali »vitezi okrogle mize«. Tista miza se v Winchestru še danes lahko vidi.

Sv. Jurij.

Ti vitezi so imeli za svojega zaščitnika sv. Jurija, ker je bil med vsemi svetniki edini vitez. On je zaščitnik jezdecev in skavtov po vsej Evropi.

Sv. Jurij je poseben svetnik Anglije. Bojni klic vitezov se je glasil: »Za sv. Jurija in srečno Anglijo.«

Praznik sv. Jurija je 23. aprila; na ta dan nosijo vsi skavti v njegovo čast rožo in razvijejo svojo zastavo. Ne pozabite na to sledečega 23. aprila.

Viteški zakon. (Viteško ogledalo.)

Viteški zakoni se glase tako:

»Bodi vedno pripravljen v orožju, razen za ponočnega počitka.

Čuvaj uboge in pomagaj tistim, ki se sami ne morejo braniti.

Ne stori ničesar, kar bi druge ranilo ali žalilo.

Bodi pripravljen, bojevati se za svojo državo.

Karkoli počenjaš, vedno se trudi, da si pridobiš čast in dobro ime.

Nikdar ne prelomi svoje obljube.

Zastavi svoje življenje za čast svoje domovine.

Naj ti bo ljubša častna smrt od sramotnega življenja.

Viteštvo zahteva, naj se mladina vzgoji tako, da bo vedro in veselo prenašala najtrudapolnejše in najskromnejše dolžnosti in da bo delala dobro drugim.«

To so prva pravila, ki so se jih držali stari vitezi in iz katerih je izveden današnji skavtski zakon.

Vitez (ali skavt) je vedno plemenit človek (gentleman). Zelo mnogi ljudje mislijo, da mora imeti gentleman kup denarja. Denar pa ne napravi popolnega gentlemana. »Gentleman« je vsak, ki se drži viteških pravil starih vitezov.

Londonski policaj je n. pr. gentleman v tem smislu, ker premaguje samega sebe, je zvest, postrežljiv, hraber, dobre volje in rad pomaga ženam in otrokom.

Nesebičnost.

Kapitan John Smith, stari angleški pustolovec, ki je živel pred tristo leti, je bil precej sirov dečko, ki se je bojeval v vseh delih sveta ter bil vedno znova ranjen; ali v njegovih prsih je bilo dobro in mehko srce. On je najboljši zgled skavta, kakršnega si morete misliti. Eden izmed njegovih najljubših izrekov se je glasil: »Nismo se rodili radi samega sebe, ampak zato, da bi svojim soljudem delali dobro,« in v svojem življenju se je ravnal po tem; kajti bil je najmanj sebičen človek, ki si ga moremo misliti.

Žrtvovanje samega sebe.

Kralj Rihard I., ki je bil eden izmed prvih skavtov naše države, je zapustil kraljestvo, rodbino, vse, da bi se bojeval proti sovražnikom krščanske vere, in pri tem je izgubil skoraj svoje kraljestvo; kajti bil je odsoten nekaj let in med tem ga je poskusil njegov brat odstraniti s prestola. Ko se je vračal z vojne v Palestini, ga je ujel

avstrijski vojvoda in vrgel v ječo, kjer je trpel dvanajst mesecev. Našel ga je njegov pevec Blondel. Ta je vedel, da je kralj nekje zaprt; zato je prepotoval vso Evropo in pel pred ječami pesmi, ki jih je imel kralj zelo rad, dokler se mu ni posrečilo, da mu je kralj odgovoril iz ječe z isto pesmijo. Na ta način je našel svojega kralja in povzročil njegovo osvoboditev. (Glej »Talisman« Walterja Scotta.)

Ali še danes, med nami, lahko najdemo primere požrtvovalnosti. Osemnajstletni mladenič, imenovan Currie, je našel v Clydebanku majhno deklico, ki se je igrala na železniški progi, ko se je bližal vlak. Poskusil je otroka rešiti. Radi neke poškodbe, ki si jo je dobil pri igranju nogometa, ni bil dovolj hiter in vlak je pozovil obadva.

Curriejev poskus pa je primer viteštva, ki bi ga morali skavti posnemati. S tem, da je poskusil otroka rešiti, je žrtvoval samega sebe. Znano je na tisoče slučajev hrabrosti, v katerih so skavti poskušali rešiti življenje kakega človeka. Leta 1911. se je vrgel vrli skavt, imenovan Donald Smith, iz 4. ealing-čete v nek prekop, da bi rešil dečka, ki se je potapljal, ne da bi bil mislil na svojo življenjsko nevarnost. Utonil je; ali s svojim junaškim činom je dal svojim tovarišem svetel primer drznosti in požrtvovalnosti.

Srčna dobrota.

»Srčna dobrota in prijaznost sta veliki čednosti,« pravi star španski pregovor; in nek drug pregovor pravi: »Služi, ne da bi gledal, komu služiš!« To se pravi: bodi dobrotljiv do vsakogar, naj bo velik ali majhen, bogat ali ubog!

Bistveno na vitezu je bilo to, da je bil do drugih vedno prijazen in uslužen. Njegov nazor mu je pravil, da mora vsakdo umreti, ali poprej še mora storiti kaj dobrega. Zatorej delajte dobro takoj, kajti vedeti ne morete, kdaj boste odpoklicani.

Zato smo izdali skavtski zakon, ki zahteva, da mora vsakdo vsak dan izvršiti kako uslugo. Ta usluga je lahko tudi skromna: stari ženi pomagamo dvigniti breme; otroka

vodimo preko ceste, novčič vržemo v nabiralnik za uboge. V vsakem dnevu svojega življenja bi morali kaj dobrega storiti, že danes bi morali pričeti z upoštevanjem tega pravila in ga vse življenje ne prezreti. Mislite na vozel v ovratnici in na skavtski znak; spominjata naj vas na to, da morate komu storiti kako uslugo. Ne delajte pa uslug samo svojim prijateljem, ampak tudi tujcem in celo svojim sovražnikom.

Ko so leta 1905. Japonci oblegali Ruse v Port Arthurju, so izkopali globoke jarke, v katere Rusi niso mogli streljati, ter so se docela približali utrdbam. Ob neki priliki so bili tako blizu, da je neki ruski vojak lahko vrgel v japonski jarek pismo. V njem je pisal, da bi rad poslal sporočilo svoji materi, ki je radi njega v velikih skrbeh; ker pa je bil Port Arthur odrezan od vseh strani, je prosil Japonce, naj bi njegovo sporočilo odposlali; priložil je bankovec za svojo mater in cekin za stroške pri odpošiljanju.

Japonski vojak, ki je našel pismo, ga ni raztrgal in tudi denarja ni obdržal zase, ampak je ravnal kot skavt: oboje je izročil svojemu oficirju. Ta je brzojavil sporočilo ruskega vojaka njegovi materi in je vrgel v sovražni tabor listič, na katerem je javljal, da je zadeva pravilno rešena.

Ta primer viteštva opisuje poleg mnogih drugih gospod Richmond Smith v svoji knjigi: »Obleganje in padec Port Arthurja«.

Darežljivost.

So ljudje, ki radi denar shranjujejo in ga ne marajo izdajati. Prav je, da smo štedljivi; je pa tudi prav, da denar darujemo, kjer je potrebno. To je namen varčevanja. Ako ste darežljivi, pazite, da ne postanete napačno darežljivi. To se pravi: zelo lahko in tolažilno je za vas, ako daste ubogemu beraču na cesti desetico; ali tega ne delajte. V devetindevetdesetih od sto slučajev je ta ubogi berač prebrisan star goljuf, in ako mu daste desetico, hrabrite njega in druge, da svojo obrt nadaljujejo. Najbrž je na stotine resnično ubogih in bednih ljudi, ki si ne

upajo med javnost, ki jih nikdar ne vidite in za katere bi bila vaša desetica božji dar. Dobrodelno društvo ve, kje ste in kdo ste, in ako izročite svojo desetico njemu, jo bo namesto vas spravilo v prave roke.

Ni treba biti bogat, da je človek darežljiv. Mnogi vitezi so bili ubogi. Bila je doba, ko so nekateri izmed njih imeli za ščit dva viteza na enem konju. To pomenja, da so bili tako ubožni, da ni vsakteri zmogel svojega konja.

Napitnina.

Napitnina je nekaj slabega.

Kamor pridemo, bi ljudje radi dobili napitnino za najmanjšo uslugo, ki bi jo morali napraviti iz dobrega čustva skupnosti. Skavt nikdar ne sprejme napitnine, če se mu tudi ponudi, izvzemši, ako je resnično plačilo za storjeno delo. Često je zelo težko odkloniti; ali za skavta je lahko. Treba mu je samo reči: »Hvala lepa! Ali jaz sem skavt in naša pravila nam ne dovoljujejo, da bi za prijazne usluge kaj sprejemali.«

Napitnina spravlja človeka v nepravilno razmerje do vsakogar.

Ne moremo s kakim človekom delati v prijateljskem razmerju, ako se vprašujemo, koliko napitnine bomo od njega dobili, ali ako se on vprašuje, koliko naj vam da. Kar pa stori skavt za koga drugega, to naj napravi na prijateljski način.

Prejel sem iz vseh delov naše države nešteto pisem, v katerih ljudje občudujejo skavte radi njihovih dobrih del in radi tega, ker ne sprejemajo napitnine. Veseli me, kadar slišim take vesti, skavti!

Seveda je pravilno plačilo za pravo delo nekaj popolnoma drugega; to lahko sprejmete.

Velika razlika med kolonistom v gozdu in možem, ki ni bil nikdar tam, je v tem, da hodi kolonist kar v srajci, dočim ima drugi zapeto suknjo; to je simbol za njihov značaj. Kolonist je takoj proti vsakomur odkrit in prijazen, dočim kaže Evropejec nagnjenje, zapeti se pred

sosedi v svojo suknjo in »treba ga je že močno potegniti iz nje«, da pokaže svojo dobrohotnost. Svobodne navade svežega zraka in same srajce odstranjajo vse to in napravljajo življenje za vsakogar mnogo prijetnejše. Skavt ne sme pozabiti, da je kakor kolonist in da je kakor »Kim« prijatelj vsega sveta.

Toda ne dopustite, da bi vas to prijazno mišljenje zavedlo do neumnosti, da bi s svojim težko prisluženimi prihranki zapravljivo gostili svoje prijatelje.

Vljudnost.

Primer vljudnosti se je pripetil v bitki pri Fontenoy, kjer so se Angleži borili proti Francozom.

Angleški gardisti so prišli preko nekega griča in so videli, da so čisto blizu francoske garde. Oba oddelka sta bila presenečena in nekaj minut ni padel strel od nobene strani.

V tistih časih so kavalirji navadno odločali prepir s pištolami v dvoboju. Pri dvoboju je bila navada, da sta oba borilca streljala na povelje istočasno; dogodilo se je pa tudi, da je eden izmed mož pozval drugega, naj strelja poprej, da bi pokazal, kako hraber je. Tako se je zgodilo v tem slučaju. Ko sta se oba oddelka pripravljala, da se streljata, se je britanski oficir poklonil pred francoskim, da bi mu izkazal svojo vljudnost, in mu rekel: »Prosim, gospod, streljajte vi prej!« V sledeči salvi so nekateri naših padli; ali preživeli so odgovorili s prav tako smrtonosno salvo, prešli takoj k napadu in pregnali Francoze.

Vitezi so navadno navajali neki doživljaj Julija Cezarja kot primer vljudnosti. Neki ubogi kmet je povabil velikega rimskega vojskovodjo na večerjo in mu je postregel z jedjo iz kisle, začinjene zelenjave, misleč, tako visokorodni vojskovodja mora kaj takega rad jesti. Cezar je vse pojedel in rekel, da ima tako jed resnično rad, čeprav mu je opekla usta in mu ni prijala.

Ako vprašamo na Španskem kakega moža za pravo pot, nam je ne pokaže samo, ampak snamé tudi klobuk, se pripogne in pravi, da mu je v posebno veselje, ako nam

lahko pokaže pot, vrhu tega nas spremlja dotlej, da nas privede na pravo pot. Tudi ne sprejme nikake nagrade.

Francoz sname klobuk z glave, ako nagovori tujca, tudi ako vpraša stražnika po potu.

Širokopleči, silni holandski ribiči zavzemajo vso cesto; ako pa pride mimo kak tujec, stopijo v stran in snamejo mimogrede smehljaje se klobuk.

Neka gospa mi je pripovedovala, da je v nekem kraju na zapadu Kanade videla nekoč po cesti prihajati krdelo divje izgledajočih cowboyjev in da se jih je pošteno prestrašila; ko so pa prišli bliže, so stopili v stran, sneli spoštljivo klobuke in ji napravili prostor.

Vljudnost do žen.

Vitezi starih časov so smatrali za posebno dolžnost, biti do žen spoštljivi in vljudni. Sir Nigel Loring v knjigi »The White Company« (»Bela družba«) je vzor viteškega plemiča starih časov. Čeprav je bil majhne postave in napol slep, ker mu je v začetku njegovega delovanja neki sovražnik vrgel apno v oko, je bil vendar nenavadno hraber mož, hkrati pa tudi zelo skromen in postrežljiv napram drugim.

Predvsem je izkazoval spoštovanje ženam. Imel je veliko, ne posebno lepo ženo, ali vedno je hvalil njeno lepoto in čednost ter bil pripravljen, boriti se z vsakomer, ki bi se bil drznil dvomiti o njenih odlikah.

Do ubogih žen, najsi so bile stare ali mlade, je bil vedno vljuden in postrežljiv. Tako bi moral ravnati tudi skavt.

Kralj Artus, ki je ustanovil pravila viteštva, je bil sam viteški do žen vseh ljudskih slojev.

Nekega dne je planila neka deklica na njegov dvor in klicala za pomoč. Njeni lasje so bili razpuščeni in pokriti z umazanino; njene roke so bile raztrgane od trnov in njena obleka je v cunjah visela s telesa. Neka grda razbojniška tolpa, ki se je potepala po okolici in počenjala mnogo zla, jo je mučila. Ko je kralj Artus slišal poročilo

dekleta, je skočil na konja, jahal sam k jami, se z lastno življenjsko nevarnostjo boril z razbojniki in jih porazil, tako da njegovega ljudstva niso več mogli nadlegovati.

Ako gre skavt s kako žensko ali otrokom, naj ju ima vedno na svoji levi strani, da mu je desna prosta za slučaj, ako bi ju bilo treba braniti.

Ako sreča skavt žensko ali otroka, se seveda vedno ogne, tudi ako bi mu bilo treba zapustiti tlak in stopiti v blato.

Prav tako ne bo noben mož, ki je vreden tega imena, sedel v prenapolnjenem železniškem ali tramvajskem vozu, ako stoji kaka žena ali kak otrok. Svoje mesto bo takoj prepustil ženi in vstal. Kot skavt morate dajati dober zgled s tem, da to v vozu prvi storite, in sicer veselo in z nasmehom, da žena ne bi mislila, da tega ne storite radi.

Ako ste na ulici, vedno glejte, da-li lahko pomagate ženam ali otrokom. Dobra priložnost k temu se vam nudi, ako gredo preko ceste, ako iščejo pot, ako hočejo priklicati kočijo ali omnibus. V takem slučaju pomagajte takoj in ne sprejmite nobene nagrade!

Pred nekaj dnevi sem videl, kako je pomagal neki deček neki ženski iz kočije; ko je zaprl vrata in se je ženska obrnila proti njemu, da bi mu dala napitnino, je segel po čepico in rekel smehljaje: »Ne, hvala, to je moja dolžnost,« in je odšel. Zato sem mu stresel roko v čustvu, da je po prirodi skavt, čeprav ga ni nihče navajal k skavtstvu.

To je tista vrsta vljudnosti, ki bi jo pri današnjih dečkih radi češče videli. Pred nekaterimi dnevi je tekla v Londonu neka deklica, ki je bila okradena, za tatom, dokler ni krenil v neko zagatno ulico, kamor ni mogla za njim; ali počakala ga je skupaj z množico; ko se je zopet pojavil, ga je zgrabila deklica za ovratnik in se borila z njim, da ji ne bi ušel. Pa nihče iz množice ji ni pomagal, čeprav so bili možje in dečki vmes. To je morala biti žalostna družba, ki ni hotela deklici v pomoč!

Ako se pripeti nesreča, morajo seveda možje in dečki vedno skrbeti za to, da se spravijo žene in otroci na varno,

preden sami odidejo. Pri dveh brodolomih, ki so se leta 1907. pripetili ob južni obali Anglije, namreč pri brodolomu ladje »Jebba« in pri brodolomu ladje »Svevic«, je bilo posebno značilno, kako skrbno je bilo vse izvršeno, da bi se najprej rešili žene, otroci in stari ljudje, preden so mislili na rešitev moških. Do žen morate biti vedno vljudni. Ako sedite in pride žena v sobo, vstanite in glejte, da-li ji lahko s čim postužite, preden zopet sedete.

Ne potikaj se okrog s kakim dekletom, ako ti ne bi bilo ljubo, če bi te videla z njo tvoja mati ali sestra!

Ne pričenjaj ljubavnega razmerja, ako nisi odločen, da dekle poročiš!

Ne ženi se, dokler ne moreš sam pravilno skrbeti za ženo in otroke.

Vaje.

Usluge se lahko delajo na sledeče načine: pesek trosi po poledenelih potih, kjer konjem rado drči; pomarančne in citronske lupine odstranjaj s cestnega tlaka, ker na njih ljudje često padajo. Ne puščaj nobene lese odprte, ne poškoduj nikakih plotov in ne hodi na kmetih po posejanem polju; pomagaj starim ljudem vodo črpati ali drva znašati itd.; pomagaj pri čiščenju cest s tem, da pobiraš koščke papirja; preskrbuj ubogim otrokom hrano.

Migljaji za vodje.

Kako se vadimo v viteštvu?

Vsako jutro naj vsak skavt napravi v vratno ruto vozel, ki naj ga opozarja, da mora vsak dan izvršiti kako uslugo; to delaj, dokler ne postane skavtom ta dolžnost navada.

Vodi dečke v stražarno ali v zbirko starega orožja in jim pokaži opremo in orožje starih vitezov.

Eden izmed skavtov naj pripelje v tabor popolnoma tujega dečka kot večernega gosta, ki se lahko udeleži vseh iger tistega večera in posluša taborno kramljanje.

Igre.

Potujoči vitez. Skavti odidejo posamezno, v dvojicah ali kot vod: v mestu, da bi našli žene in otroke, ki potrebujejo pomoči, po povratku pa da bi pod častno besedo poročali, kaj so storili. Na kmetih se javite v kaki kmečki hiši ali v koči in vprašajte, da-li lahko opravite kako opravilo brez nagrade. To se lahko priredi kot tekma, kot »tekmovanje v uslugah«.

Dramatični predstavi.

Kralj Artus in omizje.
Zgodbe o omizju.

Enaindvajseto kramljanje pri tabornem ognju.

Premagovanje samega sebe.

Čast. — Pokornost. — Hrabrost. — Vedrost.

Vodjem.

Likurg pravi, da blaginja države ne zavisi toliko na denarju kakor na možeh, ki so zdravi na telesu in duhu, katerih telo je sposobno, da z vztrajnostjo prenaša težave, na možeh z dobro ukročenim duhom in sposobnostjo, gledati stvari v pravem razmerju.

Čast.

Pravi vitez je cenil svojo čast nad vse; bila mu je sveta. Možu časti lahko vedno zaupamo; nikdar ne bo napravil kakega nečastnega dejanja, kot n. pr. rekel neresnico ali svojega predpostavljenega ali delodajalca prevaral; on si ob vsakem času pridobi spoštovanje svojih soljudi. V vsem, kar stori, ga vodi njegova čast. — Kapitan ostane do poslednjega trenutka na ladji; zakaj? Ladja je samo kepa železa in lesa; kapitanovo življenje je toliko vredno kakor življenje žen in otrok na krovu; ali on poskrbi za rešitev vsakogar, preden poizkusi rešiti

svoje dragocenejše življenje; zakaj? Ker je to njegova ladja in ker so ga učili, da je njegova dolžnost, vztrajati na njej; zato smatra, da bi bilo nečastno, drugače ravnati; zato stavlja čast nad svojo varnost. Prav tako bi moral tudi skavt ceniti svojo čast bolj ko vse drugo.

Fair Play.

Bolj ko vsi drugi narodi drže Britanci na fair play (t. j. dobesedno: častna, viteška igra).

Ako vidite, da grozi velik pretepač majhnemu dečku, posredujte, ker to ni »fair play«. In ako pri dvoboju vrže eden izmed borcev drugega na tla, ga ne sme z roko obdelavati, ako leži na tleh; vsakdo bi ga sicer imel za prosto žival. O tem seveda ni nikakega zakona. Za njegovo slabo ponašanje bi ga ne mogli zapreti. Fair play je viteški vzor, ki nam je izročen iz starih časov in dolžni smo, da ta vzor vedno ohranjamo živ.

Poštenost.

Poštenost je posebna oblika časti. Poštenjaku lahko zaupamo kakršnokoli vsoto denarja ali druge vrednostne predmete ter smo sigurni, da nam jih ne bo ukradel.

Goljufanje je vedno grda, zahrbtna stvar.

Ako čutiš v sebi nagnjenje, da bi goljufal radi igre, ki jo hočeš dobiti, ali če si pobit, ker igra ni izpadla v tvojo korist, si reci: »V bistvu je to samo igra. Ako izgubim, me ne umore. Ni mogoče vedno dobiti, ali jaz hočem vzdržati za slučaj, da se pokaže obrat na bolje.«

Ako se obvladaš tako, boš često spoznal, da končno vendarle dobiš, ker nisi preboječ in ne dvomiš o uspehu.

In zapomni si, ako resnično igro izgubiš, moraš, ako si pravi skavt, stranko, ki je dobila, takoj radostno pozdraviti, ali dečku, ki te je premagal, čestitati in mu seči v roko.

Tega pravila se drže skavti v vseh igrah in tekmah.

Zvestoba.

Zvestoba je ena izmed najodličnejših lastnosti vitezov. Ti so svojemu kralju in svoji državi vedno zvesto vdani in so vedno pripravljeni, žrtvovati življenje za njuno obrambo. Prav tako bi moral vsakdo, ki si vzame viteze za vzgled, biti zvest svojim starešinom, naj so častniki ali delodajalci, in smatrati bi moral kot svojo dolžnost, da gre z njimi skozi drn in strn. Ako ne namerava ostati zvest, naj takoj zapusti svoje mesto, ako še ima v sebi čut časti in možatosti.

Prav tako mora biti zvest svojim prijateljem in jim stati ob strani v dobrih in slabih časih.

Zvest in vesten v izpolnjevanju dolžnosti je bil rimski vojak, ki je ostal na svojem mestu, ko je Vezuv pokopal s svojo lavo in pepelom mesto Pompeje. Njegove preostanke so našli: z roko pokriva usta in nos, da bi odvrnil smrt vsled zadušitve, ki ga je končno vendar premagala.

Temu primeru je sledil pred nedavnim časom neki kadet Reigateske gimnazije, ki so ga bili postavili na stražo in pustili na njegovem mestu, ko je minul dan vežbanja. Ali čeprav je nastopila noč in je bilo zelo mrzlo — bil je november — je ostal mladič na svojem mestu, dokler ga o polnoči niso našli napol zmrzlega, a vendar veselega in čilega.

Ubogljivost in disciplina.

Disciplina in ubogljivost sta za skavta in vojaka prav tako važni ko hrabrost.

»Birkenhead« je bila prevozna ladja, ki je prevažala čete. Na krovu je imela 630 vojakov z njihovimi rodbinami in 130 mornarjev. V bližini rta Dobre nade je zadela ponoči na pečino in se pričela potapljati. Vojake so takoj postrojili v vrste na medkrovu. Nekateri so bili odposlani, da odvežejo čolne in spravijo vanje žene in otroke; drugi so dobili povelje, da spravijo gori konje, jih spuste v morje in jim nudijo priliko, da splavajo na obrežje. Ko je

bilo vse to storjeno, se je izkazalo, da ni bilo dovolj čolnov za moštvo; zato je bilo izdano povelje, da ostanejo možje v stroju. Potem se je ladja prelomila in počela potapljati. Kapitan je svetoval ljudem, naj poskakajo preko krova in se rešijo s plavanjem. Ali polkovnik Seaton je rekel: »Ne, ostanite v stroju!« Izprevidel je, da bi potegnili za seboj v vodo čolne, ako bi plavali za njimi in poskušali priti vanje. Zato so ostali možje v stroju in ko se je ladja povesila na stran, so vzkliknili v slovo in se potopili z njo vred. Od 760 oseb na krovu se jih je rešilo 192, ali še ti bi bili najbrž izgubili življenje, da niso bili ostali disciplinirani in požrtvovalni.

Nedavno je zadel neki parnik v britsko šolsko ladjo »Fort Jackson«, na kateri so bili mornariški kadeti kot posadka; ali kakor na ladji »Birkenhead« tudi tu ni bilo ne strahu ne vpitja. Dečki so se postavili v stroj, si opasali rešilne pasove in mirno vztrajali v nevarnosti; niti eno življenje ni bilo izgubljeno.

Gibraltar je velika, utrjena skala na jugu Španije in pripada Angliji. Pred 136 leti so ga Španci in Francozi skupno oblegali.

Španska vojska je napadla Gibraltar na suhem, dočim so Francozi prodirali z morske strani, ali čeprav so se napadalci borili več ko tri leta hrabro in z največjo vztrajnostjo, so jim bili britski branitelji kos in so vzdržali, dokler jim ni prišla britanska mornarica na pomoč.

General Elliot, ki je bil kavalerijski oficir v 15. huzarskem polku, je poveljeval gibraltarskim četam in njegovi strogi disciplini se je bilo treba v veliki meri zahvaliti, da je mogla posadka vzdržati. Vsak mož se je bil naučil, brez odloga in izpraševanja slediti ukazom.

Nekega dne eden od mož ni poslušal povelja. Zato ga je poklical general k sebi in mu pojasnil, da pri možu, ki v takem času ne uboga, ne more biti vse v redu; je vsekakor brez pameti. Potem je ukazal, naj mu ostrižejo glavo, prilepijo obliž, mu puščajo kri, ga vtaknejo v prisilni jopič, kot norca vržejo v ječo, kjer naj ga puste ob vodi in kruhu, pa molijo v cerkvi zanj.

Skromnost.

Tudi skromni so bili vitezi. Čeprav so prekašali druge ljudi v borbi in bojnih pohodih, se vendar niso nikdar s tem hvalili. Zato se nikdar ne bahajte!

In ne domišljajte si, da imate na tem svetu prava razen tistih, ki si jih sami pridobite. Ako govorite resnico, imate pravico zahtevati, da se vam vedno veruje, in imate pravo, da greste v ječo, ako to s tatvino zaslužite. Ali mnogo je ljudi, ki hodijo po svetu in se jezijo radi svojih pravic, ne da bi bili kdaj kaj storili, da bi si pridobili kake pravice. Storite najprej svojo dolžnost; potem pridete do svoje pravice.

Hrabrost.

Zelo malo je ljudi, ki bi bili hrabri od rojstva; ali vsakdo si lahko privzgoji hrabrost, ako to poskusi, zlasti, ako začne s tem v mladosti.

Pogumni mož se vrže brez pomisleka v nevarnost, kjer kaže manj pogumni nagnjenje, da ostane v ozadju. S tem je tako kakor s kopanjem. Krdelo dečkov pride k reki, da bi se kopali, ali na bregu občepe in se tresejo; čudijo se, kako globoka je voda, in vprašujejo, če je zelo mrzla; pogumni pa bo tekel skozi krdelo, skočil na glavo v vodo in nekaj sekund pozneje srečno priplaval iz nje.

Skrivnost je v tem: ako opazite nevarnost, ne stojte mirno in ne glejte — čim dalje gledate, tem manj vam bo stvar všeč —, ampak hitro se vrzite vanjo, pogumno se je lotite, in ako ste enkrat v njej, ne bo niti pol tako hudo, kakor je izgledalo.

V zadnji rusko-japonski vojni so neki pionirji dobili povelje, naj razstrelijo vrata neke ruske trdnjave, da bi mogli napadalci vanjo. Večina jih je bila postreljena, ali nekaterim se je posrečilo, da so prišli z naboji smodnika do vrat. Smodnik je bilo treba na neki način pritisniti tesno do vrat in potem zažgati. Japonci so pritisnili smodnik s tem, da so se uprli vanj s svojim telesom; nato so zažgali vžigalice, z njimi vžigalno vrv, nato pa so z

vratmi zleteli v zrak. Ali njihova pogumna požrtvovalnost je omogočila njihovim tovarišem, da so dospeli v utrdbo in jo zavzeli.

Stanovitnost.

Vitezi so se šele vdali, ko so bili mrtvi; bili so vedno pripravljeni, vzdržati do poslednjega trenutka. Ali ljudje pogosto greše s tem, da se vdajo težkočam, preden je to potrebno. Često prestanejo delati, ako nimajo takoj

Vztrajnost: Žabe v smetani.

uspeha; če bi pa ostali nekoliko delj pri ojesu, uspeh ne bi izostal. Človek mora računati najprej s težkim delom in z izostankom uspeha.

Ako se na Japonskem rodi otrok, izobesijo njegovi starši zunaj pri vratih lutko ali ribo, kar jeodvisno od tega, da-li je otrok deklica ali deček. To je znamenje za sosede. Lutka pomenja, da je deklica, ki bi morala nekoč vzgajati otroke; riba pomenja, da je deček, ki bo moral, ko odraste v moža, ko riba plavati proti toku težkoč in nevarnosti.

Kdor ne more gledati težkemu delu pogumno v oči, ne zasluži imena moža.

Nekateri izmed vas so slišali zgodbo o dveh žabah. Tu jo podajemo:

Dve žabi sta šli nekega dne na izprehod in prišli do velike sklede, polne smetane. Ko sta ogledovali skledo, sta obe padli vanjo.

Ena je rekla: »To je nova vrsta vode zame. Kako se da plavati v taki vodi? To vse nič ne pomaga.« Zato se je pogreznila na dno, ker ni imela nikake sile.

Njena spremljevalka je pa bila bolj moška; trudila se je na vso moč, da bi plavala, rabila je roke in noge, da bi se obdržala na tekočini. Vsakokrat, kadarkoli je čutila, da se potaplja, si je še bolj prizadevala in ni prestala upati.

Ko je bila končno tako trudna, da je mislila, da se je treba vdati, se je zgodilo nekaj čudnega. S trdim delom svojih rok in nog je smetano tako vsirila, da je nenadoma sedela na njej varno kakor na kaki trdi kepi.

Ako torej stvar ne gre po sreči, se smej in si govori: »Vzdrži!« pa ti bo dobro.

Zelo velik korak k uspehu je v tem, da znamo prenašati presenečenja.

Dobra volja in veselost.

Vitezi so polagali veliko važnost na pravilo, da se dobra volja nikdar ne sme izgubiti. Smatrali so za nedostojno, da bi se razjezili in pokazali jezo. Kapitan John Smith, o katerem sem že poročal, je bil vzor veselega tovariša. Proti koncu njegovega življenja sta dva dečka (kajti imel je dečke zelo rad) popisala v knjigi njegove pustolovščine, o katerih jima je pripovedoval; ali pisala sta, da jima je bilo zelo težko slišati vse, kar je pripovedoval, kajti opis svojih nevarnosti in težav je spremljal s stalnimi izbruhi smeha. Gotovo je pa, da ne bi bil mogel prenesti niti polovice nevarnosti, ki jih je srečal v različnih dobah svojega življenja, ako ne bi bil vesel človek.

Vedno znova so ga ujeli sovražniki (često divjaki); ali vedno se mu je posrečilo, da si je s svojo prijetno naravo pridobil njihovo prijateljstvo, tako da so ga izpustili, ali pa se niso potrudili, da bi ga ujeli, ako bi jim ušel.

Ako opravljate svoje delo veselo, vam bo zabava. Prinašate veselje tudi drugim ljudem, kar je ena izmed vaših skavtskih dolžnosti. J. M. Barrie piše: »Tisti, ki prinašajo solnčno luč v življenje svojih soljudi, ne morejo nikdar odvrniti od sebe sreče.« To se pravi: Ako napravljate srečne druge ljudi, osrečujete tudi sami sebe.

Ako imate navado, da gledate vedro na stvari, boste redkokdaj prišli v resne težkoče; kajti, ako se vam zdi kaka težkoča, jeza ali nevarnost zelo velika, tedaj se začnite smejati, ako ste modri, čeprav moram priznati, da to od kraja ni lahko. Ali v trenutku, ko se smejete, se vam zdi, kakor da je največja nevarnost takoj izginila, in prav dobro se prebijete skozi težkoče.

Dobro voljo si lahko pridobi vsak deček, ako hoče; ta mu bo pomagala pri vsaki igri na tej zemlji in zlasti v težkočah in nevarnostih; vzdržala ga bo v vsakem položaju, ko bi dražljivega dečka vrglo ven ali ko bi kljubovalno stekel proč.

Grdo govore in kolnejo ter kadijo navadno tisti dečki, ki hočejo pokazati, kako moški so; ali to napravlja iz njih samo norce. Mož, ki kolne, je navadno eden izmed tistih, ki se lahko spravi iz ravnotežja in v težkem položaju izgubi glavo, tako da se nikdar ne moremo zanesti nanj. V največji težavi ne smete nikdar izgubiti glave; zato ne kolnite, ako opazite, da ste posebno boječi ali razburjeni ali jezni; silite se k smehu in to vas bo hitro spravilo v ravnotežje.

Kapitan John Smith, ki ni ne kadil ne klel, je uporabljal do preklinjevalcev neko postopanje, ki so ga sprejeli tudi naši skavti. V svojem dnevniku pripoveduje, da so njegovi ljudje pri sekanju dreves kleli, ker so sekire napravljale na njihovih nežnih rokah žulje, tako da je vsak tretji udarec premogla kletev. Da bi to grdo razvado odpravil, je dal vse tiste kletve zapisati in zvečer za vsako

kletev zliti vrč vode skozi rokav, »s čimer se je grešnik tako opral, da je ves teden jedva zaklel.«

Vaje v premagovanju samega sebe.

Vadi nesebičnost pri gozdni zabavi, h kateri naj vsi pripomorejo v razmerju svojih sredstev. Nikake opombe o prispevku se ne dovoljujejo.

Igre.

Vse igre, kot nogomet, tenis itd., kjer veljajo stroga pravila, so pripravne za privzgojitev discipline in samozatajevanja.

Tudi jiu-jitsu ima mnogo dobrih strani v tem oziru.

Streljanje z lokom, kakor so to delali lokostrelci srednjega veka. Ako je le mogoče, si skavti sami delajo svoje loke in puščice.

Dvaindvajseto kramljanje pri tabornem ognju.

Vzgoja samega sebe.

Vera. — Varčnost. — Uspeh.

Vodjem.

To kramljanje daje četovodjem široko polje za pomembno delo na tem področju načrta in jim nudi priliko, da vrše dragoceno delo v blagor naroda.

Očividnemu pomanjkanju vere naj bi se najprej odpomoglo bolj z izvrševanjem praktične vere kakor pa s čisto duhovnim poukom.

Vzgoja samega sebe. Samo tisto, česar se dečko sam nauči, postane njegova stalna posest. To ima večji pomen za njegovo poznejše življenje kot vse, kar si lahko pridobi v šoli.

To velja tako za vero kakor za posvetne stvari. Delovanje učitelja ali četovodje naj bi obstojalo v bistvu v tem,

da vzpodbujajo dečka v njegovih prizadevanjih, ki jim dajejo pravo smer.

V bistvu dečka je, da je dovzeten za vero. Če ga pa poučujemo v točkah, za katere se zanimajo odrasli, tedaj ga dolgočasimo in lahko napravimo iz njega domišljavca.

Študiranje prirode je najboljša pot, da pride do spoznanja Boga, in z izvrševanjem vsakodnevnega dobrega dela, s postrežbo bolnikov itd. se uči krščanskih dolžnosti.

Skavtstvo v nedeljo. V krščanskih deželah naj bodo skavti zanesljivo pri službi božji v cerkvi ali kapeli ali pri lastni službi božji. Popoldanski izprehod bi se potem lahko uporabil za tihe skavtske vaje, kot opazovanje prirode s preiskavanjem rastlin ali žuželk, sesalcev ali ptic; v mestu pa se lahko (zlasti ob slabem vremenu) obiskujejo zbirke lepih slik, muzeji itd. Nadalje so primerne za ta čas vaje »potujočih vitezov«, t. j. zbirajo se cvetlice in nosijo bolnikom v bolnice, bolnikom se čitajo časopisi itd. Nedelja je dan počitka; ali leno potikanje ni počitek. Izpremememba v opravilu v delavnici in na polju je odpočinek; ali sabbath je prečesto dan potepanja in je za naše dečke in deklice v nravstvenem oziru najslabši dan v tednu. Združite s krščanskim naukom v cerkvi študij Boga v prirodi in izvrševanje dobrih del na dan Gospodov.

Lastno nadaljnje izobraževanje. Zelo mnogo bede in brezposelnosti izvira iz dejstva, da se lahko potepajo dečki izven šole ali pa, da jih prezgodaj uporabljamo za pridobivanje zaslužka kot posle itd. Ob pričetku moške dobe se niso učili nobenega poklica in ne znajo rabiti svojih rok, čim njihovo delo ne leži točno v smeri njihovega dotedanjega delovanja. Potem so nemočni in neporabni. Tu lahko kot četovodja storite za dečke neprecenljivo delo s tem, da z vsakim po vrsti zaupno govorite o njegovi bodočnosti, da mu naredite načrt in ga pridobite za to, da se za izvoljeno življenjsko pot pripravlja. Vzpodbujajte ga, naj zaupa samemu sebi in naj opravlja kako ročno ali drugo njemu priljubljeno delo.

Tu navedene vzpodbude so le maloštevilne, ali vaša lastna izkušnja in iznajdljivost bosta verjetno odkrili še marsikatero pot.

Dolžnost do Boga.

Pred tri sto leti je rekel star britski poglavar: »Naše življenje se mi je vedno zdelo kot polet vrabca preko dvora, ko sedimo pri jedi, ko gori klada na ognju, dočim je zunaj temno in viharno. Pride noter, nihče ne ve odkod, leta nekaj časa po toplem in okrog luči, nato pa zopet poleti v tmino. Tako je s človeškim življenjem; človek pride, nihče ne ve odkod, kratek čas preživi na zemlji, dokler zopet ne odleti in nihče ne ve, kam. Ali zdaj nam kaže, da ne poletimo zopet v tmino, kadar je naše življenje pri kraju, seveda, ako izpolnimo svojo dolžnost, kajti Kristus nam je odprl vrata v svetlejši kraj, v nebesa, kamor odidemo, da bi živeli tam v večnem veselju!«

Stari poglavar je govoril v imenu vseh poglavarjev Severne Anglije, ko jim je kralj Edvin prinesel krščansko vero; in sprejeli so jo vsepovsod, ker jim je prinašala več tolažbe ko češčenje njihovih starih poganskih bogov; poslej je obdržala krščanska vera svoje gospodstvo.

Vera izgleda kot zelo preprosta stvar:

1. Zaupaj v Boga!

2. Stori dobro svojemu sočloveku!

Stari vitezi, skavti naroda, so bili zelo pobožni. Vedno so obiskovali cerkve ali kapelice, zlasti ako so šli v boj ali morali podvzeti kaj težkega. Smatrali so, da je pametno, biti na smrt vedno pripravljen. V veliki cerkvi na Malti se še danes lahko vidi, kako so stari vitezi molili. Ko se je molila veroizpoved, so vstali in potegnili meč v znak, da so pripravljeni, braniti evangelij z mečem, ako je potreba, tudi z žrtvovanjem svojega življenja. Boga niso častili samo v cerkvi, ampak so občudovali njegovo delo v njegovih tvorbah, v živalih, rastlinah in v pokrajini. In tako je tudi z mirovnimi skavti današnjih dni; povsod, kamorkoli gredo, imajo radost nad gozdom, gorami in travniki.

Radi opazujejo živali in čudesa cvetlic in rastlin. Nihče ni mnogo vreden, ki ne veruje v Boga in se ne ravna po njegovih zapovedih. Zato naj ima vsak skavt vero.

Je mnogo ver, kot rimsko-katoliška, protestantovska, judovska, mohamedanska itd., ali glavno je, da pripadniki vseh teh veroizpovedi časte Boga, čeprav na različen način. So kakor armada, ki služi istemu kralju, čeprav razpada v različne vrste orožja, v konjenico, pehoto, topništvo in nosi različne uniforme. Ako se torej snidete z dečkom kake druge vere, mu ne smete biti sovražni, ampak morate priznati, da je kakor vojak v vaši lastni armadi, čeprav v drugi uniformi, in da služi istemu kralju kot vi.

Ako izvršuješ svojo dolžnost do Boga, mu bodi vedno hvaležen. Vsakokrat, kadar se veseliš kake zabave ali kake dobre igre ali kadar se ti kaj dobrega posreči, vsakokrat se mu zahvali za to, čeprav samo z nekoliko besedami, prav tako, kakor tudi po jedi izmoliš zahvalno molitev. In lepa je stvar, blagoslavljati druge. Ako n. pr. vidiš vlak, ki se odpelje, prosi Boga za blagoslov vsem, ki so v njem.

Ko vršiš svojo dolžnost do ljudi, bodi uslužen in dobrodelen; bodi tudi vedno hvaležen za vsako prijaznost, ki se ti izkaže, in potrudi se, da svojo hvaležnost pokažeš.

Misli na to, da darilo, ki ga dobiš, ni tvoje, dokler se ne zahvališ zanj. Dokler si vrabec, ki leta po dvoru, to se pravi, dokler živiš, se trudi, da storiš kaj dobrega, da ostane, ko tebe ne bo več. Neki pisatelj pravi: »Često si pravim, da skriva svet od nebeške luči velika odeja, čim solnce zaide, vendar pa so luknje v odeji, zvezde, katere so napravili tisti, ki so na tem svetu dobro delali. Zvezde niso vse enake velikosti; nekatere so velike, druge majhne; nekateri ljudje so izvršili velike čine, drugi majhne; ali napravili so svojo luknjo v odeji s tem, da so storili nekaj dobrega, preden so zapustili ta svet.«

Potrudite se, da napravite s svojim delom luknjo v odeji, medtem ko bivate na tej zemlji.

Nekaj je že, če si dober, ali še mnogo več je, dobro d e l a t i.

Na prvem mestu je dolžnost.

Vsi ste že slišali o »zakonu linčanja«, t. j. o ostrem pravosodju, ki zločinca brez nadaljnjega obesi na prvo drevo.

Izraz izvira iz Galwaya na Irskem. Tam še stoji spomenik, ki nas spominja na postopanje nekega velikega uradnika tistega mesta, imenovanega Lynch; leta 1493. je dal usmrtiti svojega lastnega sina Walterja, ker je umoril nekega mladega Španca.

Morilca so pravilno zaslišali in mu dejanje dokazali. Mati je prosila meščane, naj sina osvobode, ko ga bodo peljali iz ječe na morišče; oče, ki je to pričakoval, je pa dal izvršiti smrtno obsodbo v ječi s tem, da je naročil obesiti sina na oknu.

Čut dolžnosti starega Lyncha je moral biti zelo močan, kajti sicer ne bi bilo mogoče, da bi bila njegova službena vest premagala njegova čustva.

General Gordon je daroval čutu dolžnosti svoje življenje. Ko je bil v Khartumu oblegan, bi bil lahko ušel, ako bi bil hotel; ali smatral je za svojo dolžnost, da ostane pri svojih Egipčanih, ki jih je tjakaj pripeljal, čeprav jih ni posebno občudoval. Zato je bil na njihovi strani in ko je sovražnik končno mesto zavzel, je našel smrt.

Treznost.

Pomislite na to, da opojne pijače še nikdar niso odpravile kakega zla; samo povečale so ga. Napravijo, da človek za nekaj ur pozabi, kaj mu manjka; ali povzročajo, da človek pozabi tudi na vse drugo. Ako ima kdo ženo in otroka, pozabi, da je njegova dolžnost, da dela in jima pomaga iz težkoč. Za delo postaja vedno manj sposoben.

Pijanec je navadno figovec; to se je pri vojakih dovoljno videlo. Dandanašnjih dni so boljši in ne pijejo.

So ljudje, ki pijejo, ker jim je prijetno čustvo polovične nezavesti; ali to so norci; kajti ako so vdani pijači, jim noben delodajalec ne zaupa; kmalu postanejo brezposelni, lahko obole in strašno končajo. Na pijanosti ni nič moškega. Ako se kdo vda tej strasti, uničuje svoje zdravje,

svojo službeno bodočnost, svojo srečo in svojo rodbino. Samo eno sredstvo je proti tej bolezni — da je nikdar ne dobimo.

Varčnost.

Čudno je, da bodo nekateri izmed vas, dečki, ki čitate te besede, gotovo postali bogati, nekateri pa bodo umrli v revščini in bedi. Popolnoma od vas je odvisno, katero pot boste šli.

Prav kmalu lahko poveste, kako bo izgledala vaša bodočnost.

Mladič, ki varčuje denar, ga bo varčeval tudi kot mož. Morda se vam bo zdelo izprva težko; ali kmalu vam pojde laže; ako pa s tem začnete in nadaljujete, pomislite, da boste končno s precejšnjo gotovostjo imeli uspeh, zlasti, ako si pridobivate denar s težkim delom.

Ako si ga pa hočete pridobiti na lahek način, s stavami pri nogometnih tekmah in konjskih dirkah, ga boste sčasoma gotovo izgubili. Nihče, ki stavi, ob koncu ne dobi; samo zapisovalec, ki zapiše stavo v svojo knjigo, dobi pri tem. Kljub temu pa je na tisoče norcev, ki vedno stavijo za denar, ker so dobili nekoč majhen dobiček in upajo, da bodo nekega lepega dne veliko dobili.

Številni ubogi dečki so postali bogati možje; ali skoraj v vsakem slučaju se je to zgodilo zato, ker so izpočetka hoteli postati bogati, delali so v ta namen in zanesli v banko vsako paro, ki so si jo pridobili.

Tako ima vsakdo izmed vas priliko k temu, ako jo le hoče pograbiti. Znani večkratni milijonar J. Astor je pričel svojo pot kot ubog kramar s sedmimi nemškimi flavtami. Prodal jih je z dobičkom in stalno razširjal svoj obrat.

Vitezom vseh časov so narekovala njihova pravila, naj bodo varčni, t. j. naj zbero denarja, kolikor je mogoče, ne v ta namen, da bi lahko uporabljali velike vsote za zabavo, ampak zato, da bi se sami vzdrževali in ne bili drugim v breme, tudi zato, da bi jim več preostalo za dobra dela; in ako niso imeli nikakega denarja, niso smeli zanj beračiti;

morali so delati in si zaslužiti denar na katerikoli način. Pridobivanje denarja je šlo tako roko v roki z možatostjo, težkim delom in treznostjo.

Dečki niso premladi, da bi si služili denar.

Gospod Tomaž Holmes, sodni misijonar, nam pripoveduje, kako na stotine ubogih dečkov v Londonu čilo in pridno dela, da bi si prislužili, kar potrebujejo za svoje življenje, celo taki, ki še obiskujejo šolo, so med njimi. Vstajajo zgodaj, ob polpeti uri zjutraj, in vozijo po mestu mleko ali kruh; potem gredo v šolo! Popoldne se vrnejo v trgovino in pomivajo vedra in vrče. Shranjujejo svoj dnevni zaslužek; kdor ima mater, ji izroči denar; drugi ga shranjujejo ali nosijo v hranilnico. To so pravi možje, še preden so dopolnili dvanajsto leto, in dajejo drugim dečkom, iz katerekoli rodbine naj že bodo, dober zgled.

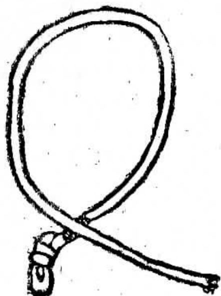
Kako se zasluži denar.

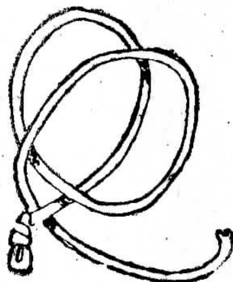
Skavt ali planinka si lahko pridobi denar na različen način: Z izdelovanjem naslanjačev, prevlekovanjem starega pohištva, z izžagavanjem, izdelovanjem okvirov za slike, kletk za ptice, skrinjic, izrezljanih pip. Vse to se lahko proda po posredovanju kake trgovine.

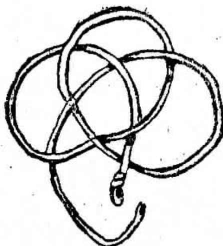
Dobite si dovoljenje, da smete v goščavi porezati nekaj debelejših šib; obesite jih in obtežite z uteži, da se nategnejo in posuše; nato delajte iz njih palice za izprehod. Izplača se reja kanarčkov, kokoši, kuncev in psov. Čebeloreja donaša na leto po 25—30 frankov od panja in povrne vrhu tega izdatke za panj in roj.

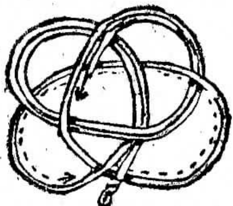
Iz jermenov za čevlje se lahko izdelujejo gumbi; nedavno je zaslužil skavt s tem delom 20 frankov v nekaj dneh. Zbirajte stare zaboje in napravljajte iz njih svežnje goriva, izdelujte za vrtnarja mreže, metle itd. V nekaterih krajih se izplača rediti koze in prodajati njih mleko. Pletenje košev, lončarstvo, knjigovezništvo donašajo denar. Vod lahko prevzame v malem mestu selsko službo, ali lahko sestavlja pevske zbore ali prireja gledališke predstave z vstopnino.

Kako se iz jermenov za čevlje izdelujejo gumbi.

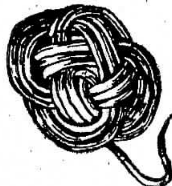

1

2

3

4

Nadaljuj, dokler vozel ni prepleten 2- do 3krat.

5

Premakni zanko za pritrjevanje gumba iz prvotne lege tako, da bo visela iz srede.

6

Nategni trdo, odreži prosti konec in gumb je gotov.

To so samo nekatere pobude; je pa še sto drugih možnosti zaslužiti si denar, ki si jih lahko izmišljate z ozirom na kraj svojega bivanja.

Ako hočete zaslužiti denar, morate delati. Gledališki igralec Ted Payne pravi v enem svojih del: »Ne vem, kje pri meni ni v redu. Jem dobro, pijem dobro in spim dobro; ako pa kdo izgovori besedo »delo«, gre po meni mraz.« Bojim se, da se godi to mnogim ljudem. Je prav mnogo zajčjih src, ki občutijo mraz, ako vidijo delo pred seboj; ko se pojavijo skrbi, gredo in se vdajo pijači, mesto da bi jim kljubovali in jih preganjali z delom.

Nabavi si hranilno puščico, položi ob vsaki priliki denar vanjo in ako že imaš čedno vsotico, jo daj v hranilnico in si zapisuj svoje dohodke in izdatke. Kot skavt moraš itak imeti nekaj prihrankov, preden smeš nositi znak. Hrani paro in dobil boš dinar.

Kako se napreduje.

Pred nekaj leti se je amerikanska vlada bojevala z uporniki na otoku Kubi. (Poiščite na zemljevidu!)

Prejšnji predsednik je želel poslati pismo Garciji, vodji upornikov, ni pa vedel, kako naj to napravi, ker so bili uporniki divja družba ter so bivali na divjem in težko dostopnem ozemlju.

Ko je govoril o zadevi z nekaterimi svojimi svetovalci, je rekel eden izmed njih: »Poznam mladega dečka, ki se imenuje Rowan; zdi se mi, da bi on vse izvršil, kar bi od njega zahtevali. Zakaj ne bi poskusili z njim?«

Poklicali so Rowana. Predsednik mu je pojasnil, zakaj si ga je želel, dal mu je pismo v roko in dostavil: »No, torej, to pismo bi rad poslal Garciaji.«

Dečko se je nasmehnil, rekel: »Dobro!« in zapustil sobo brez vsake nadaljnje besede. Nekoliko tednov je minulo. Rowan se je zopet pojavil pri predsednikovih vratih, rekel: »Pismo sem izročil Garciji,« in zapustil sobo. Seveda ga je McKinley poklical nazaj in ga pozval, naj mu poroča, kako je to napravil.

Izkazalo se je, da je vzel čoln in se vozil z njim nekaj dni. Izkrcal se je na obrežju Kube in izginil v džungli. Po treh tednih se je pojavil na drugi strani otoka, potem ko je prešel sovražne čete in izročil Garciji pismo.

Bil je pravi skavt. Tako bi moral skavt izvršiti ukaz. Če bi bil še tako težak, bi ga moral sprejeti z nasmehom; čim težji je, tem bolj napeta bo izvedba.

Večina dečkov bi bila postavila nebroj vprašanj, najprej, kako naj stvar zagrabijo, kako naj pridejo tja, odkod naj dobe hrano itd. Drugače Rowan; zvedel je samo, katera dolžnost mu je naročena, drugo je storil sam, ne da bi bil rekel besedo. Vsak dečko, ki postopa tako, bo svojo pot gotovo napravil. Imamo že veliko število dobrih skavtov na seznamu dobrih londonskih sreskih brzih slov. Ti mladiči dobe često težke naloge v gotovem pričakovanju, da jih bodo pravilno rešili. Te naloge sprejmejo z zaupanjem v samega sebe, gredo, kakor je treba, na delo in ga izvrše, ne da bi postavljali preprosta vprašanja.

Tako moramo postopati z vsako težkočo v življenju. Ako se vam zdi kako delo pretežko, ne izognite se mu; nasmehnite se, izmislite si pot, ki obljublja uspeh, potem pa brzo k delu!

Pomislite, da težkoča prestane biti težkoča, ako se nad njo smejete in jo zgrabite za lase.

Ne bojte se, da bi delali napake. Napoleon je rekel: »Kdor ni nikdar napravil kake napake, tisti ni nikoli nič storil.«

Spomin. Vadi se v trajnosti spomina! Dečko, ki ima dober spomin, bo opravil svojo pot; kajti mnogo je ljudi, ki imajo slab spomin, ker ga ne vadijo.

Ravnatelj olimpijskega gledališča v Liverpoolu je moral urediti posebno sobo in uvesti kontrolno knjigo za vse predmete, ki so jih pozabili ljudje po predstavi. Potem pa mu je prišla v glavo pametna misel. Kratko pred sklepom predstave je dajal na zaveso projecirati sledeče besede: »Prosim, poglejte pod sedež, preden odidete!«

Poslej je bilo v gledališču izgubljenih mnogo manj predmetov.

Ljudje so pozabljali najrazličnejše predmete, celo steklenička za zdravila in umetno zobovje; nekoč je pozabil nekdo ček za 1250 frankov.

Prav drobne žuželke tvorijo velik koralni otok s tem, da se združijo. Tako si tudi človek nabere mnogo znanja, ako si zapomni raznovrstne drobne posameznosti.

Sreča. Ako hočete na tramvajski voz, ki ga ni točno na postajališču, ne sedite, in ne pustite ga iti mimo, da bi rekli: »Kaka smola!« Ne, tecite za njim in skočite nanj.* Prav tako je s tisto stvarjo, ki jo nekateri ljudje imenujejo »srečo«. Tožijo, da sreča nikdar ne pride k njim. No, sreča je možnost, ki se nam nudi, da bi storili kaj dobrega ali velikega. Tajnost je v tem, da se oziramo za vsako možnostjo, da tečemo za njo in jo zgrabimo; ne sedite in ne pustite, da gre mimo vas. Ugodna prilika je tramvajski voz, ki se le redko ustavi.

Izberi si poklic: »Bodi pripravljen« na to, kar se ti v bodočnosti lahko pripeti. Ako imaš mesto, kjer si kot deček služil denar, kaj hočeš potem storiti, ko to delo prestane? Naučiti se moraš pravega poklica. Hrani svojo plačo, da bi se vzdrževal, dokler ne najdeš dela v novem poklicu.

Poskusi se tudi nekoliko naučiti kakega drugega poklica za slučaj, da ti prvi odpove, kakor se često zgodi.

Neki delodajalec mi je rekel nekoč, da nikdar ne namesti dečka, ki ima na koncu rumene prste (od cigaret) in odprta usta (dečki, ki dihajo skozi usta, so navadno neumni). Vsakdo, ki ima denar v hranilnici in je abstinent ter veselega značaja, si je lahko svest, da bo dobil mesto.

Vaje v izobrazbi samega sebe.

Vrt: Vod ali četa lahko obdeluje zemljišče in prodaja pridelke na trgu.

Za eno ali več čet. Določi lepo nagrado za najboljši predmet, katerega napravi skavt iz materiala, ki ne stane več ko 20 dinarjev. Vpisnina 3 dinarje.

---

* To je na Angleškem dovoljeno.

Napravite razstavo tekmovalnih del v zvezi s predstavami in zahtevajte vstopnino. Na koncu prodajte predmete na dražbi; predmeti, za katere se največ plača, dobe nagrado.

Vsak skavt ima hranilno puščico, v katero vrže vsak novčič, ki ga lahko pogreši, in nalaga od časa do časa prihranke v hranilnico.

Tečaji za esperanto ali ido (reformni esperanto), knjigovodstvo, mehaniko, elektriko in zlasti stenografijo.

Spominske vaje. Čitaj dečkom kako stvar, nekaj vrstic na enkrat, in jih izprašaj, da zveš, kdo jih zna najbolje ponoviti: zbranost duha in razvijanje spomina.

Gospod Boundy iz Exetera je imel velik uspeh s svojimi poizkusi, razvijati spomin svojih mladih ljudi s tem, da jih je vodil skozi različne tovarne Exetera. Pri tem so delali zapiske in načrte in poročali pri sledečem sestanku o tem, kar so videli.

Posredovalnica za službo. Uredite, čimprej morete, posredovalnico za službo, da vaši skavti lahko stopijo v stik z delodajalci.

VIII. poglavje.

Rešitev življenja

ali

kako naj se postopa pri nezgodah.

Triindvajseto kramljanje pri tabornem ognju.

Bodi pripravljen, da bi pri nezgodah lahko pomagal.

Red Ivanovcev. — Mladi junaki in junakinje. — Kolajna za rešitev življenja.

Migljaji za vodje.

Predmet tega poglavja naj se skavtom ne samo razloži, ampak naj se, ako je le možno, tudi praktično pokaže; vsi skavti naj bi po vrsti predelali vaje.

Teoretična pojasnila o tem predmetu brez praktičnih vaj so brez vrednosti.

Ivanovci.

Viteze starih časov so imenovali »špitalske viteze«, ker so vzdrževali špitale ali bolnice za uboge bolnike in

za ranjene v vojni ali v nezgodah. Varčevali so, da bi lahko te bolnice vzdrževali. Čeprav so bili pogumni bojevniki, so sami prevzemali dolžnosti bolniških strežnikov in zdravnikov.

Zlasti so se posvečali temu delu pred osem sto leti vitezi reda svetega Ivana v Jeruzalemu. Ivanovski bolničarski zbor današnjih dni je oddelek vojske, ki zavzema mesto tistih vitezov. Njihov znak je osmerokljukasti beli križ na črnem polju in se kot red nosi na črnem traku.

Raziskovalci, lovci in drugi skavti v oddaljenih delih zemlje morajo vedeti, kaj naj store pri nezgodah in boleznih, bodisi za sebe bodisi za spremljevalce, ker so često več sto metrov oddaljeni od zdravnika. Radi tega bi se seveda morali skavti učiti, kako se oskrbujejo bolniki in kako se pomaga pri nezgodah.

Moj brat je živel nekoč z nekim prijateljem v taboru daleč v goščavi Avstralije. Prijatelj je izvlekel zamašek tako, da je držal steklenico med koleni. Steklenica se je zdrobila; zobati rob se mu je vdrl v stegno in mu razrezal žilo odvodnico. Moj brat je takoj pograbil kamen in ga zavil v žepni robec, ki ga je prevezal preko rane tako, da je kamen pritiskal na žilo odvodnico. Potem je prijel za palico, jo potisnil skozi zanko robca in jo vrtel v krogu, dokler ni bila obveza tako močno napeta, da kri ni več mogla teči. Da ni vedel, kaj je treba storiti, bi bil mož v nekaj minutah izkrvavel. Tako mu je pa rešil življenje, ker je vedel, kaj se mora zgoditi, in je to takoj storil.

(Pokaži, kako se žila odvodnica preveže, prav tako potek žile odvodnice vzdolž notranjega šiva rokavov in hlač.)

Veliko število vojakov, ki so bili prej skavti, je moglo med svetovno vojno rešiti življenje svojim tovarišem, ker so se nekoliko razumeli na prevezovanje.

Nezgode se stalno dogajajo in skavti imajo vedno priliko, nuditi prvo pomoč.

Mi vsi zelo cenimo moža, ki z lastno življenjsko nevarnostjo reši življenje drugega. On je junak.

Zlasti dečki ga imajo za takega; kajti zdi se jim kot bitje, docela različno od njih. Temu pa ni tako. Vsak deček

ima prav toliko prilike, da postane junak, ki reši življenje, ako se na to pripravi.

Je precej gotovo, da bo skoraj vsakdo izmed vas skavtov nekega dne priča kake nezgode, ko se mu bo nudila prilika, da si bo za vse življenje pridobil zavest, da je rešil nekomu življenje ali mu je v nevarnosti pomagal; samo da veste, kaj je treba storiti, in to takoj storite.

Mislite na svoje geslo: »Bodite vedno pripravljeni!« Bodite pripravljeni na nezgode s tem, da se vnaprej učite, kaj morate storiti v raznih vrstah nezgod, ki se po vsej verjetnosti lahko pripete.

Bodite pripravljeni, da prav to storite v trenutku, ko se pripeti nezgoda.

Hočem vam pojasniti, kaj naj se stori pri različnih vrstah nezgod, in vi se morate kolikor mogoče vaditi v tem. Za vas skavte je važno, da se vprašate, kjerkoli ste in karkoli storite: »Katera nezgoda bi se lahko tu pripetila?« in »Kaj je moja dolžnost, ako se resnično zgodi?«

Potem ste pripravljeni k činu.

In ako se zgodi nezgoda, misli na to, da je tvoja skavtska dolžnost, da prvi hitiš na pomoč; ne daj, da te kdo prehiti.

Recimo, da stojiš na železniškem hodniku, ki ga je popolnoma napolnila gosta množica, ki čaka na vlak.*

Praviš si na tihem: »Recimo, da pade nekdo z železniškega hodnika na tračnice prav tedaj, ko privozi vlak, kaj na storim? Skočiti moram doli in ga spraviti s tira na drugo stran na 2 m širok vmesni prostor; da bi ga spravil zopet na hodnik, za to ni časa. In ako bi bil vlak popolnoma blizu, se ne bi dalo napraviti nič drugega, kakor da bi legel nizko med tračnicami in dotičnega pozval, naj stori isto, da bi peljal vlak preko naju.

Ako bi se ta nezgoda resnično pripetila, bi ti hitro skočil in izvedel svoj načrt, dočim bi vsi drugi vpijoč in razburjeno tekali okrog in nič ne storili, ker bi si ne vedeli pomagati.

---

* Na Angleškem so železniški hodniki okrog 1 m više od tračnic.

Tak slučaj se je pred kratkim resnično pripetil. Neka ženska je padla na kolodvoru v Finsbury-parku z železniškega hodnika, ko je vlak prihajal. Nek mož, po imenu Albert Hardwick, je skočil doli, legel nizko in potisnil tudi žensko med tračnice, tako da je šel vlak preko obeh, ne da bi se ju bil dotaknil. Kralj mu je podelil za to dejanje Albertovo kolajno.

Ako nastane med ljudmi okrog tebe panika, tedaj občutiš za trenutek nagnjenje, da bi se obnašal ko oni, da bi morda zbežal ali stal in zaklical: »O!« Če te prevzame ta občutek, se moraš premagati; ne smeš se okužiti od strahu ko drugi; obdrži si glavo jasno, pomisli, kaj je treba storiti, in stori takoj!

Spominjam na tisti sramotni dogodek v Hampsteadu, ko se je neka ženska pred veliko množico ljudstva utapljala v plitkem ribniku, kar je trajalo pol ure; ali ne eden ni imel poguma, da bi bil skočil v vodo in jo prinesel iz nje. Neverjetno je bilo, da bo stal cel kup Angležev blizu brega in klepetal, ali tako je bilo — v njihovo večno sramoto.

To je bil zopet slučaj ohromitve iz strahu. Prvi, ki je bil na mestu, ni imel volje, da bi šel v vodo, in je priklical drugega. Še več ljudi je prišlo; ker so pa videli, da tisti, ki že stoje tu, ne gredo v vodo, jih je prevzel nekak strah, kakor da bi bilo kaj groznega, hoteli niso noter in pustili ubogo žensko pred svojimi očmi utoniti.

Ako bi bil en sam skavt tam, tedaj bi lahko najbrž pripovedovali drugo zgodbo. To bi bila ravno prilika za skavta, da se odlikuje. Spomnil bi se bil na svojo vzgojo!

Storite svojo dolžnost!

Pomagajte svojim soljudem, zlasti če so ženske!

Ne brigajte se za to, ako se drugi ljudje boje!

Vrzite se pogumno in odločno v nevarnost, imejte točno pred očmi, kar hočete doseči, in ne brigajte se za svojo varnost.

Dečki mislijo, da so premladi in premajhni, da bi pri kaki nezgodi kaj drugega storili kakor samo gledali. To pa je velika napaka.

Odkar sem pred nekaterimi leti (1911) napisal to knjigo, so se zopet zgodili različni slučaji, ko so se skavti vrgli v vodo, da bi rešili potapljajoče se, dočim zijajoča množica ni imela poguma, da bi pomagala, ali ko so skavti pomagali policiji zadržati zdivjane konje, dočim so se jih drugi ljudje bali.

Skavti so si pridobili na ta način 24 bronastih kolajn, 423 srebrnih križev, 525 kolajn za rešitev življenja in 790 kolajn za zasluge (1919).

Skavt Douglas Smith 4. caling-čete je izgubil svoje življenje pri poskusu, da bi rešil nekega drugega dečka, ki se je potapljal.

Štirje dečki so se kopali skupaj, ko je eden izmed njih, Harald Upton, izgubil tla pod seboj in ga je odnesel tok. Skavt Smith, ki se je bil ravno na bregu slekel, se ni ponašal kot možje v prej navedenem slučaju; stal ni tam in gledal. Kot pravi skavt je takoj hitel na pomoč, ne da bi bil mislil na svojo nevarnost.

Plavati ni znal dobro; ali to ga ni oviralo, da ne bi napravil poskusa. Skočil je v vodo, si govoril: »Hočem poskusiti,« in poskusil rešiti potapljajočega se dečka. Ali tudi njega je odnesel globoki tok, kmalu se je potopil, boreč se z moško silo.

Ali izvršujoč svojo dolžnost, je slavno umrl; s tem je več možem, ki svoje dolžnosti niso storili, skavtskim bratom in vsem drugim podal primer, kako je treba biti vsak trenutek pripravljen, storiti svojo dolžnost, pa naj bo nevarnost še tako velika.

Da je skavt Smith ostal v življenju, bi bil dobil največje plačilo, bronasti križ za viteštvo. Križ je kot mrlič itak dobil.

Nekega dečka, ki se je imenoval Albert Abraham, so priporočili za največje odlikovanje, ki ga lahko dobi človek za rešitev življenja, namreč za Albertovo kolajno.

Trije dečki so plezali po strmi skali ob morskem bregu, ko je eden izmed njih zdrčal navzdol in se težko ranil. Drugi je splezal čisto na vrh, hitel domov, pa ni nikomur povedal ničesar iz strahu, da bi prišel v težkoče. Tretji,

Albert Abraham, je splezal zopet navzdol, da bi pomogel ponesrečencu, in našel ga je ležečega med skalami, z glavo obrnjeno navzdol; koža z glave je bila skoraj odrta in imel je zlomljeno nogo.

Abraham ga je zavlekel iz območja vodnega toka; kajti tam, kjer je ležal, je bila nevarnost, da utone; nato mu je naravnal kožo na glavi in mu jo obvezal, poravnal mu je nogo, kakor je mogel, in položil nanjo lesene deščice, ker se je bil v bolničarskem društvu sv. Ivana naučil vse, kar je potrebno za prvo pomoč. Potem je splezal po skali navzgor in nabral praproti, da bi napravil ranjenemu dečku ležišče. Ves dan je ostal pri njem in tudi potem ga ni zapustil, ko je nastopila noč, niti pred velikim tjulenjem, ki je plezal pa skali navzgor ter se obnašal precej napadalno, ni pobegnil; pregnal ga je s tem, da je metal kamenje.

Rešilni oddelki, ki so jih razposlali, so rešili oba dečka iz njunega položaja; ali ranjeni je umrl kmalu nato, kljub prizadevanju Alberta Abrahama, da bi ga rešil.

Vaje v rešitvi življenja.

Metanje rešilne vrvice.

Ta sestoji iz 50 cm dolge, na enem koncu z 1 kg svinca obtežene palice, ki ima pritrjeno na drugem koncu šesteronitno rešilno vrv iz konoplje, kot tarča se uporablja leseni križ v velikosti človeka, predstavljajočega glavo in roke potapljajočega se; postavi se v daljavi 20 m. Tekmovalci vržejo vrv drug za drugim; in sicer stoje ali pa v zaletu. Kdor vrže najdalje, tisti igro dobi, seveda, ako pade vrv na leseni križ, tako da bi jo potapljajoči se lahko zagrabil.

Ali pa ugotovite, kdo najslabše meče.

Prav tako se vadi v metanju rešilnega pasu.

Vadi tvorbo verige veder, t. j. podajanje polnih in praznih veder.

Vadi nošenje, razmotavanje in zamotavanje cevi, njihovo privijanje na hidrante, brizganje.

Vadite uporabo lestev, drogov, vrvi; spuščajte ljudi skozi okna z vrvmi, rjuhami, skakalnimi platni; pripravljanje in držanje preprog ali dvojnih volnenih odej ali rjuh.

Štiriindvajseto kramljanje pri tabornem ognju.

Nezgode in njih obravnavanje.

Panika. — Ogenj. — Pobegli konji. — Stekli psi. — Različno.

Panika.

Vsako leto propade mnogo človeških življenj radi strahu, ki izvira često iz najmanjših vzrokov in ki bi takoj izginil, ako nekateri redki možje ne bi izgubili glave. Pred kratkim si je izmislil neki mož, ki je ujel morskega raka, da bi bila fina šala, ako bi ga izpustil na krovu ladje. Rak je zagledal mačko in jo preplašil; mačka je skočila med skupino šolskih deklet, ki so se takoj kriče razbegla. S tem se je preplašilo več sto potnikov. Razleteli so se v različne smeri; nenadoma se je zlomila ograja; osem oseb je padlo s krova in preden je bilo mogoče kaj ukreniti za njihovo rešitev, so jih vse odnesli valovi in so utonile.

V Nemčiji je kopajoča se deklica za šalo delala, kakor da se potaplja. Trije možje so se vrgli v valove, da bi jo rešili, ali eden se je pričel potapljati; drugi mu je hitel na pomoč in obadva sta utonila. — Prodajalec s tobakom na Ruskem je pred kratkim odprl zjutraj trgovino in zagledal bombo na prodajalni mizi. Planil je na cesto, da bi se oddaljil od bombe; neki stražnik, ki ga je videl bežati, ga je imel za tatu, poklical ga je, in ker se ni hotel ustaviti, je streljal po njem. Krogla je šla po strani in je zadela drugega moža, nekega žida; drugi židje so se nabrali okrog njega in napravili naval, pri čemer je izgubilo življenje mnogo ljudi. Pozneje je šel trgovec s tobakom zopet v svojo trgovino in našel bombo še vedno na svoji prodajalni mizi — ali to ni bila nikaka bomba, ampak črna vodna melona.

Zadnje leto je nastala panika v gledališču v Barnsleyju, kjer sta nastala gneča in strah samo zato, ker je bil prostor prenapolnjen; osem otrok so pomečkali. Še več človeških življenj bi bilo izgubljenih, ako ne bi bila ostala dva moža pri pameti. Eden izmed mož, po imenu Gray, je pozval nekaj otrok na bodrilni način, naj gredo ž njim, drug mož, ki je oskrboval projekcijski aparat, je pa vrgel na platno sliko, ki je pritegnila nase pozornost ostalih in jih rešila strahu. To je v takem slučaju glavna stvar. Ako samo nekateri redki možje ne izgube glave in takoj ukrenejo, kar je treba, lahko često pomirijo na stotine ljudi in rešijo mnogo življenj.

To je velika priložnost za skavta. Prisilite se, da ostanete mirni in ne izgubite glave. Pomislite, kaj bi bilo najbolje storiti, in storite takoj.

Rešitev iz ognja.

Primeri hrabre rešitve iz ognja so pogosti. O tem se vsak dan čita v časopisih in skavti bi morali vsak tak slučaj natančno premisliti in si predstaviti, kaj bi bili sami storili v takih okolnostih; na ta način se uče, kako je treba postopati pri različnih nezgodah. Šele pred nekaj dnevi se je pripetil tak slučaj. Mlad mornar, po imenu George Obeney, ki je služil na ladji Njegovega Veličanstva Andromedi v Chathamu, je šel po Kingslandski ulici in nenadoma opazil, da gori neka hiša; neka žena je iz drugega nadstropja glasno kričala, da ima pri sebi nekaj otrok, ki jih ne more rešiti. Mornar je zapustil svoje tovariše, pohitel k hiši, splezal po zidu navzgor, dosegel neko okno v prvem nadstropju, ga razbil in dobil tako prostor, da je mogel stati. Žena z gornjega okna mu je vrgla otroka, on ga je ujel in podal doli. Nato mu je vrgla še drugega, tretjega, dokler ni bilo rešenih vseh šest otrok, ki sta jim končno sledili še dve ženski. Mornarja je premagal dim in je padel v nezavest, ali nekateri ljudje spodaj so ga ujeli. Njegov čin je primer za vas, kaže vam, kako je treba takoj izvršiti svojo dolžnost, ne da bi mislili na nevarnosti in težkoče.

V Shoreham Beachu je začela goreti hiša in 1. latimerska četa je bila pod četovodjo Cummingsom takoj na mestu. Ti skavti so izpolnili svojo dolžnost kot pravi skavti, ne samo, da so prevzeli pravo delo ognjegascev, ampak tudi rešili dve ženi in enega otroka s tem, da so jim nudili prvo pomoč in pravilno oskrbovali njihove rane.

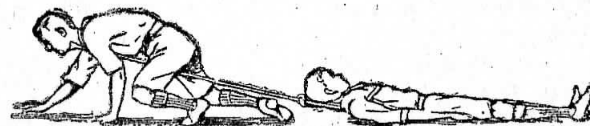
Zdaj obstoja nekaj veščih skavtskih ognjegasnih vodov.

Navodila.

Tu slede nekatera navodila:

Ako vidite, da gori hiša, morate:

1. opozoriti na nevarnost ljudi, ki so v njej,
2. obvestiti najbližji policijski ali ognjegasni oddelek,
3. sosede pridobiti za to, da spravijo na mesto požara lestve, žimnice in preproge, potrebne za lovljenje iz hiše skakajočih ljudi.

Kako se nezavestna oseba vleče iz nevarnosti.

Ako pridejo na mesto požara brizgalne, tedaj ne morejo skavti nič boljega napraviti, kakor da pomagajo policiji, odganjati množico ljudi od gasilcev, cevi itd. Tvorijo enotno ali dvojno črto, se primejo z rokami okrog pasu, prodirajo z upognjenimi glavami proti množici in jo potiskajo nazaj.

Ako je treba iti v hišo iskat slabotne ali nezavestne ljudi, tedaj mora skavt deti na nos in usta moker robec ali namočeno nogavico, sklonjen ali plazeč se po vseh štirih naj se pomika naprej čisto ob tleh, ker je tu najmanj dima in plina.

Ako morate iti skozi ogenj in iskre, si preskrbite volneno odejo, namočite jo v vodi in naredite na sredi luknjo, skozi katero lahko vtaknete glavo; odeja tvori potem nekak varnostni plašč, skozi katerega ne morejo prodreti ogenj in iskre.

Ako izbruhne kje v soseščini požar, naj se vodi zbero tako hitro kakor mogoče in naj hite na mesto požara v skavtskem koraku, pri čemer jih vodita ognjeni sij in dim. Potem naj se vodnik prijavi policiji ali ognjegastvu in ponudi pomoč svojega voda, bodisi za to, da se sestavi črta za odvrnitev množice, bodisi za prenašanje poročil, bodisi za straženje premoženja ali za kako drugo delo.

Ako zadenete na koga, čigar obleka je začela goreti, ga položite takoj na tla; kajti plamen gre samo navzgor, — nato ga zavijte v preprogo, suknjo ali volneno odejo in pazite pri tem, da sami ne začnete goreti. Vzrok za ta ukrep je v tem, da ogenj samo lahko gori, ako ima zrak.

Ako zadenete na nezavestno osebo (zelo često se iz strahu skrivajo pod posteljami, mizami itd.), jo nesite iz ognja bodisi na ramah, ali pa jo pripnite nase z rjuhami in vrvmi ter jo vlecite za seboj, dočim se sami plazite po vseh štirih; drugi način je često bolj priporočljiv tedaj, kadar je dim gost.

V ta namen napravite na vsakem koncu vrvi zanko, eno denite nezavestnemu pod rokami preko prsi, drugo pa sebi okrog vratu; potem okrenite hrbet proti njegovi glavi in vlecite z glavo naprej. Ako ima zanka pravilno dolgost, lahko dvigne nezavestnemu glavo, kakor kaže slika. Vadite tudi »ognjegasni dvig«, da bi znali nezavestne dvigati na svoja ramena.

Rešitev utopljencev.

Kronika skavtskih junakov nam kaže, da se pripeti mnogo nezgod, ker ljudje ne znajo plavati. Zato je silno važno, da se vsakdo nauči plavati in ako že zna, da se nauči, kako se rešujejo tisti, ki se utapljajo.

Gospod Holbein, veliki kanalski plavač, piše v mladinskem časopisu »The Boy's own Paper«, da bi se moral deček, ki se uči plavati, najprej naučiti, kako se stopi v čoln in kako se stopi iz njega, t. j., s plezanjem preko ladijskega zadnjega dela; drugič, kako naj se opira na veslo ali na kako desko, to se pravi, kako naj jahaje sedi na njem, oziroma kako naj ga zgrabi z eno roko in potiskava pred seboj, dočim z nogami plava; tretjič, kako pride v plavajoč rešilni pas, t. j., kako se pritisne najbliže ležeči pas pod vodo in se vrže preko glave, tako da se nahaja v njem, ko plava; četrtič kako se izvede rešitev življenja.

(Vadite to pri plavalnem kopanju in pri plavalnih tekmah.)

Tudi srednje dober plavač lahko reši utapljajočega se, ako ve, kako se to napravi in se je nekolikokrat s svojimi prijatelji vadil v tem. Ljudsko mišljenje, da se utopljenec trikrat pojavi na površju, preden za stalno utone, je goli nesmisel; često utone takoj, ako kdo hitro ne pride na pomoč. Glavna stvar je skrb za to, da te utopljenec ne more zgrabiti, kajti sicer bo najbrž tudi tebe potegnil za seboj. Bodi vedno za njim. Ako začutiš, da te je prijel v bližini zapestja, zasukni zapestje proti njegovemu palcu in se osvobodi s silo. Najboljši način, kako se utopljencu pomaga, je ta, da ga trdno zgrabimo za lase ali tilnik ali da mu položimo roke pod pazduho in mu rečemo, naj bo miren. Ako posluša, ga lahko držimo in plavamo z njim; pazi pa, da te v strahu ne zgrabi. Ako te morda zgrabi za vrat, se ga oprosti za vsako ceno; položi mu roko okrog pasu, z dlanjo druge roke pa ga primi za brado tako, da segajo prsti pod nos. Potegni in suni, kolikor moreš, pa te mora izpustiti. Ali na to ne boš nikdar mislil, ako se prej z dečki pogosto ne vadiš, pri čemer prevzame vsakteri izmed njih po vrsti vlogo utopljenca in rešitelja.

(Vaje v tem.)

Noben skavt ne more biti resnično koristen, dokler ne zna plavati, in plavanje ni težje ko kolesarjenje. Od kraja ni treba drugega storiti, kakor plavati na način psa tako, da se poskušamo počasi plaziti po vodi. Ne poskušaj takoj

izpočetka delati običajne plavalne gibe; kajti pri tem pridejo usta pri vsakem gibu roke pod vodo. Ako veslaš naprej ko pes, naj te podpira prijatelj s tem, da ti položi palico ali roko pod spodnje telo.

Skavt Archibald Reginald Cox, petnajst let star in pripadajoč 9. ipswichski četi, je dobil bronasto kolajno za hrabrost pri rešitvi življenja.

Mož, ki so ga pozneje spoznali za umobolnega, se je vrgel v reko Orwell z namenom, da bi se utopil. Cox se je takoj vrgel za njim; ali čim je prišel v bližino slaboumneža, ga je ta hotel zgrabiti. Skavt pa je ostal za možem in ga je prijel tako, da ga je potisnil pod vodo vsakokrat, kadar se je hotel boriti. Boj je trajal deset minut, dokler ni postal slaboumnež radi stalnega potiskavanja v vodo nezavesten in ga ni potegnil Cox na breg, kjer ga je z umetnim dihanjem zopet spravil k sebi.

Razen angleške skavtske rešilne kolajne je prejel Cox za ta junaški čin tudi kolajno kraljevske družbe za rešitev življenja.

Kdor izmed vas ne zna plavati in izgubi tla pod nogami, naj misli na to, da se mu ni treba potopiti, ako si zapomni sledeče: Najprej drži usta navzgor s tem, da nagneš glavo daleč nazaj. Drugič imej pljuča polna zraka s tem, da delaš dolge dihljaje, a prav malo izdihavaš. Tretjič drži roke pod vodo. Ne smeš kričati, ker spravlja to zrak iz pljuč, in ne smeš metati rok okrog ali migati po pomoči, sicer se potopiš.

Ako vidiš, da je kdo padel v vodo in je v nevarnosti, da utone, pa še ne znaš plavati, mu vrzi vrv, veslo ali desko, da se lahko oprime, ako zopet pride na površje. Ako se komu udre led in ne more ven, ker se lomi rob ledu, mu vrzi vrv in mu reci, naj bo miren. S tem dobi zaupanje v samega sebe in si ga ohrani dotlej, da lahko položiš preko luknje dolgo lestvo ali drog, ki se ga oprime in se splazi na varno, ali dokler se ti ne splaziš do njega in ga ne zgrabiš.

Rešitev pred pobeglimi konji.

Stalno se dogajajo nezgode s tem, da pobegli konji v diru pogazijo ljudi. Vsakdo bi moral vedeti, kako se zadrži pobegli konj in preprečijo tako številne nesreče.

Ako hočemo zadržati pobeglega konja, ne smemo hiteti predenj in mahati z rokami, kakor delajo mnogi ljudje. Treba je hiteti vštric in se držati za oje, da ne pademo. Potem zgrabimo za vajeti. Pritegne se konjeva glava tako, da ga lahko obrnemo in zadržimo pred zidom ali hišo ali kako drugače. To je pa zelo težka stvar za dečka s pičlo telesno težo. V takem slučaju bo najbrže lahko pomagal samo tako, da se bo zavzel za ranjene osebe.

Gospod P. W. Everett je zadržal pred kratkim pobeglega konja z dvokolesnim vozom in oprostil nekega dečka, ki se je bil zapletel v vajeti. V mnogih slučajih so dobili skavti odlikovanja za zadržanje pobeglih konjev.

Skavt Albert Stevenson, petnajst let star, pripadajoč 1. rotherhitheski četi, je šel po glavni cesti in slišal, kako ljudje drug drugemu kličejo, naj se ognejo, češ, da drvi po cesti par konj s praznim vozom. Imel je samo še toliko časa, da je skočil vstran in ušel kolesom. Ko je to storil, si je rekel: »Če bi bil skoraj povožen jaz, ki se kot skavt vedno oziram okrog sebe, kako pač mora biti s kakim drugim dečkom? Gotovo bo kateri povožen.« Zato je hitel, kolikor je mogel za vozom, in splezal od zadaj nanj. Ko je prišel do kozla, je opazil, da letajo vajeti prosto okrog konjskih glav in da jih s kozla ne more doseči.

Zato je splezal med dirjajočima konjema po ojesu do njunih glav, potisnil z nogami oje navzdol in nategnil tako zadrževalno verigo; potem je zgrabil z vsako roko ene vajeti in je poskusil potegniti konjema glavi drugo na drugo; tako ju je polagoma ustavil in preprečil, da bi bila še nadalje poškodovala ljudi ali premoženje.

To je nauk za vse, vedno je treba biti pripravljen, da tako hitimo na pomoč sočloveku, ki je v nevarnosti, tudi če smo na navadnem izprehodu ali če kramljamo s prijateljem.

Raznovrstne nezgode.

Ni mogoče obravnavati vse nezgode, ki ste jim lahko priča; glavna stvar je, da skavt nikdar ne izgubi glave, ampak pomisli, kaj bi bilo v vsakem trenutku najbolje storiti, tudi v popolnoma nepričakovanih okoliščinah.

Skavt L. Rudd, pripadajoč 2. leighski četi, je videl v Shoeburyju malo deklico, ki se je igrala na železnici, ko se je bližal vlak. Skočil je tja, splezal preko železniškega plota, šel pred vlakom preko tira in dosegel otroka pravočasno, da ga je lahko odnesel. Dobil je sunek v glavo in ostal nekaj časa omamljen. Brez njegove urnosti in hrabrosti bi bil otrok usmrčen. Rudd je dobil bronasto kolajno za hrabrost.

Skavt J. C. Davel, pripadajoč 1. četi v Bloemfonteinu (v Južni Afriki), je videl deklico, ki se je na strehi neke hiše zapletla v električne žice. Čeprav so ga svarili, da bi šel na streho, češ, da stavlja v nevarnost svoje življenje, je vendar splezal gori in prinesel otroka na tla, ali pri tem je dobil udarec; otrok ni bil več živ.

Skavt Gregory, pripadajoč 1. ilbestonski četi, je delal v rudniku, ko je zaslišal neko pokanje, iz katerega je sklepal, da se je odtrgal vlak prevoznih vozov in da pada v rudnik. Takoj je hitel preko tračnic pred vlak in vrgel na tir varnostne klade, da bi ga zadržal. S svojim hitrim in hrabrim dejanjem je rešil najbrž več človeških življenj. Zato je dobil srebrno kolajno za rešitev življenja.

Skavt Lockley, pripadajoč 1. atherstoneski četi, je gledal na velesejmu voz na elektriko, ki jo je proizvajal parni stroj. Nenadoma je stroj pograbil strojnika in ga potegnil vase, ko je priskočil Lockley, ki je potegnil za vzvod ter ustavil stroj; razumel je namreč nekaj mehanike in s svojim činom je rešil možu življenje.

To je zopet primer dečka, ki je bil pripravljen, kajti vedel je, kaj je treba storiti, in storil je, ne da bi bil trenutek razmišljal.

Stekel pes.

Stekel pes leta okrog in kavsne po vsakomur, na kogar naleti. Vsak skavt bi moral vedeti, kaj je treba storiti, ako se nahaja stekel pes v njegovi okolici, in bi moral biti pripravljen, da to stori.

Sir Thomas Fowell Buxton je jezdil nekega dne, za njim pa je tekel njegov pes, ki je postal stekel in hotel skozi mesto; sir Thomas ga je odrinil s ceste in nagnal v neki vrt. Potem je skočil s konja in uspelo mu je, da ga je zgrabil za tilnik, ne da bi ga bil pes ugriznil. Zdaj je sledila silna borba med možem in psom.

Končno je prišel vrtnar in privezal verigo, ki jo je sir Thomas vrgel psu okrog vratu, in šele ko je bil drugi konec trdno privezan okrog drevesa, je izpustil psa. Ta je besnel in tako močno vlekel za verigo, da se je bilo bati, da jo pretrga. Sir Thomas se mu je zopet bližal z drugo, močnejšo verigo; medtem ko mu je z vilami tiščal vrat, mu jo je pritrdil. Ko se je to zgodilo in so vile vzeli proč, je skočil pes s toliko silo proti siru Thomasu, da se je stara veriga pretrgala. K sreči je nova trdno držala in pes je kmalu nato poginil.

Da bi nas stekel pes ugriznil, preprečimo lahko tako, da držimo pred seboj palico ali samo žepni robec z obema rokama; pes potem navadno poskuša, zgrabiti palico ali žepni robec, preden resnično ugrizne, in s tem pridobimo na času, da mu damo z nogo močno brco pod spodnjo čeljust.

Vaje v rešitvi življenja.

Tvorite s palicami mejo, da se zadrži množica pri požaru.

Vadite držanje utopljenca in borbo z njim.

Kako zadržimo moža, da ne ustreli drugega s pištolo.

Delajte lestve iz drogov, vrvic in poprečnih palic.

Učite skavte, kje so sosednji hidrantni priključki, policijske postaje, ognjegasne prijavne postaje, samaritanske postaje, bolnice itd.

Petindvajseto kramljanje pri tabornem ognju.

Kako pomagamo drugim.

Prva pomoč. — Kako zopet oživimo navidezno utopljenega. — Samomor. — Kako nosimo bolnika.

Opomba za četovodje. Na tem omejenem prostoru ne moremo podati vseh podrobnosti o tem predmetu. Zato si je potreba poiskati nasveta v posebnih spisih.

Ako si sam z osebo, ki je bila radi nezgode ranjena in je izgubila zavest, jo položi na hrbet in ji dvigni glavo nekoliko vstran, da se ne zaduši in da lahko odteče iz ust vsak iztok. Zrahljaj obleko okrog vratu in na prsih. Poglej še, kje je ranjena, in oskrbuj jo v smislu znanja, ki si si ga pridobil pri učenju o »prvi pomoči«.

Ako najdeš moža nezavestnega, tedaj preišči tla okrog njega, da-li ni kje kak znak, zapomni si kraj, kjer leži itd., da lahko o tem daš pojasnilo, ako bi se pozneje izkazalo, da ga je kdo drugi napadel.

(Vaje; deček kot bolnik; drugi ga najde. Napravite »znake« okrog bolnika.)

Ako si zunaj z vodom in se dogodi nezgoda, ali ako najdete nezavestnega, naj vodnik določi enega skavta, da gre po zdravnika; on sam z enim skavtom pa skuša bolniku pomagati. Namestnik vodnika pa naj določi druge skavte, da prineso vode in volnene odeje, ali da napravijo nosilnico, ali da zadržujejo množico s tem, da s palicami napravijo pregrajo.

Praviloma je najbolje, ako pustimo bolnika najprej popolnoma na miru; ako ni potrebno, ne poskušajte, da bi ga spravili z mesta; ne nadlegujte ga z vprašanji, dokler si nekoliko ne opomore.

(Vaje.)

Oživitev. Da koga, ki se je utopil, zopet oživimo, je potrebno, da mu spravimo vodo iz pljuč. V ta namen ga je treba položiti na poševno ravnino, z obrazom v tla obrnjenim in glavo navzdol, tako da mu lahko teče voda iz ust; pomagati mu morate s tem, da mu odprete usta in izvlečete jezik. Ako je voda odtekla iz bolnika, ga položite na stran, z gornjim telesom nekoliko navzdol, in skrbite za to, da visi jezik ven. Ako diha, ga pustite na miru; ako ne diha, se je treba na vse načine potruditi, da ga pripravimo k dihanju.

Kako oživimo utopljenca.

Za to imamo različne postopke; ali najenostavnejši je Schäferjev sestav, imenovan tako po svojem iznajditelju. Bolnika položimo enostavno na trebuh; iztisnemo nato iz njega zrak in pustimo, da zopet prihaja vanj.

1. Čim dobimo bolnika iz vode in še preden mu zrahljamo obleko, ga položimo z obrazom navzdol, mu razširimo roke in obrnemo glavo v stran, poklеknemo ali počenemo poleg njega ali zavzamemo nad njim krečno stojo. Obraz obrnjen proti njegovi glavi.

2. Položi roko na njegova ledja, na vsako stran eno; palce vzporedno z drugimi prsti in se jih skoraj dotikaj ter tako, da segajo prsti samo do najbolj spodnjih reber.

3. Nagni se naprej, z ravno iztegnjenimi rokami, tako da počiva teža tvojega telesa na zapestjih, potem pa pritiskaj trdno navzdol na ledja bolnikova, medtem ko počasi šteješ: ena — dve — tri, pritisneš bolnikov želodec na tla in mu iztisneš zrak iz prsi.

4. Potem zavihti svoje telo nazaj, da se pritisk zmanjša, ne da bi odmaknil svoje roke, medtem ko počasi šteješ: ena — dve.

Nadaljuj to gibanje naprej in nazaj, tako da izmenoma pritiskaš želodec bolnikov proti tlom in zopet popuščaš, da iztiskaš zrak iz bolnikovih prsi in ga zopet puščaš noter, dokler bolnik polagoma ne začne dihati sam.

Pri pravilni hitrosti gibanja bi se moral izvršiti pritisk okrog dvanajstkrat na minuto.

Čim bolnik diha, lahko s pritiskanjem prestanemo; ali opazujte ga, in čim dihanje prestane, morate s pritiskanjem nadaljevati, dokler sam ne diha.

Potem ga pustite v prirodni legi in glejte, da ga ogrejete s tem, da mu dajete med stegna, pod pazduhi in podplate tople flanelaste kose ali steklenice, polne vroče vode.

Bolniku slečemo mokro obleko in ga zavijemo v tople odeje. Motimo naj ga čim manj; prigovarjajmo, naj zaspi, in nadzorujmo ga skrbno vsaj eno uro.

To naj se vadi nekolikokrat z drugim skavtom, tako da natančno vemo, kako je treba te ukrepe izvesti, in se pripravimo, da jih nekega dne lahko uporabimo na ubogem človeku, ki so mu potrebni. To je Schäferjeva metoda, uporablja se lahko tako pri utopljencih kakor pri tistih, ki jih je omamil plin.

(Skavti naj izvajajo gornje vaje po dva in dva.)

Dim ali sopara: Stalno se dogajajo nezgode, ker uhaja plin iz rudnikov, kanalov ali poslopij.

Pri poskusu, da rešiš kako osebo, pokrij usta in nos z mokrim žepnim robcem, deni glavo kolikor mogoče blizu zemlje in zavleci osebo proč, kakor smo navedli za slučaj požara. Zavleci bolnika kolikor mogoče hitro na sveži zrak (pravim: kolikor mogoče hitro, kajti pri počasnem delu lahko tebe samega premaga strupeni plin); potem mu zrahljaj obleko okrog vratu in na prsih, polij mu obraz z mrzlo vodo in drži mu nažgana peresa pod nosom. Ako ugotoviš, da ne diha več, ravnaj z njim kot z navideznim utopljencem in ga poskusi spraviti k dihanju.

Opekline. Ako oskrbuješ moža, ki si je dobil opekline, mu odstrani obleko, ali ne trgaj je z njega, ampak mu jo z ostrim nožem ali škarjami razreži. Ako se del obleke radi zgorenja drži telesa, ne trgaj je proč, ampak poreži blago okrog in okrog in takoj odloči ožgane dele od zraka, ki povzroča silne bolečine. Rane se najbolje oskrbujejo tako, da se potrese po njih prah zdrobljene krede ali moka, ali pa se devajo nanje platneni pasovi, napolnjeni s finim oljem ali lanenim oljem, vse pa da se pokrije z vato, oziroma, da se nanje enostavno vlije olje. Glej, da bo bolniku toplo in daj mu kaj toplega piti, n. pr. čaj, mleko ali žganje z vodo.

Dr. med. major John Garnoway priporoča mesto uporabe olja ali moke kos čistega papirja, ki naj se trdno položi na rano; bolečina prestane v nekaterih minutah.

Zlomljeni udje. Po čem se vidi, da je ud zlomljen?

Navadno nastane oteklina in bolečina okrog mesta, kjer je kost zlomljena, in včasih je ud na nepriroden način zakrivljen, tako da ga bolnik ne more rabiti.

Zlomljeni ud naj se ne premika sem in tja; treba ga je stegniti in nadeti nanj trdo obvezo, da ostane na miru in se drži ravno, ko spravljamo bolnika v bolnico ali domov.

Deščice. Trdi predmet, ki ga privežemo na ranjeni ud, imenujemo deščico. To je lesena deščica, skavtska palica, trdno zvit časopis itd.

Deščice morajo biti tako dolge, da segajo preko sklepov, ležečih nad zlomljenim mestom in pod njim; na vsaki strani naj se položi ena deščica.

Potem trdno privežite deščice od enega konca do drugega z žepnimi robci, platnenimi ali suknenimi pasovi, ali ne tako trdo, da bi se ustavil krvni obtok ali da bi se stiskala oteklina.

(Vaja.)

Obveza. Za obvezanje plomljenega uda je potrebno veliko trikotno platno. Obe enaki strani naj bi bili po 1 m dolgi. Da bi se napravila oprtal za zlomljeno roko ali zlomljeno ključnico, se obesi trikotno platno okrog bolnikovega vratu tako, da se zavežeta oba konca (samaritanski vozel); konica trikotnika je pri laktu, roka se položi v to oprtal, konica se potegne okrog lakta in pritrdi z zaponko, da ima laket v oprtali oporo.

Krvavenja. Ako kdo močno krvavi iz kake rane, stisnite rano ali meso tik nad njo, to je med rano in srcem. Pritisnite močno s prstom, tako

da ne teče nobena kri več v žilo odvodnico. Potem napravite »vzglavje«, n. pr. s ploščatim, okroglim kamenom, in ga privežite preko rane. Ako rana močno krvavi, privežite rahlo žepni robec nad rano in zvite ga s palico trdno skupaj. (Pokaži!) Ako je mogoče, držite ranjeno mesto visoko nad ostalim telesom. Hladne ovitke, led itd.

Ako sledi po padcu krvavenje iz ušes in nezavest, tedaj je to znak, da je počila lobanja. Ako je mogoče, naj se bolnik ne premika. Najbolje je, da ga pustimo na mestu ležati, mu polagamo mrzle obkladke ali led na glavo in mu damo mir, dokler ne pride zdravnik.

Bruhanje krvi kaže na notranjo ranitev ali na to, da je počila v notranjosti mala žila. Stvar izgleda često težja, nego je v resnici. Ako je kri svetlordeča in mešana s peno, tedaj je treba računati z natrganjem pljuč. V vsakem izmed slučajev skrbi za bolnikov mir in mu daj sesati led ali srebati vodo.

Ne daj se prestrašiti od množine krvi, ki jo izgublja bolnik. Preje ni bila redkost, da je brivec odvzel svoji stranki pet ali šest skodelic krvi, kadar mu jo je spuščal.

Trnek v roki. Nedavno mi je obtičal v prstu trnek. Z nožem sem odrezal muho s trnka; potem sem ga potisnil tako globoko, da se je konica dotikala kože od znotraj. Z ostrim nožem sem napravil podolžni rez in sem potem izvlekel kavelj. Seveda ni mogoče potegniti kavlja nazaj, ker se upira proti-kavelj.

Mraz. V severnih deželah ali ob zelo mrzlem vremenu smo izpostavljeni nevarnosti, da trpimo od mraza. Ušesa, nos, prsti na rokah ali nogah lahko zmrznejo. Bolnik ne čuti nikakih bolečin; prizadeto mesto postane brezčutno, belo in mehko ko vosek, nato pa temnordeče.

Čim to opazimo, drgnemo mesto z roko ali snegom, da se povrne kri; pod nikakimi pogoji se ne sme segreti s tem, da zanesemo bolnika v toplo sobo ali v bližino ognja; s tem bi tisti del telesa odmrl.

Histerija. Nervozni ljudje, zlasti ženske, postanejo, ako se razburijo, lahko histerične; jokajo, se smejejo, vpijejo. Najbolje v takem slučaju je, da zapremo bolnika v sobo in ga pustimo popolnoma samega, da pride k sebi. Ne trudi se, da bi ga pomiril; kajti s tem bi bila stvar še slabša.

Električni udarec. Često se ljudje omamijo, ako se dotaknejo električnega voda. Bolnika je treba odstraniti od voda, ali pri tem pazite, da sami ne dobite udarca. Najprej položite na mesto stekla, da bi stali na njem, ali suhega lesa, ali obujte gumijaste čevlje. Nadalje si nataknite gumijaste rokavice, preden se bolnika dotaknete. Ako jih ni na razpolago, ovite roke večkrat s suhim platnom in odvlecite bolnika s palico.

Pred nekim časom je v St. Quenu v Franciji neki deček lovil metulje in padel na vodno tračnico električne železnice ter bil takoj mrtev. Nekdo, ki je šel mimo, ga je hotel potegniti proč, ali sam se je zgrudil mrtev poleg njega. Neki cementni delavec je pritekel, puskusil rešiti obadva in bil na isti način usmrčen. Moža, ki sta hotela biti rešitelja, je ubilo, ker nista vedela, kaj je v takem slučaju treba storiti.

Nezavest. Ako je nezavesten bolnik bled, tedaj izvira nezavest odtod, ker je premalo krvi v glavi. Posadi ga tako, da bo sedel in potiskavaj mu glavo med kolena. Ako je rdečica v njegovi glavi, mu jo dvigni — v njej je preveč krvi, tak je slučaj pri kapi in pri solnčarici.

Božjastni napadi. Bolnik zavpije in se zvrne, krili z rokami in nogami in pene mu pridejo na usta: ima napad. Nič drugega ne moremo napraviti, kakor da mu denemo kos lesa ali plutovine med zobe, da se ne ugrizne v jezik. Po napadu ga pustimo mirno spati.

Zastrupljenje. Ako se občuti kaka oseba pri jedi nenadoma slabo ali ako vemo, da je pogoltnila strup, mu dajmo mleka in surovih jajc. Izgleda, da potegnejo nase ves strup, ki bi se sicer razširil po telesu. Ako usta niso ožgana od strupa, ji dajmo piti tople slane vode in

ščegečimo jo v goltancu s peresom, da bi začela bljuvati. Potem ji dajmo še več mleka in jajc in šibkega čaja. Ako je strup zgoča kislina, ne smemo bolnika pripravljati k bljuvanju, dajmo mu mleka in solatnega olja. Ako postane bolnik zaspan, moramo paziti, da ostane buden.

Zastrupljenje krvi. To izvira od umazanosti, ki pride v rano. Oteklina, bolečina, rdečica, nabreklost žil. Vroči, mokri obkladki so najboljše olajšanje.

Zadušitev. Odpni ovratnik; primi bolnikov nos z eno roko; s kazalcem druge roke ali z žličnim držajem skušaj izvleči, kar tiči v grlu. S tem, da mu tiščiš navzdol, povzročaš kašljanje, tako da vrže iz sebe predmet, ki ga maši. Pri lahkih slučajih naj bolnik nagne glavo daleč nazaj in naj požira majhne, iz kruha narejene kroglice ter srka vodo. Včasih dela močan udarec na hrbet čudeže.

Nevarnost zadušitve izvira včasih od nenadnega oteka v notranjosti vratu. V tem slučaju deni okrog vratu vroč, kadeč se flanelni ovoj in daj srkati led ter srebati mrzlo vodo.

Davica. Ko sem bil nedavno v južnoameriških Andih, so mi pripovedovali o dveh Angležih, ki sta se maloprej tam zadušila na davici, ker ni bilo nikogar, ki bi bil vedel, kaj je treba storiti. Vsakdo bi moral vedeti, kako se oskrbuje davica, ako ni mogoče dobiti zdravniške pomoči.

Večina ljudi trpi kdaj na vnetju bezgavk. Bezgavke so rdeče mesene kepe na obeh straneh zadaj v vratu. Oteklina postane lahko o priliki tako velika, da bolnik ne more dihati, ker je grlo popolnoma zaprto. To je davica (anguina).

Ako ni mogoče pritegniti nobenega zdravnika in gre očividno za življenje in smrt, sta možna dva načina oskrbe:

1. Ako vroči ovoji nič ne pomagajo, si preskrbi kako cev, n. pr. kolesno brizgalko, pihalo ali svinčniški držalnik itd., in jo potisni v grlo, tako da ostane dohod v pljuča

prost, pritiskaj z žličnim držalom na jezik, da ga sploščiš, ko vtikaš cev.

2. Ako se bezgavke preveč zapirajo, se napravi vanje majhen rez, da lahko iztečejo. V ta namen se vzame malo suličasto puščalo ali peresni nož, ki se ovije s platnom tako, da gleda samo konica ven, z žličnim držajem se pritisne navzdol jezik in v vsako bezgavko se napravi majhen rez. To prinese navadno takojšnjo olajšavo. Pazite, da sta puščalo in nož popolnoma čista. Ako je mogoče, dajte poprej klini v vrelo vodo ali v ognjeni plamen.

Ako se mora ta operacija izvršiti, se odpro bolniku usta s kosom gumija ali plutovine. Priporoča se tudi, vreči z ogledalom luč v bolnikovo grlo, tako da takoj vemo, kam sežemo.

Rane od kislin: Šele pred nekaj dnevi je vrgla žena možu vitriol v obraz. Vitriol je zelo močna kislina, ki povzroča žganje in razjeda meso. K sreči je bil blizu stražnik, ki je vedel, kaj je treba storiti. Izmil je kislino z mlačno sodavico in potrosil potem moko ali belež na rane, da bi zadržal od njih zrak in olajšal bolečine, kakor se dela pri opeklinah.

Kačji pik: K sreči so strupene kače pri nas redke; v kolonijah jih pa srečamo zelo često; zato bi bilo treba vedeti, kako se oskrbujejo kačji piki. Isto oskrbovanje velja tudi za rane, ki izvirajo od zastrupljenih puščic ali od ugriza steklih psov. Ne pozabite, da pride strup, prihajajoč od ugriza, z nekaterimi utripi žile v kri. Zato je potrebno hitro delo. Glavno je, da ne pustimo strupa po žilah v telo. V ta namen prevežemo vrvico ali žepni robec okrog uda tik nad mestom, kjer je bil bolnik ugrizen, da ne more teči strup s krvjo v srce. Potem izsesaj strup iz rane; ako je mogoče, izreži rano, da krvavi in strup izteče.

V usta vsesani strup ne škoduje, ako nimamo v njih kake rane. Bolniku naj se tudi dajejo dražila, kot kava in alkohol, in sicer v obilni meri; ne pustimo ga tudi

zaspanega, ampak ga vodimo okrog, ga suvajmo in mu dajajmo lahne udarce, da ostanejo njegova čutila budna.

(Vaje v tem.)

P e s e k v o č e s u: Ne dopusti, da bi si bolnik drgnil oko; kajti to povzroča vnetje in otekline, tako da še težje odstranimo zrno.

Ako se nahaja peščeno zrno v spodnji trepalnici, jo potegni kolikor mogoče navzdol in izbriši s koncem namočenega žepnega robca ali s slikarskim čopičem ali peresom.

Ako je peščeno zrno v gornji trepalnici, jo potegni od očesa proč in potegni spodnjo trepalnico pod gornjo navzgor. Na ta način résnice spodnje trepalnice navadno izkrtačijo notranjost gornje.

Nekega drugega postopanja bi se moral naučiti vsak skavt. Bolnik naj sede in postavi se tik za njim, da lahko položi glavo na tvoje prsi. Položi karto, vžigalico ali katerikoli ploščati predmet pod svoj palec in na gornji del gornje trepalnice; potem primi rob trepalnice in ga potegni navzgor preko vžigalice, tako da je notranjost obrnjena navzven; odstrani rahlo peščeno zrno s peresom ali namočenim žepnim robcem in položi trepalnico zopet nazaj.

Ako je oko močno vneto, ga koplji v mlačnem, lahkem čaju.

Ako se peščeno zrno močno drži v očesu, nakapljaj malo olivnega ali ricinovega olja v spodnjo trepalnico, zapri oko, zaveži ga z mehkim in vlažnim zavojem in pojdi k zdravniku.

(Vaje v tem.)

Kako se napravijo očesne kleščice za odstranitev peščenih zrn iz očesa.

Preganite kos papirja; odrežite ga z ostrim nožem tako, da nastane kot 30° in lahno namočite konice; potem pa pojdite z njim neposredno po očesni roženici, tako da lahko zgrabi oviro; običajno se odstrani že pri prvem poskusu.

Samomor.

Nekoč sem potoval z železnico po Alžiru, ki pripada Francozom; en sam popotnik, neki francoski kmet, je bil z menoj v vozu; z njim sem pričel razgovor. Bil je zelo zgovoren in mi je končno rekel, da bi bil zdaj mrtev, ako bi jaz ne bil prišel v voz, ker je stopil na vlak z namenom, da se ubije. Povpraševal sem ga po njegovih skrbeh in odkril mi je svoje srce. Mogel sem mu dati navodilo o tem, kako naj se z uspehom reši; kajti radi poslednjih neuspehov v svojem gospodarstvu si ni znal več pomagati. Ko sva se vozila nekaj časa skupaj, je postal samozavestnejši in mi izjavil, da bo na sledeči postaji izstopil, se vrnil in se na predlagani način zopet lotil dela.

Lahko se zgodi, da pridete v položaj, ki vam bo treba reševati ljudi, ki mislijo na samomor. Časopisi poročajo o samomorih skoraj vsak dan in navajajo podrobnosti o njih, ker vedo, da tako mnogi ljudje z neumno ljubeznijo čitajo strašne novice.

Večina ljudi ima v tej ali oni dobi svojega življenja misli, da bi prostovoljno zapustili ta svet. Večinoma premagajo to čustvo v nekaj dneh in spoznajo potem, da izhaja iz motnje v prebavilih ali jetrih, od influence, od razočaranja ali boječnosti. Ali ljudje s slabejšo voljo čitajo časopisna poročila in premišljajo potem o njih tako dolgo, da ne morejo več misliti na kaj drugega. To misel gojijo dalje in strah jih muči. Preveč premišljujejo o svojih skrbeh, ne da bi se brigali za okolni svet.

Treba je samo, da pride sočustvujoč prijatelj, se zavzame za pobitega in ga pridobi za to, da začne misliti ali delati kaj drugega. Lahko ga opozorite na to, da samomor nikomur ne koristi, da izvira misel nanj navadno od motnje v zdravstvenem stanju, ki spravi bolnika iz duševnega ravnotežja, in da si mora pridobiti samo moč nad svojo voljo, pa premaga napad. Ako je mogoče, pošlji k njemu oficirja armade spasa; ta ga bo najbrž zopet spravil na pravi tir. Na ta način se lahko rešijo človeška življenja.

Armada spasa ima posvetovalnico za ljudi, ki čutijo nagnjenje k samomoru. V enem izmed zadnjih let se je samo na londonsko pisarno obrnilo 1125 mož in 90 žensk. Od teh bi se jih bile najbrž tri četrtine usmrtile, ako se ne bi bili zavzeli zanje in jim svetovali oficirji, ki so govorili z njimi o stvari in jim pokazali pot iz težkoče. Uradna poročila o samomorih zadnjega leta izkazujejo mnogo manjše število ko prejšnja.

Ako je kak človek izvršil samomor, mora skavt, ki je prisoten, vedeti, kaj je treba storiti. Ako si je kdo prerezal vrat, je glavna stvar v tem, da se prepreči krvavenje žile odvodnice, ako je zadeta. Žila odvodnica (arterija) poteka od združitve ključnice in prsnice in se vleče proti kraju čeljusti; kri se lahko zadrži, ako se na srčni strani žila odvodnica tesno pritisne s palcem; ta pritisk naj se vzdrži, dokler ne pride zdravniška pomoč. (Naj se pokaže.) Ako je samomorilec zaužil strup, mu daj mleka in povzroči bruhanje s tem, da ga ščegečeš v vratu s prstom ali peresom, ali da mu daš piti čašo vode, pomešane z žlico gorčice ali soli.

Novinec občuti strah, ako naj se bavi z nezavestnim ali mrtvim človekom, ali samo, ako vidi kri. Ne more pa biti mnogo vreden, dokler se ne more osvoboditi tega nesmiselnega čustva; ubogi, nezavestni človek mu ne more napraviti nič hudega in novinec se mora premagati in ga prijeti. Ako pa pride enkrat tako daleč, izgine tudi strah. Ako obišče klavnico ali kako mesarijo, se kmalu navadi na gledanje krvi.

Pred kratkim časom je mrliški oglednik močno ozmerjal dva moža, ker sta se bala, sneti obešenca, ki se je šele obesil; zbežala sta enostavno, da bi dobila pomoč. Kaj bi bili storili, ko bi bili eden izmed teh dveh mož?

Kako nosimo bolnika.

Kako en sam človek nosi nezavestnega: Obrni bolnika tako, da bo obraz okrenjen navzdol. Dvigni ga, da bo klečal. Poklekni, podaj se pod njega tako, da leži njegov želodec na tvojem desnem ramenu. Deni svojo

desno roko med njegove noge in okrog njegovega desnega bedra. Z levo roko potegni njegovo desno roko naprej pod svojo levico; potem vstani.

(Izvidniki naj to vadijo po dva in dva.)

Za napravo nosilnice se lahko uporabijo sledeči predmeti:

a) lesa, oknica, vrata, rešetka, pokrite s slamo, senom, obleko ali vrečami;

b) preproga, volnena odeja, vrečevina ali jadrovina, razprostrta in z dvema močnima drogoma, zamotanima ob straneh. Obleka za vzglavje;

c) dve suknji z zavihnjenima rokavoma; potisni dva droga skozi rokave, zapni suknji;

č) dva droga naj se potisneta skozi dve vreči, in sicer skozi luknje v koncih dna.

Ako hočete nositi bolnika na nosilnici; skrbite za to, da leži udobno, preden ga dvignete. Oba nosilca naj vstaneta istočasno; ne smeta stopati istočasno in delati morata majhne korake. Zadnji nosilec naj skrbno gleda na bolnika.

Ako sta droga kratka, so potrebni štirje nosilci, po eden na vsakem koncu nosilnice.

(Vadi različne načine.)

Samaritanski znak: izpit.

Vaje.

Ako delamo vaje o prvi pomoči pri nezgodah, je važno, da potrosimo domnevanega bolnika z zemljo in oškropimo s krvjo, da se oni, ki nudijo pomoč, navadijo na ta pogled, sicer pridejo pri resničnih nezgodah lahko iz ravnotežja. Živalska kri se lahko dobi pri mesarju.

Pripravi ogenj z močnim dimom v sosednem prostoru ali hiši (ako je mogoče, v prvem nadstropju), medtem ko predavaš v skavtski sobi. Dogovori se tajno z dvema, tremi dečki, da letajo razburjeno okrog in povzročajo paniko, čim je dan alarmni znak.

Daj javiti alarm tako, da bodisi nekdo plane v sobo in najavi požar, ali pa tako, da se izpusti nekaj pokalnih bomb. Potem se daj boriti proti ognju enemu ali več vodom pod vodstvom vodnika. Zapro naj vrata in okna. Razpošlji skavte po različnih delih poslopja, da pogledajo, da-li se ogenj razširja in ali ljudje potrebujejo pomoči.

Ti skavti naj si prevežejo čez usta in nos mokre žepne robce. »Nezavestni ljudje« ali lutke iz vreč naj bodo skriti pod mizami itd.

Skavti jih rešijo s tem, da jih vzamejo na rame ali jih izvlačijo. Uporabljajte skakalna platna itd.

Drugi oddelki polagajo cevi in jih privijajo drugo na drugo ter tvorijo verige za podajanje veder.

Drug oddelek dela poskuse oživljanja z rešenimi. Nadaljnji oddelek tvori kordon in pomaga policiji ali požarni brambi, zadržati množico.

Igra.

Vlačilna tekma. Vrsta bolnikov, sestoječih iz enega voda, se položi v razdalji petdesetih metrov od izhodišča. Drug vod, katerega vsak član nosi vrvi, hiti tja, privezuje vrvi okrog bolnikov in jih vlači skupaj. Čas, kdaj je prispel zadnji, se zapiše. Vodi menjajo mesto. Tisti, ki je rešil svojo nalogo v najkrajšem času, je igro dobil. Vozli morajo biti pravilno zavozlani in bolnikom je treba podložiti pod glavo njihove suknje.

Predvajanja.

Kolesarska nezgoda. Dečki se vračajo iz tabora. Prehiter kolesar. Nesreča. Oskrbovanje ran in prenos bolnika v bolnico na hitro narejenih nosilkah.

Plinska eksplozija. Gospa Coddles je bila s svojo rodbino na izprehodu. Bili so priča železniške nesreče. Na poti domov sreča gospa Coddles neko prijateljico. Marijo pošlje naprej, da bi zažgala plinsko peč in napravila očetu čaj. Ko se vrne oče z dela, najde hišo polno plina. Samaritanski oddelek hiti na pomoč. Gasilski dvig in umetno dihanje. Stražnik X. Y. se pojavi na mestu nesreče. Kako naj se ne išče plinska odprtina. Žalosten konec hrabrega pa brezmiselnega policista.

Predvajanje požara. Zvečer v predmestni vili št. 5 izbruh požara. Zbuditev prebivalcev vile. Tvorjenje kordona za zadržanje množice. Rešitve s skokom. Prihod skavtske ognjegasne čete s skakalnimi rjuhami, rešilnimi vrvmi in ognjegasnimi lestvami. Rešitev ostalih prebivalcev vile.

Združitev. Delavci opravljajo svoje dnevno opravilo, ko se dogodi eksplozija; vsled nje nastane požar v notranjosti poslopja in se podere zunanja stena, ki rani nekega moža, ki gre slučajno mimo. Neranjeni delavci pomagajo svojemu ranjenemu tovarišu, dočim išče drugi pomoči in pridejo s samaritanci in gasilnim strojem. Nekateri možje se rešijo iz hiše s skakalnimi rjuhami.

IX. poglavje.

Naše državljanske dolžnosti.

Šest in dvajseto kramljanje pri tabornem ognju.

Migljaji za četovodje.

Priporoča se uporaba velike stenske karte. Majhen Globus se dobi zdaj za malo denarja in na njem se laže dobi pojem o razmernih razdaljah in oddaljenostih dežel ko na karti.

Spoznavaj zgodovino ožje domovine in pripoveduj o njej svojim skavtom zanimiva in bolj dramatična poglavja, ako je mogoče na licu mesta.

Obiski muzejev in orožarn.

Kapitan Smith.

John Smith je zapustil louthsko gimnazijo, da bi postal pisar v neki pisarni; ali kmalu je šel na vojno. Po dvoletnem boju se je vrnil domov.

Priznal je, da je odšel kot novinec (»mehkonožec«) in da se kot deček ni pripravil na pustolovsko življenje; zato je šel na delo, da bi se naučil skavtstva v praksi. V gozdu si je sam zgradil kočo, naučil se je zasledovanja divjačine, streljanja in kuhanja; naučil se je čitanja in risanja zemljevidov in uporabe orožja, in ko se je izvežbal v spretnega skavta, je šel na vojno.

Pozneje je postal mornar, udeležil se je nekaterih zelo težkih pomorskih bojev in šel končno leta 1607. na ekspe-

dicijo radi kolonizacije Virginije (v Ameriki). Njegov oddelek je odjadral iz Londona s tremi ladjami; največja je imela samo 100 ton, najmanjša celo samo 30 ton. Po petmesečni vožnji so dospeli tja in ustanovili naselbino pri reki James.

Ko je bil John Smith nekega dne na lovu, so ga Indijanci ujeli in hoteli umoriti, ko je prosila zanj kraljeva hči Pocahontas. Poslej so se Indijanci in belci dobro razumeli. Pocahontas je postala kristijanka, poročila Smithovega poročnika Rolfeja in prišla z njim na Angleško. Po mnogih čudovitih razburljivih pustolovščinah v Ameriki je bil John Smith težko ranjen radi eksplozije smodnika in se je vrnil bolan na Angleško. Kmalu nato je umrl v Londonu.

Bil je krasen značaj in je vedno izvrševal svojo dolžnost kljub vsem izkušnjavam, da bi jih smatral manj resno. Bil je silen delavec, pogumen in hraber. Nikdar se ni dal premagati od kake težkoče, naj bi bila še tako velika, ker je bil tudi v najtežjih prilikah vedno dobre volje. Njegovo geslo se je glasilo: »Nismo se rodili radi nas samih, ampak radi blaginje drugih«; in po njem se je tudi ravnal.

Kako je treba skrbeti, da se domovina ohrani.

Ako pride v šolo kak bahač in pravi, da vas bo nabil, dela to samo radi tega, ker misli, da se mu boste vdali. Ako se pa znate boriti in se mu uprete, tedaj udari na druge strune in jo pobriše. Prav tako je tudi z narodi.

Mnogo bolje je, da živimo vsi v dobrem prijateljstvu — in po tem bi morali stremeti — pa da si ne dajemo zaničljivih priimkov in se ne zmerjamo; ako nas pa hoče kdo nadlegovati, imamo samo en izhod: pokažemu mu, da se znamo in hočemo biti, ako nas k temu prisili.

Dolžnost narodov je, da živijo med seboj v miru. Med skavti je to tem laže, ker imamo zdaj skoraj v vsaki državi sobrate. S pismi in obiski bi se morali bolje spoznavati in

postajati prijatelji. Ali istočasno ne smemo pozabiti, da včasih narodi in ljudstva izgube razsodnost in hočejo krasti zemljo, in če potem napadena država ne more nuditi dokaza, da se lahko dvigne in brani, trpi in je pobita. Ako hočete vi, skavti, imeti mir za svojo državo, morate biti tudi pripravljeni, da se potegnete zanjo. Ne bodite figovci, ki so zadovoljni s tem, da se drugi za nje bore in umirajo. Storite sami kaj, naučite se streljanja in ekserciranja, da lahko kot možje zavzamete svoja mesta in da lahko skupno z drugimi možmi svojega plemena branite svoje žene, otroke in domove, ako bo treba.

Pomislite, da je bila pred dva tisoč leti rimska država razmeroma tako velika, kakor je velika britanska država danes. Čeprav je odbila nešteto napadov, je vendar propadla, ker so mladi Rimljani izgubili vojaški duh in možatost. Plačevali so može, ki so se borili v areni, sami pa so samo gledali, ne da bi se jim bilo treba truditi, prav tako, kakor delamo mi danes pri nogometnih igrah. Plačevali so vojake, da so se zanje borili, mesto da bi se bili sami naučili uporabe orožja; imeli niso nikakega patriotizma, nikake ljubezni za svojo veliko državo, pa tudi ne želje, da bi pomagali ostalemu svetu k mirnemu in uspešnemu življenju. Hitro so propadli, ko jih je napadel močnejši narod. Paziti moramo, da ne doleti naš narod ista usoda. To bo največ odvisno od vas, mladega rodu, ki raste zdaj v može. Ne nakopljite si sramote kakor so si jo nakopali mladi Rimljani, ki so izgubili državo svojih očetov, ki so bili slabiči brez moči in patriotizma.

Dvignite se, vsak mož na svoje mesto! Igrajte igro! Vaši očetje so trdo delali, se trdo borili in trdo umirali, da so ustvarili za vas to domovino. Glejte, da vas ne bodo gledali iz nebes, kako se potepate z rokami v žepu kakor ljudje, ki ne store nič, da bi očuvali dediščino.

Vodjem.

Razložite in vadite domoljubne pesmi, obiskujte zgodovinska mesta, muzeje itd.

Sedem in dvajseto kramljanje pri tabornem ognju.

Državljan.

Dolžnosti skavtov kot državljanov. — Dolžnosti kot borcev. Streljanje. — Podpiranje policije.

Dolžnosti skavta kot državljana.

Dve poti sta, ki nas vodita k pripravljenosti, da delamo za ohranitev domovine.

Prva pot je izvrševanje državljanskih dolžnosti v miru.

Ako bi se vsak državljan izobrazil v resnično dobrega in koristnega moža, bi bil naš narod blagoslov za civiliziran svet. Da zavzamemo to mesto, moramo biti sami med seboj dobri državljani in prijatelji.

Hiša, v kateri vlada nesloga, ne more obstojati.

Zato kot dečki ne smete vnaprej misliti, da so vam dečki drugih slojev sovražniki. Pomislite, da ste v prvi vrsti državljani, pa izhajajte iz gradu ali iz zakotne ulice, in da morate braniti svojo domovino proti zunanjim sovražnikom. Da lahko vršite to, morate stati z ramo ob rami.

Ako niste složni, škodujete svoji državi. Premostiti morate stanovske razlike.

Ako zaničujete druge dečke, ker pripadajo ubožnejšemu ljudskemu sloju kakor vi, ste prazni bahači; ako sovražite druge dečke, ki so slučajno bogatejši po rojstvu in obiskujejo višje šole ko vi, ste norci.

Vsak izmed vas mora zavzemati prostor, ki ga najde na tem svetu, in se potruditi, da dobi z njega najboljše, pa se z drugimi strniti.

Mi smo kakor kameni v zidu: vsak izmed nas ima svoje mesto, četudi izgleda majhen v velikem zidu. Ako pa kamen razpade ali se premakne s svojega mesta, tedaj se drugi preveč obteže. Razpoka se pojavi in zid začne groziti, da se bo podrl.

Ne stremite preveč po udobnem življenju! Ako začnete s tem, boste doživeli neskončna razočaranja. Delajte v blagor države ali podjetja, v katerem ste nameščeni, in spoznali boste, da dosežete pri tem vsa napredovanja in vsak uspeh, ki si ga želite.

Pripravljajte se na to s tem, da se resno posvetite šolskim predmetom, ne, ker vas zabavajo, ampak ker je vaša dolžnost do domovine, da se izpopolnjujete. Študirajte v tem duhu računstvo, zgodovino, jezike in napredovali boste.

Ne mislite nase, ampak na svojo državo in svoje delodajalce. Predanost se poplača v vsakem oziru.

Dolžnost borca.

Kdor čuti v sebi kri svojega naroda, je vedno pripravljen, boriti se za obrambo svoje domovine.

Ko so Mafeking oblegali Buri, so se združili mestni dečki v posebnem kadetnem zboru in opravljali pri obrambi dragocene službe. Mogoče, da bo našo državo napadlo kdaj veliko število sovražnikov, prav kakor nekoč Mafeking.

Ne damo mnogo na dečka, ki pri nogometu ali kriketu nič ne stori, ki se samo potepa ter si brez uspeha skuša dati zunanjost moža s tem, da kadi cenene cigarete. Ne smemo pa dati preveč na dečka, če je tudi dober nogometni ali kriketni igralec, ako ne zna streljati, ekscercirati in oprezati.

Šele ako zna to, je mlad mož, ki bo koristil, ako bomo napadeni.

Upam, da bo v kratkem času vsako nogometno in teniško moštvo hkrati tudi dobro streljsko in oprezovalsko moštvo ter da bo zato v slučaju potrebe lahko koristilo obrambi naše domovine.

Dečki v kolonijah mislijo bolj na *streljanje* ko na igranje, ker je streljanje koristno za njihovo *državo*, igranje pa samo *za nje same*.

Roosevelt, prejšnji predsednik Združenih držav ameriških, piše:

»Lastnosti, ki napravljajo dobrega skavta, so v glavnem iste, ki napravljajo dobrega lovca. Zelo važna je sposobnost, skrbeti za samega sebe — mešanica utrjenosti in iznajdljivosti, ki nekoga usposobi, da lahko hodi ves dan v določeni smeri in da ob nastopu noči zna pravilno izkoristiti obstoječa sredstva za pripravo strehe in toplote. Spretnost v uporabi puške je druga poteza, hitrost v zagledanju divjačine zopet nadaljnja, sposobnost izrabiti kritje, tretja, dočim so potrpežljivost, vztrajnost, ostro opazovanje, odločnost, močni živci in takojšnja pripravljenost v slučajih sile za resnično dobrega lovca neobhodno potrebne lastnosti.«

Roosevelt ni, kakor mnogi znani možje, eden izmed tistih, ki druge plačajo, da bi se zanje borili; kajti ko je Amerika začela s Špansko vojno radi Kube, je šel kot vojak na fronto in je svoji državi zelo mnogo koristil, ker je začel svoje življenje kot skavt.

Zato se izvežbajte v dobre skavte in strelce, da boste lahko čuvali žene in otroke svoje države, ako bo kdaj potreba.

Streljanje.

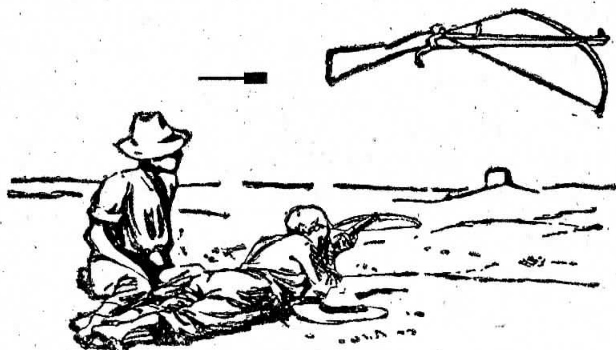
Pri streljanju se zopet kaže vrednost nekajenja. V mladosti sem kadil tudi jaz; ali začel sem streljati in pri tistih vajah sem spoznal, da bolje vidim, ako nisem kadil. Zato sem kajenje popolnoma opustil in sem tega še danes vesel.

Buri so vsi dobri strelci, prav tako Švicarji. V obeh deželah začno dečki zgodaj streljati s tem, da uporabljajo loke. Ti zahtevajo precej tiste gibe ko puška, ker se pritisnejo na rame in sprožijo, ako se dobi cilj. Dečkom, ki so se navadili streljanja z lokom, ni težko, pravilno ravnati s puško, čim jo dobijo v roke.

Velika tajna pravilnega streljanja je v tem, da pravilno držimo puško; ako je le nekoliko zasuknemo v stran, zleti krogla proti tisti strani. Držite levo roko trdno pod puško, da bi jo podprli in pritisnite jo z levo dlanjo trdno na rame. Palec desne roke naj leži na ocevju, kazalec naj se da kolikor mogoče preko petelina; ko ustrelite, ne

potegnite s kazalcem, sicer odtegnete muho s cilja; leseni del ocevja in petelina je treba stisniti med palcem in kazalcem; tako se lahko sproži, ne da bi se puška premaknila.

Ako ste sprožili, ne dvignite naglo cevi, ampak storite kakor stari skavti; obdržite muho in cilj v očesu, da bi videli, kako daleč ste se pri streljanju oddaljili in pri sledečem strelu poskusili pogrešek popraviti.

Burski dečki streljajo s samostreli.

Streljanje na trdno tarčo je samo korak k streljanju na premakljivo. Streljanje na premikajoče se predmete je seveda težje, odgovarja pa bolj resničnim potrebam; kajti navadno se ne dogaja, da bi jelen ali sovražnik iz prijaznosti stala pri miru, kadar bi na njiju streljali; letita in se podajata v kritje; zato moramo hitro ciljati in hitro streljati.

Najboljša predvaja je v tem, da ob vsaki priliki ciljamo na kak premikajoč se predmet s palico, ki jo držimo kot puško.

Vzemi premikajoč se cilj na muho, pojdi za njim, drži pred njim in daj, ne da bi premikanje ustavil, strel na mesto, kjer se bo nahajal v eni ali dveh minutah. Izstrelek bo dospel tjakaj istočasno s ciljem in bo obsedel.

Dečki iz Buluwaya.
Dečki v kolonijah polagajo največjo važnost na streljanje; s tem koristijo domovini, nogomet in kricket pa sta le za zabavo.

Kako pomagamo policiji.

Skavti v mestih lahko policiji mnogo pomagajo. Najprej bi moral vsak skavt poznati stalna policijska stražna mesta; vedeti bi moral, kje je požarna zglasilnica, kje najbližja ognjegasna straža, najbližja bolnica, najbližja rešilna postaja, najbližja lekarna.

Ako ste priča kake nezgode in sami ne morete pomagati, tecite k najbližjemu stražniku in ga vprašajte, s čim lahko pomagate, n. pr., ali naj pokličete zdravnika ali kočijo. Ako slišite žvižg stražnikove piščalke, tecite tja in mu ponudite svojo pomoč; to je vaša dolžnost, ker ste služabnik svoje države. Ako ponoči slučajno vidite odprta in nezastražena kaka vrata ali kako okno, učinite dobro, ako javite to stražniku. V nikakem slučaju pa ne smete vršiti službe tajnih policijstov s tem, da opazujete ljudi in igrate vlogo špijona.

Ako naletite na otroka ali na psa, ki sta se izgubila, ju vedite takoj k prvemu stražniku, njemu tudi izročite predmet, ki ga najdete.

Izmed slučajev, v katerih so bili skavti nagrajeni, ker so pomagali policiji, podajamo tu sledeče primere:

Četovodja Crowther, pripadajoč 1. huddersfieldski četi, je hitel na pomoč stražniku, ki sta ga napadla dva pijanca, oborožena s steklenico in berglo. Množica ljudi je gledala, ali nihče se ni ganil, da bi pomagal stražniku.

Četovodja Harold Ware, pripadajoč 2. streathamski četi, je napravil isto in bil za pogumno pomoč od državnega oblastva pohvaljen.

Vodnik G. Brown, pripadajoč 4. southamptonski četi, je videl, kako se je boril stražnik s štirimi možmi, medtem ko je množica ljudi stala poleg, ne da bi bila kaj storila. Napravil si je pot skozi gnečo in zgrabil stražnikovo piščalko; zapiskal je in priklical tako na pomoč druge policijske moči. On sam je dobil brco v koleno; toda storil je svojo dolžnost.

Migljaji za četovodje.

Streljanje se lahko uči v prostorih z zračnimi puškami.

Lok. Skavti si lahko sami delajo svoje loke, da bi se vadili v streljanju.

Igre.

Streljanje do kraja. Dva voda napravita tekmo. Tarča: postavljeni kameni ali kaj takega, predstavljajoči sovražni vod. Oba voda sta postavljena v stroju 25—25 m od tarč. Na povelje: »Ogenj!« vržeta kamenje na tarče. Čim pade kaka tarča, da razsodnik primernemu možu drugega voda naročilo, naj izstopi — »ubit«. — Igra se nadaljuje, dokler ni en vod popolnoma pobit. Vsakemu vodu se tudi lahko da določeno število kamenov, ali pa se mu odredi določen čas, ena minuta.

Vlečenje vrvi: Vod proti vodu.

Naskok: En vod se vzpne na zelo močno kuhinjsko mizo ali na klop in se brani proti vsem, ki bi prišli naproti. Drug vod napada in skuša priti v posest trdnjave s tem, da bi potegnil branitelje doli. Branitelji smejo postaviti polovico svojih zadaj na tleh, t. j. za okopom. Ako potegnejo branitelji koga preko okopa na tla, je mrtev.

Osem in dvajseto kramljanje pri tabornem ognju.

Eden za vse, vsi za enega.

Migljaji za četovodje.

Ako ste v taboru, razobesite vsako jutro zastavo in jo pozdravite, ob posebnih dneh, n. pr. na narodni praznik, o sv. Juriju (23. aprila), pa napravite kako prireditev: športno, tekme itd.

Skavti naj predstavljajo žive slike ali male obhode ter prizore iz zgodovine.

Prireditve zanimajo dečke in jim vtisnejo dogodke v spomin; vzgajajo gledalce in ojačujejo skavtsko blagajno.

Hodite z nekaterimi skavti k sejam mestnega sveta da vidijo, kako izgledajo javne razprave.

Vodite skavte po mestu in jim razlagajte pomen spomenikov.

Vrše naj se debate o dnevnih vprašanjih.

Naša narodna zastava.

Skavti pozdravijo polkovno zastavo, kadar gredo mimo nje.

Ne pozabite, da je vsakogar dolžnost, pomagati, da zastava vihra, če bi bilo za to tudi treba krvaveti, kakor so delali vaši očetje.

Mi vsi bomo morali nekoč umreti; nekaj let prej ali pozneje v svetovni zgodovini ne pomeni veliko; velika stvar pa je, pripomoči, da ne propade zastava naše države, tudi če bi morali nekoliko prej umreti kakor sicer radi bolezni.

Zato mislite na to! Bodite **vedno pripravljeni**, da v slučaju potrebe umrete za svojo državo, da greste z zaupanjem k naskoku, ako pride trenutek za to, ne da bi se brigali, ali boste izgubili življenje ali pa ga ohranili. Ako vidi sovražnik, da hočete bodisi ubijati, bodisi biti sam ubit, najbrž ne bo čakal, da bi vam napravil veselje.

Naša vlada.

Ko boste nekoč odrasli, boste sami smeli voliti in tako pomagati, pošiljati poslance v narodno skupščino.

In čutili boste nagnjenje, da pripadate bodisi konservativni, bodisi liberalni, bodisi delavski stranki, in sicer po strankarski pripadnosti očeta ali svojih prijateljev. Jaz bi na vašem mestu ne postopal tako. Najprej bi hotel slišati, kaj ima vsaka stranka povedati. Ako slišite samo eno stranko, gotovo ugotovite, da je edino prava, vse druge pa da so v nepravu. Ako pa greste in slišite drugo stranko, pridete do sklepa, da ima v resnici prav **ta** stranka, vse druge pa da so v nepravu.

Prava pot je v tem, da poslušamo vse in se od nobene ne damo pregovoriti. Potem bodite možje in odločajte sami, kaj je po vaši sodbi najboljše za bodočnost države — ne za malenkostno krajevno vprašnje — in glasujte za to najboljše tako dolgo, dokler je pravo, t. j., dokler dejstvuje za blagor države.

Mnogi se dado od kakega novega politika zapeljati s to ali ono prenapeto idejo. Ne verujte nikdar v idejo kakega človeka, dokler je niste preizkusili z vseh strani. Prenapete ideje so redkokdaj mnogo vredne; ako preidete zgodovino, ugotovite, da so jih že prej kje brez uspeha preizkušali.

Večja varnost bo prinesla vsem več denarja ko izpremememba vlade. In močna, enotna domovina, v kateri vsi čutijo požrtvovalno in domoljubno, nam bo prinesla varnost, mir in blagostanje, kakor ga ne morejo prinesti nikaka sredstva kakega političnega preroka.

Pouk vodnih skavtov.

X. poglavje.

Opombe za četovodje.

Pregled.

Pot za vodnike, po kateri lahko narodu mnogo koristijo.

Slabo državljansko naziranje, ki je uničilo rimsko državo, vlada dandanes tudi pri nas.

Bodočnost države bo v veliki meri odvisna od značaja doraščajočega roda.

Za vzgojo značajev se danes v šolah premalo stori.

Predlagamo skavtizem kot sredstvo za samovzgojo naše mladine in kot pot za vzgojo dobrih državljanov.

To delo lahko opravljajo mladi ljudje kateregakoli poklica brez izdatkov s tem, da vsakteri izobražuje nekaj dečkov. Doslej narejeni poskusi so rodili lep uspeh.

Kako se skavti organizirajo.

Migljaji za bodoče vodje, kako naj izobražujejo in uče druge.

Prospeh naše države ni odvisen tako zelo od njegove vojne sile kakor od njegove delovne sposobnosti in poštenosti na polju trgovine.

To je odvisno od značaja in gospodarske sposobnosti njenih državljanov; odtod naša želja, da vzgojimo bodoči rod v delavne in značajne ljudi.

Ali prav tako je jasno, da mora biti naša država tako močna, da se lahko brani z lastnimi močmi.

Izrek filozofa, ki je svaril kartažansko državo pred njenim propadom, ima še danes veljavo:

Zgodovina nas uči, da se je skoraj vsak narod brez izjeme, potem ko je s težavo dosegel višek svoje moči, očividno radi izčrpanosti podal v neko stanje miru s tem, da se je potopil v lenobo in postal ravnodušen napram dejstvu, da prodirajo drugi narodi, da bi ga uničili, bodisi s silo orožja, bodisi z mirnejšim, ali enako nevarnim postopanjem gospodarskega uničevanja. V vsakem slučaju je povzročilo pogin pomanjkanje tiste dejavne domovinske ljubezni, ki je ustvarila veličino naroda; v vsakem slučaju se je glasila sodba zgodovine: »Propad radi slabega državljanskega naziranja«.

In kje je korist, ki jo daje uprava denarja,
ako manjka železo, ki naj ga varuje in čuva?

V zadnjih letih ni manjkalo znakov, da naše državljansko naziranje ni v vseh ozirih dobro. Resna svarila od mnogih dalekovidnih mož iz mnogih virov smo čuli skoraj o vsaki panogi našega narodnega življenja. Eden izmed naših bojevnikov v javnem življenju jih je pred kratkim strnil tako-le:

Isti vzroki, ki so povzročili padec rimske države, so se danes tudi pri nas pojavili.

Nogomet.

Nadaljnji vzrok propada rimske države je bilo dejstvo, da so se tri četrtine vsega prebivalstva preživljale od države, radi česar so izgubile vsako odgovornost zase in za svoje otroke in postale narod brezposelnih ljudi, ki so

kradli Bogu čas. Obiskovali so cirkus, kjer so plačani igralci pred njimi v areni igrali, enako kakor tudi mi danes vidimo množice, ki hodijo gledat igre plačanih nogometašev.

Nogomet je sijajna igra za telesno in moralno vzgojo mladega človeka. Igralca navaja k dobri volji in nesebičnosti, uči ga, biti na svojem mestu in vzdržati, in to je najboljša vzgoja za vsako igro življenja. Ali zavreči bi ga bilo treba, kadar cele množice mladih dečkov zadržuje od tega, da bi sami igrali, in jih napravlja samo za gledalce igre, ki jo igrajo plačani igralci. Jaz osebno vidim prav rad te krasne primere svojega plemena, tiste ljudi, ki so do popolnosti razviti in brezhibno igrajo; ali srce boli človeka, ko pregleda drugo stran: tisoči dečkov in mladih mož, bledi, ozkih prsi, grbasti, žalostni primeri, ki brez prestanka kade cigarete, napravljajo neštevilne stave, vsi se nahajajo na najboljši poti, da postanejo histerični s tem, da složno in v opojnosti tulijo s svojimi sosedi; pri tem je najslabši glas histerično, kričeče smejanje, ki spremlja majhno napako ali padec kakega igralca. Treba se je vprašati, da-li je to tisti narod, ki je užival glas žilave moškosti, ki ga nista ne strah ne razburjenje spravila iz ravnotežja in na katero se je smelo r a č u n a t i tudi v najtežjih položajih.

Odvrnite dečke od njihovega sedanjega početja — učite jih, naj bodo moški, naj vzdrže v izpolnjevanju vsake dolžnosti in naj ne bodo samo gledalci in tatovi časa.

Ali je naša bolezen usodna?

V očeh mnogih so taki in podobni pojavi znak za to, da smo dospeli na višek svojega obstoja, kjer lahko sklenemo roke in se odrečemo svojemu narodnemu življenju. Jaz se ne strinjam z njimi. Je-li pa življenje naroda zelo podobno življenju posameznika?

Marsikdo se je v slučaju obolelosti odrekel vsakemu upanju in je radi tega umrl, dočim je drugi sledil duhu našega skavtskega gesla: »Ne vdaj se, dokler nisi mrtev!«

in je zopet oživel pa se krepko držal, tako da je okreval in postal popolnoma zdrav.

Tudi za naš narod je mogoče, da ga ne očuvamo samo poslabšanja, ampak da ga dvignemo k mnogo večji moči in napravimo iz njega činitelj miru na svetu, ako se odločno opogumimo, spoznamo svoje napake in pravočasno uporabimo prava sredstva.

In morda je znak večjega zdravja, ako se zgodi to s trudom, izhajajočim iz notranjosti naroda samega, kakor pa s samo zakonodajo državnikov.

Kje in kako se mora uporabiti zdravilo.

Zlo je dovolj očividno. Bolezen, ki razjeda ko rak, je tu; država izda sicer mnogo denarja za zdravljenje, ali proti vzroku se, kakor je videti, malo stori. Nič se ne ukrene, da bi se preprečilo širjenje zla v našem narodnem življenju.

Prirodno področje za uporabo kateregakoli zdravila je doraščajoči rod in njegova vzgoja. S pravom pravi Theodor Roosevelt, prejšnji predsednik Združenih držav Severne Amerike:

»Ako hočete storiti kaj trajnega za povprečnega človeka, morate pričeti s tem, preden je odrasel. Izgledi za uspeh so pri dečku, ne pri možu.«

John Wanamaker pravi:

»Ako rešiš moža, rešiš osebo; reši dečka in rešil boš celo poštevanko.«

Gospod Cyril Jackson je na pobudo vlade nabiral podatke o deškem delu. Ugotovil je, da sprejmejo večino dečkov iz delavskih krogov takozvane »zakotne ulice«, ki jim sicer dajejo plačo, do starosti osemnajstih let, pa vendar ne vodijo k ničemur, ker jih ne nauče nikake obrti, ki naj bi jih preživela, ko odrastejo. Radi tega postane 46 odstotkov teh dečkov brezposelnih in poveča število tistih, ki se ne dado porabiti za nobeno pravo stvar.

Dečki so polni navdušenja in podjetnosti; treba jih je samo navajati, da postanejo dobri in koristni državljani.

Narodna zla	Vzroki	Izvor	Sredstva za obrambo	Skavtska izobrazba kot zdravilo. Dopolnitev šolske vzgoje sistematična izobrazba
Brezverje Pomanjkanje discipline Pomanjkanje domoljubja Sebičnost Nravna pokvarjenost Brezobzirnost do drugih Grozovitost	Ravnodušnost do zahtev razuma	Pomanjkljivo obvladanje samega sebe	Vzgoja I. značaja	I. značaja z dobro okolico čutom za čast čutom dolžnosti obvladovanjem samega sebe čutom odgovornosti iznajdljivostjo ročno spretnostjo Bogom po študiju prirode vero čina viteštvom pripravljenostjo za pomaganje službo za domovino
Zločin Blaznost Zapravljivost in ubožnost	Pijanost			
Postavljanje Lenarjenje in beg od dela Nizko nravno stanje Igra Nezakonski otroci Bolezen	Naj gre, kakor hoče			
Slabo zdravje Nečistota Otroška umrljivost Duševna nerazvitost Telesna nerazvitost	Neodgovornost in neznanje staršev	Pomanjkanje znanja higiene in človeškega telesa	II. za telesno zdravje	II. zdravja z vajami na prostem (ne samo s ponovnim izvajanjem) odgovornostjo za razvitek lastnega telesa do normalnega stanja zdravjem in higieno v praksi

Dopuščamo pa, da ostaja ta prekrasni material neobdelan, da, kar je še huje, puščamo, da postane škoda za narod, s tem, da ga ne vzgajamo. Manjka roka, ki bi vodila dečke v kritičnem trenutku njihovega življenja, ko stoje na križpotju, ko se njihova bodočnost odloča za dobro ali zlo.

Oni pa tudi postanejo očetje nadaljnjih dečkov in pričakujemo od njih, da jih bodo vodili na pot dobrega državljanstva, ko pa vendar sami nimajo pojma o pomenu te besede. To pa ni popolnoma njihova krivda.

Učni načrt, ki je zdaj v veljavi v naših šolah, sicer izkazuje mnoštvo knjižnega dela, ne ozira se pa na tisto stran, ki pride predvsem v poštev, na z n a č a j. V bistvu je pa najvažnejša. Ne samo tisoči, ampak stotisoči dečkov naših velikih mest se nauče toliko čitati, da lahko požirajo »policijska obvestila«, in toliko računati, da lahko stavijo nogometne stave, pa jih že puščamo, da stopajo v vrste apašev, ne da bi jih vsaj malo poskušali ovirati. Ne dobivajo nikakega pouka v iznajdljivosti, viteštvu, varčnosti, državoznanstvu ali domoljubju.

a) Kako se lahko temu odpomore?

b) V kateri obliki se lahko sredstvo uporabi?

c) Kako lahko posameznik pri tem sodeluje?

S sedanjimi odraslimi tatovi časa se ne da nič početi.

a) Sredstvo se mora uporabiti za doraščajoči rod.

b) Cilj mora biti, vcepiti »značaj« bodočemu možu. Pod značajem razumemo duh moške samostojnosti in nesebičnosti — tako nekaj ko p r a k t i č n o krščanstvo. Ta lastnost značaja odlikuje Birmanca v vsakdanjem življenju, čeprav je budist.

c) Kar lahko napravi posamezni državljan v tem velikem narodnem delu, se odkriva z v tej smeri storjenem delu vojaškega predpouka, krščanske zveze mladih mož, krščanskih mladostnih brigad in drugih številnih udruženj te vrste. Kakor dobro pa je njihovo delo, v vsem svojim naporom obdelajo samo del polja. Obsegajo okrog

270.000 dečkov. Kaj pa to pomeni med poltretjim milijonom, ki samo v Veliki Britaniji potrebuje pomoči?

Dejstvo, da ne morejo vplivati na večje število, je treba pripisati:

pomanjkanju združitve prizadevanj ali medsebojnega skupnega dela različnih društev;

težavi, najti zadostno število mladih mož, ki bi prevzeli vodstvo dečkov;

težavi, dečke prikleniti in vzdrževati budno njihovo zanimanje potem, ko jih že imamo v rokah.

Eno sredstvo in njega uporaba.

Meni se je zdelo, da se dado te težave odpraviti v nekaterih posameznostih. To me je privedlo k temu, da sem predložil načrt za ljudsko vzgojo pod imenom: skavtizem za dečke (Scouting for Boys), kot korak za odpravo težkoč. Lahko se uporabi za ta društva in bi mogel služiti med njimi za zvezo, ako bi ga vsa sprejela. Radi svoje praktične in športne usmerjenosti in manjkanja kakršnekoli uradne okostenelosti bi mogel vzbuditi v širokih krogih mladih ljudi veselje, da postanejo vodje; predvsem bi radi svojih privlačnih sil privabljal dečke same, celo najslabše, cestne postopače.

Skavtska umetnost obsega lastnosti naših obmejnih naseljencev, kot iznajdljivost, vztrajnost, hrabrost, zanesljivost itd.; k temu pride viteštvo: te lastnosti tako telesne kakor duševne prirode se podajajo dečkom v praktični obliki z vzgledom in vsakodnevno vajo.

Gledamo na izobrazbo s stališča dečka in jo oblikujemo temu primerno; organizacija je tako urejena, da odgovarja, kolikor mogoče potrebam vodij, s tem, da je avtoriteta decentralizirana in da je pritegnjena krajevna sopomoč, brez ovirajočega nadzorstva, zelene mize in velikih izdatkov.

I z o b r a z b a. Ključ k uspešni vzgoji ni toliko v tem, da gojenca poučujemo, kakor v tem, da ga pripravimo

k temu, da se sam uči. Kar se mu podaja, se mu mora tako podati, da mu je všeč. Ribo morate privabljati s sočnatim črvom, ne s kosom trdega, suhega prepečenca.

Vojna izkušnja je pokazala, da smo s tem na pravem potu. Dečki, katerih vzgoja se je vršila v tej smeri, se niso izkazali samo kot dobri vojaki, ampak tudi kot izredno zanesljivi in disciplinirani frontni bojevniki (mesto da bi bili paradni stroji).

Naš sestav, pospeševati razvoj dečkov, obstoji v tem, da jih navajamo polagati izpite iz različnih sposobnosti, ročnih spretnosti itd., ki bi jim mogle biti kdaj v življenju koristne. Tako imamo znake za elektrike, jezdece, poljedelce, vrtnarje, godbenike, tesarje itd. (glej str. 37—46), razen pravih skavtskih znakov prvega in drugega reda, ki potrjujejo njihove sposobnosti v plavanju, pionirskem delu, kuhanju, gozdni sili, v vodenju čolna in drugih straneh moškosti in spretnosti. V dečkih budimo in krepimo čustvo osebne odgovornosti za njihov telesni razvoj in zdravje; zaupamo v njihovo čast in pričakujemo, da bodo vsak dan storili komu kako uslugo.

Naša izobrazba ni vojaška; celo tisto mehanizirajoče vežbanje, ki se uporablja v mnogih deških udruženjih, je omejeno na najpotrebnejše, ker se nagiba k temu, da ubija individualnost; naš glavni cilj pa vodi k temu, da se razvija individualni značaj.

Glede vere smo medkonfesionalni. S tem, da podajemo verski pouk, si ne pripisujemo pravic staršev ali duhovnikov; zahtevamo pa, da se upošteva in izvaja vsaka veroizpoved, ki ji deček pripada. Najodličnejša dolžnost, ki jo pripisujemo skavtu, je vsakodnevno izvrševanje viteštva in pomaganja drugim.

Dejstvo, da nekonformisti (taki, ki ne priznavajo določil anglikanske vere) in družba kvekerjev lahko priznavajo nevojaški značaj skavtskega gibanja, je velik korak naprej in velika bodritev.

Mi tudi nismo politična zveza in ne priznavamo nikakih stanovskih razlik.

Organizacija (angleška).

Za uspešno izvedbo velike igre potrebujemo določeno organizacijo in jasna pravila.

Naša organizacija uspešno deluje na osnovi izkušenj po sledečih smernicah. Pravila so obsežena v posebni tiskovini (namen, organizacija, pravilnik) in se lahko dobe od glavnega stana.

Mestni sveti. Kjer hočemo ustanoviti mestni svet, naj priredi sreski (stegov) načelnik sestanek, na katerem prevzame predsedstvo eden izmed uglednih državljanov. Zastopniki deških organizacij sreza kakor učitelji, duhovniki različnih veroizpovedi in drugi gospodje, ki se zanimajo za delo pri dečkih, naj se povabijo, da volijo člane mestnega sveta.

Mestni svet naj si izvoli predsednika, njegovega namestnika, tajnika in blagajnika.

Člani Krajevne zveze so:

1. grofijski (župni) in sreski načelniki in njihovi namestniki, stegovodje, četovodje in častni četovodje, ako so pravilno imenovani in pri srezu (stegu) vpisani;

2. osebe obeh spolov, ki so bili v skladnosti s pravilnikom dotične krajevne zveze pravoveljavno voljeni.

Namestniki četovodij kakor ženske in gospodje, ki se za gibanje zanimajo, se lahko volijo. Kjer se zdi potrebno, se lahko izvoli vodilni odbor s svojim lastnim predsednikom in njegovim namestnikom, ki prevzame dolžnosti mestnega odbora. Velikega pomena je imenovanje zanesljivega tajnika.

Dolžnosti krajevne zveze so:

a) nadzorovanje in pospeševanje gibanja v njenem območju; vendar pa naj kolikor mogoče malo posega v samostojnost in iniciativnost čet in vodov. Skupno delo z drugimi priznanimi deškimi organizacijami;

b) imenovanje pripravnih oseb za vodje in priporočitev na sreskega načelnika za diplomo četovodje, ki jo podeljuje načelnik skavtov (chief scout);

c) vpis, odklonitev vpisa ali črtanje vodij, čet, vodov ali skavtov v njenem območju. Noben vodja, nobena četa, noben vod, noben skavt se ne priznava pred vpisom v seznam.

Mestni odbor lahko poveri pravo za sprejem in črtanje skavtov četovodji dotične čete; skavt, ki je črtan, pa se lahko pritoži na mestni odbor ali načelnika.

d) imenovanje znakovnih odborov, sestoječih iz nezavisnih žensk in gospodov, ki imajo nalogo, da izprašujejo reflektante za priznanje sposobnostnih znakov in so odgovorni za priznanje skavtskih znakov in za priznanja četam, vodom in skavtom v svojem območju.

e) vzpodbuda za ustanovitev finančnih odborov čete, uprava premoženja oddelkov itd.

f) ako se sprejmejo posebne krajevne določbe, izročitev dveh prepisov glavnemu stanu.

Potrdilno listino, ki podeljuje mestnemu svetu polnomočje za srez, izstavi in razveljavi glavni stan na priporočilo načelnika. Za predsednika mestnega sveta se lahko izvoli načelnik, četovodja pa samo s potrdilom glavnega stana.

Častni četovodje in četovodje okrožja imajo v mestnem odboru volilno pravo, vseeno, če vodijo četo ali ne.

Pomožni četovodje se lahko udeležujejo sej, ne smejo pa glasovati, ako niso bili izvoljeni za prave člane ali ako ne zastopajo odsotnega četovodja. V tem slučaju sme glasovati en sam namestnik četovodje.

Četovodje in namestniki četovodij po svojem položaju niso člani mestnega vodilnega odbora.

Mestni vodilni odbor mora imeti vsaj toliko drugih članov kakor četovodij.

Področje mestnega sveta naj določi sreski načelnik.

F i n a n c e. Duh gibanja zahteva, naj dečki zaslužijo denar, ne pa da ga naberačijo.

Četovodje naj objavljajo obračune svojih čet. Ker dečki sami dajejo prispevke, imajo pravico do vpogleda v obračune. Četovodje naj se sporazumejo o skupni obliki knjigovodstva in naj prostovoljno predložijo letni obračun mestnemu svetu na pregled.

Ako kdo tretji daruje denar za čete, ga mora upravljati poseben za to določen četni odbor, in ne sami četovodje.

Četa lahko zahteva od svojih članov majhen prispevek.

Vodne in četne računske knjige se lahko dobe od glavnega stana.

Mestni sveti naj na svojem ozemlju zbirajo sredstva za tekoče izdatke.

Vse podpisane vsote in dajatve naj se izplačujejo blagajniku mestnega sveta. Mestni svet lahko zahteva od čet majhno vpisnino kakor tudi prispevke njihovih članov.

S k a v t s k i o d b o r i. Grofijski (župni) skavtski odbor sestoji iz predsednika, ki ga imenuje glavni stan, vseh načelnikov grofije, dveh zastopnikov vsakega mestnega sveta, kakor tudi drugih članov, ki si jih izvoli radi svoje dopolnitve. Skavtski odbor si izvoli svojega lastnega predsednika, njegovega namestnika, tajnika, blagajnika in ostale člane.

Na Irskem imajo deželni skavtski odbori ista pravila in dolžnosti kot grofijski skavtski odbori v Veliki Britaniji.

V Londonu so imenovani sreski skavtski odbori, izmed katerih ima vsak pravila in dolžnosti grofijskega skavtskega odbora, vrhu tega obstoja tudi posvetovalni generalni odbor za ves London.

Dolžnosti grofijskih in sreskih odborov so posvetovalnega, ne pa izvršilnega značaja. Njihov namen je v tem, da pospešujejo skavtsko gibanje v grofiji in ustvarjajo harmonično skupno delo vseh obstoječih deških organizacij, ne da bi ovirali samostojnost in iniciativo njim podrejenih mestnih svetov in četi.

N a č e l n i k i : Vodilni odbor glavnega stana imenuje za vsako grofijo posebnega načelnika kot svojega namestnika. Sreski načelniki se imenujejo na isti način po priporočilu grofijskega načelnika in na enak način se določajo namestniki načelnikov, da bi v slučaju potrebe podpirali grofijskega ali sreskega načelnika.

D o l ž n o s t i s k a v t s k i h n a č e l n i k o v s o :

a) nadzorovanje čet in vodov ter nasveti glede njihovega vodstva v smislu knjige »Skavt«;

b) izpraševanje nosilcev znakov o njihovem posebnem znanju, s polno močjo, da lahko te znake pri nezadostnem znanju odvzamejo;

c) zagotovitev harmoničnega skupnega dela vseh zvez in četovodij sreza.

d) predlog na glavni stan glede podelitve ali odvzema vseh diplom in glede ustanovitve ali ukinitve zvez in čet.

e) pospeševanje in bodrenje gibanja v vsem srezu.

Stegovodja: Na predlog mestnega sveta lahko sreski načelnik priporoči četovodjo ali kako drugo primerno osebnost za vodenje skupnih vaj ali za katerekoli dolžnosti, ki so združljive s tem pravilnikom.

Četovodja. Četovodje predlaga mestni svet. Imenovanje mora potrditi sreski načelnik, preden najvišji načelnik (chief scout) izda diplomo.

Kaj se zahteva od četovodij:

a) splošno znanje te priročne knjige, zlasti skavtskih zakonov in pravil;

b) popolno umevanje verskega in moraličnega smotra, ki služi za osnovo vsemu skavtskemu načrtu;

c) osebni položaj in značaj, ki zagotavljata dober vpliv na dečke, in dovolj močna volja, da se izvede delo s silo in vztrajnostjo;

d) starost vsaj dvajset let;

e) možnost, priskrbeti pripraven prostor (lokal) za skavtske sestanke;

f) trimesečna poskusna doba v četi.

Četovodja mora imeti na razpolago vsaj enega namestnika, da se zagotovi nepretrgano delo.

Te zahteve veljajo tudi za namestnika četovodje, izvzemši, da znaša najnižja starostna doba osemnajst let in točka e) ne prihaja v poštev.

Izročitev znakov. Znake za skavte tretjega in drugega reda izdaja zveza na priporočilo četovodje. Za dosego drugih znakov je treba napraviti izpit pred vsaj enim nezavisnim in veščim od mestnega sveta potrjenim izpraševalcem. Znaki se lahko dobe po tajniku mestnega sveta neposredno od tajnika glavnega stana.

Četovodje, ki hočejo nositi usposobljenostne znake, si morajo pridobiti pristanek sreskega načelnika.

Štetje. Štetje se vrši vsakokratnega 30. septembra. Podrobnosti o tem se nahajajo v skavtskih pravilih.

Glede poučitve o posameznih skavtih, godbenih zborih, kadetih, strelcih, cerkvenih svečanostih, žalnih slučajih, politiki, vpisu in o nadaljnjih podrobnostih glej skavtska pravila.

(Op.: Za Jugoslavijo pride vse navedeno le deloma v poštev. Za Dravsko banovino je predpisan poseben poslovnik.)

Vodstvo oddelka.

Rezultati.

Oprto na predloge, ki jih podaja ta knjiga, se je skavtsko gibanje samostojno razvilo in ukoreninilo v skoraj vseh državah.

Njegova načela, njegovi vzgledi, privlačijo dečke vseh ljudskih slojev in se lahko prilagodijo vsaki državi; to jamči za tesnejšo zvezo simpatij in tovarištva med narodi, kar mora nujno vesti k ohranitvi svetovnega miru!

Zelo razveseljiva izpričevala o dobrem in hitrem vplivu naše vzgoje na dečke, nam prihajajo od tistih, ki so v neposredni dotiki s skavti, od staršev, župnikov, učiteljev i. t. d.

Zaslugo za hitro dosego teh rezultatov imajo brez dvoma v prvi vrsti četovodje, t. j. ljudje, ki so prevzeli nase delo in so ga nadaljevali z istim trudom, kakor ga zahteva prva organizacija mladinskega vzgojnega pokreta. In priznanje gre tudi tistim, ki so prevzeli nase dolžnosti četovodij ali mestnih predsednikov; med njimi se nahajajo mnoga zelo znana imena iz raznih držav.

Od policijskega stotnika, ki pravi, da so mu skavti v njegovem mestu toliko vredni ko dvajset posebnih stražnikov, pa do uboge ženice, ki ji skavti vsak dan prinašajo drva, od vseh strani prihajajo priznalna pisma.

Uradno potrditev našega vzgojnega sestava nam podajajo: kraljevska priznalna listina, nastavitev skavtov kot obrežne straže od strani admiralitete, uradno priznanje našega kroja po vojnem ministrstvu in s tem, da poli-

cijski predstojniki uporabljajo skavte v vsej državi. Priznanje s strani prebivalstva se kaže v njegovi darežljivosti o priliki nabiranja denarja.

Dolžnosti četovodje.

Po našem pravilniku mora imeti četovodja trimesečno poskusno dobo, preden se priporoči za diplomiranje. Ta ukrep naj mu zlasti nudi priliko, prepričati se, ali je skavtsko delo tako, kakor ga je pričakoval.

Pri podobnih organizacijah se često dogaja, da se pojavi v njih mož z visokimi nadami in ideali, potem pa spozna, da se ne more priključiti nazorom vodečih ali da pravzaprav ne poseduje daru, da bi ravnal z dečki itd.

Učitelj dobi svoj patent še vedno prav često radi svojega znanja; mi pa izdajemo skavtu diplomo na osnovi njegovega preizkušenega umevanja dečkov.

Nastopanje četovodje je največje važnosti, ker sprejmejo dečki v veliki meri njegove lastnosti. Treba je zato zahtevati od njega, da gleda na svoje mesto z višjega kakor osebnega stališča in da je pripravljen, v visoki meri podrediti svoja čustva blaginji celote. To je prava disciplina.

V tem je ravno težko vprašanje sedanjosti: glavna nevarnost za naš narod je v tem, da nimamo dovolj moči nad samim seboj; svoje osebne nazore stavimo nad blaginjo države. To pomanjkanje hočemo odpraviti z vzgojo bodočega rodu. Naša izobrazba se vrši v veliki meri z vzgledom.

Ako hoče torej postati mlad mož četovodja, pa čuti, da ne zna z dečki ravnati, in se ne more odločiti za skupno delo z mestnim svetom ali drugim oblastvom, tedaj stori najbolje, ako svojo namero opusti, preden s svojim ponašanjem dečkom škoduje.

Kako si je mogoče pridobiti naše dečke.

S temi besedami se obračam do tistih, ki še nimajo nikake vaje v vodstvu dečkov in si žele nasvetov, kako

naj odgovarjajo na kritike in na poizvedbe o našem načrtu. To je samo nekaj zapiskov iz moje, v tej smeri skromne izkušnje, in njihov namen je, da razložijo razporeditev nekaterih podrobnosti tega priročnika.

Ko poskušate, spraviti dečke pod svoj vpliv, se mi zdite kot ribiči, ki hočejo kaj ujeti. Ako uporabljate kot vabilo hrano, ki jo sami radi jeste, tedaj boste najbrž malo ulovili, prav gotovo ne plahih, hitrih rib. Kot vabilo uporabljajte torej hrano, ki jo imajo ribe rade.

Tako je tudi z mladiči. Ako jim hočete propovedovati, kaj se vam zdi vzpodbudno, jih ne boste ujeli. Vsaka očitna moralna propoved bo spodila najživahnejše; to so pa ravno tisti, ki bi jih najrajši zgrabili. Edina pot k cilju je v tem, da jim kaj pokažete, kar jih resnično privlači in zanima. Mislim, da boste spoznali, da skavtstvo to lahko stori.

Pozneje to lahko začinjate s tem, kar jim želite podajati.

Ako hočete prikleniti dečke nase, morate postati njihovi prijatelji; ali ne hitite s tem tako zelo, da izgubijo svoj strah pred vami. Gospod F. D. How je strnil v svoji »Knjigi otroka« pravo pot v sledeči pripovesti:

»Mož, ki ga je vsakdanja pot vodila po siromašni cesti, je videl nekoč majhnega dečka z objokanim obrazom in slabo razvitimi udi, ki se je igral v obcestnem jarku z bananinimi lupinami. Mož mu je pokimal, deček pa se je prestrašen umaknil. Drugi dan mu je mož zopet pokimal. Deček je opazil, da se mu ni treba ničesar bati, in je pljunil proti možu. Sledečega dne je deček samo strmel vanj. Nadaljnji dan je zaklical deček »Hi«, ko je šel mož mimo. Sčasoma se je deček smehljal na pozdrav moža, ki ga je kar pričakoval. Končno je bilo zmagoslavje popolno, ko je deček, ki je bil vitke postave, čakal na voglu ulice in prijel moževe prste s svojo majhno, umazano roko. Ulica je bila zelo bedna; v spominu moža pa je postala ena izmed najlepših točk.«

Kako se ustanovi četa.

Prvi korak je navadno v tem, da zberete nekaj dečkov in se z njimi igrate. Potem govorite z njimi o skavtizmu in jih navdušite zanje, preden jih pozovete, da bi ustanovili četo.

Potem ustanovite četni odbor, ki sestoji iz staršev, župnika in drugih ljudi, ki lahko s svojim vplivom in svojo pomočjo četo podpirajo.

Naberite denarnih sredstev, okrog 25 dinarjev na osebo, ker stane skavtska oprema okrog 20 dinarjev in se za en teden v taboru porabi okrog 5 dinarjev. (Predvojne cene.)

Včasih izroče starešine skavtom opremo proti tedenskemu odplačevanju po nekoliko para. V drugih slučajih jim posodijo opremo proti neki pristojbini, pri čemer si pridržę pravo, da jo vedno lahko zahtevajo nazaj, ako deček ne bi zadovoljeval. Tedenski prispevki skavtov naj bi krili najemnino za oddelkov prostor.

Vodni sestav.

Nadaljnji korak je v tem, da napravimo najboljše dečke za vodje različnih vodov in jim nudimo posebno izobrazbo v skavtizmu in dolžnostih vodij.

Razdeli mladiče v skupine ali vode po 6—8 dečkov in smatraj potem vsako skupino kot posebno enoto pod lastnim odgovornim vodjem: tu je ključ za uspeh v vsaki četi.

Vsa četa naj ne bi štela več ko 30—40 dečkov, sicer bi moral imeti četovodja nadčloveško moč, da bi lahko vsakemu posvečal potrebno individualno pozornost.

Z medsebojnim bodrenjem in tekmami med vodi se vzbudi vodni duh, ki ga je treba pozdraviti, ker dvigne duševnost mladičev in mnogo pripomore k njihovi izpopolnitvi.

Četovodje so dorazumeli notranji pomen vodnega sestava in častnega sveta za vzgojo dečkov ter njihovo

uredbo v svojih oddelkih izpopolnjevali. Vodni sestav je edina važna poteza, po kateri se naša vzgojna metoda razlikuje od tistih vseh drugih organizacij. Kjer se pravilno uporablja, mora brezpogojno roditi uspeh. Drugače ne more biti!

Vod je enota v skavtskem gibanju, tako za delo kakor za igro, za disciplino kakor za izvrševanje dolžnosti.

Neprecenljivo sredstvo za vzgojo značaja je v tem, da prenesemo odgovornost na posameznika. To se zgodi s tem, da izročimo vodniku o d g o v o r n o vodstvo njegovega voda. Njegova stvar je, da spozna zmožnosti vsakega dečka voda in jih pospešuje. To je navidezno silna naloga, ali praktična izkušnja pravi, da je izvedljiva. Ako je pravilni duh tekmovanja med vodi, nastane v njih zborni duh. Vsak deček opazi, da je sam odgovorna enota in da je čast njegove skupine v neki meri odvisna od njegove lastne sposobnosti in predanosti.

Glej tudi izborni priročnik Rolanda Philippa: »The Patrol System«. Francoski prevod: »Le Système des Patrouilles«, Paris, A la grande Maison.

Častni svet.

Vodniki vodje in njihovi namestniki tvorijo častni svet, ki vodi notranje posle čete. Ta uredba tvori najboljše jamstvo za stalno življenjsko sposobnost in uspeh čete. Z ramen četovodje odvzema velik del drobnega dela in istočasno daje dečkom pravo odgovornost in znaten vpogled v posle čete. Vodnikom in častnim svetom se je zlasti zahvaliti za dejstvo, da so zelo mnoge izmed naših čet dalje obstojale in vršile koristno delo, ko so njihovi četovodje med vojno stali v službi domovine.

»Vedno pripravljen.«

Najvažnejše pri tej vrsti izobraževanja je v tem, da se postavite na mesto dečkov, da opazujete stvar z njihovega stališča, da jim predmet tako predstavite, kakor ga imajo

radi, da jih spravite tako daleč, da se sami poučujejo, ne da bi morali vi vlivati vanje znanost.

Nadalje pomislite, da se vaš lastni značaj začne kmalu kazati v vaših dečkih. Ako nimate nikake potrpežljivosti, je tudi oni ne bodo imeli, in vse pojde narobe.

Ali v tisti meri, v kateri učite te stvari, boste kmalu odkrili (v kolikor niste gotov angel), da ves čas sami pridobivate.

Najprej morate biti »vedno pripravljeni«, prenašati razočaranja, čeprav jih prav tako pogosto izravnavate z nepričakovanimi uspehi.

Iz početka morate biti pripravljeni na to, da se dečki ne morejo koncentrirati, in ako svoj pouk uredite glede na to, boste doživeli malo razočaranj. Ne pričakujte, da bodo dečki dolgo obračali pozornost na isti predmet, dokler jih ne boste k temu vzgojili. Morate jim priti vsaj napol naproti in jim ne dajati od iste pijače prevelikih porcij. Kratko, prijetno srebanje pri eni vrsti, potem dalje k drugi, pri čemer podaljšujete srebanje, dokler ne postane pravo pitje.

Formalno čitanje o predmetu, katerega jih hočete vaditi, jim bo kmalu vzelo pogum; njihove misli začno potovati naokrog in se dolgočasiti, ker se še niso naučili, obračati duh tjakaj in ga tam zadrževati, kjer bi ga pravzaprav hoteli imeti.

Ta podreditev duhov volji je ena izmed važnih notranjih točk naše izobrazbe.

Iz tega vzroka je dobro, da vsakokrat vnaprej razmislite, kaj hočete reči o izbranem predmetu in ga potem o prilikah polagoma podajate — pri tabornem ognju ali v odmorih iger ali vaj, ne pa da bi dolgo govorili.

V ta namen najdete v tem priročniku predavanja razdeljena v odseke.

Česta praktična predvajanja naj bi se vlagala med odseke predavanj, da bi se pozornost dečkov vzdrževala budna in da bi bila teorija sprejemljiva.

Četovodja ima prosto roko, da izobražuje dečke po svoji uvidevnosti. Usposobljenostni znaki tvorijo prostrano in na izpremembah bogato polje za koristno izobrazbo; ker si pa marsikateri četovodja ne upa sam vršiti tega mnogostranskega pouka, si lahko mimogrede pridobi pripomoč prijatelja ali kakega drugega strokovnjaka.

Mnogi četovodje specializirajo tudi delo svojih čet ali vodov; tako lahko prevzame ena gasilsko, in druga mornariško službo; so pa tudi vodi za signalno, misionsko, telegrafsko ali samaritansko službo itd.

Znak za strokovni izpit.

Ti so se uvedli z namenom, da bi se vzbudilo v vsakem dečku veselje do tega ali onega dela ter do ročnih spretnosti, izmed katerih mu lahko ta ali ona pozneje odpre pot v življenje, da mu ne bo treba stati brez nad in pomoči, ko bo moral začeti sam zase skrbeti.

Upamo, da bomo ustanovili posredovalnico za službe in izseljeniško agenturo, in ti znaki bodo tvorili potem osnovo, na kateri se bodo lahko prosilci priporočali za službo ali za pomoč.

Ni moj namen, delati reklamo, ako povem četovodjem, da imam v mesečniku »Boy Scouts' Headquarter Gazette« (»Časopis skavtskega glavnega stana«) in v tedniku »The Scout« (»Skavt«) edino sredstvo, s katerim se obračam neposredno na četovodje in dečke; v njih razvijam svoje misli, v kolikor jih v tej knjigi radi omejenega obsega nisem mogel podati.

Važnost skavtskega doma.

Pol bitke je dobljene, ako se lahko za nekatere večere na teden dobi na posodo ali najme kak prostor za skavte, tudi če bi šlo samo za vod v kaki vasi.

Soba mora biti dobro razsvetljena in prezračena, da bi se izključevala lenoba in dolgočasnost. Slike dogodkov (ne pokrajin ali stari portreti) povečujejo privlačnost.

Prijeten ogenj pozimi (angleške sobe imajo odprte kamine).

Zanimive, s slikami okrašene knjige in časopisi.

Te se navadno lahko dobe. Pohištvo, igre itd., darujejo dobrotniki.

Točilnica za kavo v najpreprostejši obliki navadno sledi in ako se pravilno upravlja, lahko postane stalni vir dohodkov skavtskega lokala.

Skavti morajo sami skrbeti za čiščenje in okras ter napraviti pohištvo.

V domu morata vladati disciplina in lep red. Na čistost je treba gledati; vodniki morajo nositi za to odgovornost in vodi se vrste v nalogi, drug za drugim po en teden skrbeti za čistoto in lep red v domu.

Ako se lahko dobi kos zemlje, četudi ni obdelan, ali dvorišče, je tem bolje. Treba je imeti prostor, da bi se gradile koče, delal ogenj, igral tenis, vršilo vrtnarstvo, delali sledovi itd.

Pustite dečke, da kolikor mogoče sami urejajo svoje klubske zadeve. Stojte v ozadju in pustite jih, da delajo napake, dokler ne pridejo k umevanju in čutu odgovornosti.

V Ameriki so deški klubi, ki jih vodijo dečki sami, zelo številni in priljubljeni v vseh mestih in vaseh. Vzgojna oblastva jim pomagajo s tem, da jim za večere prepuščajo uporabo majhnih sob v šolskih poslopjih. To bi se lahko vršilo tudi pri nas.

Vsekakor da lasten prostor, če je tudi majhen, dečkom več čuta za posest in odgovornost, zlasti, ako so sami napravili opremo.

Skavtski prostor ne sme biti opremljen udobno kakor soba kake dame, ker mora biti dečkom dana možnost, da se v njem svobodno gibljejo, da igrajo žogo itd. Zato se uporablja pohištvo, ki se lahko postavi v kot, tako leseni zaklopni stoli, male mize in omara za spravljanje knjig, igrač itd., ako se začne prosto gibanje.

Ideal sta dve sobi: ena za mirne igre, čitanje in pogovore, druga za prosto gibanje, telovadbo itd.

Seveda morajo dečki plačevati neki prispevek za najemnino, razsvetljavo, opremo itd. in glavna postavka v izdatkih se mora plačevati s kakim skupnim delom, vrtnarstvom, izdelovanjem igrač, predstavami, bazarjem itd. Dinar na teden navadno zadostuje kot članski doprinos, ako se redno plačuje.

Hranilna puščica za dinarje naj bi se uvedla, da bi se dečkom omogočilo zbiranje denarja za izlete in da bi se učili umetnosti varčevanja.

Polovica vrednosti kroja je v tem, da dečka vzpodbuja k iskanju dela, da bi zaslužil denar in ga poplačal. To je velik korak v pouku o tem, kako si lahko pozneje zasluži, kar je potrebno za življenje.

Igre.

Dečki so polni romantike in radi udejstvujejo svojo domišljijo, v večji meri, ko to kažejo.

To je treba upoštevati in spodbuditi lastno domišljijo, da se mladičem kaj nudi. Tudi majhne, smešne slučaje, ki se pri tem dogajajo, je treba obravnavati z resnostjo; v trenutku, ko se smejemo, čutijo dečki takoj, da je vse šala, in izgube vero vanje takoj in za vse čase.

Ako n. pr. učimo vod posnemati glas njegove živali, tedaj meji položaj na smešnost; ako pa ostane vodja pri tem popolnoma resen, delajo dečki z mislijo, »da spada to k poslu« — in ako se končno doseže cilj, postane klic nekak fetiš zbornega duha med člani voda.

Da dobimo iz dečkov najboljše, moramo gledati stvari z njihovimi očmi. Za tebe in za nje mora biti sadovnjak gozd v Sherwoodu, z Robinom Hoodom in njegovimi prevejanimi tovariši v ozadju; ribarsko pristanišče mora biti špansko morje s svojimi morskimi roparji in roparskimi ladjami; celo občinski prostor lahko predstavlja prerijo z bivoli in indijanci, ali zakotna ulica gorsko sotesko, kjer domujejo razbojniki in medvedi.

Ako smo se navadili gledati stvar tako, potem tudi spoznamo, kako smrtno dolgočasna in zamudna izgleda

pusta rutina mehaničnega vežbanja, ki jo uporablja za izobrazbo četovodja, ki nima domišljije.

Premisli, katere točke bi se morali tvoji dečki učiti, potem pa iznajdi igre, da te točke izvedeš.

Bacon je rekel, da je gledališko igranje najboljše sredstvo za vzgojo otrok in popolnoma je treba soglašati z njim.

V dečkih razvija prirodna sila posnemanja, bistrost in domišljijo, ki pomagajo razvijati razum. Hkrati se na ta način mnogo bolje vcepljajo njihovemu duhu nauki, zgodovina in morala, ker osebe same predvajajo dogodke. To učinkuje bolj ko dolge propovedi učiteljeve.

Ljubezen najnovejše dobe za zgodovinske slavnostne igre je, vzgojno vzeto, resnično odlična ideja. V krajih, kjer so se take igre predstavljale, so se stari in mladi — in sicer za vse življenje nekaj naučili o zgodovini svojih prednikov in svojega mesta. Naučili so se, dati manj na stanovske razlike in storiti kaj za javnost ne da bi zato pričakovali plačilo.

Vodje bodo spoznali, da je zelo koristno, ako dado skavtom predstavljati prizore iz zgodovine ali o dogodkih, ki jim jih hočejo vcepiti.

Ako se predstave skrbno nauče, lahko služijo tudi kot lep vir dohodkov.

Odgovornost starejših napram mlajšim.

Velika stvar v našem načrtu je prenos odgovornosti zlasti na vodje vodov.

Ako je mogoče, si najdi dobrega pomočnika pri vodstvu, da se lahko zagotovi neprekinjeno nadaljevanje vaj, ako bi bil morda zadržan, da ne bi mogel biti prisoten, in da bi se rešil mnogih majhnih upravnih opravkov.

P o v e r i s v o j i m v o d n i k o m i n č a s t n e m u s v e t u p o p o l n o o d g o v o r n o s t i n z a u p a j j i m v v s e m. Pričakuj mnogo od njih in mnogo boš dobil.

To je ključ uspeha v izobrazbi skavtov.

Pospešuj skavtski duh in prijateljsko tekmovanje med vodi in takoj boš imel na vsej črti dobre rezultate. Ne

poskušaj s tem, da bi vse sam napravil, sicer bodo dečki samo gledali in načrt se bo začel majati.

Disciplina.

Zahtevaj disciplino in točno ter hitro uboganje v malih stvareh; pusti dečke, da se trgajo in mečejo, ako jim to zdaj pa zdaj dovoliš, je tudi dobro.

Ako hoče biti kak narod mogočen in stremi za uspevanjem, mora biti dobro discipliniran, in disciplina v masi se pridobi samo z disciplino posameznika. Pod disciplino razumem potrpežljivo pokornost napram starešinom in ukazom dolžnosti.

To se ne da doseči s prisilnimi odredbami, ampak s tem, da se dečki vzpodbujajo in vzgajajo najprej k premagovanju samega sebe in opustitvi egoizma in težnje po zabavi, da bi mogli koristiti drugim. Ta pouk naj se vrši predvsem z vzgledom, pri čemer se poveri dečkom velika odgovornost in se pričakuje od njih zanesljivost v visoki stopnji.

Mnogo odgovornosti ustvarja vodni sistem, pri čemer je vodja resnično odgovoren za to, kar se med dečki vrši.

Leta 1596. je napravil sir Henry Knyvett kraljici Elizabeti svarilno opombo, da mora država vzgajati svojo mladino in jo navajati na disciplino: ako tega ne stori, ne ustvarja samo raztrganih vojakov in mornarjev, ampak mnogo večje zlo, raztrgane državljane. Pristavil je: Radi pomanjkanja prave discipline se brezupno in zločinsko uničujeta čast in bogastvo vladarja in države.

Disciplina se ne dobi s tem, da se otrok kaznuje za slabo navado, ampak s tem, da se poskrbi za boljšo zaposlitev, ki priveže pozornost in ga polagoma privede do tega, da pozabi in opusti stare.

Nravna čistost.

V tem priročniku sem se dotaknil marsikatere važne točke o vzgoji dečkov; ali težko, da bi bila katera važnejša od nravne čistoče.

Izobrazba dečkov bi bila nepopolna, ako ne bi obsegala jasnega pojasnila in odkritega poučenja o tem predmetu.

Tajnost, s katero smo zastirali to važno vprašanje pred mladino obojega spola, donaša nepreračunljivo škodo. Baš tajnost, v kateri držimo dečka, ga zavaja k temu, da tajno in zato na škodljiv način hodi svoja lastna pota.

Nikdar nisem poznal dečka, ki ni bil v tem boljši potem, ko mu je kdo odkrito in jasno pojasnil stvar. Za četovodjo bi bil skoraj zločin, ako bi iz napačne sramežljivosti pustil korakati svoje dečke po tem tankem ledu, ne da bi jih svaril.

Varčnost.

Velik del bede in brezposelnosti v naši državi izvira neposredno iz pomanjkanja varčnosti med ljudstvom samim. Naši socialni reformatorji bi storili bolje, ako bi postavili to stran problema v ospredje, preden bi iskali novih lekov. Potem bi našli morda prav malo dela. Bilo bi dovolj denarja, ako bi ga znali vsi delavci pravilno uporabljati. V nekaterih krajih, kjer je varčnost na dnevnem redu, shranjujejo možje del svoje mezde, si kupujejo hiše in postajajo premožni in zadovoljni državljani v srečnih domovih. Kako mnogi bi to še lahko storili!

Will Crooks sam je opozoril na to, da je malo upanja na izboljšanje usode delovnega ljudstva, dokler si samo ne pomaga s tem, da se zave svojih državljanskih in očetovskih dolžnosti in spozna, da je neumnost, nositi plačo gostilničarju mesto ženi in hranilnici.

Dočim nosijo Angleži v hranilnico po okrog 1000 dinarjev na osebo, vlagajo drugi narodi mnogo več; Danska stoji s 4750 dinarji na čelu. Zapravljanje v Veliki Britaniji je nepojmljivo in bi ga skoraj lahko označili kot zločin.

Ako bi bilo mogoče, navaditi bodoči rod na varčnost, bi lahko opazili v bližnji bodočnosti velik napredek v značaju in blagostanju naroda. V Manchestru so pozvali otroke, naj štedijo z uporabo hranilnih puščic, in hranilna blagajna šteje zdaj 44.000 vlagateljev.

Očitki proti skavtizmu.

Pri svojem delu za razširjenje naše stvari boste seveda zadeli na kritike, ki se obračajo proti različnim točkam našega načrta, kot n. pr. proti militarizmu, pomanjkanju verskega vplivanja, zlorabi nedelje, pomanjkanju mehaničnega vežbanja, nesmislu iger in bojnih plesov.

Z večino teh očitkov sem se že bavil, ali hotel bi še reči nekaj besed

o militarizmu.

S skavtizmom ni v zvezi vojaško pojmovanje. Mirovno skavtsko delo obsega lastnosti krajišnika v kolonijah: iznajdljivost, zaupanje v samega sebe in mnoge druge lastnosti, ki napravljajo iz njega moža med možmi. Nimamo namena, da bi napravljali iz mladičev vojake in jih navajali h krvoželjnosti. Hkrati se pod devizo »patriotizma« uče, da mora biti državljan pripravljen, prevzeti med svojimi rojaki svoj delež na obrambi domovine proti napadom, in sicer kot protiuslugo za varnost in svobodo, ki jo uživa kot njen član. Kdor se odteguje in prepušča svoje dolžnosti drugim, ni niti hraber niti pravičen.

Nikdar nisem srečal moža, ki je bil priča vojne v kaki civilizirani državi in bi bil ostal takozvani antimilitarist. Predobro pozna strašne in grozne posledice vojne (še daleč smo od razorožitve); ali ne želi si sovražnega napada na svojo državo, ki bi bila izročena v milost in nemilost sovražniku, ako bi zanemarila svojo obrambo. Prav tako bi lahko odpravili policijo, da bi odpravili zločine, preden smo množico vzgojili, da ne sme krasti.

Često se napravi napaka, ker se zamenjava pomen besed »antimilitarizem« in »vojaštvu sovražno mišljenje«.

Smo večinoma antimilitaristični, t. j., proti izvajanju državne oblasti po vojaških oblastvih v vojaške namene; ali redki izmed nas so sovražni vojski (zlasti glede na vojno), t. j. nasprotni izobrazbi vojakov za obrambo domovine.

Vsakdo, ki ima srce, je proti vojni.

Mehanično vežbanje.

Neprestano me prosijo vodje — ne dečki — da bi uvedel več mehaničnega vežbanja v izobrazbo skavtov; ali čeprav po štiriintridesetletnem vežbanju priznavam njega disciplinarno vrednost, vidim tudi jasno njegove senčne strani. V kratkem ima sledeče pomanjkljivosti:

1. vojaško mehanično vežbanje daje slabemu vodji brez domišljije v roko nekaj, s čimer lahko zaposluje svoje dečke. Ne upošteva, da-li jim prija in jim resnično dobro de. Prihrani mu ogromen trud;

2. vojaško mehanično vežbanje teži za uničenjem individualnosti, dočim hočemo pri skavtih razviti individualni značaj; in ako je enkrat naučeno, dolgočasi dečka, ki stremi po tem, da bi se bavil s katerimkoli podjetjem; podkopuje njegovo podjetnost. Od dečkov, ki jih v kadetnem zboru mehanično vojaško izvežbajo, jih gre pozneje komaj 10% v armado (Anglija ima prostovoljno vojaško službo). Naš namen je, napraviti iz njih mlade gozdne viteze ne pa vojake-marijonete.

Pomemben rezultat naše izobrazbe se kaže v tem, da nas oficirji v aktivni službi stalno pozivajo, naj jim pošljemo rekrutov, ki so uživali skavtsko vzgojo; imajo jih rajši pred vsemi drugimi, kadar gre za važne naloge.

To so bile smernice, po katerih smo pred vojno delovali; in veselim se, da vam lahko rečem, da izkušnje vojne in poročila frontnih oficirjev o skavtih, ki so vršili vojno službo, ne ustvarjajo potrebe, da bi na gornjem kaj menjali.

Potrjujejo nasprotno njega pravilnost.

Med mnogimi oficirji, ki so se slično izrazili, je eden takole povedal:

»Kot aktivni oficir vam pravim brez oklevanja: Ako bi me danes postavili pred izbiro med izučenim in dobrim kadetom in med izučenim in dobrim skavtom za rekruta svoje čete, bi si takoj izbral skavta. Da, imel bi rajši enega skavta ko dva kadeta, kajti skavta lahko v najkrajšem

času naučimo eksercirani v vodu in četi; kadet pa se v več mesecih ne bi mogel vsega tistega priučiti, kar pridobi človek v skavtizmu.

Vera.

Organizacija, kot je naša, bi izgubila svoj smoter, ako ne bi podajala svojim članom nekaj znanja o veri — običajna napaka v takih slučajih pa je v načinu, kako se to vrši. Če bi se smatrala samo kot potreba vsakdanjega življenja, ne bi izgubila na svojemu pomenu in bi se trdno ukoreninila. Stališče do verskih obredov, zavzeto v tej knjigi, je namenoma zelo široko, da bi se pustila prosta roka organizacijam in enotam, ki se z njimi bavijo, da bi o tem predmetu izdajale svoje lastne predpise. V svoji zvezi, ki se bavi z ljudmi katerekoli vere, ne bi mogli dajati strogih pravil, če bi tudi hoteli.

V svoji knjigi »Dečki z ulice ali kako si jih pridobimo« pravi Charles Stelzle:

»Včasih se tako prizadevamo, da bi vpletli vero v svoje delo za dečke, da pri tem pozabljamo, v svojem načrtu dovoljno upoštevati naturo dečkov«.

Vero bi lahko in morali dečke učiti, ali ne na omleden, voden ali skrivnosten in mračen način; so pač pripravljeni, da jo sprejmejo, ako se jim predstavi z junaške strani in kot prirodna vsakdanja stvar vsakega poštenega moža. Deček se zelo lahko uvede vanjo s študijem prirode. Študij del božjih je primeren za nedeljski pouk in protiutež proti nedeljskemu pijančevanju, ki dandanes uniči velik del mladih mož — in deklet. Nekatere nedeljske šole so sprejele zdaj skavtsko delo v tem smislu kot del svoje izobrazbe, in sicer z velikim uspehom. Ni treba, da bi bil verski pouk žalosten. Arthur Benson pravi v svojem »Cornhil Magazin«, da za kristjana ne obstojajo tri čednosti, ampak štiri: vera, ljubezen, upanje in — humor. Tako stoji tudi v jutranji molitvi Roberta Lousa Stevensona:

»Dan se zopet povrne in nam prinese malenkosten krogotek morečih skrbi in dolžnosti. Pomagaj nam, da

bomo kakor možje; pomagaj nam, da bomo vršili dolžnosti s smehom in prijaznimi obrazi. Daj nam pravo veselje in pravo pridnost. Daj, da bomo ves ta dan veselo delali. Spravi nas utrujene, zadovoljne in spoštovane v posteljo, in pošlji nam končno dar spanja!«

Sledeča izjava najvišjega odbora za obredna opravila strne načela, ki so vodila skavtizem od početka, v sledečih točkah:

1. želi se, da pripada vsak skavt kaki veroizpovedi in obiskuje nje službo božjo;

2. kjer je kaka četa sestavljena iz članov iste verske skupine, upamo, da bo četovodja odredil tisti nauk in tiste verske vaje, ki jih bo po posvetovanju s svojim župnikom ali kako drugo duhovniško oblastjo smatral za najpripravnejše;

3. kjer sestoji kaka četa skavtov, pripadajočih različnim veroizpovedim, naj se pozovejo, da obiskujejo službo božjo svoje izpovedi. V taboru naj bi bila v taki četi oblika vsakodnevne molitve ali tedenske službe božje najpreprostejša; udeležba naj bi bila popolnoma prostovoljna in vsi dečki, katerih starši bi to želeli, naj bi bili oproščeni udeležbe.

Tabor.

Tabor je nekaj, kar deček pričakuje, četovodji pa nudi velike vzgojne možnosti.

Veliki tabori so, kar se vzgoje tiče, slabi. Nekateri manjši tabori imajo prednost pred velikimi in vod naj bi postavil svoj tabor kot ločeno enoto nekoliko vstran od drugih.

Nočne vaje naj nikdar ne trajajo vso noč. Dokončno se naj končajo ob 23·30 uri, da dečki predolgo ne bede. Novinci naj se pri ponočnem delu postavljajo po dva in dva, da se navadijo na temo.

Napad na tabor, to je odvzem predmetov, ki pripadajo nasprotniku, naj se nikdar ne dovoli; to povzroča samo nejevoljo.

Dolgi pohodi (t. j. več ko deset kilometrov) niso dobri za dečke. Zmotno je misliti, da bodo zato postali vztrajni;

mnogo važnejše je, da se deček pravilno hrani in množi njegova moč kot osnova za poznejšo vztrajnost.

Za vsak dan vežbanja naj si četovodja vnaprej sestavi program. Nič ni slabšega za vnetost in delovno sposobnost dečkov kakor dejstvo, da pri nastopu četovodja postaja in premišljuje, kaj naj najprej napravi.

Ljubezen do prirode.

Tu podano življenje prirode presega vse dobrote tabora. Na vsako vrsto mladičev učinkuje z mogočno privlačnostjo, čim odkrijejo njeno slast.

Povprečni pouličnjak bo, čim ga novo v prirodi ne mika več, občutil domotožje po kinu in izložbenih oknih. Ako je pa občutil gori navedeni čar življenja v taboru, ako so njegove oči gledale čuda prirode, tedaj bo postal mladi gorjanec, vitez kakor ga potrebujemo.

Napravite njegova čutila dovzetna za govorico in življenje živali, za čar zvezdnega neba, vonj cvetlic, silo gorovij, solnčni zahod, čudno smotrenost v življenju posameznega sesalca, žuželke ali plazilca in njihovo razmnožitev na milijone bitij iste vrste.

Na ta način lahko v dečku razvijemo: sposobnost ostrejšega opazovanja, nova čustva za ljubezen do prirode, biološko znanje, pametno in samostojno umevanje spolnega življenja, v zvezi z doživetjem Boga in njegovega stvarstva.

Ta opazovanja prirode pa niso nujno omejena na tabor in njegovo okolico.

Nedavno sem opozoril na to, da lahko najdemo Boga v ovčji nogi, in poslej sem odkril, da nisem nič drugega povedal kakor tisto, kar pravi japonski pregovor: »Boga lahko najdemo v slanikovi glavi« — pri čemer je mišljeno, da lahko tudi daleč proč od prirodnih lepot divjine seciramo ovčjo nogo ali slanikovo glavo in odkrijemo čudovito medsebojno učinkovanje, ki se javlja v tem posameznem bitju kot v milijonih popolnoma enakih drugih bitij; ali

pa preiščemo malo cvetlico pod mikroskopom ali odtisk prstov (izmed katerih si niti dva nista popolnoma enaka) ali človeško oko in kako prenaša prijemljive stvari na neprijemljive misli, iz česar neprijemljiva volja zopet ustvarja prijemljiva dejanja.

To vse pomenja važen korak naprej v umevanju prirode. Razčlenjenje cvetlic kaže, kako moški prašniki oplode žensko plodnico, kako nastane tako seme, ki se po inkubacijski dobi razvije v živo rastlino, prav tako kakor — po istem prirodnem zakonu — ptič leže oplodeno jajce, iz katerega se po ugotovljeni valilni dobi razvije mladič. In enaki pojavi pri sesalcih slede v primernem redu.

Prirodna posledica je miselna razložitev spolnih pojavov, katerih obravnava se je že često izkazala za tako težko.

Sicer smo tu na božji zemlji sredi teh prirodnih pojavov; ali radi človeških pravil o dostojnosti jih ne smemo omeniti — so »nečisti«.

Posledica je, da vsako leto samo radi neznanja propade na tisoče mladih življenj, ki bi se bila s pravočasno besedo lahko rešila.

Prav to tajinstveno skrivanje je, kar povzroča radovednost in neprave vtise. Ako bi odrasli očito in pošteno in umevanju dečkov v njihovih različnih starostih primerno pojasnjevali te pojave, bi bilo mnogo manj skrivnih grehov in spolnih bolezni.

Združitev.

Ves smoter našega načrta je ta, da zgrabimo dečkov značaj v žarečem stanju navdušenja, da ga ulijemo v pravilno obliko in pospešujemo ter razvijamo njegovo individualnost, da postane po vzgoji samega sebe dober mož in v bližnji bodočnosti dragocen državljan naše države.

Dokončna zmaga v vojni se bo pokazala šele mnogo let po nastanku miru.

Država, katere možje bodo potem najdelavnejši, bo prevzela vodstvo v mirnem tekmovanju trgovine in industrije.

Najslabše na vojni je, da pokosi cvet naše mladine, in prepusti zapravljivcem in lenuhom delo ohranitve narodnega življenja.

Zato je naša dolžnost, uporabiti vsa sredstva, da zabranimo med doraščajočim rodom zapravljanje človeškega materiala. Vsak posameznik se mora izrabiti in radi tega mora vzeti v roke vsakega dečka, dopolnjevati zunaj šolskih zidov vzgojo njegovega značaja, da bi čimprej napravili iz njega moža.

Vzgoja mož je tekma z drugimi narodi. Je nacionalna dolžnost, ki se je lahko loti in se je mora lotiti vsakdo. Mogoče je, predramiti na milijone dečkov, ako se vsak vodja, vsak mož in vsaka žena, ki to čita, potrudi, da najde sotrudnika, ki se posveti našemu delu.

Ako se zavzeti domoljubi lotijo tega dela in imajo vedno pred očmi visoki cilj, potem smemo upati, da se bodo v blagor naše domovine ustvarjale nravne in telesne sile.

Kazalo.

